

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report) โครงการศึกษาและพัฒนาโครงสร้างองค์กร เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล

๑๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๔

โดย

บริษัท อินดิโก คอนซัลติ้ง กรุ๊ป จำกัด

๑๕๘๓ ซอยลาดพร้าว ๙๔ (ปัญจมิตร) ถนนลาดพร้าว

แขวงพลับพลา เขตวังทองหลาง

กรุงเทพฯ ๑๐๓๑๐

โทรศัพท์: ๐-๒๖๗๐-๐๓๖๑-๒ โทรสาร: ๐-๒๖๗๐-๐๓๖๓

สารบัญ

บทที่ ๑	บทนำ	๑
บทที่ ๒	แผนการปฏิบัติงานของโครงการ	๓
	๒.๑ แนวคิดและหลักการในการจัดทำโครงสร้างองค์กร	๓
	๒.๒ ขั้นตอน วิธีการดำเนินงาน กิจกรรม กำหนดระยะเวลาการทำงาน และกรอบแนวคิด ทฤษฎี กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๔
บทที่ ๓	การชี้แจงการดำเนินงานโครงการ	๙
บทที่ ๔	ผลการศึกษา วิเคราะห์ยุทธศาสตร์ โครงสร้างการจัดองค์กร ภารกิจ กระบวนการทำงาน และสมรรถนะหลักในปัจจุบันของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล	๑๑
บทที่ ๕	ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล	๙๒
บทที่ ๖	บทวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis)	๑๐๗
บทที่ ๗	การวิเคราะห์และทบทวนแผนการนำ Digital Technology มาใช้ในการปฏิบัติงานหรือลดภาระงาน	๑๑๕
บทที่ ๘	การวิเคราะห์ภารกิจใหม่ และข้อเสนอการปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล	๑๒๖
บทที่ ๙	การประชุมเพื่อชี้แจงและรับฟังความคิดเห็นของผู้บริหาร บุคลากร ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง ไม่น้อยกว่า ๓ ครั้ง	๑๖๐
บทที่ ๑๐	การลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์หรือประชุมร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้อง หรือศึกษาดูงานในพื้นที่ ไม่น้อยกว่า ๓ ครั้ง	๑๖๘
บทที่ ๑๑	แผนพัฒนาโครงสร้างองค์กรเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล	๑๗๑
บทที่ ๑๒	เอกสารรายละเอียดคำชี้แจงประกอบการขอปรับปรุงโครงสร้างของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล	๑๗๓
บทที่ ๑๓	การนำเสนอแผนพัฒนาโครงสร้างองค์กรเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลให้กับผู้บริหาร ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ไม่น้อยกว่า ๑ ครั้ง	๑๗๖

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก แผนการดำเนินงานของโครงการฯ

ภาคผนวก ข เอกสารประกอบการประชุมชี้แจงการดำเนินงานโครงการศึกษาและพัฒนาโครงสร้างองค์กร ประกอบด้วย

ภาคผนวก ข (๑) เอกสารประกอบการประชุมชี้แจงการดำเนินงานโครงการฯ

ภาคผนวก ข (๒) รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมการชี้แจงการดำเนินงานโครงการฯ

ภาคผนวก ค เอกสารประกอบการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูง ประกอบด้วย

ภาคผนวก ค (๑) กำหนดการสัมภาษณ์ผู้บริหาร

ภาคผนวก ค (๒) แนวทางคำถามในการสัมภาษณ์ผู้บริหาร

ภาคผนวก ง เอกสารประกอบการประชุมชี้แจงและรับฟังความคิดเห็นของผู้บริหาร บุคลากร ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

ภาคผนวก ง (๑) เอกสารประกอบการประชุมชี้แจงและรับฟังความคิดเห็นฯ ฉบับสมบูรณ์

ภาคผนวก ง (๒) รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมการชี้แจงและรับฟังความคิดเห็นฯ ครั้งที่ ๑

ภาคผนวก ง (๓) รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมการชี้แจงและรับฟังความคิดเห็นฯ ครั้งที่ ๒

ภาคผนวก ง (๔) รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมการชี้แจงและรับฟังความคิดเห็นฯ ครั้งที่ ๓

ภาคผนวก จ เอกสารรายละเอียดคำชี้แจงประกอบการขอปรับปรุงโครงสร้างของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

ภาคผนวก ฉ เอกสารประกอบการนำเสนอแผนพัฒนาโครงสร้างองค์กรเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ประกอบด้วย

ภาคผนวก ฉ (๑) เอกสารประกอบการนำเสนอแผนพัฒนาโครงสร้างองค์กรฯ

ภาคผนวก ฉ (๒) รายชื่อผู้เข้าร่วมการนำเสนอแผนพัฒนาโครงสร้างองค์กรฯ

บทที่ ๑

บทนำ

ที่มา

กรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นส่วนราชการที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ หมวด ๙ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มาตรา ๒๓ (๗) กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ซึ่งกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล มีภารกิจเกี่ยวกับการเสนอแนะในการจัดทำ นโยบาย และแผนมาตรการที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำบาดาล สำรวจ บริหารจัดการ พัฒนา อนุรักษ์ฟื้นฟู รวมทั้ง ควบคุม ดูแล กำกับ ประสาน ติดตาม ประเมินผล และแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาล พัฒนา วิชาการ กำหนดมาตรฐานและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อการจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ที่เป็นเอกภาพและยั่งยืน และนับตั้งแต่การปรับปรุงกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๑ จนถึงปัจจุบัน รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับทรัพยากร น้ำบาดาลซึ่งเป็นแหล่งน้ำจืดขนาดใหญ่ที่ธรรมชาติกักเก็บไว้ใต้ผืนดินสำหรับใช้เป็นแหล่งน้ำ สำรองในยามที่ขาดแคลนน้ำสะอาด จึงถือได้ว่าน้ำบาดาลเป็นแหล่งน้ำอนาคตของประชาชน

อย่างไรก็ตามภายใต้สภาวะการณ์การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และความต้องการน้ำที่มากขึ้น จากการขยายตัวของเมือง น้ำบาดาลจึงมีบทบาทสำคัญมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด และจำเป็นต้องมีการพัฒนา ให้สามารถนำมาใช้เพื่อตอบสนองความต้องการอย่างทันทั่วถึง ดังนั้น หน่วยงานภายในกรมทรัพยากรน้ำบาดาล จึงมีบทบาทที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งในฐานะหน่วยงานที่พัฒนาและกำกับดูแลการใช้ทรัพยากรน้ำบาดาล ตลอดจน การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ความช่วยเหลือประชาชน พร้อมทั้งจะต้องบริหารจัดการน้ำบาดาลซึ่งเป็น ทรัพยากรอันมีค่าของประเทศให้เกิดความสมดุล และเกิดความยั่งยืนในระยะยาวควบคู่ไปด้วย

การทบทวนบทบาทภารกิจ และโครงสร้างของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อให้สามารถขับเคลื่อน การดำเนินงานให้ตอบสนองความต้องการการใช้น้ำในปัจจุบันจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง และจำเป็นต้องจัดทำแผน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา และขับเคลื่อนองค์กร รวมทั้งเพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศไทยภายใต้ แผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี โดยแผนดังกล่าวจะนำไปสู่การดำเนินงานที่จะรองรับการเปลี่ยนแปลง ในอนาคต เพื่อให้การบริหารจัดการ การอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาล และสิ่งแวดล้อม ทั้งที่เกิดจากการใช้น้ำบาดาล มากขึ้น การเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรทางธรรมชาติแหล่งน้ำใต้ดิน รวมทั้งการออกกฎหมายและกำกับการ ปฏิบัติตามกฎหมายที่จะต้องทบทวนบทบาทภารกิจการดำเนินงาน และการจัดวางโครงสร้างของทั้ง หน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ซึ่งจากผลการดำเนินการดังกล่าว จะส่งผลต่อการบริหารจัดการน้ำบาดาล ดังนี้

- ๑.) ด้านการอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาล เมื่อมีการศึกษาและพัฒนาโครงสร้างองค์กรเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการ บริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล จะทำให้เกิดการส่งเสริมการพัฒนาน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ อย่างชาญฉลาด มีประสิทธิภาพ รวมทั้งเกิดความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ปกป้องแหล่งน้ำบาดาล ให้อยู่ในสภาพสมดุล โดยการมีส่วนร่วมและความร่วมมือของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสอดคล้อง กับภูมิสังคมของพื้นที่

- ๒.) ด้านการบริหารจัดการน้ำบาดาล จะทำให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นจากการทบทวนบทบาทภารกิจ ด้านทรัพยากรน้ำบาดาลในภาพรวมที่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาวการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งมีบทบาทสำคัญ ในด้านการอนุรักษ์และพัฒนา รวมทั้งการกำกับ ควบคุม ดูแลให้เป็นไปตามกฎหมายน้ำบาดาล
- ๓.) ด้านการจัดเก็บรายได้ มีประสิทธิภาพมากขึ้นจากการทบทวนบทบาทภารกิจในการขับเคลื่อนการพัฒนา อนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาล และเพิ่มขีดสมรรถนะในการให้บริการประชาชน มีน้ำใช้อย่างยั่งยืน และเป็นธรรม

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการจ้างที่ปรึกษาเพื่อศึกษาและพัฒนาโครงสร้างองค์กร เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล โดยทำการศึกษาทบทวนบทบาทภารกิจ ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เพื่อให้การดำเนินงานด้านทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ด้านการอนุรักษ์ และการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของโครงการ:

- ๑.) เพื่อศึกษาและพัฒนาโครงสร้างองค์กรเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ที่สอดคล้องกับสภาวการณ์ในปัจจุบัน นำไปสู่การอนุรักษ์และการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล อย่างยั่งยืน
- ๒.) เพื่อจัดทำแผนพัฒนาโครงสร้างองค์กรเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล รวมถึงนำเสนอแผนหรือแนวทางการดำเนินงานทั้งในระยะสั้นและระยะยาวที่คำนึงถึงสถานการณ์ หรือกฎหมายต่างๆ ที่จะมีการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

รายงานนี้เป็นร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ โดยเป็นสรุปผลการดำเนินงาน ตั้งแต่วันที่ ๒๒ เมษายน - ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๔ ซึ่งประกอบด้วย แผนการปฏิบัติงานและผลการดำเนินงานตามขอบเขตของงาน (Term of Reference) ดังนี้

- ๖.) วิเคราะห์และทบทวนแผนการนำ Digital Technology มาใช้ในการปฏิบัติงานหรือลดภาระงาน
- ๗.) วิเคราะห์ภารกิจใหม่ และจัดทำข้อเสนอการปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลที่ครอบคลุมภารกิจของทุกหน่วยงานภายในกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และการจัดตั้งสำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๗ - ๑๒ และกองวิเคราะห์น้ำบาดาล เป็นหน่วยงานตามกฎหมายกระทรวงการแบ่งส่วนราชการฯ รวมถึงการยกฐานะกลุ่มนิติการเป็นกองกฎหมาย
- ๘.) จัดประชุมเพื่อชี้แจงและรับฟังความคิดเห็นของผู้บริหาร บุคลากร ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่า ๓ ครั้ง

บทที่ ๒ แผนการปฏิบัติงานโครงการ

การจัดทำแผนการปฏิบัติงานของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล จะครอบคลุมถึง แนวคิด ขั้นตอน วิธีการดำเนินงาน กิจกรรมและกำหนดระยะเวลาการทำงานพร้อมทั้งกรอบแนวคิด ทฤษฎี กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตามกรอบของวัตถุประสงค์และขอบเขตการดำเนินงานของโครงการ ดังต่อไปนี้

๒.๑ แนวคิดและหลักการในการจัดทำโครงสร้างองค์กร

โครงสร้างองค์กร คือ แผนผังแสดงตำแหน่งงานหน้าที่งานต่างๆ และความสัมพันธ์ของงานต่างๆ เหล่านี้ ซึ่งจะครอบคลุมแนวทางและกลไกในการประสานงานและการติดต่อสื่อสารและระบบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยโครงสร้างองค์กรจะแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการระหว่างหน่วยงานต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจถึงอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ ขนาดของการควบคุม ระดับการบังคับบัญชา เพื่อทำงานร่วมกันจนบรรลุเป้าหมายเดียวกันขององค์กร

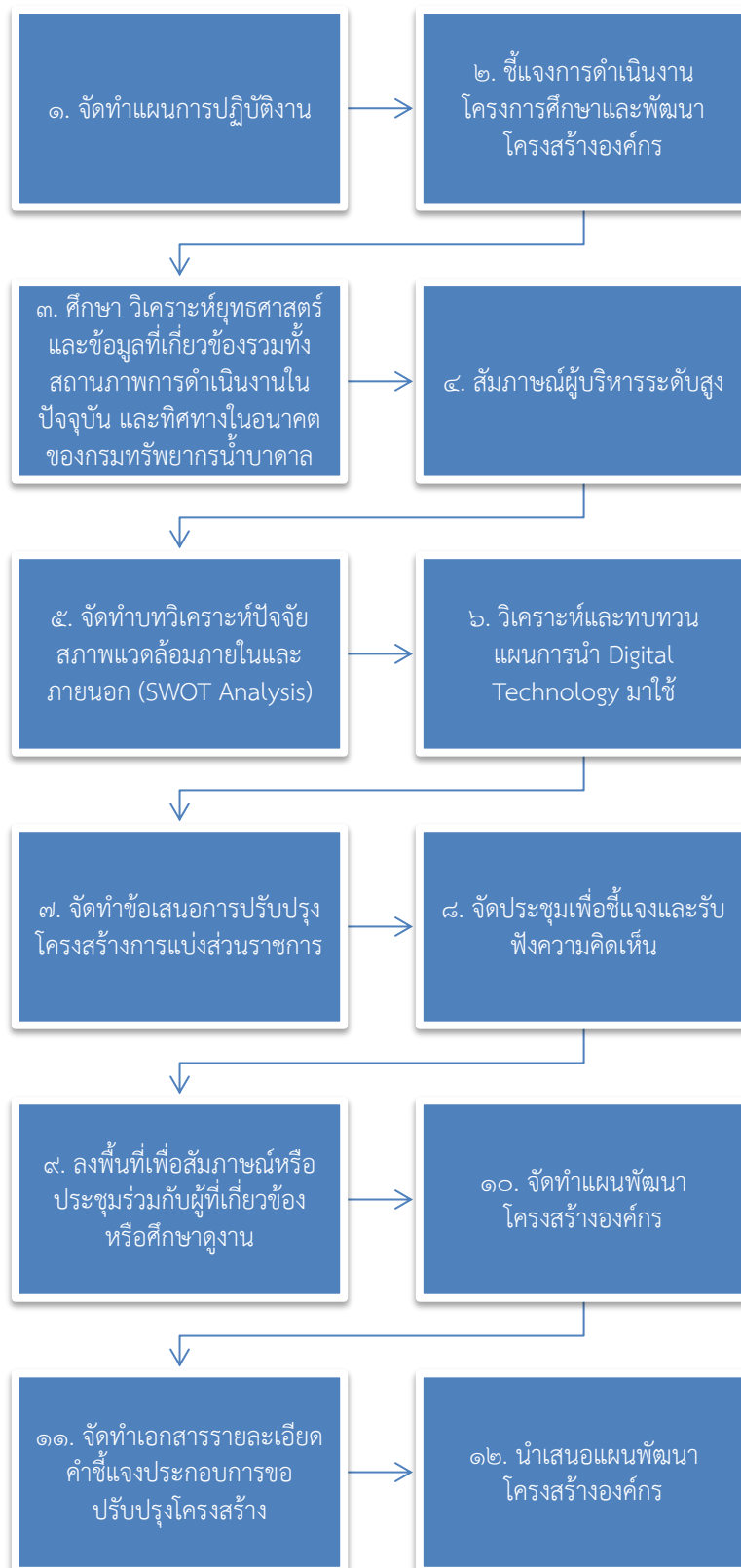
องค์กรจำเป็นต้องออกแบบโครงสร้างองค์กรให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ขององค์กรเพื่อทำให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพ ประโยชน์ในการจัดโครงสร้างองค์กรที่มีประสิทธิภาพ เช่น

- ๑.) ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานทราบถึงขอบเขตของงาน รวมทั้งแสดงให้เห็นถึงการแบ่งงานภายในขององค์กร ป้องกันการทำงานที่ซ้ำซ้อน
- ๒.) ทำให้ทราบถึงช่องทางการติดต่อสื่อสารและการไหลของข้อมูลรวมทั้งตำแหน่งที่ต้องรับผิดชอบ และตัดสินใจ
- ๓.) ช่วยในการประสานกิจกรรมต่างๆ ในการทำงานงานทั้งในระดับบุคคล ระหว่างทีมงาน แผนก และฝ่ายงานต่างๆ
- ๔.) เป็นกลไกรองรับการปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์และเป้าหมายขององค์กร

การจัดโครงสร้างองค์กรต้องมาจากวิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบาย และกลยุทธ์ที่ชัดเจนรวมทั้งมีการแบ่งงานและกำหนดลักษณะของงาน สายการบังคับบัญชา และขนาดของการควบคุม (Span of Control) ที่เหมาะสม นอกจากนี้การจัดโครงสร้างองค์กรต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมภายนอก เทคโนโลยี ความยืดหยุ่น ความต่อเนื่อง ตลอดจนการประสานงานระหว่างกัน โดยสรุปองค์ประกอบหลักในการจัดโครงสร้างองค์กร ได้แก่

- ๑.) การแบ่งงาน (Division of Work)/ การจัดหน่วยงาน (Department)
- ๒.) สายการบังคับบัญชา (Chain of Command)
- ๓.) ขนาดของการควบคุม (Span of Control)
- ๔.) การรวมอำนาจและการกระจายอำนาจ (Centralize and Decentralize)
- ๕.) การประสานกิจกรรม (Integration)

๒.๒ ขั้นตอน วิธีการดำเนินงาน กิจกรรม กำหนดระยะเวลาการทำงาน และกรอบแนวคิด ทฤษฎี ภูมิหายที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ ๑ จัดทำแผนการปฏิบัติงาน

จัดทำแผนการปฏิบัติงานที่แสดงขั้นตอน วิธีการดำเนินงาน กิจกรรม และกำหนดระยะเวลาการทำงาน พร้อมทั้งกรอบแนวคิด ทฤษฎี ภูมิหายที่เกี่ยวข้องตามกรอบของวัตถุประสงค์และขอบเขตการดำเนินงานของโครงการฯ โดยที่ปรึกษาได้จัดทำร่างรายละเอียดดังกล่าวและนำมาหารือร่วมกับคณะทำงานของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๔ เพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถดำเนินงานได้ตามขอบเขตงานและภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด รวมทั้งมีความเหมาะสมกับลักษณะการดำเนินงานภายในของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล โดยแผนการดำเนินงานโครงการแสดงรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ผู้ที่เกี่ยวข้อง	วันที่	ระยะเวลาการทำงาน (เดือน)																									
			เมษายน				พฤษภาคม				มิถุนายน				กรกฎาคม				สิงหาคม				กันยายน					
			1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4		
1	จัดทำแผนการปฏิบัติงาน	ที่ปรึกษาและคณะทำงาน	23 - 29 มี.ค. 64																									
2	ชี้แจงการดำเนินงานโครงการศึกษาและพัฒนาโครงสร้างองค์กร	ที่ปรึกษา คณะทำงาน และผู้บริหาร และ/หรือบุคลากรที่เกี่ยวข้อง	23 - 29 มี.ค. 64																									
3	ศึกษา วิเคราะห์ยุทธศาสตร์ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องรวมทั้งสถานการณ์การดำเนินงานในปัจจุบัน และทิศทางในอนาคต ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล	ที่ปรึกษาและคณะทำงาน	23 มี.ค. - 5 เม.ย. 64																									
4	สัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูง	ที่ปรึกษาและผู้บริหารระดับสูง	30 มี.ค. - 5 เม.ย. 64																									
5	จัดทำทวิวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis)	ที่ปรึกษา คณะทำงาน และ/หรือ ผู้บริหารที่เกี่ยวข้อง	6 เม.ย. - 20 เม.ย. 64																									
ส่งมอบงานงวดที่ 1 - ภายใน 30 วัน นับถัดจากวันลงนามในสัญญา			ที่ปรึกษา	พ 21 เม.ย. 64																								
6	วิเคราะห์และบทวนแผนการนำ Digital Technology มาใช้	ที่ปรึกษาและคณะทำงาน	22 เม.ย. - 21 พ.ค. 64																									
7	จัดทำข้อเสนอการปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ	ที่ปรึกษาและคณะทำงาน	22 เม.ย. - 20 มิ.ย. 64																									
8	จัดประชุมเพื่อชี้แจงและรับฟังความคิดเห็น	ที่ปรึกษา ผู้บริหาร บุคลากร และ/หรือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง	21 มิ.ย. - 18 ส.ค. 64																									
ส่งมอบงานงวดที่ 2 - ภายใน 150 วัน นับถัดจากวันลงนามในสัญญา			ที่ปรึกษา	พท 19 ส.ค. 64																								
9	ลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์หรือประชุมร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้อง หรือศึกษาดูงาน	ที่ปรึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง	21 มิ.ย. - 18 ส.ค. 64																									
10	จัดทำแผนพัฒนาโครงสร้างองค์กร	ที่ปรึกษาและคณะทำงาน	21 ก.ค. - 18 ส.ค. 64																									
11	จัดทำเอกสารรายละเอียดคำชี้แจงประกอบการขอปรับปรุงโครงสร้าง	ที่ปรึกษาและคณะทำงาน	3 ส.ค. - 18 ส.ค. 64																									
12	นำเสนอแผนพัฒนาโครงสร้างองค์กร	ที่ปรึกษา คณะทำงาน ผู้บริหาร ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	20 ส.ค. - 16 ก.ย. 64																									
ส่งมอบงานงวดที่ 3 - ภายใน 180 วัน นับถัดจากวันลงนามในสัญญา			ที่ปรึกษา	ค 17 ก.ย. 64 (ค 18 ก.ย. 64)																								

ภาพที่ ๑ แสดงแผนการดำเนินงานของโครงการฯ (แสดงภาพขยายในภาคผนวก ก)

ขั้นตอนที่ ๒ ชี้แจงการดำเนินงานโครงการศึกษาและพัฒนาโครงสร้างองค์กร

ชี้แจงการดำเนินงานโครงการศึกษาและพัฒนาโครงสร้างองค์กรเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลแก่บุคลากรของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล จำนวน ๑ ครั้ง ประมาณ ๑-๒ ชั่วโมง ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๔

การชี้แจงการดำเนินงานโครงการฯ มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้เข้าใจถึงขอบเขตและผลกระทบของโครงการฯ ที่มีต่อผู้บริหารและ/หรือบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และให้เกิดความร่วมมือต่อการจัดทำโครงการฯ

ขั้นตอนที่ ๓ ศึกษา วิเคราะห์ยุทธศาสตร์ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องรวมทั้งสถานภาพการดำเนินงานในปัจจุบัน และทิศทางในอนาคต ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

ศึกษา วิเคราะห์ยุทธศาสตร์ โครงสร้างการองค์กร ภารกิจ กระบวนการทำงานที่สำคัญในปัจจุบัน ของภารกิจทุกด้าน รวมถึงสมรรถนะหลักในปัจจุบันของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อหาแนวทางในการยกระดับ การบริหารจัดการน้ำบาดาล และคุณภาพการให้บริการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดรองรับกับสถานการณ์ ในปัจจุบันรวมทั้งการวิเคราะห์สถานภาพการดำเนินงานในปัจจุบัน และทิศทางในอนาคตที่จะต้องปรับบทบาท เป็นหน่วย Regulator

ในขั้นตอนนี้ที่ปรึกษาจะดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ปัจจัยนำเข้า (Input) ทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมา เป็นข้อมูลในการการพัฒนาและออกแบบโครงสร้างองค์กรของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อเสริมสร้างศักยภาพ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลให้มีประสิทธิภาพและตรงตามภารกิจที่ได้รับ เช่น

- (๑) ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี
- (๒) ยุทธศาสตร์/ แผนของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (๓) วิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล
- (๔) แผนปฏิบัติราชการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล
- (๕) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการน้ำบาดาล
- (๖) โครงสร้างการองค์กร ภารกิจ กระบวนการทำงานที่สำคัญในปัจจุบันของภารกิจทุกด้าน
- (๗) สมรรถนะหลักในปัจจุบันของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล
- (๘) สถานภาพการดำเนินงานในปัจจุบันของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล
- (๙) บทบาทและทิศทางในอนาคตของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เช่น การปรับบทบาทเป็นหน่วย Regulator
- (๑๐) ประเด็นที่เกี่ยวข้องการโครงสร้างองค์กรของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในปัจจุบัน รวมถึงสิ่งที่ควร ปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลง
- (๑๑) แนวโน้มของการนำ Digital Technology มาใช้ในองค์กร เป็นต้น

โดยจะศึกษาจากข้อมูล/ เอกสารที่คณะทำงานของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล จัดเตรียมให้ ระหว่างวันที่ ๒๓ มีนาคม - ๕ เมษายน ๒๕๖๔

ขั้นตอนที่ ๔ สัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูง

สัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูง เพื่อรับทราบวิสัยทัศน์ ทิศทางและแนวทางการพัฒนาด้านการบริหาร จัดการทรัพยากรน้ำบาดาล โดยใช้การสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล ท่านละประมาณ ๑ ชั่วโมง เพื่อให้ได้ข้อมูล ในประเด็นที่สำคัญต่อการพัฒนาและออกแบบโครงสร้างองค์กรของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ระหว่างวันที่ ๓๐ มีนาคม - ๕ เมษายน ๒๕๖๔

นอกจากนี้ที่ปรึกษาได้เข้าเก็บข้อมูลและความคิดเห็นเพิ่มเติมจากหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง และมีผลกระทบต่อทิศทางการดำเนินงานและการวางแผนของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ได้แก่ อดีตที่ปรึกษาการ พัฒนาระบบราชการ (นักพัฒนาระบบราชการทรงคุณวุฒิ) สำนักงาน ก.พ.ร. และรองเลขาธิการคณะกรรมการ

พัฒนาระบบราชการ สำนักงาน ก.พ.ร. เพื่อทราบแนวทางและรายละเอียดในการจัดเตรียมข้อมูลเพื่อขอทบทวน โครงสร้างองค์กรของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลจากองค์กรกำกับ

ขั้นตอนที่ ๕ จัดทำบทวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis)

จัดทำบทวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis) ที่มีผลกระทบต่อบทบาทภารกิจของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เช่น พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ พระราชบัญญัติ กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นต้น โดยมุ่งเน้นแนวทางในการเสริมสร้างจุดแข็ง ขององค์กร รวมทั้งปัญหาการดำเนินงานอันเนื่องมาจากโครงสร้างเดิมที่ไม่เหมาะสม หน้าที่ความรับผิดชอบ ที่เพิ่มขึ้น หรือเปลี่ยนแปลงไป การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่และภารกิจของหน่วยงานในอนาคต (งานเพิ่มขึ้น อย่างไร หรือเปลี่ยนแปลงอย่างไร) การเปลี่ยนแปลงระบบหรือวิธีการทำงาน แสดงกระบวนการดำเนินงาน ระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอกกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

ในขั้นตอนนี้ที่ปรึกษาใช้การศึกษาข้อมูลที่มีอยู่ ร่วมกับการสัมภาษณ์ผู้บริหารและคณะทำงาน ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล รวมทั้งข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ระหว่างวันที่ ๖ - ๒๐ เมษายน ๒๕๖๔

ขั้นตอนที่ ๖ วิเคราะห์และทบทวนแผนการนำ Digital Technology มาใช้

วิเคราะห์และทบทวนแผนการนำ Digital Technology มาใช้ในการปฏิบัติงานหรือลดภาระงาน โดยที่ปรึกษาจะศึกษารายละเอียดของแผนการนำ Digital Technology ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล แนวโน้ม Digital Technology ใหม่ ๆ ที่สามารถนำมาใช้ในการลดภาระงาน ลดขั้นตอนการทำงาน ลดทรัพยากร ที่ใช้ในการทำงาน เป็นต้น ระหว่างวันที่ ๒๒ เมษายน - ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔

ขั้นตอนที่ ๗ จัดทำข้อเสนอการปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ

วิเคราะห์ภารกิจใหม่ และจัดทำข้อเสนอการปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของกรมทรัพยากร น้ำบาดาลที่ครอบคลุมภารกิจของทุกหน่วยงานภายในกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และการจัดตั้งสำนักทรัพยากร น้ำบาดาล เขต ๗ - ๑๒ และกองวิเคราะห์น้ำบาดาล เป็นหน่วยงานตามกฎกระทรวงการแบ่งส่วนราชการฯ รวมถึงการยกฐานะกลุ่มนิติการเป็นกองกฎหมาย ระหว่างวันที่ ๒๒ เมษายน - ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๔

โดยที่ปรึกษาจะทำการออกแบบและพัฒนาโครงสร้างองค์กรตามรายละเอียดข้างต้น เพื่อให้ได้โครงสร้าง ที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับตามวัตถุประสงค์ ภารกิจ บทบาทใหม่ๆ ของกรมทรัพยากร น้ำบาดาลในอนาคต

ขั้นตอนที่ ๘ จัดประชุมเพื่อชี้แจงและรับฟังความคิดเห็น

ที่ปรึกษาจัดประชุมเพื่อชี้แจงและรับฟังความคิดเห็นของผู้บริหาร บุคลากร ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง ที่มีต่อร่างข้อเสนอการปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลที่ได้จัดทำ ซึ่งรูปแบบการจัดประชุมมีได้หลายรูปแบบ เช่น การประชุม/ การประชุมกลุ่มเฉพาะ (Focus Group)/ การเข้าพบเป็นรายบุคคล โดยจัดไม่น้อยกว่า ๓ ครั้ง ครั้งละประมาณ ๑-๒ ชั่วโมง และผลจากการประชุมมาปรับปรุงร่างข้อเสนอการปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างเหมาะสม ระหว่างวันที่ ๒๑ มิถุนายน – ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๔

ขั้นตอนที่ ๙ ลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์หรือประชุมร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้อง หรือศึกษาดูงาน

ลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์หรือประชุมร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้อง หรือศึกษาดูงานในพื้นที่ไม่น้อยกว่า ๓ ครั้ง ระหว่างวันที่ ๒๑ มิถุนายน – ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๔ เพื่อรับฟังความคิดเห็นที่มีต่อร่างข้อเสนอการปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลที่ได้จัดทำและนำมาปรับปรุงร่างข้อเสนอการปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างเหมาะสม

ขั้นตอนที่ ๑๐ จัดทำแผนพัฒนาโครงสร้างองค์กร

ที่ปรึกษาจัดทำแผนพัฒนาโครงสร้างองค์กร เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล รวมถึงนำเสนอแผนหรือแนวทางการดำเนินงานทั้งในระยะสั้นและระยะยาวที่คำนึงถึงสถานการณ์หรือกฎหมายต่างๆ ที่จะมีการเปลี่ยนแปลงในอนาคต เช่น การปรับปรุงพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ เป็นต้น เพื่อรองรับการเปลี่ยนผ่านสู่โครงสร้างองค์กรใหม่ ระหว่างวันที่ ๒๑ กรกฎาคม – ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๔

ขั้นตอนที่ ๑๑ จัดทำเอกสารรายละเอียดคำชี้แจงประกอบการขอปรับปรุงโครงสร้าง

จัดทำเอกสารรายละเอียดคำชี้แจงประกอบการขอปรับปรุงโครงสร้างของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พร้อมทั้งเอกสารการนำเสนอตามรูปแบบที่กำหนด ระหว่างวันที่ ๓ – ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๔ เพื่อนำเสนอต่อหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่พิจารณาการขอปรับปรุงโครงสร้างของส่วนราชการ โดยแสดงให้เห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรต่อการดำเนินงานตามภารกิจของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายรัฐบาลและแผนระดับชาติอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถยกระดับประสิทธิภาพในการให้บริการประชาชนและนำไปสู่การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาล และการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างยั่งยืนและเป็นธรรมต่อไป

ขั้นตอนที่ ๑๒ นำเสนอแผนพัฒนาโครงสร้างองค์กร

นำเสนอแผนพัฒนาโครงสร้างองค์กรเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลให้กับผู้บริหาร ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ไม่น้อยกว่า ๑ ครั้ง โดยใช้เวลาประมาณ ๑-๒ ชั่วโมง ระหว่างวันที่ ๒๐ สิงหาคม – ๑๖ กันยายน ๒๕๖๔

บทที่ ๓ การชี้แจงการดำเนินงานโครงการ

การชี้แจงการดำเนินงานโครงการศึกษาและพัฒนาโครงสร้างองค์กรเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลแก่บุคลากรของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล จำนวน ๑ ครั้ง ประมาณ ๑-๒ ชั่วโมง วัตถุประสงค์ เพื่อให้เข้าใจถึงขอบเขตและผลกระทบของโครงการฯ ที่มีต่อผู้บริหารและ/หรือบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และให้เกิดความร่วมมือต่อการจัดทำโครงการฯ ในวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔ เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๐๐-๑๕.๐๐ น. ร่วมกับอธิบดีและผู้บริหารของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล โดยสรุปสาระจากการประชุม มีรายละเอียดดังนี้

๓.๑. กรมทรัพยากรน้ำบาดาลไม่ได้ปรับโครงสร้างองค์กรตั้งแต่ปี ๒๕๕๑ จึงต้องการทบทวนโครงสร้าง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

- ๑.) ให้มีโครงสร้างองค์กรที่สนับสนุนทิศทางของในการพัฒนาทรัพยากรน้ำบาดาลในระยะ ๒๐ ปี (๒๕๖๐-๒๕๗๙) ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาประเทศตามนโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (๒๕๖๐-๒๕๖๔) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการน้ำของประเทศ และยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๒.) ให้มีโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสมกับขอบเขตการดำเนินงาน ภารกิจ บทบาทของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล สถานการณ์น้ำของประเทศ รวมทั้งปริมาณงานที่เปลี่ยนแปลงไป
- ๓.) สร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรภายในของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ในด้านความก้าวหน้าในการทำงานเมื่อต้องรับผิดชอบภารกิจที่มากขึ้น

๓.๒ การทบทวนโครงสร้างของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล จะมุ่งเน้นในโครงสร้างของ ๓ กลุ่ม ได้แก่

- ๑.) สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต
จากเดิมที่มี ๖ เขต ขยายเป็น ๑๒ เขต (เพิ่มเขต ๗-๑๒) เนื่องจากปริมาณงานและบทบาทที่เพิ่มขึ้น จากปี ๒๕๕๑
- ๒.) กลุ่มนิติการ
ยกฐานะเป็นกองกฎหมาย เนื่องจากมีบทบาทงานที่จะต้องรับโอนจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (งานคดี – การตรวจสอบการทำผิดเงื่อนไข การสอบสวน และการฟ้องร้องดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับน้ำบาดาล) รวมทั้งการเพิ่มบทบาทของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลจากเดิมเป็น Implementor แต่ปัจจุบันเป็นทั้ง Implmentor และ Regulator
- ๓.) กองวิเคราะห์น้ำบาดาล
แยกออกจากสำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อมุ่งเน้นการวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาล (Lab) ซึ่งปัจจุบันกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นแห่งเดียวที่สามารถวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลได้ในทุกพารามิเตอร์ (ประมาณ ๒๒ พารามิเตอร์)

ภาพที่ ๒ ภาพประกอบการชี้แจงการดำเนินงานโครงการ

เอกสารประกอบการชี้แจงการดำเนินงานโครงการศึกษาและพัฒนาโครงสร้างองค์กรเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล (ภาคผนวก ข) ประกอบด้วย
ภาคผนวก ข (๑) เอกสารประกอบการประชุมชี้แจงการดำเนินงานโครงการฯ
ภาคผนวก ข (๒) รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมการชี้แจงการดำเนินงานโครงการฯ

บทที่ ๔

ผลการศึกษา วิเคราะห์ยุทธศาสตร์ โครงสร้างการจัดองค์กร ภารกิจ กระบวนการทำงาน และสมรรถนะหลักในปัจจุบันของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

ศึกษา วิเคราะห์ยุทธศาสตร์ โครงสร้างการจัดองค์กร ภารกิจ กระบวนการทำงานที่สำคัญในปัจจุบันของภารกิจทุกด้าน รวมถึงสมรรถนะหลักในปัจจุบันของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อหาแนวทางในการยกระดับการบริหารจัดการน้ำบาดาล และคุณภาพการให้บริการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดรองรับกับสถานการณ์ในปัจจุบันรวมทั้งการวิเคราะห์สถานการณ์การดำเนินงานในปัจจุบัน และทิศทางในอนาคตที่จะต้องปรับบทบาทเป็นหน่วย Regulator

ที่ปรึกษาดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ปัจจัยนำเข้า (Input) ที่เกี่ยวข้อง จากข้อมูล/ เอกสารที่คณะทำงานของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล จัดเตรียมให้ระหว่างวันที่ ๒๓ มีนาคม - ๕ เมษายน ๒๕๖๔ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาและออกแบบโครงสร้างองค์กรของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลให้มีประสิทธิภาพและตรงตามภารกิจที่ได้รับ โดยสรุปข้อมูลที่สำคัญ ได้ดังนี้

- ๔.๑) กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่สำคัญของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล
- ๔.๒) แผนงานและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับกรมทรัพยากรน้ำบาดาล
- ๔.๓) เป้าหมายของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลที่รับจากแผนงานและนโยบายที่เกี่ยวข้อง
- ๔.๔) ยุทธศาสตร์บริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙)
- ๔.๕) วิสัยทัศน์ พันธกิจ และประเด็นเป้าหมายการพัฒนา/ สมรรถนะหลักในปัจจุบันของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล
- ๔.๖) แผนปฏิบัติราชการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล
- ๔.๗) ห่วงโซ่คุณค่า (The Value Chain) ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล
- ๔.๘) โครงสร้างองค์กรและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานในปัจจุบันของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เป็นต้น

๔.๑ กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่สำคัญของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

กรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่จะต้องถือปฏิบัติในการดำเนินภารกิจ ดังนี้

๔.๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มีหลักสำคัญในส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

หมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย มาตรา ๔๓ บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ

(๒) จัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืนตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

(๓) เข้าชื่อกันเพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐให้ดำเนินการใดอันจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนหรือชุมชน หรืองดเว้นการดำเนินการใดอันจะกระทบต่อความเป็นอยู่อย่างสงบสุขของประชาชน

หรือชุมชน และได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยรวดเร็ว ทั้งนี้หน่วยงานของรัฐต้องพิจารณาข้อเสนอแนะนั้น โดยให้ประชาชนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพิจารณาด้วยตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

หมวด ๕ หน้าทีของรัฐ มาตรา ๕๖ รัฐต้องจัดหรือดำเนินการให้มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนอย่างทั่วถึงตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

โครงสร้างหรือโครงข่ายขั้นพื้นฐานของกิจการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานของรัฐอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนหรือเพื่อความมั่นคงของรัฐ รัฐจะกระทำด้วยประการใดให้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชนหรือทำให้รัฐเป็นเจ้าของน้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดมิได้

การจัดหรือดำเนินการให้มีสาธารณูปโภคตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง รัฐต้องดูแลมิให้มีการเรียกเก็บค่าบริการจนเป็นภาระแก่ประชาชนเกินสมควรการนำสาธารณูปโภคของรัฐไปให้เอกชนดำเนินการทางธุรกิจไม่ว่าด้วยประการใดๆ รัฐต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนอย่างเป็นธรรม โดยคำนึงถึงการลงทุนของรัฐ ประโยชน์ที่รัฐและเอกชนจะได้รับ และค่าบริการที่จะเรียกเก็บจากประชาชนประกอบกัน

มาตรา ๕๗ รัฐต้อง (๒) อนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา ฟื้นฟู บริหารจัดการ และใช้หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์ จากการดำเนินการดังกล่าวด้วยตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๕๘ การดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐจะอนุญาตให้ผู้อื่นดำเนินการ ถ้าการนั้นอาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดของประชาชนหรือชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง รัฐต้องดำเนินการให้มีการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนหรือชุมชน และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้องก่อน เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาดำเนินการหรืออนุญาตตามที่กฎหมายบัญญัติ

บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยงานของรัฐก่อนการดำเนินการหรืออนุญาตตามวรรคหนึ่ง

ในการดำเนินการหรืออนุญาตตามวรรคหนึ่ง รัฐต้องระมัดระวังให้เกิดผลกระทบต่อประชาชน ชุมชน สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพน้อยที่สุด และต้องดำเนินการให้มีการเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายให้แก่ประชาชน หรือชุมชนที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรมและโดยไม่ชักช้า

หมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา ๖๕ รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆ ให้สอดคล้อง และบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว

การจัดทำการกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย และสาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้กฎหมายดังกล่าวต้องมีบทบัญญัติ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงด้วย

ยุทธศาสตร์ชาติ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้ มาตรา ๗๒ รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังต่อไปนี้ (๔) จัดให้มีทรัพยากรน้ำที่มีคุณภาพ และเพียงพอต่อการอุปโภคบริโภคของประชาชน รวมทั้งการประกอบเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการอื่น

หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ มาตรา ๒๕๘ ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยในด้านต่างๆ ให้เกิดผล ดังต่อไปนี้ ช. ด้านอื่นๆ (๑) ให้มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม และยั่งยืน โดยคำนึงถึงความต้องการใช้น้ำในทุกมิติ รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม และสภาพภูมิอากาศประกอบกัน

๔.๑.๒ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ให้ไว้ ณ วันที่ ๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๔ ตามลำดับ ให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการนั้น โดยจัดทำเป็นแผนห้าปี ซึ่งต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา และแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง

๔.๑.๓ พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ตามที่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๙๔ ตอน ๖๙ ฉบับพิเศษ หน้า ๘ เมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๒๐ ประกอบด้วย ๖ หมวด และบทเฉพาะกาล จำนวน ๔๖ มาตรา ได้แก่ หมวด ๑ คณะกรรมการน้ำบาดาล หมวด ๒ การขอใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาล หมวด ๓ หน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาล หมวด ๔ พนักงานเจ้าหน้าที่ หมวด ๕ การแก้ไขใบอนุญาตและการเพิกถอนใบอนุญาต และหมวด ๖ บทกำหนดโทษ

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล เป็นกฎหมายที่กำหนดเกี่ยวกับเขตน้ำบาดาล การขุดเจาะ รวมถึงการใช้ น้ำบาดาล และการอนุรักษ์น้ำบาดาล ผลกระทบหรือความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการขุดเจาะน้ำบาดาล และประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากกิจกรรมดังกล่าว

ตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ มาตรา ๓ มีการนิยามความหมายของคำที่ใช้ในพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้ “น้ำบาดาล” หมายความว่า น้ำใต้ดินที่เกิดอยู่ในชั้นดิน กรวด หิน หรือหิน ซึ่งอยู่ลึกจากผิวดินเกินความลึกที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่จะกำหนดความลึกน้อยกว่าสิบเมตรมิได้ และคำว่า “กิจการน้ำบาดาล” หมายความว่า การเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาล หรือการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดหาน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค หรือเพื่อเกษตรกรรมในส่วนที่เกี่ยวกับการเจาะน้ำบาดาลและการใช้น้ำบาดาล เว้นแต่ในเขตท้องที่ที่รัฐมนตรี โดยคำแนะนำของคณะกรรมการประกาศกำหนดให้เป็นเขตวิกฤตการณ์ น้ำบาดาลที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ โดยเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลต้องเป็นเขตท้องที่ที่มีการสูบน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ในปริมาณที่มากเกินกว่าปริมาณน้ำที่ไหลลงสู่ชั้นน้ำบาดาล จนอาจทำให้เกิดการทรุดตัวของแผ่นดินหรือการแพร่กระจายของน้ำเค็มเข้าสู่ชั้นน้ำบาดาล หรือการลดตัวลงของระดับน้ำในชั้นน้ำบาดาล หรือผลกระทบสำคัญอื่นต่อสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๕ มีการกำหนดเขตท้องที่ใดให้เป็นเขตน้ำบาดาล เขตห้ามสูบน้ำบาดาล รวมถึงการเปลี่ยนแปลงเขตน้ำบาดาลหรือเขตห้ามสูบน้ำบาดาล หรือการยกเลิกเขตน้ำบาดาลหรือเขตห้ามสูบน้ำบาดาล ที่ได้ประกาศกำหนดไว้ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยมีการกำหนดเขตห้ามสูบน้ำบาดาลในกรณีที่มีการสูบน้ำบาดาลในเขตท้องที่ใดจะทำให้ชั้นน้ำบาดาลเสียหายหรือเสื่อมสภาพ หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรของชาติ หรือทำให้สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ หรือเป็นอันตรายแก่ทรัพย์สินหรือสุขภาพของประชาชนหรือทำให้แผ่นดินทรุด

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษาในการ (๑) กำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการในทางวิชาการสำหรับการเจาะน้ำบาดาล การเลิกเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาลแบบอนุรักษ์ การระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล การเลิกใช้บ่อน้ำบาดาล การป้องกันด้านสาธารณสุข และการป้องกันในเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ รวมถึง (๒) กำหนดวิธีการให้ความคุ้มครองแก่คนงาน และความปลอดภัยแก่บุคคลภายนอก

มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนด (๑) อัตราค่าใช้น้ำบาดาลในแต่ละท้องที่ที่มีน้ำประปาใช้ไม่เกินอัตราสูงสุดของค่าน้ำประปาในท้องที่นั้น ในกรณีที่ท้องที่ใดไม่มีน้ำประปาใช้ อัตราค่าใช้น้ำบาดาลในท้องที่นั้นต้องไม่เกินอัตราสูงสุดของค่าน้ำประปาในจังหวัดที่ท้องที่นั้นตั้งอยู่ และให้ยกเว้นค่าใช้น้ำบาดาลแก่ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล ซึ่งใช้น้ำบาดาลเพื่อการอุปโภคหรือบริโภค ทั้งนี้ไม่รวมถึงการใช้น้ำบาดาลของโรงงานอุตสาหกรรม (๒) ประเภทการใช้น้ำบาดาล หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการเรียกเก็บลดหย่อน หรือยกเว้นค่าใช้น้ำบาดาล (๓) อัตราค่าวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำหรือของเหลว ค่าคัดสำเนาหรือถ่ายเอกสาร ค่ารับรองสำเนา และค่าตรวจสอบเอกสารหลักฐาน (๔) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้เอกชนจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาล และค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล สิทธิหน้าที่ของเอกชนตามสัญญาว่าจ้างให้จัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาล และค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลตาม และ (๕) จะโอนหรือให้ผู้อื่นรับช่วงมิได้

มีการแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติน้ำบาดาลฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๓๕ และฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๔๖ ให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลดำเนินการตามมาตรา ๗ ดังนี้

(ทวิ) จัดให้มีการฝึกอบรมและสัมมนาวิชาการเจาะน้ำบาดาลแก่ช่างเจาะน้ำบาดาลทั้งของรัฐและเอกชน ตลอดจนให้บริการปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่ช่างเจาะน้ำบาดาล

(ตรี) จัดให้มีการจดทะเบียนช่างเจาะน้ำบาดาล ซึ่งมีพื้นความรู้ต่ำกว่าระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา และจัดให้มีการฝึกอบรม และสัมมนาทางวิชาการเจาะน้ำบาดาลให้แก่ช่างเจาะน้ำบาดาล

(จัตวา) จัดตั้งกองทุนพัฒนาน้ำบาดาลขึ้นในกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเรียกโดยย่อว่า “กพน.” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายในการศึกษา วิจัย พัฒนา และอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลและสิ่งแวดล้อม

(เบญจ) เงิน กพน. ให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการ ดังต่อไปนี้ (๑) การศึกษา สสำรวจ วิจัย และการวางแผนแม่บท เพื่อการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลและสิ่งแวดล้อม (๒) การช่วยเหลือและอุดหนุนกิจการใดๆ ที่เกี่ยวกับการทดแทนและอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาล (๓) ค่าใช้จ่ายในการบริหาร กพน. ตามที่ตกลงกับ กระทรวงการคลัง (๔) ค่าใช้จ่ายในการจ้างเอกชนจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาล และค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล

(ฉ) และ (สตัด) กำหนดคณะกรรมการบริหาร กพน. ประกอบด้วยอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ผู้แทนกรมทรัพยากรน้ำ และผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ โดยมีอำนาจหน้าที่ (๑) ควบคุมการใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินของ กพน. เพื่อให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗ จัตวา วรรคหนึ่ง (๒) เสนอแผนแม่บทเพื่อการพัฒนาและอนุรักษ์ แหล่งน้ำบาดาลและสิ่งแวดล้อมเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการ (๓) เสนอแนะรัฐมนตรีในการออก ประกาศตามมาตรา ๗ จัตวา (๔) เสนอและรายงานต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานของ กพน. และ (๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการบริหาร กพน. หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(อัฐ) ให้ กพน. จัดทำงบดุล งบการเงิน และบัญชีทำการ ส่งผู้สอบบัญชีภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันสิ้นปีบัญชี

มาตรา ๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรักษาการตาม พระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตรา ท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียมให้แก่ส่วนราชการหรือองค์การของรัฐตามมาตรา ๔ และกำหนด กิจการอื่น กับออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑ คณะกรรมการ

มาตรา ๙ - ๑๓ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการน้ำบาดาล” ประกอบด้วย อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง อธิบดีกรมชลประทาน อธิบดีกรมอนามัย ผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้ว่าการการประปานครหลวง หรือผู้แทน ผู้ว่าการการประปาส่วนภูมิภาคหรือผู้แทน ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยหรือผู้แทน กับผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกไม่เกินสองคนเป็นกรรมการ และผู้แทนกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เป็นกรรมการและเลขานุการ และกำหนดวาระในตำแหน่ง การพ้นตำแหน่ง องค์ประชุม และการวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุม

มาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่ดังต่อไปนี้ (๑) ให้ความเห็นหรือคำแนะนำแก่รัฐมนตรีในเรื่องการออกกฎกระทรวง หรือประกาศที่ต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา หรือในเรื่องอื่นที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ และ (๒) ให้ความเห็นหรือคำแนะนำแก่อธิบดีเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๕ ในการปฏิบัติตามหน้าที่ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อให้ทำกิจการหรือพิจารณาเรื่องใดๆ อันอยู่ในขอบเขตแห่งหน้าที่ของคณะกรรมการ ตลอดจนเชิญบุคคลใดๆ มาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย คำแนะนำ หรือความเห็นได้ให้นำความในมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับแก่การประชุมคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

หมวด ๒ การขอใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาล

มาตรา ๑๖ การขออนุญาต การอนุญาต การขอใบอนุญาต และการออกใบอนุญาต ทำได้โดยอธิบดี หรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเท่านั้น ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๗ การยื่นคำขอรับใบอนุญาตเพื่อประกอบกิจการน้ำบาดาล จะทำได้ในท้องที่ในเขตน้ำบาดาลนั้น

มาตรา ๑๘ - ๒๐ กำหนดประเภทของใบอนุญาต การคุ้มครองถึงลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้รับใบอนุญาต อายุตามที่ผู้ออกใบอนุญาตกำหนด แต่ไม่เกินกำหนดเวลาของใบอนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต

มาตรา ๒๑ กำหนดสิทธิอุทธรณ์ สามารถทำได้โดยทำเป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

หมวด ๓ หน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาล

มาตรา ๒๒ ผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต และต้องปฏิบัติตามประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามมาตรา ๖

มาตรา ๒๓ ในการเจาะน้ำบาดาล ถ้าพบโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ซากดึกดำบรรพ์หรือแร่ที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจหรือทางการศึกษาในด้านธรณีวิทยา ผู้รับใบอนุญาต หรือส่วนราชการหรือองค์การของรัฐตามมาตรา ๔ ต้องรายงานให้พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่หรือกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และถ้าเป็นโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุ ให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลแจ้งให้กรมศิลปากรทราบโดยด่วน

มาตรา ๒๔ - ๒๕/๑ ผู้รับใบอนุญาตต้องแสดงใบอนุญาตหรือใบแทนใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาต หากสูญหายหรือถูกทำลายในสาระสำคัญ ให้ผู้รับใบอนุญาตแจ้งต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ และยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด โดยผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลต้องชำระค่าใช้น้ำบาดาล และค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๖ - ๒๗ การเลิกกิจการต้องแจ้งเป็นหนังสือให้พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องถิ่นที่ทราบ โดยเมื่อผู้รับใบอนุญาตเลิกกิจการแล้ว หรือไม่ได้รับอนุญาตให้ต่อใบอนุญาตตามมาตรา ๒๐ หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๕ ให้ผู้รับใบอนุญาตดังกล่าวจัดการซื้อ ถอน ออก หรือกลบหลุม บ่อ หรือสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวข้องกับกิจการน้ำบาดาลที่พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาเห็นว่าก่อให้เกิดความเสียหาย ต่อแหล่งน้ำบาดาล ในกรณีที่มีได้มีการปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องถิ่นที่มีอำนาจจัดทำ กิจการดังกล่าวแทน โดยผู้รับใบอนุญาตดังกล่าวจะต้องเสียค่าใช้จ่ายเพื่อการจัดทำกิจการนั้นทั้งสิ้น

หมวด ๔ พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๒๘ - ๓๒ ได้มีการกำหนดให้อำนาจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการเข้าไปตรวจการเจาะ น้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาล หรือการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล และมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือแก่ผู้รับใบอนุญาต หรือตัวแทนให้จัดการป้องกันความเสียหายอันอาจเกิดจากการกระทำดังกล่าว และในกรณีที่เห็นว่าการกระทำ นั้นอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งน้ำบาดาล ให้มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือแก่ผู้รับใบอนุญาต ให้เปลี่ยนแปลง แก้วไข หรือหยุดการกระทำดังกล่าวแล้วแต่กรณี ตามที่เห็นว่าจำเป็นเพื่อป้องกันหรือระงับ ความเสียหายนั้นได้ ผู้รับใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ต่อรัฐมนตรีได้โดยคำวินิจฉัย ของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด โดยต้องแสดงบัตรประจำตัวเมื่อผู้ซึ่งเกี่ยวข้องร้องขอบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ และให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามความหมายในประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๕ การแก้ไขใบอนุญาตและการเพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา ๓๓ - ๓๖ กำหนดให้อธิบดีมีอำนาจในการแก้ไขใบอนุญาตที่มีความคลาดเคลื่อนหรือสำคัญผิด ในข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ หรือข้อเท็จจริงที่ปรากฏในใบอนุญาตได้เปลี่ยนแปลงไปภายหลังที่ได้ออก ใบอนุญาตแล้วและมีอำนาจเพิกถอนใบอนุญาต หากก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรของชาติ หรือทำให้ สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ หรือเป็นอันตรายแก่ทรัพย์สิน หรือสุขภาพของประชาชน หรือทำให้แผ่นดินทรุด อำนาจสั่ง และกำหนดวิธีการให้ผู้รับใบอนุญาตแก้ไขเพื่อป้องกันความเสียหายนั้นได้ตามที่เห็นสมควร และมีอำนาจสั่ง เพิกถอนใบอนุญาตได้ เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม ซึ่งสามารถอุทธรณ์เป็นหนังสือ ต่อรัฐมนตรี โดยคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

หมวด ๖ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๖ ทวิ - ๔๔ ได้มีการกำหนดโทษ ต่อความผิดตามมาตรา ๕ วรรคสอง มาตรา ๑๖ มาตรา ๖ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๔ โดยต้องระวาง โทษจำคุก หรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามประเภทความผิด

มาตรา ๔๕ ให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีในเขตกรุงเทพมหานคร และในส่วนภูมิภาค ตามความจำเป็น ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายจำนวนคณะ

ละสามคน โดยมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี เมื่อพ้นจากตำแหน่งแล้วอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ และให้คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๔๕/๑ คณะกรรมการเปรียบเทียบคดี มีอำนาจเปรียบเทียบได้ถ้าเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรถูกฟ้อง เว้นแต่ความผิดตามมาตรา ๓๖ ทวิ เฉพาะกรณีฝ่าฝืนประกาศตามมาตรา ๕ วรรคสอง และเมื่อผู้ต้องหาชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบ ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในกรณีที่พนักงานสอบสวนพบว่าผู้ใดกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง และผู้นั้นยินยอมให้เปรียบเทียบ ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องให้แก่คณะกรรมการเปรียบเทียบคดี ในกรณีที่มีการยึดหรืออายัดของกลางที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบตามวรรคหนึ่ง จะเปรียบเทียบได้ต่อเมื่อผู้กระทำความผิดยินยอมให้ของกลางที่ยึดหรืออายัดตกเป็นของกรมทรัพย์สินทางปัญญา และให้กรมทรัพย์สินทางปัญญาขายหรือจำหน่ายเป็นรายได้ของแผ่นดินต่อไป

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๖ เป็นบทเฉพาะกาลกำหนดให้เมื่อได้มีประกาศกำหนดเขตท้องที่ใดให้เป็นเขตน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้ซึ่งประกอบกิจการน้ำบาดาลอยู่แล้วในเขตน้ำบาดาลนั้นยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ และให้ผู้นั้นประกอบกิจการนั้นไปพลางก่อนได้ จนกว่าผู้ออกใบอนุญาตจะสั่งไม่ออกใบอนุญาตให้ตามคำขอ ในกรณีนี้ให้นำมาตรา ๒๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

๔.๑.๔ พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ ตามที่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ ในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๓๕ ตอน ๑๑๒ ก เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ โดยจะใช้บังคับเมื่อพ้นสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป คือวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒ เว้นแต่บทบัญญัติในหมวด ๔ การจัดสรรน้ำและการใช้น้ำ และมาตรา ๑๐๔ ให้บังคับใช้ เมื่อพ้นกำหนด ๒ ปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้บังคับใช้เป็นต้นไปนั้น โครงสร้างของพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกอบด้วย ๙ หมวด และบทเฉพาะกาล จำนวน ๑๐๖ มาตรา ได้แก่ หมวด ๑ ทรัพยากรน้ำ หมวด ๒ สิทธิในน้ำ หมวด ๓ องค์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ หมวด ๔ การจัดสรรน้ำและการใช้น้ำ หมวด ๕ ภาวะน้ำแล้ง และภาวะน้ำท่วม หมวด ๖ การอนุรักษ์และการพัฒนาทรัพยากรน้ำสาธารณะ หมวด ๗ พนักงานเจ้าหน้าที่ หมวด ๘ ความรับผิดชอบทางแพ่งในกรณีที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำสาธารณะ และหมวด ๙ บทกำหนดโทษ

ทั้งนี้การจัดสรรน้ำของประเทศ ได้คำนึงถึงน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค การรักษาระบบนิเวศ จารัตประเพณี การบรรเทาสาธารณภัย การคมนาคม เกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว ซึ่งการจัดลำดับความสำคัญให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ) กำหนด

นอกจากนี้ โครงสร้างของพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ ยังได้แบ่งการใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะ (มาตรา ๔๑) เป็นสามประเภท คือ **การใช้น้ำประเภทที่หนึ่ง** ได้แก่ การใช้ทรัพยากรน้ำ

สาธารณสุขเพื่อการดำรงชีพ การอุปโภคบริโภคในครัวเรือน การเกษตรหรือการเลี้ยงสัตว์เพื่อยังชีพ การอุตสาหกรรมในครัวเรือน การรักษาระบบนิเวศ จารีตประเพณี การบรรเทาสาธารณภัย การคมนาคม และการใช้น้ำในปริมาณเล็กน้อย **การใช้น้ำประเภทที่สอง** ได้แก่ การใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณสุขเพื่อการ อุตสาหกรรม อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การผลิตพลังงานไฟฟ้า การประปาและกิจการอื่น **การใช้น้ำ ประเภทที่สาม** ได้แก่ การใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณสุขเพื่อกิจการขนาดใหญ่ที่ใช้น้ำปริมาณมาก หรืออาจ ก่อให้เกิดผลกระทบข้ามลุ่มน้ำ หรือครอบคลุมพื้นที่อย่างกว้างขวาง โดยการใช้ประเภทที่สองและประเภท ที่สามจะต้องมีการขออนุญาตใช้น้ำภายใต้พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ จะมีหน่วยงานกำกับ การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ ซึ่งได้แก่ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ทำหน้าที่เป็นหน่วยงาน Regulator ภายใต้พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฉบับนี้ และกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในฐานะเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ น้ำบาดาลของประเทศไทยตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และอนุบัญญัติ โดยมีแอ่งน้ำบาดาลทั้งหมด ๒๓ แอ่งน้ำบาดาล มีปริมาณการกักเก็บในชั้นน้ำบาดาล รวมประมาณ ๑.๑๓ ล้านล้านลูกบาศก์เมตร มีศักยภาพที่จะพัฒนาขึ้นมาใช้ได้โดยไม่กระทบต่อปริมาณ น้ำบาดาลที่มีอยู่ได้รวมปีละ ๔๕,๓๘๕ ล้านลูกบาศก์เมตร

การประกาศใช้พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่ประกาศราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๘ ธ.ค. ๒๕๖๑ นี้ มีผลให้ต้องวิเคราะห์ความเกี่ยวข้องกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และอนุบัญญัติที่ออกตามความในพระราชบัญญัติ ซึ่งเป็นกฎหมาย ที่ตราอำนาจหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เป็นเหตุให้ต้องมีการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล ในหลายประเด็น คือ

ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๒ "พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้น กำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติในหมวด ๔ การจัดสรร น้ำและการใช้น้ำ และมาตรา ๑๐๔ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นต้นไป" นั้น กรมทรัพยากรน้ำบาดาลต้องดำเนินการโดยในระหว่าง ๒ ปี หลังจากพระราชบัญญัติทรัพยากร น้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลใช้บังคับ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจะต้องเตรียมการแก้ไขปรับปรุงอนุบัญญัติ ที่ออกตาม ความในพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ และต้องร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องออกอนุบัญญัติตามความในพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๓ การจัดสรร การใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ และสิทธิในน้ำ ดังนั้น เมื่อพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลใช้บังคับ แล้ว การควบคุม กำกับ ดูแลเกี่ยวกับการเจาะน้ำบาดาล และระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล กรมทรัพยากร น้ำบาดาล ยังต้องดำเนินการตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล ซึ่งบทบัญญัติในพระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ ไม่มีการกำหนดเรื่องดังกล่าวไว้

มาตรา ๔ มีการนิยามความหมายของคำที่ใช้ในพระราชบัญญัติโดยกำหนดให้ “ทรัพยากร น้ำสาธารณสุข” หมายถึง น้ำบาดาล ตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล และกำหนดให้ “ทรัพยากรน้ำ”

หมายถึง ทรัพยากรน้ำสาธารณะด้วย ซึ่งเป็นการกำหนดให้การบริหารจัดการน้ำบาดาลต้องอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ ด้วย

มาตรา ๖ รัฐมีอำนาจใช้ พัฒนา บริหารจัดการ บำรุงรักษา ฟื้นฟู และอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างสมดุลและยั่งยืนโดยกำหนดให้อำนาจนายกรัฐมนตรีประกาศให้หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้รับผิดชอบควบคุม ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรน้ำสาธารณะแห่งใดก็ได้ แต่ยกเว้นทรัพยากรน้ำสาธารณะที่เป็นน้ำบาดาล ตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล ซึ่งจะอยู่ในความรับผิดชอบของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลที่จะต้องควบคุม กำกับดูแล และอนุรักษ์ตามอำนาจหน้าที่ในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

มาตรา ๗ ทรัพยากรน้ำสาธารณะเป็นของส่วนรวม และมาตรา ๘ เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินซึ่งมีน้ำพุเกิดขึ้น หรือมีน้ำไหลผ่านตามธรรมชาติไม่ว่าบนดินหรือใต้ดิน ย่อมมีสิทธิใช้หรือกักเก็บน้ำนั้นได้เท่าที่จำเป็นแก่ประโยชน์ในที่ดินของตน และไม่เป็นเหตุให้เกิดความเดือดร้อนหรือเสียหายแก่บุคคลอื่น ข้อกำหนดนี้ถือเป็นการกำหนดหลักการใหม่ที่ทำให้ทรัพยากรน้ำสาธารณะ ซึ่งรวมถึงน้ำบาดาล ตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลเป็นของส่วนรวม โดยบุคคลมีสิทธิใช้หรือกักเก็บน้ำได้เท่าที่จำเป็น และไม่เป็นเหตุให้เกิดความเดือดร้อนหรือเสียหายแก่บุคคลอื่น แต่ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้กฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ และกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล

มาตรา ๙ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ” เรียกโดยย่อว่า “กนช” ประกอบด้วย ๑) นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ ๒) รองนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ ๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ ๔) กรรมการผู้แทนคณะกรรมการลุ่มน้ำ จำนวนหกคน ซึ่งได้รับการคัดเลือกมาจากกรรมการลุ่มน้ำผู้แทนองค์กรผู้ใช้น้ำ กรรมการลุ่มน้ำผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกรรมการลุ่มน้ำผู้ทรงคุณวุฒิ และ ๕) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสี่คน ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ และผลงานเป็นที่ประจักษ์ไม่น้อยกว่าห้าปีในด้านเกษตร ด้านทรัพยากรน้ำ ด้านผังเมือง ด้านสิ่งแวดล้อม หรือด้านอุตสาหกรรม โดยให้เลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้เลขาธิการแต่งตั้งข้าราชการของสำนักงานอีกไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๑๗ คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำ ดังนั้น การออกใบอนุญาตใช้น้ำประเภทที่สาม จะต้องให้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติพิจารณา และให้ความเห็นชอบก่อนอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล จึงจะออกใบอนุญาตใช้น้ำประเภทที่สามได้ ทั้งนี้ภายใต้หลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตตามกฎหมายกระทรวงที่ออกโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๔๕ พระราชบัญญัติ

ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งกรมทรัพยากรน้ำบาดาลต้องเตรียมการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการอนุญาตใช้น้ำประเภทที่สามตามมาตรา ๔๕ ดังกล่าวด้วย

มาตรา ๒๕ ให้มีการกำหนดลุ่มน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจะต้องเตรียมข้อมูลทางด้านวิชาการ น้ำบาดาล ข้อมูลชั้นน้ำบาดาล ข้อมูลแอ่งน้ำบาดาล เพื่อร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดลุ่มน้ำ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ซึ่งจะได้มีการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำตามนัยมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ ต่อไป

มาตรา ๒๗ และมาตรา ๓๕ ให้มีคณะกรรมการลุ่มน้ำประจำลุ่มน้ำโดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดในเขตลุ่มน้ำ และมีผู้แทนกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นกรรมการ ซึ่งกรมทรัพยากรน้ำบาดาลจะต้องเตรียมความพร้อมในเรื่องข้อมูลด้านวิชาการน้ำบาดาล พร้อมทั้งเตรียมกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้น้ำประเภทที่สอง และการออกใบอนุญาตใช้น้ำประเภทที่สองจะต้องให้คณะกรรมการลุ่มน้ำในเขตลุ่มน้ำให้ความเห็นชอบก่อนกรมทรัพยากรน้ำบาดาล จึงจะออกใบอนุญาตใช้น้ำประเภทที่สองได้ ทั้งนี้ภายใต้หลักเกณฑ์การพิจารณา การอนุญาตตามกฎหมายที่ออกโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ ด้วย

หมวด ๔ การจัดสรรน้ำและการใช้น้ำ ในมาตรา ๔๐ การจัดสรรน้ำของประเทศโดยการจัดลำดับความสำคัญให้เป็นไปตามที่สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติกำหนด และมาตรา ๔๑ การใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะ แต่ตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.๒๕๖๐ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๕ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๖ มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดประเภทการใช้น้ำบาดาล และการขอใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาล ดังนั้น กรมทรัพยากรน้ำบาดาลต้องเสนอหลักเกณฑ์ลักษณะการใช้น้ำในแต่ละประเภทต่อสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติและดำเนินการแก้ไขปรับปรุงการแบ่งประเภทการใช้น้ำบาดาลให้สอดคล้องกับการแบ่งประเภทการใช้น้ำสาธารณะตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๔๒ การใช้น้ำประเภทที่หนึ่งไม่ต้องขอรับใบอนุญาตการใช้น้ำและไม่ต้องชำระค่าใช้น้ำ ให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองท้องถิ่นจัดทำข้อมูลการใช้น้ำ (มาตรา ๕๕ มิให้นำความในมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๔ มาใช้บังคับแก่การใช้น้ำสาธารณะที่เป็นน้ำบาดาลตามกฎหมาย ว่าด้วยน้ำบาดาล)

มาตรา ๔๓ การใช้น้ำประเภทที่สองต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมชลประทาน อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ หรืออธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล แล้วแต่กรณี

มาตรา ๔๔ การใช้น้ำประเภทที่สามต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมชลประทาน อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ หรืออธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล แล้วแต่กรณี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๖ และ ๔๗ เกี่ยวกับการพิจารณาการขอรับ การออก และการต่ออายุ ใบอนุญาต จึงสรุปได้ว่า การใช้น้ำประเภที่หนึ่ง จะต้องดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลทั้งหมด การใช้น้ำประเภที่สองและประเภที่สาม เฉพาะในส่วนของการเจาะน้ำบาดาลยังต้องดำเนินการ ตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล และอยู่ในอำนาจของอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล หรือผู้ซึ่งอธิบดี กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมอบหมายเป็นผู้ออกใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาล ส่วนของการใช้น้ำบาดาลจะต้อง พิจารณาดำเนินการตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยอำนาจการออกใบอนุญาตเป็นของ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเท่านั้น และต้องผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการลุ่มน้ำสำหรับการอนุญาต ให้ใช้น้ำประเภที่สอง หรือผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ สำหรับการอนุญาต ให้ใช้น้ำประเภที่สาม

มาตรา ๔๘ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติมีอำนาจ ออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตการใช้น้ำประเภที่สองและค่าธรรมเนียมใบอนุญาต การใช้น้ำประเภที่สาม ไม่เกินอัตราที่กำหนดในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๕๕ มิให้นำความ ในมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๔ มาใช้บังคับแก่การใช้ ทรัพยากรน้ำสาธารณะที่เป็น น้ำบาดาล ตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล) ดังนั้นโดยสรุปกรมทรัพยากรน้ำบาดาล จะต้องปรับปรุงแก้ไข กฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล ในส่วนของการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตการใช้น้ำในแต่ละประเภ ให้สอดคล้องกับหลักการตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๔๙ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติมีอำนาจ ออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์การกำหนดอัตราค่าใช้น้ำประเภที่สองและที่สาม พร้อมทั้ง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเรียกเก็บ ลดหย่อน หรือยกเว้นค่าใช้น้ำ ประกอบกับมาตรา ๕๐ ได้กำหนด ยกเว้นน้ำบาดาลตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมไม่อาจออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าใช้น้ำบาดาล การเรียกเก็บ ลดหย่อน หรือยกเว้นค่าใช้ น้ำบาดาลสำหรับการใช้น้ำประเภที่สองและประเภที่สามตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้ ซึ่งการกำหนดอัตราค่าใช้น้ำการเรียกเก็บ ลดหย่อน หรือยกเว้นค่าใช้น้ำประเภที่หนึ่ง ประเภที่สอง และประเภที่สามอยู่ในอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่จะออก กฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าใช้น้ำบาดาล โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๖๐ ดังนั้นกรมทรัพยากรน้ำบาดาลจะต้องปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลในส่วนที่เกี่ยวกับการเรียกเก็บ ลดหย่อน หรือยกเว้นค่าใช้น้ำบาดาล และการกำหนดอัตราค่าใช้น้ำบาดาล และอัตราค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล ในแต่ละประเภที่การใช้น้ำ ให้สอดคล้องกับหลักการตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๕๑ กำหนดให้ผู้ใช้น้ำประเภที่สองและประเภที่สามต้องติดตั้งเครื่องมิ้ววัด หรือประเมินปริมาณน้ำที่ใช้ และเก็บข้อมูลที่จำเป็น ดังนั้น กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจะต้องพิจารณาบทวน หลักเกณฑ์การติดตั้งเครื่องวัดปริมาณน้ำประจำบ่อน้ำบาดาล/ การประเมินน้ำที่ใช้ ที่ออกโดยอาศัยอำนาจ ตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้เหมาะสมสอดคล้องกับหลักเกณฑ์การติดตั้งเครื่องมิ้ววัด หรือประเมินปริมาณน้ำที่ใช้ที่จะออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๕๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแล้วแต่กรณี มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตการใช้น้ำหยุดการใช้น้ำประเภทที่สอง และประเภทที่สาม ที่เป็นเหตุให้เกิดผลกระทบต่อความสมดุลของทรัพยากรน้ำสาธารณะเป็นการชั่วคราวได้ ซึ่งเป็นการขยายอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งแต่งตั้งโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตาม พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ ให้มากกว่าอำนาจ ตามมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ที่เดิมดำเนินการได้เพียงการใช้น้ำประเภทที่หนึ่ง นอกจากนี้ พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ ยังให้อำนาจในการสั่งพัก หรือเพิกถอนใบอนุญาตในมาตรา ๕๓ และ ๕๔ ด้วย

มาตรา ๗๘ ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรน้ำสาธารณะในด้านต่างๆ ซึ่งเป็นการกำหนดมาตรการทางวิชาการและมาตรการคุ้มครองทรัพยากรน้ำสาธารณะหากผู้ใดฝ่าฝืนจะต้องได้รับโทษทางอาญา ตามมาตรา ๙๕ และมาตรา ๙๖ แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ ดังนั้นกรมทรัพยากรน้ำบาดาลจะต้องเตรียมข้อมูลด้านวิชาการน้ำบาดาล ทั้งทางด้านปริมาณน้ำบาดาลและคุณภาพน้ำบาดาลในแต่ละพื้นที่เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๗๘ แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกอบกับอาจต้องปรับปรุงมาตรการทางวิชาการตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล ให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ มาตรการทางวิชาการตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ มีผลใช้บังคับเฉพาะผู้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ เท่านั้น แต่มาตรการทางวิชาการตามมาตรา ๗๘ แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ จะมีผลใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไปไม่จำกัดเฉพาะผู้รับใบอนุญาต

มาตรา ๘๐ กำหนดให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่เข้าตรวจสอบตามมาตรา ๘๐ (๓) แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดำเนินการกับบุคคลที่ฝ่าฝืนตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ เท่านั้น ไม่รวมรวมถึงการฝ่าฝืนตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ เช่น การฝ่าฝืนใช้น้ำประเภทที่สอง หรือประเภทที่สามโดยไม่ได้รับใบอนุญาต หรือฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตาม มาตรา ๗๘

มาตรา ๘๓ กำหนดหลักการความรับผิดชอบละเมิด กับผู้ที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำสาธารณะ หรือใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะโดยไม่มีสิทธิตามกฎหมาย โดยผู้นั้นจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนต่อรัฐ ซึ่งหลักการดังกล่าวจะต้องนำมาใช้บังคับกับผู้สูบน้ำบาดาลขึ้นมาใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตด้วย

หมวด ๙ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๘๙ เป็นบทกำหนดโทษ กรณีมีผู้ฝ่าฝืนใช้น้ำประเภทที่สอง และมาตรา ๙๐ เป็นบทลงโทษกรณีผู้ฝ่าฝืนใช้น้ำบาดาลประเภทที่สาม โดยไม่ได้รับอนุญาต จะลงโทษตามมาตรา ๓๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ไม่ได้

มาตรา ๙๑ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกตามสมควรแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ ในการปฏิบัติหน้าที่ที่จะต้องได้รับโทษทางอาญา ซึ่งมีอัตราโทษสูงกว่าการขัดขวางพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัตินี้ บาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ตามมาตรา ๔๓

มาตรา ๙๕ และมาตรา ๙๖ กำหนดบทลงโทษทางอาญากับบุคคลใดๆ ที่ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงเกี่ยวกับมาตรการทางวิชาการหรือมาตรการคุ้มครองตามมาตรา ๗๘ แห่งพระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งมีความแตกต่างจากมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้ บาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ที่กำหนดลงโทษทางอาญาเฉพาะกับผู้รับใบอนุญาตที่ไม่ปฏิบัติตามประกาศกระทรวงเกี่ยวกับมาตรการ ทางวิชาการเท่านั้น

มาตรา ๙๗ กำหนดหลักการกรณีผู้กระทำผิดเป็นนิติบุคคล หากกรรมการหรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดที่รับผิดชอบในการดำเนินงาน ได้สั่งการหรือกระทำ หรือละเว้น จนเป็นเหตุให้นิติบุคคลกระทำ ความผิดผู้นั้นต้องรับโทษในความผิดนั้นๆ ด้วย ดังนั้นหากผู้ที่ฝ่าฝืนพระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นผู้แทนนิติบุคคลจะต้องได้รับโทษสำหรับความผิดนั้นด้วย ซึ่งเป็นหลักการที่ไม่มีกำหนดไว้ ในพระราชบัญญัตินี้ บาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐

มาตรา ๙๘ ความผิดตามมาตรา ๘๕ มาตรา ๘๖ มาตรา ๘๗ มาตรา ๘๘ มาตรา ๘๙ มาตรา ๙๑ และมาตรา ๙๒ ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบมีอำนาจเปรียบเทียบได้ แต่ความผิดใช้น้ำบาดาลตามการใช้น้ำ ประเภทที่สามโดยไม่ได้รับอนุญาต จะไม่สามารถเปรียบเทียบคดีได้ทั้งตามพระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ และพระราชบัญญัตินี้ บาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ จะต้องดำเนินการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน เพื่อส่งเรื่องให้อัยการสั่งฟ้องดำเนินคดีในชั้นศาล

มาตรา ๙๙ องค์ประกอบคณะกรรมการเปรียบเทียบคดี ต่างจากตามมาตรา ๔๕ แห่ง พระราชบัญญัตินี้ บาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ซึ่งกำหนดให้รัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายจำนวน คณะละสามคน

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๐๔ เป็นบทเฉพาะกาลที่กำหนดให้เมื่อกฎกระทรวงเกี่ยวกับการอนุญาตใช้น้ำ ประเภท ที่สอง และประเภทที่สามมีผลใช้บังคับแล้ว ให้ผู้ใช้น้ำที่เข้าลักษณะมายื่นคำขอรับใบอนุญาตใช้น้ำแล้วแต่กรณี ดังนั้น ก่อนที่จะมีการออกกฎกระทรวงเกี่ยวกับการอนุญาตดังกล่าว กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจะต้องจำแนก ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลออกเป็น ๓ ประเภท ตามลักษณะการใช้น้ำตามพระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ แล้วแจ้งให้ผู้ใช้น้ำทราบและดำเนินการขออนุญาตใน ๖๐ วัน

มาตรา ๑๐๕ เป็นบทเฉพาะกาล กำหนดให้ในระหว่างที่หมวด ๔ ยังไม่มีผลใช้บังคับ หรือมีผลใช้ บังคับแล้ว แต่ยังไม่ได้ออกอนุบัญญัติตามหมวด ๔ ให้การขออนุญาตและการอนุญาตใช้ทรัพยากรน้ำ สาธารณะที่เป็นน้ำบาดาล อัตราค่าธรรมเนียม อัตราค่าใช้น้ำ การเรียกเก็บ ลดหย่อน หรือยกเว้นค่าใช้น้ำ จากทรัพยากรน้ำสาธารณะ ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลไปพลางก่อนจนกว่าหมวด ๔

หรืออนุบัญญัติตามหมวด ๔ จะมีผลใช้บังคับ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายแก่ผู้ใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะที่เป็นน้ำบาดาล เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

๔.๑.๕ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๒

๑.) แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) กำหนดลักษณะภารกิจที่จะถ่ายโอนไว้ ๖ ด้านที่เกี่ยวข้องกับกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ได้แก่ ด้านที่ ๑ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคมและการขนส่ง กลุ่มภารกิจทางน้ำ (การดูแลรักษาทางน้ำ) แผนภารกิจด้านสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ ภารกิจแหล่งน้ำ/ ประปาชนบท (แหล่งน้ำอุปโภค/ บริโภค และแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร) โดยข้อมูลจากรายงานการประชุมคณะกรรมการบริการแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการถ่ายโอนภารกิจ ครั้งที่ ๕ เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ มีมติ **แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนการบริหารจัดการภารกิจถ่ายโอนด้านแหล่งน้ำ ขอบเขตการถ่ายโอน** ข้อ ๑.๒.๑ นอกเหนือจากภารกิจตามข้อ ๑.๑.๑-๑.๑.๓ ได้แก่ แหล่งน้ำที่มีปริมาณเก็บกัก น้อยกว่า ๒ ล้านลูกบาศก์เมตร แหล่งน้ำที่มีการใช้ประโยชน์ของประชาชนครอบคลุมพื้นที่หนึ่งจังหวัด และบ่อน้ำบาดาล นอกเหนือจาก ข้อ ๑.๑.๓ บ่อน้ำบาดาลในพื้นที่หาน้ำยากซึ่งต้องใช้วิชาการด้านอุทกธรณีวิทยาชั้นสูง ให้ส่วนราชการถ่ายโอนภารกิจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหยุดการดำเนินการ และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการแทนส่วนราชการ รวมทั้งส่วนราชการถ่ายโอนสิ่งก่อสร้างและทรัพย์สินที่มีอยู่ในสภาพดีใช้งานได้ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารจัดการและบำรุงรักษา หากสิ่งก่อสร้างและทรัพย์สินที่ได้รับโอนมีสภาพชำรุดเสียหาย ให้ส่วนราชการดำเนินการซ่อมแซมก่อนถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องของโครงการก่อนส่งมอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.) (ร่าง) แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ และ (ร่าง) แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ กำหนดขอบเขตภารกิจถ่ายโอนด้านแหล่งน้ำไว้ในขอบเขตการถ่ายโอน ขั้นตอน/ วิธีปฏิบัติ ในแผนภารกิจด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ได้แก่ ๑. กลุ่มภารกิจแหล่งน้ำ/ ประปาชนบท (๑.๑) ภารกิจแหล่งน้ำอุปโภค/ บริโภค และแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร และ ๓. การก่อสร้างและบำรุงรักษาแหล่งน้ำอุปโภค/ บริโภค และแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร โดยการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง กำหนดให้ส่วนราชการ ได้แก่ กรมทรัพยากรน้ำ กรมชลประทาน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ทำหน้าที่จัดหาและดูแลรักษาแหล่งน้ำที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ทั้งด้านอุปโภค/ บริโภค การเกษตรและอุตสาหกรรม ตามพื้นที่ที่หน่วยงานรับผิดชอบ ดังนี้

๑) แหล่งน้ำขนาดใหญ่ที่มีปริมาตรเก็บกักน้ำตั้งแต่ ๑ ล้านลูกบาศก์เมตรขึ้นไป เช่น เขื่อนอ่างเก็บน้ำ หนอง บึง สระน้ำ ฯลฯ และระบบส่งน้ำที่มีพื้นที่และประโยชน์ตั้งแต่ ๕๐๐ ไร่ขึ้นไป

๒) แหล่งน้ำที่มีขนาดใหญ่หรือขนาดเล็กที่ใช้ประโยชน์ของประชาชนครอบคลุมพื้นที่จังหวัดมากกว่า ๑ จังหวัดขึ้นไป หากถ่ายโอนให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดใด องค์กรบริหารส่วนจังหวัดหนึ่งจะเกิดปัญหาในการบริหารจัดการน้ำ เช่น คลองส่งน้ำที่มีความยาวคาบเกี่ยวมากกว่าหนึ่งจังหวัด ผายน้ำล้นที่กั้นลำน้ำที่ไหลพาดผ่านมากกว่าหนึ่งจังหวัด

๓) บ่อน้ำบาดาลในพื้นที่ที่หาน้ำยาก ซึ่งต้องใช้วิชาการด้านอุทกธรณีวิทยาชั้นสูง เช่น แหล่งน้ำบาดาลประเภทหินแข็ง และแหล่งน้ำบาดาลประเภทที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อน หรือเกิดวิกฤติการณ์ น้ำบาดาล เช่น พื้นที่เกลือ หิน และพื้นที่ที่มีชั้นน้ำเค็มแทรกตัวอยู่ รวมทั้งบ่อน้ำบาดาลในเขตวิกฤติการณ์ น้ำบาดาล บ่อสังเกตการณ์และบ่อทดสอบ

๔) นอกเหนือจากภารกิจตามข้อ ๑.๑ - ๑.๓ ได้แก่ แหล่งน้ำที่มีปริมาตรเก็บกักน้อยกว่า ๑ ล้านลูกบาศก์เมตร แหล่งน้ำที่มีการใช้ประโยชน์ของประชาชนครอบคลุมพื้นที่หนึ่งจังหวัด และบ่อน้ำบาดาล นอกเหนือจากข้อ ๑.๓ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการแทน รวมทั้ง ถ่ายโอนสิ่งก่อสร้าง และทรัพย์สินที่มีอยู่ในสภาพดีใช้งานได้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารจัดการ และบำรุงรักษา หากสิ่งก่อสร้างและทรัพย์สินที่จะถ่ายโอนมีสภาพชำรุดเสียหาย ให้ส่วนราชการดำเนินการซ่อมแซม ก่อนถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๕) กรณีแหล่งน้ำที่เกิน ๒ ล้านลูกบาศก์เมตร ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความจำเป็นในการใช้น้ำ และมีความประสงค์จะขอรับโอนจากส่วนราชการ สามารถดำเนินการได้ โดยยื่นคำร้องต่อส่วนราชการ และให้เสนอคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พิจารณาเป็นรายกรณีไป

๔.๒ แผนงานและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

การจัดทำแผนปฏิบัติการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลระยะ ๕ ปี (วาระแรก ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐบาล และแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมีรายละเอียด ดังนี้

- ๑.) ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)
- ๒.) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี
- ๓.) แผนปฏิรูปประเทศ
- ๔.) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)
- ๕.) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ
- ๖.) เป้าหมาย SDGs
- ๗.) ประเด็นการพัฒนาเร่งด่วน ๑๕ ประเด็น
- ๘.) แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)
- ๙.) คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) แถลงต่อรัฐสภา
- ๑๐.) ข้อเสนอรองประธานกรรมการพิจารณางบประมาณ (ดร.พิสิฐ ถิ่นอารม) ณ การประชุมคณะกรรมการวิสามัญ พิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๖๕
- ๑๑.) นโยบายผู้อำนวยการกองอำนาจการน้ำแห่งชาติ (กอนช.) (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ)
- ๑๒.) นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (นายวราวุธ ศิลปอาชา)

๑.) ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖๕ กำหนดให้รัฐบาลต้องจัดทำแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เพื่อเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนในระยะยาว ตามหลักการธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันให้บรรลุเป้าหมายในระยะเวลาที่กำหนด โดยภายใต้เงื่อนไขการเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากร โครงสร้างทางเศรษฐกิจ สภาพสังคม และสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้ประเทศจำเป็นต้องกำหนดวิสัยทัศน์ระยะยาว พร้อมทั้งแนวทางยุทธศาสตร์หลักในการดำเนินการ โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ประเทศและประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ดังนี้

๑.๑ วิสัยทัศน์ประเทศ

“ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ได้แก่ การมีเอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ การดำรงอยู่อย่างมั่นคง

ยั่งยืนของสถาบันหลักของชาติ การดำรงอยู่อย่างมั่นคงของชาติและประชาชนจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ การอยู่ร่วมกันในชาติอย่างสันติสุขเป็นปึกแผ่น มีความมั่นคงทางสังคมท่ามกลางพหุสังคม และการมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ความเจริญเติบโตของชาติ ความเป็นธรรม และความอยู่ดีมีสุขของประชาชน ความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางพลังงาน และอาหาร ความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ของชาติ ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ประสานสอดคล้องกันด้านความมั่นคงในประชาคมอาเซียน และประชาคมโลกอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี

๑.๒ ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง เป้าหมายการพัฒนา คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการสภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย เอกရာช อธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ มุ่งเน้นการพัฒนาคน เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เป้าหมายการพัฒนา คือ การยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติบนพื้นฐานแนวคิด (๑) การต่อยอดอดีต โดยมองกลับไปยังรากเหง้า จุดเด่น และความได้เปรียบของประเทศ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยี และนวัตกรรม (๒) ปรับปัจจุบัน เพื่อปูทางสู่อนาคตผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ และ (๓) สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต โดยเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคนรุ่นใหม่ และปรับรูปแบบธุรกิจเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เป้าหมายการพัฒนา คือ พัฒนาคนในทุกมิติและทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่ และอื่นๆ โดยมีอาชีพตามความถนัดของตน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม เป้าหมายการพัฒนา คือ การดึงเอาพลังของภาคส่วนต่างๆ มาร่วมขับเคลื่อน โดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชน ในการร่วมคิดร่วมทำเพื่อส่วนรวม การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปสู่กลไกการบริหารราชการแผ่นดินในระดับท้องถิ่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน โดยรัฐให้หลักประกันการเข้าถึงบริการ และสวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรมและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป้าหมายการพัฒนา คือ การพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกัน อย่างบูรณาการบนพื้นฐานการเติบโตร่วมกัน มีการสร้างสมดุลทั้งด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต เพื่อนำไปสู่ความยั่งยืนเพื่อคนรุ่นต่อไปอย่างแท้จริง

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ
เป้าหมายการพัฒนา คือ การปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลัก ภาครัฐของประชาชน เพื่อประชาชน และประโยชน์
ส่วนรวม โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ แยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐ ยึดหลัก
ธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัยและพร้อม
ที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง การนำนวัตกรรม เทคโนโลยี ข้อมูลขนาดใหญ่ รวมถึงการนำระบบ
การทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่าและปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล นอกจากนี้
กฎหมายต้องมีความชัดเจน มีเพียงเท่าที่จำเป็น มีความทันสมัย และเป็นสากล

ทั้งนี้ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกรมทรัพยากรน้ำบาดาล คือ

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ประเด็นการพัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มุ่งเน้นพัฒนา
ทั้งระบบ เพื่อให้เกิดความมั่นคง เพิ่มผลิตผลในเรื่องการจัดการ และการใช้น้ำทุกภาคส่วน ดูแลภัยพิบัติ
ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย คือ ๑) **พัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำ**
ของประเทศ โดยจัดให้มีน้ำสะอาดใช้ทั่วครัวเรือนในชุมชนชนบท ในปริมาณ คุณภาพ และราคาที่เข้าถึงได้
มีระบบการจัดการน้ำชุมชนที่เหมาะสม พร้อมทั้งส่งเสริมฟื้นฟู อนุรักษ์ แอ่งน้ำบาดาล ให้มีปริมาณ
และคุณภาพน้ำ และใช้ประโยชน์ได้ตามเกณฑ์ มีการจัดทำแผนป้องกัน ฟื้นฟู รักษา แหล่งน้ำบาดาล ตามพื้นที่
ที่กำหนดและความสำคัญ และมีการพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบให้มีระดับความมั่นคงในระดับ
สากล โดยการจัดหาและใช้น้ำที่สมดุล ทันสมัย ทันการณ์ และสร้างความเป็นธรรม ใช้ระบบทั้งทางโครงสร้าง
กฎระเบียบ การบริหารจัดการการจัดหาและใช้น้ำที่ได้สมดุล ระบบและกลไกการจัดสรรน้ำที่เป็นธรรม
การยกระดับผลิตภาพการใช้น้ำให้เทียบเท่าระดับสากล รวมทั้งการเตรียมความพร้อมทางบุคลากร สังคม
สารสนเทศและการสื่อสาร การพัฒนาเครื่องมือการจัดการ การดำเนินการเพื่อสร้างสมดุล สร้างวินัยของ
ประชาชนในการใช้น้ำและการอนุรักษ์อย่างรู้คุณค่า พร้อมทั้งมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์สารสนเทศกับ
นานาชาติ และการดำเนินการร่วมใช้น้ำกับแม่น้ำระหว่างประเทศ โดยพิจารณาและดำเนินการโครงการ
บูรณาการและเชื่อมโยงกับประเด็นอื่นร่วมกับระดับสากล และมีการจัดระบบการจัดการน้ำในภาวะวิกฤติ
ให้สามารถลดสูญเสียความเสี่ยงจากภัยพิบัติที่เกิดจากน้ำตามหลักวิชาการให้อยู่ในขอบเขตที่ควบคุมที่มี
ประสิทธิภาพ โดยแบ่งตามลักษณะของแต่ละพื้นที่ได้ และสามารถฟื้นตัวได้ในเวลาอันสั้น และ ๒) **เพิ่มผลิต**
ภาพของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับ
ระดับสากล โดยจัดให้มีแหล่งน้ำสำรอง พร้อมทั้งจัดให้มีน้ำใช้เพียงพอสำหรับการพัฒนาเกษตร อุตสาหกรรม
และท่องเที่ยว พร้อมทั้งการเพิ่มผลิตภาพของการใช้น้ำโดยการใช้อย่างมีคุณค่า การนำน้ำกลับมาใช้ใหม่
เพิ่มประสิทธิภาพการส่งและการใช้น้ำทุกภาคส่วน และเพิ่มการเก็บกักในพื้นที่ มีระบบการขออนุญาตใช้น้ำ
ตามเกณฑ์และความสำคัญ เพื่อสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มของภาคการผลิตและบริการและรองรับการ
เติบโตของเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต

ประเด็นการยกระดับกระบวนการตัดสินใจเพื่อกำหนดอนาคตประเทศ มุ่งส่งเสริมคุณลักษณะ
และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมของคนไทย พัฒนาเครื่องมือและกลไกเพื่อการบริหารจัดการ

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ รองรับการเติบโตที่มีคุณภาพในอนาคต รวมทั้งจัดตั้ง และพัฒนากระบวนการยุติธรรมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และพัฒนาระบบประชาธิปไตย สิ่งแวดล้อม เพื่อแก้ไขปัญหาและลดความขัดแย้ง พัฒนา และดำเนินโครงการยกระดับกระบวนการ เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย คือ **พัฒนาและดำเนินโครงการที่ยกระดับกระบวนการ** เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากร ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วมและธรรมาภิบาล โดยพัฒนาโครงการสำคัญที่จะกำหนดอนาคตของประเทศให้ทันสมัย โดยปรับ กระบวนการวางแผนแบบองค์รวมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาระยะยาวของประเทศโดยเร็ว

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ประเด็นภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการอย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส หน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ มีระบบการบริหารจัดการ ที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส ให้การบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่นให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี สร้างประโยชน์สุข แก่ประชาชน

ประเด็นภาครัฐบริหารงานแบบบูรณาการโดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายและเชื่อมโยงการ พัฒนาในทุกระดับ ทุกประเด็น ทุกภารกิจ และทุกพื้นที่ การบริหารจัดการภาครัฐมีความสอดคล้องเชื่อมโยง และเป็นกลไกสำคัญในการนำยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติในทุกระดับ มีการจัดสรรงบประมาณที่มีลักษณะ ยึดโยงกับยุทธศาสตร์ในทุกระดับ มีเป้าหมายร่วมกันทั้งในเชิงประเด็น เชิงภารกิจ และเชิงพื้นที่ โดยอาศัย ข้อมูลขนาดใหญ่รวมทั้งมีระบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานทั้งในระดับยุทธศาสตร์ ภารกิจ และพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การกำหนดประเด็นการพัฒนา การจัดทำนโยบาย และการติดตามประเมินผลที่เป็น ระบบอย่างต่อเนื่อง

ประเด็นภาครัฐมีขนาดเล็ก gọn เหมาะสมกับภารกิจ ส่งเสริมให้ประชาชนและทุกภาคส่วนมี ส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ พร้อมทั้งมีการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นให้มีความชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อนกัน รวมทั้งมีการถ่ายโอนภารกิจที่สำคัญและการ กระจายอำนาจในระดับที่เหมาะสมเพื่อให้ชุมชนและท้องถิ่นเข้มแข็ง

ประเด็นภาครัฐมีความทันสมัย ทันการเปลี่ยนแปลง และมีขีดสมรรถนะสูง สามารถปฏิบัติงาน อย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เทียบได้กับมาตรฐานสากล สามารถรองรับกับสภาพแวดล้อมในการ ปฏิบัติงานที่มีความหลากหลายซับซ้อนมากขึ้น และทันการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

ประเด็นบุคลากรภาครัฐเป็นคนดีและเก่ง ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถ สูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ ในการปฏิบัติหน้าที่และขับเคลื่อนภารกิจยุทธศาสตร์ชาติ โดยภาครัฐมีกำลังคน ที่เหมาะสมทั้งปริมาณและคุณภาพ มีระบบบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากรให้สามารถสนองความต้องการ ในการปฏิบัติงาน มีความก้าวหน้าในอาชีพ สามารถจูงใจให้คนดีคนเก่งทำงานในภาครัฐ มีระบบการพัฒนา ขีดความสามารถบุคลากรภาครัฐให้มีสมรรถนะใหม่ๆ สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงบริบทการพัฒนาที่มีการ

เสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม การปรับเปลี่ยนแนวคิดให้การปฏิบัติราชการเป็นมืออาชีพ มีจิตบริการ ทำงานในเชิงรุกและมองไปข้างหน้า สามารถบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคส่วนอื่นได้อย่างเป็นรูปธรรม

ประเด็นภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดภัยและประพหุติมิชอบ ทุกภาคส่วนร่วมต่อต้าน การทุจริตภาครัฐมีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกกระดับ โดยเฉพาะการสร้างวัฒนธรรมแยกแยะประโยชน์ส่วนบุคคล และประโยชน์ส่วนรวมของบุคลากรภาครัฐ ให้เกิดขึ้น รวมทั้งสร้างจิตสำนึกและค่านิยมให้ทุกภาคส่วนตื่นตัวและละอายต่อการทุจริตประพหุติมิชอบ ทุกรูปแบบ พร้อมทั้งส่งเสริม สนับสนุน ให้ภาคีองค์กรภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชน ประชาชน และภาคีต่างๆ มีส่วนร่วมในการสอดส่อง เฝ้าระวัง ให้ข้อมูล แจ้งเบาะแสการทุจริต และตรวจสอบ การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐและภาคส่วนอื่นๆ โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

ประเด็นกฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่างๆ และมีเท่าที่จำเป็น กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับมีเท่าที่จำเป็น ทันสมัย มีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ โดยมุ่งใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือ ในการสนับสนุนการพัฒนา การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ การแก้ไขปัญหาและอุปสรรค ที่นำไปสู่ความเหลื่อมล้ำด้านต่างๆ เอื้อต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็นกระบวนการยุติธรรมเคารพสิทธิมนุษยชนและปฏิบัติต่อประชาชนโดยเสมอภาค มีความ เป็นกลาง น่าเชื่อถือ โปร่งใส ตรวจสอบได้ กระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เจ้าหน้าที่ ในกระบวนการยุติธรรมมีความกล้าหาญทางจริยธรรม เป็นมืออาชีพ มีความเป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก มุ่งให้เกิดการสร้างมาตรฐานและเพิ่มประสิทธิภาพ ในกระบวนการยุติธรรมเทียบเท่าระดับสากล ตามหลักนิติธรรม โปร่งใส ลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างโอกาส ในการเข้าถึงความยุติธรรม สร้างความสมดุลระหว่างสิทธิและเสรีภาพของประชาชนกับประโยชน์สาธารณะ การอำนวยความสะดวกยุติธรรมมีประสิทธิภาพและเป็นไปอย่างเสมอภาค หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม มีความร่วมมือที่ดี บูรณาการและเชื่อมโยงการทำงานระหว่างกัน

๒.) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นส่วนสำคัญในการถ่ายทอดเป้าหมาย และประเด็น ยุทธศาสตร์ชาติลงสู่แผนระดับต่างๆ เพื่อให้ส่วนราชการสามารถนำไปใช้ในทางปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และป้องกันการเกิดความสับสน โดยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นแผนระดับที่ ๒ ที่มีความสำคัญ ในการเป็นแนวทางการพัฒนาและขับเคลื่อนประเทศเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติที่วางไว้ ในปี ๒๕๘๐ และถ่ายทอดไปสู่แนวทางในการปฏิบัติในแผนระดับที่ ๓ ของหน่วยงาน ซึ่งตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติได้กำหนดไว้ จำนวน ๒๓ ฉบับ ประกอบด้วย ๑) ความมั่นคง ๒) การต่างประเทศ ๓) การเกษตร ๔) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ๕) การท่องเที่ยว ๖) พื้นที่และเมืองนำอยู่อย่างเจริญ ๗) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล ๘) ผู้ประกอบการและ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ ๙) เขตเศรษฐกิจพิเศษ ๑๐) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม ๑๑) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ๑๒) การพัฒนาการเรียนรู้ ๑๓) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาพ ที่ดี ๑๔) ศักยภาพการกีฬา ๑๕) พลังทางสังคม ๑๖) เศรษฐกิจฐานราก ๑๗) ความเสมอภาคและหลักประกัน

ทางสังคม ๑๘) การเติบโตอย่างยั่งยืน ๑๙) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ ๒๐) การบริการประชาชน และประสิทธิภาพ ภาครัฐ ๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ๒๒) กฎหมายและกระบวนการ ยุติธรรม และ ๒๓) การวิจัย และพัฒนานวัตกรรม

การจัดทำแผนปฏิบัติการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล สามารถตอบเป้าหมายพัฒนา ของยุทธศาสตร์ชาติด้านที่เกี่ยวข้องโดยตรงในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ฉบับที่ ๑๘) การเติบโตอย่างยั่งยืน และ ๑๙) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ โดยแยกประเด็นดังนี้

ประเด็นที่ ๑๘ การเติบโตอย่างยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการเติบโตอย่างยั่งยืนบนคุณภาพที่เป็น มิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นการเติบโตที่เน้นหลักของการใช้ประโยชน์ การอนุรักษ์ รักษา ฟื้นฟู และสร้างใหม่ ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ไม่ใช่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจนเกิน ความพอดี ไม่สร้างมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมจนเกินความสามารถในการรองรับและเยียวยาของระบบนิเวศ โดยกำหนดแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติทั้งหมด ๕ แผนย่อย ดังนี้ ๑) การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบน สังคมเศรษฐกิจสีเขียว ๒) การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล ๓) การสร้างการเติบโต อย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ ๔) การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและค่ามาตรฐานสากล และ ๕) การยกระดับกระบวนการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อกำหนดอนาคตประเทศ

ทั้งนี้ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกรมทรัพยากรน้ำบาดาล คือ การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและค่ามาตรฐานสากล โดยเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดิน และแหล่งน้ำทะเลมีคุณภาพเหมาะสมกับ ประเภทการใช้ประโยชน์

ประเด็นที่ ๑๙ การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ มุ่งเน้นการกำหนดเป้าหมายและแนวทางพัฒนา ระบบจัดการน้ำทั้งระบบ เพื่อให้เกิดความมั่นคง เพิ่มผลิตผลในเรื่องการจัดการและการใช้น้ำทุกภาคส่วน โดยมีแนวทางพัฒนาประกอบด้วยแผนย่อย ๓ แผน ดังนี้ ๑) การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบ เพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ ๒) เพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล และ ๓) การอนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ

ทั้งนี้ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกรมทรัพยากรน้ำบาดาล คือ ๑) การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำ ทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ ด้วยการเพิ่มระดับความมั่นคงด้านน้ำอุปโภค บริโภค โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบท ยกระดับระบบน้ำสะอาดและการดูแลระบบน้ำในชุมชนชนบท เพิ่มระดับความมั่นคง ด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อมโดยอนุรักษ์แหล่งน้ำธรรมชาติ ปรับปรุงคุณภาพน้ำ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต และการ ท่องเที่ยว พัฒนาระบบน้ำชุมชนเพื่อเกษตรยังชีพนอกเขตชลประทาน (ร่วมกับยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง) ยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำโดยจัดกฎระเบียบองค์กร จัดทำแผนการพัฒนาระบบ น้ำในพื้นที่สำคัญ พัฒนาและดำเนินการโครงการทั้งด้านจัดหาและความต้องการพัฒนาความสามารถของ ทรัพยากรมนุษย์และองค์กรผู้ใช้น้ำ และการติดต่อพัฒนาโครงการระหว่างประเทศ และ ๒) เพิ่มผลิตภาพของ

น้ำทั้งระบบ ในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล การพัฒนาเศรษฐกิจโดยบูรณาการระบบน้ำแบบบูรณาการและครบวงจรในพื้นที่พัฒนาเกษตรกรรม อุตสาหกรรม ท่องเที่ยว และเพิ่มผลิตภาพจากการใช้น้ำ ๑๐ เท่า (จากค่าเฉลี่ยปี พ.ศ. ๒๕๖๑) โดยส่งเสริมการใช้น้ำซ้ำ ปรับโครงสร้างการใช้น้ำ (ร่วมกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้าง ความสามารถในการแข่งขัน)

๓.) แผนการปฏิรูปประเทศ

รัฐธรรมนูญแห่งประเทศไทย ปี ๒๕๖๐ หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ กำหนดให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศใน ๑๑ ด้าน และต่อมามาตรัฐมนตรีได้มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๑๑ คณะ เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐ เพื่อดำเนินการจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งดำเนินการแล้วเสร็จและประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๑ โดยมีแผนการปฏิรูปประเทศ ๑๑ ด้าน ประกอบด้วย ๑) ด้านการเมือง ๒) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ๓) ด้านกฎหมาย ๔) ด้านกระบวนการยุติธรรม ๕) ด้านเศรษฐกิจ ๖) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๗) ด้านสาธารณสุข ๘) ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ ๙) ด้านสังคม ๑๐) ด้านพลังงาน และ ๑๑) ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งต่อมาสำนักนายกรัฐมนตรี ได้มีประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔ เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) เพิ่มอีก ๒ ด้าน คือ ๑๒) ด้านการศึกษา ๑๓) ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ประเด็นการปฏิรูปที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล คือด้านที่ ๖ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่องทรัพยากรน้ำ

ที่ผ่านมาแม้ว่าประเทศไทยได้กำหนดแนวนโยบายตลอดจนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างต่อเนื่อง แต่เนื่องจากขนาดและความสลับซับซ้อนของสภาพปัญหาที่เพิ่มขึ้นและแปรเปลี่ยน ตลอดเวลา การบูรณาการเชิงพื้นที่ร่วมกันระหว่างหน่วยงานราชการส่วนกลาง ท้องถิ่น และประชาชนยังไม่ชัดเจน ความไม่สมดุลกันระหว่างการอนุรักษ์ การใช้ประโยชน์ และการพัฒนา การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มาเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานยังทำได้ช้า อีกทั้งความต้องการใช้น้ำของประเทศที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงไม่สามารถแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืนได้ ดังนั้นคณะทำงานฯ จึงได้กำหนดกรอบการปฏิรูป ๕ ประเด็น ซึ่งจะช่วยให้การบริหารและพัฒนาทรัพยากรน้ำของประเทศบรรลุวัตถุประสงค์ได้ ซึ่งประกอบด้วย

๓.๑ การบริหารแผนโครงการที่สำคัญตามแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ซึ่งเมื่อปฏิรูปแล้วจะทำให้การพัฒนาโครงการสำคัญระดับชาติมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งในเรื่องผู้รับผิดชอบโครงการ กระบวนการพัฒนาโครงการ การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง กระบวนการดำเนินงานประมาธ รวมทั้งการปฏิรูปวิธีการบริหารโครงการขนาดใหญ่อย่างเป็นระบบ เชื่อมโยงกับโครงการขนาดกลางและขนาดเล็ก เพื่อสร้างความยืดหยุ่นและรองรับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ

๓.๒ การบริหารเชิงพื้นที่ ซึ่งเมื่อปฏิรูปแล้วจะทำให้เกิดความชัดเจนการแบ่งเขตบริหารจัดการ และกำหนดผู้รับผิดชอบผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เกิดการบูรณาการ การทำงานร่วมกัน

ของหน่วยงานในพื้นที่ เกิดความชัดเจนด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินและการจัดรูปที่ดินที่มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการน้ำ

๓.๓ ระบบเส้นทางน้ำ ซึ่งเมื่อปฏิรูปแล้วจะทำให้เกิดการจัดการระบบเส้นทางน้ำที่มีความสอดคล้องกับระบบผังเมือง ประกาศขอบเขตเส้นทางน้ำเพื่อให้เกิดความชัดเจนด้านการอนุรักษ์หรือใช้ประโยชน์ร่วมกันจากเส้นทางน้ำเพื่อการคมนาคม การเกษตรกรรม การประปา การระบายน้ำ หรือรักษาระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม และรักษาเส้นทางน้ำไว้ไม่ให้เกิดการรुक้าหรือถูกทำลายเพิ่มเติมในอนาคต

๓.๔ ระบบขยายผลแบบอย่างความสำเร็จ ซึ่งเมื่อปฏิรูปแล้วจะทำให้เกิดเครื่องมือ และกลไกในการขยายผลความสำเร็จซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงการบริหารจัดการน้ำทั้งในแนวดิ่งและแนวราบ เกิดการขยายผลจากต้นแบบความสำเร็จสู่การบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืน

๓.๕ ความรู้ เทคโนโลยี และทรัพยากรมนุษย์เพื่อการบริหารจัดการน้ำ ซึ่งเมื่อปฏิรูปแล้วจะทำให้เกิดการพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรในการบริหารจัดการน้ำในทุกส่วนให้มีความรู้ เข้าถึงข้อมูล เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อยกระดับการทำงานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นด้วยเทคโนโลยี และทันต่อสถานการณ์น้ำในอนาคต

ซึ่งประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการน้ำใต้ดิน ได้แก่ การบริหารเชิงพื้นที่ ประเด็นย่อยที่ ๒.๔ สมดุลการใช้น้ำทั้งผิวดินและใต้ดิน โดยตอบสนองแผนปฏิรูป ดังนี้ ๑) ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายพระราชบัญญัติมาตรการที่มีความเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการน้ำใต้ดินที่มีความเหมาะสมต่อการนำมาใช้งานในปัจจุบัน ๒) สร้างเครื่องมือหรือกลไกที่เชื่อมโยงการบริหารจัดการน้ำผิวดินและน้ำใต้ดินเพื่อให้เกิดความสมดุล ๓) ปรับปรุงระบบฐานข้อมูลน้ำใต้ดินให้มีข้อมูลเพียงพอ ๔) ผลักดันให้เกิดการนำระบบเติมน้ำใต้ดินมาใช้งาน และ ๕) หนุนรงค์ให้เกิดการใช้ ๓R ในการบริหารจัดการน้ำใต้ดิน และมีกระบวนการขยายผลสู่พื้นที่อื่น

๔.) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๙ ซึ่งกำหนดเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ดังนี้

๔.๑ เป้าหมายการพัฒนา แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ กำหนดเป้าหมายด้านต่างๆ ในช่วงเวลา ๕ ปี โดยคำนึงถึงการดำเนินการต่อยอดไปสู่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ๑๔ และ ๑๕ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และในขณะเดียวกันแผนพัฒนาฯ ฉบับนี้ จัดทำเป้าหมายและตัวชี้วัดในรายละเอียดมากกว่าในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ผ่านมาเพื่อให้กำกับและเชื่อมโยงกับการกำหนดเป้าหมายในแผนระดับรองและแผนปฏิบัติการต่างๆ ได้ชัดเจนขึ้น โดยการจัดสรรงบประมาณและแผนปฏิบัติการต่างๆ ต้องแสดงให้เห็นถึงการเชื่อมโยงจากเป้าหมายที่เป็นผลสัมฤทธิ์ ผลลัพธ์หลักๆ กับผลผลิตในระดับแผนงาน

และโครงการได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแต่ละกลุ่มบูรณาการของการจัดสรรงบประมาณ รวมถึงความเชื่อมโยงถึงตัวชี้วัดผลการดำเนินงานของภาครัฐ ทั้งนี้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ได้ตั้งเป้าหมายในมิติหลักๆ ประกอบด้วย

๑) คนไทยที่มีคุณลักษณะเป็นคนไทยที่สมบูรณ์ มีวินัย มีทัศนคติ และพฤติกรรมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีความเป็นพลเมืองตื่นรู้ มีความสามารถในการปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันสถานการณ์ มีความรับผิดชอบและทำประโยชน์ต่อส่วนรวม มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีความเจริญงอกงามทางจิตวิญญาณ มีวิถีชีวิตที่พอเพียงมีความเป็นไทย

๒) การลดความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้และความยากจน การเข้าถึงบริการทางสังคมที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง กลุ่มที่มีรายได้ต่ำสุดร้อยละ ๔๐ มีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๑๕

๓) ระบบเศรษฐกิจมีความเข้มแข็งและแข่งขันได้โครงสร้างเศรษฐกิจปรับสู่เศรษฐกิจฐานบริการและดิจิทัลมีผู้ประกอบการรุ่นใหม่และเป็นสังคมผู้ประกอบการ และมีผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กที่เข้มแข็งสามารถใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างสรรค์คุณค่าสินค้าและบริการ รวมทั้งมีระบบการผลิตและให้บริการจากฐานรายได้เดิมที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น และเศรษฐกิจไทยมีเสถียรภาพ และมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๕ ต่อปีเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการเป็นประเทศที่มีรายได้สูงภายในปี ๒๕๗๙

๔) ทูทางธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมสามารถสนับสนุนการเติบโต ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงอาหาร พลังงาน และน้ำ โดยเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศเพื่อรักษาความสมดุลของระบบนิเวศ ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาคพลังงานและขนส่งไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗ ภายในปี ๒๕๖๓ เทียบกับการปล่อยในกรณีปกติ มีปริมาณหรือสัดส่วนของขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการอย่างถูกหลักสุขาภิบาลเพิ่มขึ้น และรักษาคุณภาพน้ำและคุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤติอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

๕) มีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย สังคมปลอดภัย สามัคคี สร้างภาพลักษณ์ดี และเพิ่มความเชื่อมั่นของนานาชาติต่อประเทศไทย ความขัดแย้งทางอุดมการณ์และความคิดในสังคมลดลง ปัญหาอาชญากรรมลดลงประเทศไทยมีส่วนร่วมในการกำหนดบรรทัดฐานระหว่างประเทศ

๖) มีระบบบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย โปร่งใส ตรวจสอบได้กระจายอำนาจและมีส่วนร่วมจากประชาชน บทบาทภาครัฐในการให้บริการซึ่งภาคเอกชนดำเนินการแทนได้ดีกว่าลดลง เพิ่มการใช้ระบบดิจิทัลในการให้บริการ ปัญหาคอร์รัปชันลดลง และการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระขึ้น เป้าหมายทั้ง ๖ กลุ่มหลักภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ สะท้อนถึงเป้าหมายการขับเคลื่อนการพัฒนาตามวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) และเป้าหมายในระยะยาวภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่ต้องบรรลุภายในระยะเวลา ๒๐ ปี

๔.๒ ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาสำคัญ

สำหรับยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ ๑๒ ถูกกำหนดจากยุทธศาสตร์ทั้ง ๖ ด้านภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และกำหนดเป็นแนวทางในรายละเอียด

ที่แสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องและการตอบสนองต่อเป้าหมายที่ต้องบรรลุในระยะ ๕ ปี ที่จะเป็นการวางพื้นฐานที่สามารถสานต่อการพัฒนาในประเด็นสำคัญของประเทศในระยะต่อไปที่สนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยใช้หลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนำทาง ทั้งนี้ภายใต้ยุทธศาสตร์ทั้ง ๑๐ ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาครอบคลุมรายละเอียดที่ตอบสนองต่อจุดเน้นประเด็นหลักของการพัฒนาในระยะ ๕ ปี และมุ่งต่อยอดผลสัมฤทธิ์ในแผนพัฒนาฯ ฉบับต่อไป โดยจะต้องต่อยอดให้เกิดความต่อเนื่องของการขับเคลื่อนการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานและการแก้ปัญหาสำคัญที่เป็นรากเหง้าของปัญหาต่างๆ และประเด็นปฏิรูปประเทศให้ลุล่วง รวมทั้งประเด็นร่วมที่มีความเชื่อมโยงกับหลากหลายประเด็นการพัฒนาที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อเนื่องกันไปตลอด ๒๐ ปี

ยุทธศาสตร์ที่กำหนดในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ มีจำนวน ๑๐ ยุทธศาสตร์ซึ่งมีรายละเอียดมากกว่าในยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ทั้งนี้ส่วนหนึ่งเป็นเพราะภายใต้สถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องนั้นเป็นการยากในการกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาให้มีรายละเอียดที่ชัดเจนในแผนพัฒนาระยะยาว เพราะยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาจำเป็นต้องมีการกำหนดและปรับปรุงให้สอดคล้องกับเงื่อนไขและปัจจัยแวดล้อมในช่วงเวลานั้นๆ จึงจะสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุดังกล่าวยุทธศาสตร์ชาติจึงเป็นการกำหนดกรอบที่เป็นประเด็นหลักของการพัฒนาประเทศที่ครอบคลุมมิติต่างๆ ซึ่งสะท้อนทั้งในเรื่องการพัฒนารฐานการผลิตและบริการ การพัฒนากลุ่มเป้าหมาย และการพัฒนา ในเรื่องกลไกและกฎระเบียบ รวมทั้งการพัฒนาทุนมนุษย์ภายใต้การกำหนดและการยึดหลักการสำคัญของการพัฒนา ดังนั้นยุทธศาสตร์การพัฒนาในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ จึงประกอบด้วยยุทธศาสตร์ชาติทั้ง ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

- ๑) ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์
- ๒) ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม
- ๓) ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน
- ๔) ยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- ๕) ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืน
- ๖) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย

และประกอบกับอีก ๔ ยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการพัฒนาพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์ และกลไกสนับสนุนให้การดำเนินยุทธศาสตร์ทั้ง ๖ ด้านให้สัมฤทธิ์ผล ประกอบด้วย

- ๗) ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์
- ๘) ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม
- ๙) ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ
- ๑๐) ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา

ทั้งนี้ยุทธศาสตร์การพัฒนาในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ที่เกี่ยวข้องกับการกิจกรรมทรัพยากรน้ำบาดาล ได้แก่ ยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยมีเป้าหมายที่ ๒ สร้างความมั่นคงด้านน้ำ และบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งน้ำผิวดินและน้ำใต้ดินให้มีประสิทธิภาพ บริหารจัดการน้ำในระดับลุ่มน้ำให้มีความสมดุลระหว่างความต้องการใช้น้ำทุกกิจกรรมกับปริมาณน้ำต้นทุน เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนนํ้า และลดจำนวนประชาชนที่ประสบปัญหาจากการขาดแคลนนํ้า ควบคู่กับการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำทั้งภาคการผลิตและการบริโภค ป้องกันและลดความเสียหายจากอุทกภัยและภัยแล้ง

ตัวชี้วัด ๒.๑ มีระบบประปาหมู่บ้านครบทุกหมู่บ้าน

ตัวชี้วัด ๒.๒ ลุ่มน้ำสำคัญของประเทศ ๒๕ ลุ่มน้ำ มีแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างสมดุลระหว่างความต้องการใช้น้ำกับปริมาณน้ำต้นทุน และมีการแปลงไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม

ตัวชี้วัด ๒.๓ ประสิทธิภาพการใช้น้ำในพื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด ๒.๔ ประสิทธิภาพการใช้น้ำทั้งภาคการผลิตและการบริโภคเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด ๒.๕ พื้นที่และมูลค่าความเสียหายจากอุทกภัยและภัยแล้งมีแนวโน้มลดลง

ตัวชี้วัด ๒.๖ พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้นปีละ ๓๕๐,๐๐๐ ไร่

๔.๓ แนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญและสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ ที่เกี่ยวข้องกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ได้แก่ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อให้เกิดความมั่นคง สมดุล และยั่งยืน ทั้งในมิติเชิงปริมาณและคุณภาพ ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยเฉพาะประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ลุ่มน้ำ เพื่อกำหนดทิศทางการบริหารจัดการและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรน้ำ ทั้งน้ำผิวดินและน้ำใต้ดินในทุกมิติ โดยคำนึงถึงศักยภาพและข้อจำกัดด้านสิ่งแวดล้อมและมิติเชิงสังคมของพื้นที่ลุ่มน้ำ ดังนี้

๑) เร่งรัดให้มีแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในระดับลุ่มน้ำอย่างบูรณาการทั้ง ๒๕ ลุ่มน้ำ โดยมีคณะกรรมการลุ่มน้ำซึ่งอยู่ภายใต้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติเป็นกลไกขับเคลื่อนหลักในระดับพื้นที่ ทำหน้าที่กำหนดกรอบการบริหารจัดการการพัฒนา การใช้ประโยชน์ทรัพยากรน้ำของลุ่มน้ำ และจัดทำแผนงาน/โครงการต่างๆ ด้านน้ำ ทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤติ และเสริมสร้างเครือข่ายการประสานงานและการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างภาคประชาชนในพื้นที่องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาการ

๒) ผลักดันกระบวนการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment : SEA) มาใช้เป็นเครื่องมือนำเสนอทางเลือกในการตัดสินใจระดับนโยบาย แผน และแผนงานที่เหมาะสมกับศักยภาพของลุ่มน้ำ เพื่อให้กิจกรรมการพัฒนาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ระดับลุ่มน้ำ คำนึงถึงความยั่งยืนและความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ รวมถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่อย่างมีส่วนร่วมจากภาคีการพัฒนาในพื้นที่ลุ่มน้ำ

๓) เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำของแหล่งน้ำต้นทุนและระบบกระจายน้ำให้ดีขึ้นด้วยการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดกลางและขนาดเล็กในลักษณะรวมกลุ่มพื้นที่ โดยให้ความสำคัญกับพื้นที่ชนบท

ซึ่งประชาชนยังขาดแคลนน้ำสะอาดเพื่อการอุปโภคบริโภค โดยใช้ทั้งน้ำผิวดินและน้ำใต้ดิน และการจัดทำฝาย โดยชุมชน ตลอดจนศึกษาทางเลือกที่เหมาะสมและมีความคุ้มค่าในการพัฒนาน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ประโยชน์ เพื่อการบรรเทาการขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค และน้ำเพื่อการเกษตรในพื้นที่ประสบภัยแล้ง ร่วมกับการศึกษาความเป็นไปได้ทางเศรษฐกิจในการผันน้ำระหว่างลุ่มน้ำภายในและระหว่างประเทศโดยยึดหลักความสมดุล ยั่งยืนของพื้นที่ลุ่มน้ำและการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๔) เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำและการจัดสรรน้ำต่อหน่วยในภาคการผลิต ให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้สูงขึ้น ทั้งในและนอกเขตพื้นที่ชลประทาน โดยปรับเปลี่ยนชนิด วิธีการ หรือรูปแบบการปลูกพืช ให้เหมาะสมกับปริมาณน้ำเก็บกักและศักยภาพของพื้นที่ รวมทั้งความต้องการของตลาด (Zoning) ส่งเสริมการทำเกษตรทฤษฎีใหม่อย่างจริงจัง ร่วมกับการบำบัดและการนำน้ำกลับมาใช้ซ้ำในภาคอุตสาหกรรมและพื้นที่เขตเศรษฐกิจ และสร้างหลักประกันว่าจะมีการใช้น้ำและจัดหาน้ำที่ยั่งยืน เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ และลดจำนวนประชาชนที่ประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำ

๕.) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๒ บัญญัติให้รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิ และผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ รัฐต้องจัดให้มีการทหาร การทูต และการข่าวกรองที่มีประสิทธิภาพ กำลังทหารให้ใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศด้วยพระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๑๓ คณะรัฐมนตรีจัดให้มีนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติขึ้นตามข้อเสนอแนะของสภาความมั่นคงแห่งชาติ ประกอบด้วย มาตรา ๑๔ บัญญัติให้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ต้องมีสาระครอบคลุมถึงนโยบายภายในประเทศนโยบายต่างประเทศ และนโยบายการทหารกับเศรษฐกิจและอื่น ๆ อันเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติให้สอดคล้องต่อกัน เพื่อให้กิจการของหน่วยงานของรัฐสามารถประสานกันได้อย่างใกล้ชิดเป็นผลดีต่อความมั่นคงแห่งชาติ และอย่างน้อยต้องกำหนดเป้าหมายและแนวทางการดำเนินการในการรักษาความมั่นคงแห่งชาติในเรื่องดังต่อไปนี้ ๑) การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ๒) การปกป้องและรักษาผลประโยชน์ของชาติ ๓) การพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติและศักยภาพการป้องกันประเทศ และ ๔) การรักษาความมั่นคงภายในประเทศและระหว่างประเทศ โดยได้กำหนดแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ได้แก่ ๑) การเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ ๒) การข่าวกรองและการประเมินสถานการณ์ด้านความมั่นคง ๓) การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ๔) การพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติ ๕) การพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ ๖) การสร้างความสามัคคีปรองดอง ๗) การป้องกันและแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ๘) การบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมือง ๙) การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ ๑๐) การป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด ๑๑) การเสริมสร้างความมั่นคงของชาติจากภัยทุจริต ๑๒) การรักษาความมั่นคง พื้นที่ชายแดน ๑๓) การรักษาความมั่นคงทางทะเล ๑๔) การป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามข้ามชาติ ๑๕) การป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์ ๑๖) การรักษาคุณภาพ

สภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ ๑๗) การรักษาความมั่นคงทางพลังงาน ๑๘) การรักษาความมั่นคงด้านอาหารและน้ำ ๑๙) การรักษาความมั่นคงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ซึ่งแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ได้แก่ **แผนที่ ๑๘) การรักษาความมั่นคงด้านอาหารและน้ำ** โดยกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ “ประเทศไทยมีความมั่นคงและปลอดภัยในด้านอาหารและน้ำมีคุณภาพตามหลักโภชนาการอย่างเพียงพอและยั่งยืน” ตัวชี้วัด ๑) มีระบบบริหารจัดการอาหารและน้ำกรณีฉุกเฉิน ๒) ระบบป้องกัน แจ็งเตือน ระวังภัยภัยภัยภัยคุกคามที่แฝงมาในอาหาร และน้ำมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น และ ๓) พื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้น

๖.) เป้าหมาย SDGs

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals หรือตัวย่อว่า SDGs) เป็นเป้าหมายเกี่ยวกับการพัฒนาระดับนานาชาติซึ่งจัดทำขึ้นโดยองค์กรสหประชาชาติ เป้าหมายโลกแห่งการพัฒนาที่ยั่งยืนนี้ได้เผยแพร่และใช้แทนเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษที่หมดอายุเมื่อสิ้นปี ๒๕๕๘ โดย SDGs เป็นทิศทางการพัฒนาตั้งแต่ปี ๒๕๕๘ - ๒๕๗๓ ประเทศตกลงที่จะปฏิบัติตามเป้าหมาย ๑๗ เป้าหมาย ดังนี้

- เป้าหมายที่ ๑ ยุติความยากจนทุกรูปแบบในทุกที่
- เป้าหมายที่ ๒ ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการและส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน
- เป้าหมายที่ ๓ สร้างหลักประกันว่าคนมีชีวิตที่มีสุขภาพดีและส่งเสริมสวัสดิภาพสำหรับทุกคนในทุกวัย
- เป้าหมายที่ ๔ สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- เป้าหมายที่ ๕ บรรลุความเสมอภาคระหว่างเพศและให้อำนาจของผู้หญิงและเด็กหญิงทุกคน
- เป้าหมายที่ ๖ **สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคน และมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน เป้าหมาย**
 - ๖.๑ การให้ทุกคนเข้าถึงน้ำดื่มที่ปลอดภัยและมีราคาที่สามารถซื้อหาได้ ภายในปี ๒๕๗๓
 - ๖.๒ การให้ทุกคนเข้าถึงสุขอนามัยที่พอเพียงและเป็นธรรมและยุติการขับถ่ายในที่โล่ง โดยให้ความสนใจเป็นพิเศษต่อความต้องการของผู้หญิง เด็กหญิงและกลุ่มที่อยู่ใต้สถานการณ์ที่เปราะบาง ภายในปี ๒๕๗๓
 - ๖.๓ ยกระดับคุณภาพน้ำ โดยลดมลพิษ ขจัดสารพิษและลดการปล่อยสารเคมี และวัสดุอันตราย ลดสัดส่วนน้ำเสียที่ไม่ผ่านการบำบัดลงครึ่งหนึ่ง และเพิ่มการนำกลับมาใช้ใหม่ทั่วโลก ภายในปี ๒๕๗๓

- ๖.๔ เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในทุกภาคส่วน และสร้างหลักประกันว่าจะมีการใช้น้ำ และจัดหาน้ำที่ยั่งยืน เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำ และลดจำนวนประชาชนที่ ประสบความทุกข์จากการขาดแคลนน้ำ ภายในปี ๒๕๗๓
- ๖.๕ ดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบองค์รวมในทุกระดับ รวมถึงผ่านทาง ความร่วมมือระหว่างเขตแดนตามความเหมาะสม ภายในปี ๒๕๗๓
- ๖.๖ ปกป้องและฟื้นฟูระบบนิเวศที่เกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำ รวมถึงภูเขา ป่าไม้ พื้นที่ชุ่มน้ำ แม่น้ำ ชั้นหินอุ้มน้ำ และทะเลสาบ ภายในปี ๒๕๖๓

- เป้าหมายที่ ๗ สร้างหลักประกันว่าทุกคนเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ในราคาที่สามารถซื้อหาได้ เชื่อถือได้ และยั่งยืน
- เป้าหมายที่ ๘ ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุมและยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่ และมีผลิตภาพ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน
- เป้าหมายที่ ๙ สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุม และยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม
- เป้าหมายที่ ๑๐ ลดความไม่เสมอภาคภายในและระหว่างประเทศ
- เป้าหมายที่ ๑๑ ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย มีภูมิต้านทาน และยั่งยืน
- เป้าหมายที่ ๑๒ สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการบริโภคและผลิตที่ยั่งยืน
- เป้าหมายที่ ๑๓ ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น
- เป้าหมายที่ ๑๔ อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเลและทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนเพื่อ การพัฒนาที่ยั่งยืน
- เป้าหมายที่ ๑๕ ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่าง ยั่งยืน ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและ ฟื้นฟูสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียมลพิษความหลากหลายทางชีวภาพ
- เป้าหมายที่ ๑๖ ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความ ยุติธรรม และสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบ และครอบคลุมในทุกระดับ
- เป้าหมายที่ ๑๗ เสริมความเข้มแข็งให้แก่งlobalการดำเนินงานและฟื้นฟูสภาพหุ้นส่วน ความร่วมมือ ระดับโลกสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนการเงิน

สรุปได้ว่า เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ได้แก่ เป้าหมายที่ ๖ สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคน และมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน โดยบรรลุเป้าหมายที่ ๖.๑) การให้ทุกคนเข้าถึงน้ำดื่มที่ปลอดภัยและมีราคาที่สามารถซื้อหาได้ ภายในปี ๒๕๗๓ ๖.๔) เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในทุกภาคส่วน และสร้างหลักประกันว่าจะมีการใช้น้ำ และจัดหาน้ำที่ยั่งยืน เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำ และลดจำนวนประชาชนที่ประสบความทุกข์จากการ

ขาดแคลนน้ำ ภายในปี ๒๕๗๓ ๖.๕) ดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบองค์รวมในทุกๆระดับ รวมถึงผ่านทางความร่วมมือระหว่างเขตแดนตามความเหมาะสม ภายในปี ๒๕๗๓ ๖.๖) ปกป้องและฟื้นฟูระบบนิเวศที่เกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำ รวมถึงภูเขา ป่าไม้ พื้นที่ชุ่มน้ำ แม่น้ำ ชั้นหินอุ้มน้ำและทะเลสาบ ภายในปี ๒๕๖๓

๗.) ประเด็นการพัฒนาเร่งด่วน ๑๕ ประเด็น

ประเด็นการพัฒนาเร่งด่วนใน ๕ ปีแรกของยุทธศาสตร์ชาติ จะเป็นกรอบของแผนงาน/โครงการที่สำคัญของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการขอรับการจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้ดำเนินการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างเป็นรูปธรรม เกิดผลสัมฤทธิ์ ตอบสนองต่อความจำเป็นของประเทศและความต้องการของประชาชน ซึ่งจะนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ประกอบด้วย ๑๕ เรื่อง ซึ่งสามารถแบ่งเป็น ๔ กลุ่ม ได้แก่ ๑) การแก้ไขปัญหาพื้นฐานของประเทศ เพื่อให้ประเทศไทยมีความเข้มแข็งในเชิงโครงสร้างและการบริหารจัดการ รวมทั้งสามารถต่อยอดการพัฒนาในด้านต่างๆ ต่อไปได้ โดยการปรับสมดุลการบริหารจัดการของภาครัฐ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ทั้งในระดับนโยบายและปฏิบัติการ รวมทั้งกลไกความร่วมมือกับภาคเอกชน วิชาการ และประชาสังคม ให้เกิดเป็นวงจรรนโยบายสาธารณะที่สามารถช่วยแก้ไขปัญหาค้นฐานต่างๆ ที่สำคัญของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ๒) การดูแลยกระดับ คุณภาพชีวิตของประชาชนให้สูงขึ้น เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และสามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยเน้นการขยายการเข้าถึงบริการสาธารณะที่มีคุณภาพ การกระจายศูนย์กลางความเจริญอย่างทั่วถึง การพัฒนาคนในทุกมิติและทุกช่วงวัย พร้อมทั้งการปรับเปลี่ยนระบบการให้เอื้อต่อการยกระดับและพัฒนาศักยภาพของคนไทย ๓) การรองรับการเจริญเติบโตอย่างเป็นระบบและยั่งยืน เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและพื้นที่เศรษฐกิจเป้าหมายอย่างเป็นระบบ ดึงดูด และรองรับการเจริญเติบโตให้กับประเทศ โดยเน้นการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์และการพัฒนาพื้นที่เฉพาะที่มีศักยภาพ อาทิ พื้นที่เศรษฐกิจภาคตะวันออก พื้นที่เศรษฐกิจภาคใต้ เพื่อให้เกิดการกระจายรายได้ไปสู่ท้องถิ่นและชุมชนในพื้นที่ และ ๔) การสร้างรายได้ให้กับประเทศ เพื่อขับเคลื่อนภาคเศรษฐกิจที่สำคัญบนฐานการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยเน้นการส่งเสริมอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ และอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต การต่อยอดภาคบริการที่เป็นจุดแข็งเดิมและมุ่งเน้นการขยายฐานบริการใหม่ๆ ที่เน้นการประยุกต์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม โดยมีประเด็นย่อย ดังนี้

๗.๑ การแก้ไขปัญหาพื้นฐานของประเทศ ประกอบด้วย ๕ ประเด็น ได้แก่

๑) **ตำบลมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน** มุ่งเน้นบูรณาการการป้องกันและแก้ไขปัญหาในชีวิตและทรัพย์สินที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง ด้วยการสร้างงาน สร้างอาชีพ และรายได้ ป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด สร้างความปลอดภัยบนท้องถนน ป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และการสร้างความรักความสามัคคีปรองดองของคนในตำบล ซึ่งรวมถึงการปลูกจิตสำนึกในการรัก และหวงแหนสถาบันหลักของชาติ ความภูมิใจในความเป็นไทย และการสร้างความมั่นคงของพุทธศาสนา อาทิ แผนงานตำบลมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ซึ่งมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาสำคัญในระดับตำบลในด้านต่างๆ ผ่านการบูรณาการ ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒) การแก้ไขปัญหาความมั่นคงเร่งด่วน เป็นการเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาความมั่นคงที่สำคัญให้หมดไป หรือลดระดับความรุนแรงลงจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารประเทศ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความสงบในชาติ ประชาชนมีความสุข เกิดการพัฒนาอย่างราบรื่น อาทิ โครงการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โครงการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์โครงการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โครงการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์แห่งชาติ การบริหารจัดการอุทกภัยและภัยพิบัติอื่น

๓) การแก้ปัญหาทุจริต คอร์รัปชัน สร้างวิธีการหรือนวัตกรรมใหม่ๆ ในการป้องกัน ต่อด้านและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างเป็นรูปธรรมจากการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานอย่างบูรณาการ อาทิ แผนงานการสร้างนวัตกรรมการต่อต้านการทุจริตแบบมีส่วนร่วม เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนากระบวนการและโครงสร้างองค์กรที่เอื้อต่อการลดการใช้ดุลพินิจ การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยเฉพาะการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเพื่อเพิ่มความโปร่งใสในการดำเนินงาน

๔) การบริหารจัดการน้ำและมลพิษทั้งระบบ การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบโดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ ซึ่งดำเนินการในกรอบลุ่มน้ำเป็นระบบหลายมิติ หลายภาคส่วน เพื่อให้เกิดความสมดุลทั้งในด้านการจัดการการใช้ และการอนุรักษ์สำหรับการจัดการมลพิษที่แหล่งกำเนิด โดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ และจัดทำระบบการอนุญาตการระบายมลพิษ ซึ่งจะทำให้มลพิษต่างๆ เช่น ขยะ น้ำเสีย และคราบน้ำมัน เป็นต้น ได้รับการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทั้งระบบ ทำให้สภาพสิ่งแวดล้อมได้รับการฟื้นฟูและมีคุณภาพดีขึ้น รวมทั้งเกิดความยั่งยืน และประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยการดำเนินแผนงาน อาทิ แผนงานการจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล และแผนงานการลดก๊าซเรือนกระจกในระยะยาว

๕) ระบบการทำงานของภาครัฐ ปรับกระบวนการให้บริการภาครัฐให้เป็นดิจิทัล เพื่อให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส เป็นธรรม และตอบสนองความต้องการของประชาชนทุกภาคส่วน อาทิ แผนงานพัฒนาระบบอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจอย่างครบวงจร พัฒนาระบบอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจแบบครบวงจร ซึ่งเป็นพัฒนาแพลตฟอร์มบริการพื้นฐานในการเชื่อมโยง กระบวนการของหน่วยงานภาครัฐที่ผู้ประกอบการใช้ในการติดต่อขอหนังสือรับรอง ใบอนุญาต และเอกสารต่างๆ จากภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

๗.๒ การดูแลยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้สูงขึ้น ประกอบด้วย ๖ ประเด็น ได้แก่

๑) สภาพแวดล้อมของรัฐ ปรับสภาพแวดล้อมและปัจจัยสนับสนุนต่างๆ ของระบบการทำงานของภาครัฐให้สามารถเอื้อต่อการดำรงชีวิตของประชาชนและการพัฒนาประเทศ อาทิ โครงการเชื่อมโยงระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติกับระบบงบประมาณและระบบบริหารการเงินการคลัง ภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อเชื่อมโยงการบูรณาการการทำงานของภาครัฐโครงการทบทวนกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ เพื่อทบทวน ปรับปรุง แก้ไขและ/ หรือยกเลิกกฎหมายที่ไม่สอดคล้องต่อบริบทหรือการพัฒนาประเทศ

๒) สังคมสูงวัย มุ่งรณรงค์สร้างความเข้าใจเพื่อเตรียมความพร้อมในด้านสุขภาพเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อม ก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุส่งเสริมการออมทั้งในรูปแบบที่เป็นตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงินส่งเสริม การจ้างงานผู้สูงอายุทั้งภาครัฐและเอกชน ส่งเสริมและพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงสามวัยในท้องถิ่น และพัฒนาต้นแบบเมืองเพื่อรองรับสังคมสูงวัย

๓) คนและการศึกษา พัฒนาและยกระดับทรัพยากรมนุษย์ในทุกมิติ และในทุกช่วงวัย ให้มีความพร้อมทั้งใจ กาย สติปัญญา มีพัฒนาการรอบด้านและมีสุขภาวะที่ดี ด้วยการส่งเสริมให้สถาบัน ทางสังคมบูรณาการร่วมระหว่าง “ครอบครัว ชุมชน ศาสนา การศึกษา สื่อ และภาคเอกชน” ในการ หล่อหลอม ปลูกฝังค่านิยม วัฒนธรรมให้คนไทยดำเนินชีวิตที่ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย มีจิตสาธารณะ และจิตอาสาและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีความเป็นพลเมืองที่ดีที่ยึดมั่นในสถาบันหลัก มีความรักชาติและความภาคภูมิใจในความเป็นชาติ รวมทั้งแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาศักยภาพ คนตลอดช่วงชีวิตให้เต็มตามศักยภาพ โดยมีโครงการสำคัญได้แก่ แผนงานบูรณาการ การปลูกฝังค่านิยม วัฒนธรรม ความซื่อสัตย์ วินัย คุณธรรมจริยธรรม และส่งเสริมให้คนไทยมีจิตสาธารณะ และแผนงาน บูรณาการ การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ ๒๑

๔) เศรษฐกิจฐานราก พัฒนาศักยภาพของเกษตรกรเพื่อเตรียมไปสู่การเป็นผู้ประกอบการ ในอนาคต พัฒนาผู้ประกอบการเกษตรและผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรจากฐานทรัพยากรชีวภาพ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารกองทุนเพื่อเกษตรกรและแหล่งสินเชื่อการเกษตรในภาครัฐเพื่อการเข้าถึง ของเกษตรกรรายย่อย ส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีให้เกิดการเติบโตและหมุนเวียนของเศรษฐกิจฐานรากภายใน พื้นที่ พัฒนาระบบตลาดสำหรับสินค้าเกษตรและการสร้างกติกากการค้าที่เป็นธรรม และพัฒนาระบบ การประกันภัยผลผลิตทางการเกษตร

๕) การยกระดับบริการสาธารณสุข พัฒนาคุณภาพบริการสุขภาพอนามัย แบบบูรณาการร่วมกับชุมชน รวมทั้งส่งเสริมการสร้างความรู้ด้านสุขภาวะ ด้วยการพัฒนาองค์ความรู้ และการสื่อสารด้านสุขภาวะที่ถูกต้อง เพิ่มศักยภาพในการจัดการสุขภาวะตนเองของประชาชนการป้องกัน และควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดีโดยใช้ชุมชน เป็นฐานในการสร้างสุขภาวะที่ดีในทุกพื้นที่

๖) การกระจายศูนย์กลางความเจริญ เน้นการพัฒนาเมืองให้เป็นเมืองอัจฉริยะควบคู่กับ การเป็นเมืองนำอยู่ที่สามารถรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เป็นที่อยู่อาศัย ลดความเหลื่อมล้ำ และยกระดับ คุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ทุกกลุ่ม โดยการพัฒนาเหล่านี้เป็นไปเพื่ออำนวยความสะดวก แก่ผู้ประกอบการจะมีโอกาสในการประกอบธุรกิจที่หลากหลายมากขึ้น รวมทั้งได้รับความสะดวกในการ ประกอบธุรกิจมากขึ้นทั้งในการติดต่อสื่อสาร การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเลือกงานที่เหมาะสมมากขึ้น และมีรายได้ สูงขึ้น มีระบบสาธารณสุข การศึกษา ความปลอดภัย และการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ตัวอย่างโครงการ อาทิ พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยในพื้นที่เมือง ให้รองรับความต้องการของคนทุกกลุ่ม

๗.๓ การรองรับการเจริญเติบโตอย่างเป็นระบบและยั่งยืน ประกอบด้วย ๒ ประเด็น ได้แก่

๑) การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และเขตเศรษฐกิจพิเศษ พัฒนาพื้นที่เพื่อเป็นต้นแบบการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่สมบูรณ์แบบเป็นเมืองใหม่อัจฉริยะน่าอยู่ กำหนด ๑๑ อุตสาหกรรมเป้าหมายที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ให้ได้รับการส่งเสริมเพื่อให้เกิดการลงทุนอย่างเป็นรูปธรรม สนับสนุนการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค เพื่อเพิ่มศักยภาพรองรับการลงทุน และยกระดับการท่องเที่ยวในพื้นที่ ตลอดจนพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจและการอำนวยความสะดวกต่างๆ ในพื้นที่ รวมทั้งการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การศึกษา การวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรม รองรับระบบ เศรษฐกิจดิจิทัล โดยมีโครงการสำคัญ อาทิ แผนงานการพัฒนาเขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

๒) การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล รวมทั้งเมืองหลักในภูมิภาค พร้อมทั้งพัฒนาการเชื่อมโยงระบบการคมนาคม บูรณาการระบบฐานข้อมูลการเดินทางและขนส่งทุกรูปแบบนำไปสู่การควบคุมสั่งการ และบริหารจัดการจราจรอัจฉริยะ ทั้งในระดับพื้นที่และระดับประเทศ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน บรรเทาปัญหาการจราจรติดขัดในเขตเมือง และลดระยะเวลาการเดินทางของประชาชน รวมทั้งก่อให้เกิดการใช้พลังงานในภาคขนส่งที่มีประสิทธิภาพและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการปฏิรูปองค์กร ปรับโครงสร้างการกำกับดูแล และปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้มีความทันสมัยและสามารถตอบสนองต่อการพัฒนาคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ของประเทศให้มีมาตรฐานในระดับสากล อาทิ แผนงานการพัฒนาและปรับปรุงระบบคมนาคมขนส่งทางรางโดยปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางราง อันได้แก่ รถไฟฟ้า ๑ เมตร รถไฟความเร็วสูง และโครงการพัฒนาท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

๗.๔ การสร้างรายได้ให้กับประเทศ ประกอบด้วย ๒ ประเด็น ได้แก่

๑) การท่องเที่ยว ให้ความสำคัญกับการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องวางรากฐานด้านการท่องเที่ยวที่เน้นมาตรฐานและคุณภาพระดับสากล การสร้างความเชื่อมั่นในเรื่องความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยว การบังคับใช้กฎหมายให้เกิดความปลอดภัย และไม่ให้นักท่องเที่ยวถูกเอารัดเอาเปรียบ แล้วจึงกระจายการท่องเที่ยวทั้งในมิติของพื้นที่ และรายได้สู่ชุมชนตลอดจนการให้ความสำคัญกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มีโครงการรองรับ อาทิ โครงการยกระดับความปลอดภัยด้านนักท่องเที่ยว พัฒนาต้นแบบแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนและเมืองแห่งศิลปะเชิงสร้างสรรค์ โดยเน้นการส่งเสริมกระบวนการบริหารจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนแบบมีส่วนร่วม

๒) การพัฒนาอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ สร้างและยกระดับอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี สร้างประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อต่อยอดจากภาคเกษตรไทยและมุ่งสู่อุตสาหกรรมบนฐานชีวภาพที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งส่งเสริมการลงทุนที่เน้นการวิจัย พัฒนา และสร้างนวัตกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยี และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาของอุตสาหกรรม ทั้งด้านบุคลากร สร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์กับภาคเกษตรกรให้มีรายได้สูงขึ้น กลุ่มผู้ประกอบการทุกระดับสามารถปรับรูปแบบการประกอบการให้สอดคล้องความต้องการของตลาด มีการจ้างงานในภาคแรงงานการผลิตและบริการ และประชาชนมีโอกาสในการสร้าง

รายได้ไปสู่ชุมชนอย่างทั่วถึง โดยจะดำเนินโครงการ อาทิ พัฒนาและยกระดับอุตสาหกรรมชีวภาพ ด้วยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการสร้างมูลค่าผลผลิต

สรุปได้ว่า ประเด็นการพัฒนาเร่งด่วน ๑๕ ประเด็น ประกอบด้วย ๑) ตำบลมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ๒) แก้ไขปัญหาความมั่นคงเร่งด่วน ๓) แก้ปัญหาทุจริต ๔) **บริหารจัดการน้ำและมลพิษ** ๕) การทำงานภาครัฐ ๖) สภาพแวดล้อมรัฐ ๗) สังคมสูงวัย ๘) คนและการศึกษา ๙) เศรษฐกิจฐานราก ๑๐) บริการสาธารณสุข ๑๑) กระจายศูนย์กลางความเจริญ ๑๒) EEC+SEC ๑๓) การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ ๑๔) การท่องเที่ยว และ ๑๕) อุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ ซึ่งประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการน้ำบาดาล คือ ๔) **บริหารจัดการน้ำ และมลพิษ** โดยมีแผนงานจัดระบบการจัดการน้ำในภาวะวิกฤติ จะดำเนินโครงการพัฒนาระบบน้ำชุมชน เพื่อเกษตรยังชีพนอกเขตชลประทานสู่ภัยแล้ง

๘.) แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

ได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ไว้ดังนี้ “ทุกหมู่บ้านมีน้ำสะอาดอุปโภค บริโภค น้ำเพื่อการผลิตมั่นคง ความเสียหายจากอุทกภัยลดลง คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน บริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืนภายใต้การพัฒนาอย่างสมดุล โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน”

เป้าหมายในภาพรวมของแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี

๘.๑ ประชาชนทั้งในเมืองและชนบท มีน้ำอุปโภคและน้ำดื่มเพียงพอ ได้มาตรฐานสากล ในราคาที่เหมาะสม มีการประหยัดน้ำทุกภาคส่วนทั้งภาคอุตสาหกรรมและครัวเรือน รวมทั้งมีความสามารถในการบริหารจัดการน้ำระดับชุมชนและท้องถิ่น

๘.๒ สามารถจัดหาน้ำเพื่อการผลิต (เกษตร อุตสาหกรรม) ได้อย่างสมดุลระหว่างศักยภาพกับความต้องการ มีการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ประหยัด ผลิตภาพสูงขึ้น รวมทั้งสามารถจัดหาน้ำบรรเทาผลกระทบจากการขาดแคลนน้ำในพื้นที่เกษตรน้ำฝนให้เพียงพอต่อการดำรงชีพและการทำการเกษตรในฤดูฝน

๘.๓ มีระบบป้องกันน้ำท่วมและอุทกภัยที่มีประสิทธิภาพ ทั้งโครงสร้างและการบริหารจัดการมีผังการระบายน้ำทุกระดับ การบริหารพื้นที่น้ำท่วมและพื้นที่ชะลอน้ำ

๘.๔ การฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน ชุมชนขนาดใหญ่มีการบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่สิ่งแวดล้อม มีการจัดการโดยการป้องกันและลดน้ำเสียที่ต้นทาง

๘.๕ ป่าต้นน้ำได้รับการฟื้นฟู สามารถชะลอการไหลบ่าของน้ำ มีการใช้ประโยชน์จากกลุ่มน้ำตามผังที่กำหนด มีการอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ลาดชัน

๘.๖ มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่มีธรรมาภิบาล ทันสมัย มีกฎหมาย ระเบียบเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำ มีโครงสร้างองค์กรเหมาะสมในการบริหารจัดการน้ำทุกระดับ สามารถบริหาร

จัดการตามแผนยุทธศาสตร์ แผนแม่บท แผนปฏิบัติการ ระบบ และกลไกการจัดสรรน้ำ รวมทั้งมีระบบฐานข้อมูล ทรัพยากรมนุษย์ และงานวิจัยเพียงพอในการตัดสินใจและบริหารจัดการ

เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ข้างต้น ได้กำหนดแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ไว้ ๖ ด้าน คือ

ด้านที่ ๑ การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค

ด้านที่ ๒ การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต

ด้านที่ ๓ การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย

ด้านที่ ๔ การจัดการคุณภาพน้ำ และอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

ด้านที่ ๕ การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรม และป้องกันการพังทลายของดิน

ด้านที่ ๖ การบริหารจัดการ

ซึ่งประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ได้แก่ ด้านที่ ๑ การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค ด้านที่ ๒ การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต และด้านที่ ๖ การบริหารจัดการ โดยมีกลยุทธ์และแผนงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

กลยุทธ์และแผนงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ	กลยุทธ์และแผนงาน
ด้านที่ ๑ การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค ๑) พัฒนา ขยายเขต และเพิ่มประสิทธิภาพระบบประปาหมู่บ้าน ๒) พัฒนาน้ำดื่มให้ได้มาตรฐานและราคาที่เหมาะสม	<ul style="list-style-type: none"> พัฒนาแหล่งน้ำบาดาลในพื้นที่หาน้ำยาก พัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนน้ำดื่มสะอาดให้กับโรงเรียน
ด้านที่ ๒ การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต ๑) การจัดหาพื้นที่ในที่ดินเกษตรน้ำฝน ๒) การพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำ/ ระบบส่งน้ำใหม่	<ul style="list-style-type: none"> พัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร พัฒนาแหล่งน้ำทางเลือก เช่น พัฒนาแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่ นำน้ำทะเลมาผลิตเป็นน้ำจืด
ด้านที่ ๖ การบริหารจัดการ	<ul style="list-style-type: none"> ปรับปรุงกฎหมายและองค์กร จัดทำแผนบริหารจัดการน้ำบาดาล ติดตามประเมินผล พัฒนาระบบฐานข้อมูล ศึกษาวิจัย สํารวจ ประชาสัมพันธ์ และการมีส่วนร่วม

๙.) คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) แถลงต่อรัฐสภา

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ โดยรัฐบาลได้กำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน ดังนี้

๙.๑ นโยบายหลัก ๑๒ ด้าน ดังนี้ ๑) การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ ๒) การสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศ และความสงบสุขของประเทศ ๓) การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม ๔) การสร้างบทบาทของไทยในเวทีโลก ๕) **การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย** ๖) การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค ๗) การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก ๘) การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย ๙) การพัฒนาระบบสาธารณสุขและหลักประกันทางสังคม ๑๐) **การฟื้นฟูทรัพยากร ธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน** ๑๑) การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ และ ๑๒) การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และกระบวนการยุติธรรม

๙.๒ นโยบายเร่งด่วน ๑๒ เรื่อง ดังนี้ ๑) การแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิตของประชาชน ๒) การปรับปรุงระบบสวัสดิการและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ๓) มาตรการเศรษฐกิจเพื่อรองรับความผันผวนของเศรษฐกิจโลก ๔) การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม ๕) การยกระดับศักยภาพของแรงงาน ๖) การวางรากฐานระบบเศรษฐกิจของประเทศสู่อนาคต ๗) การเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ ๒๑ ๘) การแก้ไขปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ ทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายราชการประจำ ๙) การแก้ไขปัญหายาเสพติดและสร้างความสงบสุขในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ ๑๐) การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชน ๑๑) **การจัดเตรียมมาตรการรองรับภัยแล้งและอุทกภัย** และ ๑๒) การสนับสนุนให้มีการศึกษาการรับฟังความเห็นของประชาชนและการดำเนินการเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ

ซึ่งประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล

นโยบายหลัก ได้แก่ ด้านที่ ๕ การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย โดยพัฒนาภาคการเกษตร พัฒนาการท่องเที่ยว และพัฒนาสาธารณสุขปโภคพื้นฐาน และด้านที่ ๑๐ การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน โดยส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบแหล่งน้ำชุมชนและทะเล

นโยบายเร่งด่วน ได้แก่ เรื่องที่ ๑๑ การจัดเตรียมมาตรการรองรับภัยแล้งและอุทกภัย ตั้งแต่การป้องกันก่อนเกิดภัย การให้ความช่วยเหลือระหว่างเกิดภัย และการแก้ไขปัญหาในระยะยาว โดยจัดระบบติดตามสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง และกำหนดมาตรการที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนให้ได้มากที่สุดและทันที่

๑๐.) ข้อเสนอรองประธานกรรมการพิจารณางบประมาณ (ดร.พิสิฐ ลี้อาธรรม) ณ การประชุม คณะกรรมการวิสามัญ พิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๖๕

ดร.พิสิฐ ลี้อาธรรม รองประธานกรรมการพิจารณางบประมาณ ให้ข้อเสนอในการประชุม คณะกรรมการวิสามัญ พิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๖๕ สภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๔ มีประเด็นด้านทรัพยากรน้ำที่เกี่ยวข้องกับกรมทรัพยากรน้ำบาดาล คือ เสนอให้ส่งเสริม การใช้น้ำบาดาลเพื่อการบริโภคโดยเฉพาะในที่ห่างไกลและพื้นที่ที่ไม่มีความเสี่ยงเรื่องแผ่นดินทรุด เพราะสะอาดกว่าน้ำท่า ไม่มีสารเคมีเจือปน และไม่ต้องใช้คลอรีน รวมถึงประเทศไทยมีปริมาณน้ำบาดาล กักเก็บถึง ๑.๑๓ ล้านล้านลูกบาศก์เมตร จึงยังมีน้ำเหลือใช้เพิ่มจำนวนมากที่สามารถนำออกมาใช้ได้ นอกจากนี้ ยังขอให้มีการพิจารณาทบทวนการใช้เทคโนโลยี เช่น ดาวเทียมในการติดตามสถานการณ์น้ำ รวมทั้งเห็นด้วยที่มีการใช้เทคโนโลยีพลังงานแสงอาทิตย์ในการกระจายน้ำไปยังที่ขาดแคลน อยากให้มีนโยบาย นี้ให้เต็มที่เพื่อลดการใช้น้ำมัน

๑๑.) นโยบายผู้อำนวยการกองอำนวยการน้ำแห่งชาติ (กอนช.) (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ)

พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรี ในฐานะผู้อำนวยการกองอำนวยการน้ำแห่งชาติ (กอนช.) มอบนโยบายด้านแผนบริหารจัดการน้ำทั้งในช่วงฤดูแล้งและฤดูฝน เมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ดังนี้ รัฐบาลมีแผนบริหารจัดการน้ำทั้งในช่วงฤดูแล้งและฤดูฝนเพื่อให้สอดคล้องกับปริมาณ น้ำต้นทุน โดยจัดลำดับความสำคัญที่ประชาชนต้องไม่ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคก่อนอันดับ แรกและประเมินความเสี่ยงการขาดแคลนน้ำในกิจกรรมอื่นๆ โดยเฉพาะภาคการเกษตร เพื่อออกมาตรการ ให้ความช่วยเหลือรายพื้นที่หรือบรรเทาผลกระทบให้เกิดน้อยที่สุด ดังนั้นเพื่อเป็นการเตรียมการบรรเทาปัญหา ภัยแล้งในฤดูกาลหน้าได้มอบหมายให้ นายวราวุธ ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม สั่งการกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเร่งดำเนินการจัดหาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อการอุปโภคบริโภค และน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรในหลายพื้นที่ทั่วประเทศ

๑๒.) นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นายวราวุธ ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มอบนโยบาย เพื่อประกอบการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ของหน่วยงานในสังกัด กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๔ ณ ห้องประชุม ชั้น ๑๗ อาคารกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีประเด็นด้านทรัพยากรน้ำที่เกี่ยวข้องกับกรมทรัพยากร น้ำบาดาล เรื่องการบริหารจัดการน้ำใต้ดิน ให้ดำเนินการดังนี้

- ๑) การจัดทำแผนที่แหล่งน้ำบาดาล
- ๒) การเติมน้ำลงดิน
- ๓) ส่งเสริมการใช้น้ำจากแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่ (RBF : River Bank Filtration) ในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษและมีระบบการส่งน้ำในระยะไกลไปในพื้นที่หาน้ำยาก
- ๔) น้ำบาดาลเพื่อการผลิตทางการเกษตร โดยเฉพาะเกษตรแปลงใหญ่

๕) เร่งรัดดำเนินการติดตั้งจุดจ่ายน้ำบาดาลให้ครอบคลุมถนนสายหลักทั่วประเทศ และเพิ่มถนนสายรอง

ความเชื่อมโยงแผนปฏิบัติราชการ

กรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้จัดทำแผนปฏิบัติราชการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลระยะ ๕ ปี (วาระแรก ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) เพื่อเป็นกรอบและแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลของประเทศ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม รวมถึงรัฐบาลได้จัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) และแผนปฏิรูปประเทศ ๑๑ ด้านในการพัฒนาประเทศ ดังนั้น เพื่อให้การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลสอดคล้องและตอบสนองเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยการจัดความเชื่อมโยงแผนปฏิบัติราชการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลระยะ ๕ ปี (วาระแรก ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

๑.) ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งถ่ายทอดลงสู่การดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ (แผนระดับ ๒ : แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นที่ ๑๙) โดยการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลระยะ ๕ ปี (วาระแรก ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) มีความเชื่อมโยงและดำเนินการสอดคล้องกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระบบ ดังนี้ ๑) พัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบ เพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ และ ๒) เพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล โดยจะวัดความสำเร็จจากการใช้ดัชนีตามกรอบของธนาคารพัฒนาเอเชีย (ADB) ทั้งนี้แผนปฏิบัติราชการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลระยะ ๕ ปี (วาระแรก ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) จะกำหนดแผนงานที่จะดำเนินการให้มีผลผลิตและผลลัพธ์ที่สามารถส่งผลกระทบต่อดัชนีการวัดในระดับชาติได้ มีประเด็นความเชื่อมโยง รายละเอียดดังตารางที่ ๒-๕

ความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี กับแผนปฏิบัติราชการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ระยะ ๕ ปี (วาระแรก ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕)

แผนแม่บทประเด็น	แผนย่อย/ ความครอบคลุม	แผนปฏิบัติราชการฯ ที่สอดคล้อง
ประเด็นที่ ๑๙ การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ	๑) พัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ <ul style="list-style-type: none"> จัดการน้ำเพื่อชุมชนชนบท จัดการน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม 	เป้าหมายการพัฒนาที่ ๑ สํารวจและผลิตน้ำต้นทุนเพื่อตอบสนองความต้องการน้ำด้านอุปโภคบริโภค เกษตร อุตสาหกรรม ท่องเที่ยวและบริการ การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค

แผนแม่บทประเด็น	แผนย่อย/ ครอบคลุม	แผนปฏิบัติการฯ ที่สอดคล้อง
	<ul style="list-style-type: none"> • จัดระบบการจัดการน้ำในภาวะวิกฤติ • จัดการบริหารน้ำเชิงลุ่มน้ำอย่างมีธรรมาภิบาล 	<ul style="list-style-type: none"> • พัฒนาระบบประปาชนบท • เพิ่มประสิทธิภาพระบบประปาหมู่บ้าน • พัฒนาน้ำดื่มให้ได้มาตรฐานและราคาที่เหมาะสม <p>เป้าหมายการพัฒนาที่ ๒ เสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล</p> <ul style="list-style-type: none"> • ปรับปรุงกฎหมายและองค์การด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ • การจัดทำแผนบริหารจัดการน้ำ • ติดตามและประเมินผล <p>เป้าหมายการพัฒนาที่ ๓ เสริมสร้างขบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับน้ำบาดาล ทั้งระดับนโยบายระดับปฏิบัติ กลุ่มผู้ใช้ น้ำบาดาล ภาคเอกชนภาคประชาชน NGO และระดับลุ่มน้ำ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วม <p>เป้าหมายการพัฒนาที่ ๔ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการวิจัย และพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำบาดาล</p> <ul style="list-style-type: none"> • ศึกษา วิจัย และพัฒนาการจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล • การพัฒนาระบบฐานข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจ

แผนแม่บทประเด็น	แผนย่อย/ ความครอบคลุม	แผนปฏิบัติการฯ ที่สอดคล้อง
	๒) เพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ในการใช้น้ำอย่างประหยัดรู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ ให้ทัดเทียมกับระดับสากล <ul style="list-style-type: none"> จัดการน้ำเพื่อการพัฒนา เพิ่มผลิตภาพของการใช้น้ำ 	เป้าหมายการพัฒนาที่ ๑ สํารวจ และผลิตน้ำต้นทุนเพื่อตอบสนอง ความต้องการน้ำด้านอุปโภค บริโภค เกษตร อุตสาหกรรม ท่องเที่ยวและบริการ <u>การสร้างความมั่นคงน้ำภาค</u> <u>การผลิต</u> <ul style="list-style-type: none"> พัฒนาแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่ พัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อ การเกษตร

๒.) ความเชื่อมโยงแผนการปฏิรูปประเทศ ๑๑ ด้าน

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่องทรัพยากรน้ำได้พิจารณากำหนด
 แนวทางการปฏิรูปประเทศ เป้าหมาย และทิศทางของการพัฒนา ซึ่งแผนปฏิบัติการของกรมทรัพยากร
 น้ำบาดาลระยะ ๕ ปี (วาระแรก ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) จะต้องกำหนดแนวทางการดำเนินงาน เป้าหมาย
 และตัวชี้วัด ให้เป็นไปในทิศทางที่แผนการปฏิรูปประเทศ

ความเชื่อมโยงแผนการปฏิรูปประเทศ ๑๑ ด้าน กับแผนปฏิบัติการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลระยะ
 ๕ ปี (วาระแรก ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕)

ประเด็นการปฏิรูป	ความเชื่อมโยงแผนปฏิบัติการฯ
การบริหารเชิงพื้นที่ <ul style="list-style-type: none"> สมดุลการใช้น้ำทั้งผิวดินและใต้ดิน 	เป้าหมายการพัฒนาที่ ๑ สํารวจและผลิตน้ำต้นทุน เพื่อตอบสนองความต้องการน้ำด้านอุปโภคบริโภค เกษตร อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ <u>การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค</u> <ul style="list-style-type: none"> พัฒนาระบบประปาชนบท เพิ่มประสิทธิภาพระบบประปาหมู่บ้าน พัฒนาน้ำดื่มให้ได้มาตรฐานและราคาที่เหมาะสม <u>การสร้างความมั่นคงน้ำภาคการผลิต</u> <ul style="list-style-type: none"> พัฒนาแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่ พัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร เป้าหมายการพัฒนาที่ ๒ เสริมสร้างศักยภาพการ บริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล

ประเด็นการปฏิรูป	ความเชื่อมโยงแผนปฏิบัติการฯ
	<ul style="list-style-type: none"> ปรับปรุงกฎหมายด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ <p>เป้าหมายการพัฒนาที่ ๔ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการวิจัย และพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำบาดาล</p> <ul style="list-style-type: none"> การพัฒนากระบวนการข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจ ศึกษา วิจัย และพัฒนาการจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล <ul style="list-style-type: none"> ผลักดันให้เกิดการนำระบบเติมน้ำใต้ดินมาใช้งาน รณรงค์ให้เกิดการใช้ ๓R ในการบริหารจัดการน้ำใต้ดินและมีกระบวนการขยายผลสู่พื้นที่อื่น

๓.) ความเชื่อมโยงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

แผนปฏิบัติการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลระยะ ๕ ปี (วาระแรก ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) ได้จัดทำให้มีสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเป้าหมายที่ ๖ สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคน และมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน

ความเชื่อมโยงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนกับแผนปฏิบัติการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลระยะ ๕ ปี (วาระแรก ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕)

เป้าประสงค์	ความเชื่อมโยงแผนปฏิบัติการฯ
๖.๑ บรรลุเป้าหมายให้ทุกคนเข้าถึงน้ำดื่มที่ปลอดภัยและมีราคาที่สามารถซื้อหาได้	<p>เป้าหมายการพัฒนาที่ ๑ สํารวจและผลิตน้ำต้นทุนเพื่อตอบสนองความต้องการน้ำด้านอุปโภคบริโภค</p> <p>เกษตร อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ</p> <p><u>การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค</u></p> <ul style="list-style-type: none"> พัฒนาน้ำดื่มให้ได้มาตรฐานและราคาที่เหมาะสม
๖.๔ เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในทุกภาคส่วนและสร้างหลักประกันว่าจะมีการใช้น้ำและจัดหาน้ำที่ยั่งยืน	<p>เป้าหมายการพัฒนาที่ ๑ สํารวจและผลิตน้ำต้นทุนเพื่อตอบสนองความต้องการน้ำด้านอุปโภคบริโภค</p> <p>เกษตร อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ</p> <p><u>การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค</u></p> <ul style="list-style-type: none"> พัฒนาระบบประปาชนบท เพิ่มประสิทธิภาพระบบประปาหมู่บ้าน พัฒนาน้ำดื่มให้ได้มาตรฐานและราคาที่เหมาะสม

เป้าประสงค์	ความเชื่อมโยงแผนปฏิบัติราชการฯ
	<u>การสร้างความมั่นคงน้ำภาคการผลิต</u> <ul style="list-style-type: none"> พัฒนาแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่ พัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร
๖.๕ ดำเนินการบริหารจัดการน้ำแบบองค์รวมในทุก ระดับ	เป้าหมายการพัฒนาที่ ๓ เสริมสร้างขบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับน้ำบาดาล ทั้งระดับนโยบายระดับปฏิบัติ กลุ่มผู้ใช้น้ำบาดาล ภาคเอกชน ภาคประชาชน NGO และระดับลุ่มน้ำ <ul style="list-style-type: none"> ประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วม

๔.) ความเชื่อมโยงแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) แผนปฏิบัติราชการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลระยะ ๕ ปี (วาระแรก ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) ได้จัดทำให้มีสอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ซึ่งประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ได้แก่ ด้านที่ ๑ การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค ด้านที่ ๒ การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต และด้านที่ ๖ การบริหารจัดการ

ความเชื่อมโยงแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปีกับแผนปฏิบัติราชการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลระยะ ๕ ปี (วาระแรก ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕)

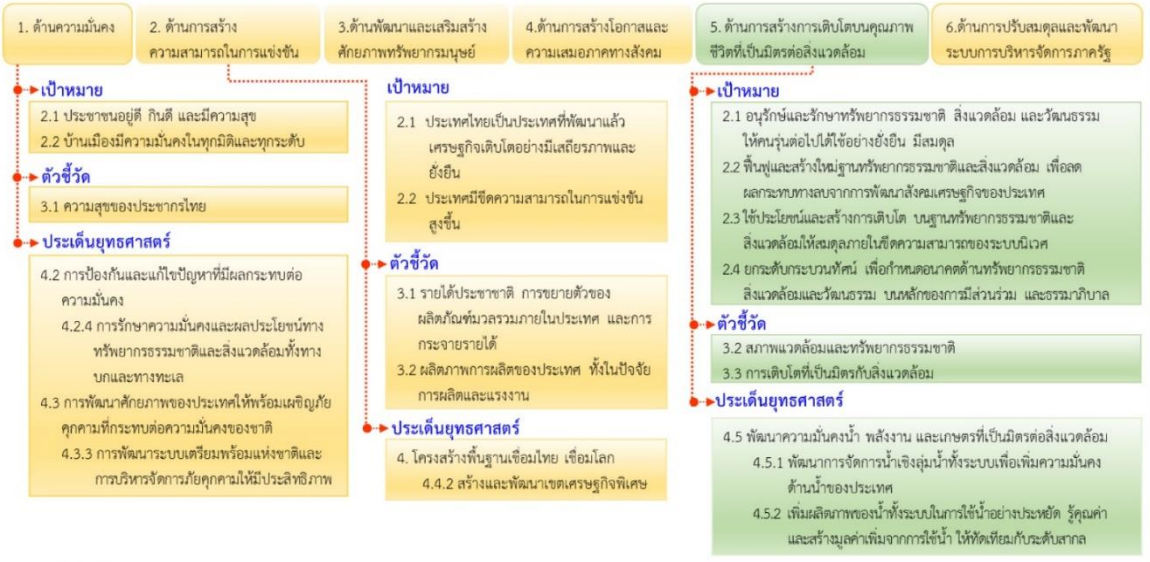
แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ	ความเชื่อมโยงแผนปฏิบัติราชการฯ
ด้านที่ ๑ การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค <ul style="list-style-type: none"> พัฒนา ขยายเขต และเพิ่มประสิทธิภาพระบบประปาหมู่บ้าน พัฒนาน้ำดื่มให้ได้มาตรฐานและราคาที่เหมาะสม 	เป้าหมายการพัฒนาที่ ๑ สำรวจและผลิตน้ำต้นทุนเพื่อตอบสนองความต้องการน้ำด้านอุปโภคบริโภค เกษตร อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ <u>การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค</u> <ul style="list-style-type: none"> พัฒนาระบบประปาชนบท เพิ่มประสิทธิภาพระบบประปาหมู่บ้าน พัฒนาน้ำดื่มให้ได้มาตรฐานและราคาที่เหมาะสม
ด้านที่ ๒ การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต <ul style="list-style-type: none"> การจัดหาน้ำในพื้นที่เกษตรน้ำฝน การพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำ/ ระบบส่งน้ำใหม่ 	เป้าหมายการพัฒนาที่ ๑ สำรวจและผลิตน้ำต้นทุนเพื่อตอบสนองความต้องการน้ำด้านอุปโภคบริโภค เกษตร อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ <u>การสร้างความมั่นคงน้ำภาคการผลิต</u> <ul style="list-style-type: none"> พัฒนาแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่ พัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร
ด้านที่ ๖ การบริหารจัดการ <ul style="list-style-type: none"> ปรับปรุงกฎหมายและองค์กร จัดทำแผนบริหารจัดการน้ำบาดาล 	เป้าหมายการพัฒนาที่ ๒ เสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล

แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ	ความเชื่อมโยงแผนปฏิบัติราชการฯ
<ul style="list-style-type: none"> • ติดตามประเมินผล • พัฒนาระบบฐานข้อมูล • ศึกษาวิจัย สํารวจ • ประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วม 	<p>เป้าหมายการพัฒนาที่ ๓ เสริมสร้างขบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับน้ำบาดาล ทั้งระดับนโยบาย ระดับปฏิบัติ กลุ่มผู้ใช้น้ำบาดาล ภาคเอกชน ภาคประชาชน NGO และระดับลุ่มน้ำ</p> <p>เป้าหมายการพัฒนาที่ ๔ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการวิจัย และพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำบาดาล</p>

ความเชื่อมโยงแผนปฏิบัติการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

แผนระดับ 1

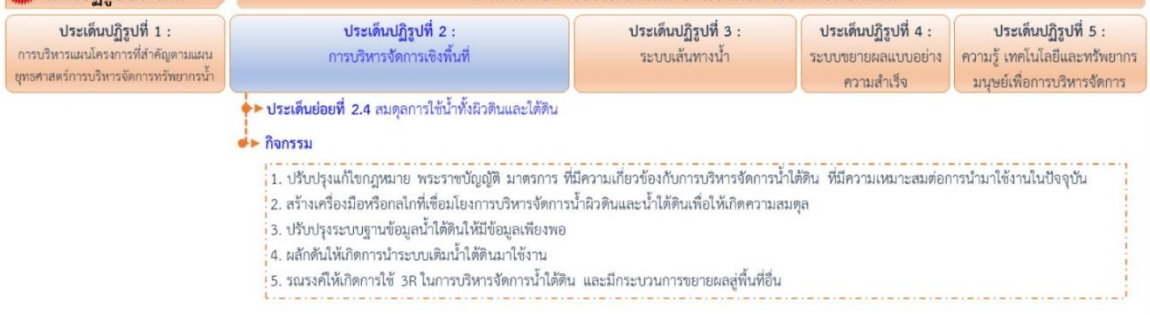
Z ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

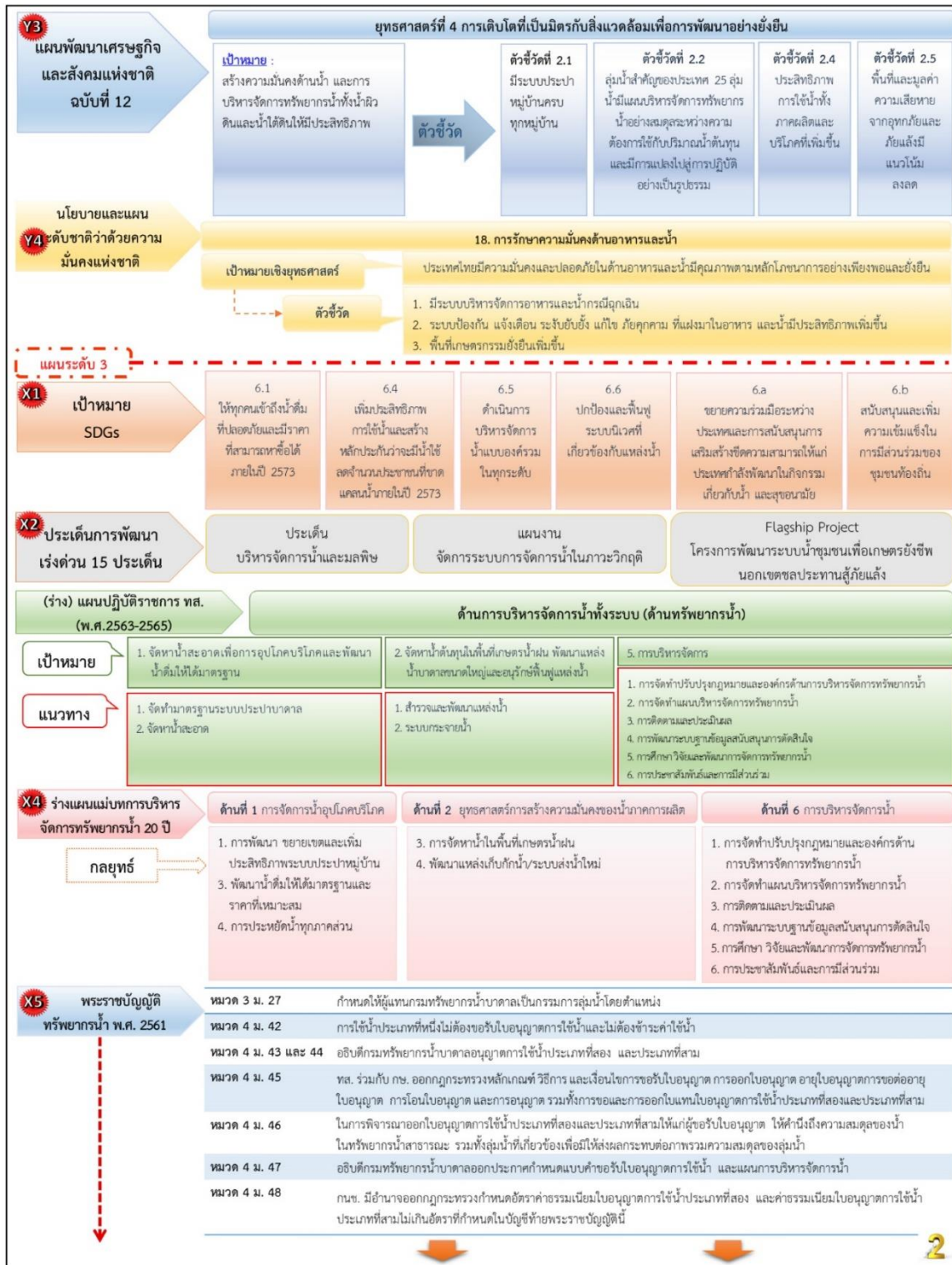
แผนระดับ 2

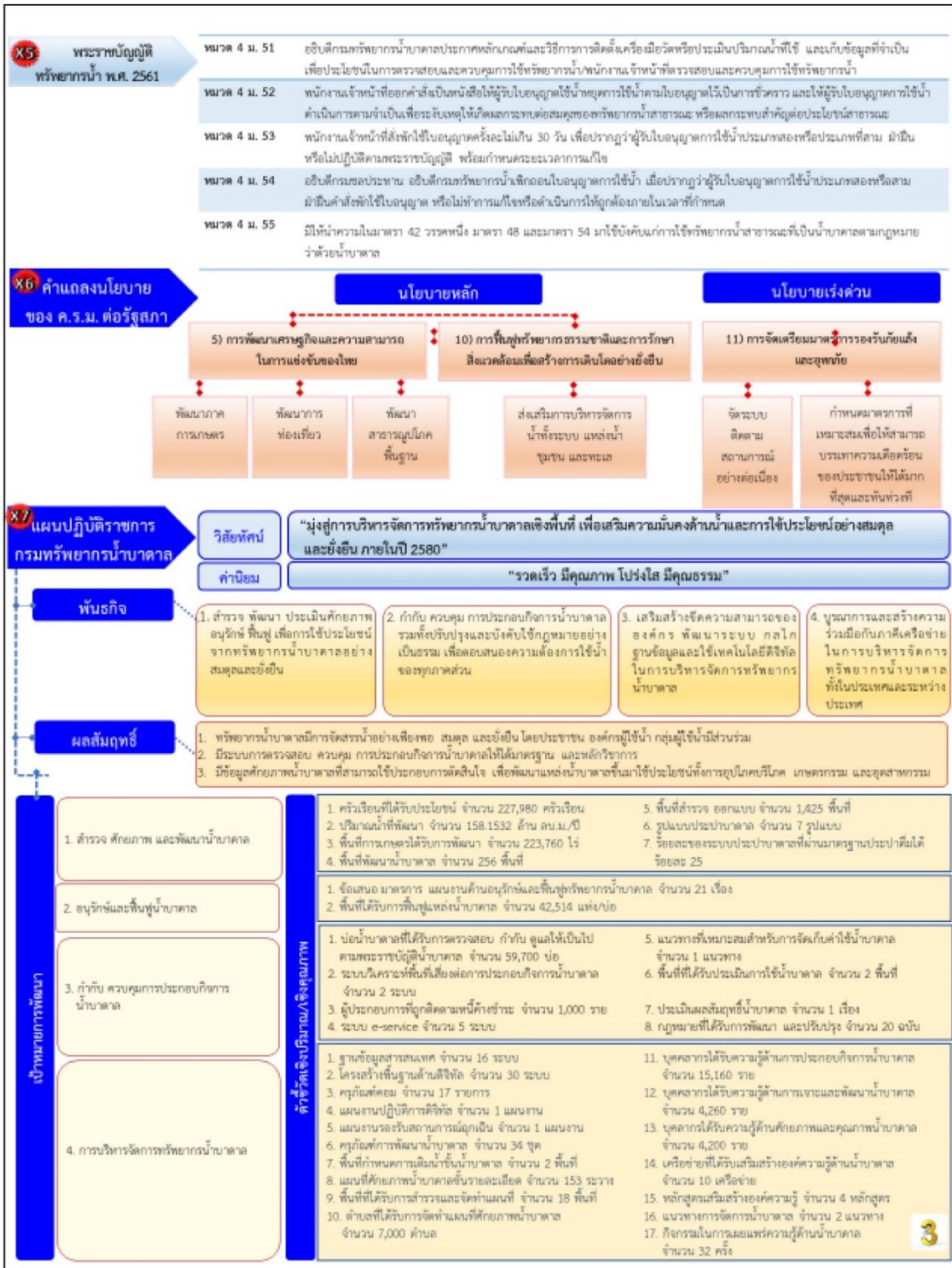
Y2 แผนปฏิรูปประเทศ

ภาพที่ ๓ ความเชื่อมโยงแผนปฏิบัติการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

ภาพที่ ๔ ความเชื่อมโยงแผนปฏิบัติการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (ต่อ)

ภาพที่ ๕ ความเชื่อมโยงแผนปฏิบัติการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (ต่อ)

๔.๓ เป้าหมายของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลที่ได้รับจากแผนงานและนโยบายที่เกี่ยวข้อง
กรมทรัพยากรน้ำบาดาลที่ได้รับจากแผนงานและนโยบายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๔.๓.๑ แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๘๐) และ

➢ เป้าหมายตามแผนแม่บทด้านที่ ๑ การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค

กลยุทธ์/ แผนงาน	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย (ปี)				หน่วยงาน อำนาจการ ขับเคลื่อน	หน่วยงานปฏิบัติ	
		๒๐ ปี	๖๐-๖๕ ปี	๖๖-๗๐ ปี	๗๑-๘๐ ปี		หลัก	สนับสนุน
๑. การพัฒนา ขยายเขตและ เพิ่มประสิทธิภาพระบบประปา หมู่บ้าน	หมู่บ้านที่ก่อสร้างระบบ ประปา	๒๕๖	๒๕๖	-	-	มท.	สธ./ อปท.	ทน./ ทบ./ กปภ./ นทพ.
	จำนวนครัวเรือน	๑๑,๔๔๑	๑๑,๔๔๑	-	-			
	หมู่บ้านที่ได้รับการเพิ่ม ประสิทธิภาพระบบประปา	๑๔,๕๓๔	๕,๔๗๒	๕,๑๕๗	๓,๙๐๕			
๒. พัฒนาประปาเมือง/ พื้นที่เศรษฐกิจ								
๒.๑ การขยายเขต/ เพิ่มเขต จ่ายน้ำ	จำนวนแห่ง/ สาขา	๑๐,๐๗๐	๒,๕๗๐	๒,๕๐๐	๕,๐๐๐	สททช.	กปน./ กปภ.	ขป./ ทน./ ทบ.
	จำนวนครัวเรือน	๑,๐๐๐,๐๐๐	๒๘๐,๐๐๐	๒๗๕,๐๐๐	๔๔๕,๐๐๐			
๓. พัฒนาน้ำอุปโภคบริโภคให้ได้มาตรฐานและราคาที่เหมาะสม								
๓.๑ การปรับปรุงระบบประปา หมู่บ้านให้ได้มาตรฐาน (SDGs)	ร้อยละหมู่บ้านที่ได้รับการ ปรับปรุงให้ได้มาตรฐาน	ครบทุกหมู่บ้าน	๒๐	๓๐	๕๐	มท.	สธ.	ทบ./ อน./ สป.ทส./ กปภ./ ทน.
	ร้อยละของระบบประปาที่ ผ่านมาตรฐานประปาดื่มได้	๙๐	๑๘	๒๗	๔๕			

กลยุทธ์/ แผนงาน	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย (ปี)				หน่วยงาน อำนาจการ ขับเคลื่อน	หน่วยงานปฏิบัติ	
		๒๐ ปี	๖๐-๖๕ ปี	๖๖-๗๐ ปี	๗๑-๘๐ ปี		หลัก	สนับสนุน
๓.๒ พัฒน่าน้ำดื่มสะอาดที่ได้มาตรฐานและราคาที่เหมาะสม	จำนวนแห่ง	๔,๐๑๕	๒,๙๑๑	๑,๑๐๔	-		ทบ.	ศธ.
	ครัวเรือนที่ได้รับประโยชน์	๓๖๖,๗๐๐	๒๗๔,๓๐๐	๙๒,๔๐๐	-			
	ร้อยละการลดลงของผู้ป่วยจากน้ำดื่ม	๑๐	๒	๓	๕		อน.	

➤ เป้าหมายตามแผนแม่บทด้านที่ ๒ การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต

กลยุทธ์/ แผนงาน	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย (ปี)				หน่วยงาน อำนาจการ ขับเคลื่อน	หน่วยงานปฏิบัติ	
		๒๐ ปี	๖๐-๖๕ ปี	๖๖-๗๐ ปี	๗๑-๘๐ ปี		หลัก	สนับสนุน
๓.๔ พัฒน่าน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร	ปริมาณน้ำ (ล้าน ลบ.ม.)	๘๕๘	๑๘๖	๒๔๙	๔๒๓		ทบ./ อปท.	สปก.
	พื้นที่รับประโยชน์ (ไร่)	๑,๕๕๕,๗๙๐	๓๑๐,๖๗๐	๔๖๑,๘๐๐	๗๘๓,๓๒๐			
๔. การพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำ/ ระบบส่งน้ำใหม่								
๔.๑ พัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำ/ อาคารบังคับน้ำ/ ระบบส่งน้ำใหม่ (เกษตรและอุตสาหกรรม)	จำนวนแห่ง	๗,๓๓๒	๒,๓๑๒	๒,๕๙๑	๒,๔๒๙	สททช.	ชป.	ทน./ ทบ./ มท./ สปก./ กปร.
	ปริมาณน้ำ (ล้าน ลบ.ม.)	๑๓,๒๔๓	๒,๒๔๐	๓,๖๐๙	๘,๔๙๔			
	ปริมาณน้ำที่บริหารจัดการได้ (ล้าน ลบ.ม.)	๘,๓๙๗	๗๑๓	๑,๑๕๙	๖,๕๒๕			
	จำนวนพื้นที่มีระบบส่งน้ำ (ไร่)	๑๗,๙๔๕,๒๓๒	๒,๑๖๓,๐๐๓	๓,๔๕๓,๙๓๓	๑๒,๓๒๘,๒๙๖			

กลยุทธ์/ แผนงาน	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย (ปี)				หน่วยงาน อำนาจการ ขับเคลื่อน	หน่วยงานปฏิบัติ	
		๒๐ ปี	๖๐-๖๕ ปี	๖๖-๗๐ ปี	๗๑-๘๐ ปี		หลัก	สนับสนุน
๔.๒ พัฒนาแหล่งน้ำทางเลือกเช่น พัฒนาแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่ นำน้ำทะเลมาผลิตเป็นน้ำจืด	ปริมาณน้ำ (ล้าน ลบ.ม.)	๑๙๖	๘๔	๓๓	๗๙		สทช./ ทบ.	ทุกหน่วยงาน
	พื้นที่เป้าหมายดำเนินการ	พื้นที่เศรษฐกิจ พิเศษ และ พื้นที่ท่องเที่ยว สำคัญ	พื้นที่เศรษฐกิจ พิเศษ ตาก มุกดาหาร สระแก้ว ตราด หนองคาย สงขลา และ EEC เกาะสมุย เกาะช้าง	พื้นที่เศรษฐกิจ พิเศษ นราธิวาส เชียงราย นครพนม กาญจนบุรี	พื้นที่ท่องเที่ยว สำคัญที่มีการ ขยายตัว			

๔.๓.๒) แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

➤ เป้าหมายที่ ๑ : การจัดการน้ำเพื่อการอุปโภค

หน่วยงาน	งบประมาณ (ล้านบาท)	กิจกรรม	ตัวชี้วัดกิจกรรม	ลักษณะค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม				
กรมทรัพยากรน้ำบาดาล	๓๒๐.๔๑๗๗	สำรวจหาแหล่งน้ำบาดาลในพื้นที่ ศักยภาพต่ำ	จำนวนแหล่งน้ำบาดาลได้รับการศึกษา สำรวจ ประเมินศักยภาพแหล่งน้ำบาดาล ๒๙ พื้นที่	งบรายจ่าย ค่าก่อสร้างแหล่งน้ำที่มีราคา ต่อหน่วยต่ำกว่า ๑๐ ล้านบาท ๒๙ หน่วย ๖๑.๓๒๑๙ ล้านบาท
		พัฒนาน้ำบาดาลระยะไกล	จำนวนครัวเรือนที่ได้รับประโยชน์ ๓,๓๐๐ ครัวเรือน	งบลงทุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดหา แหล่งน้ำบาดาลเพื่อการอุปโภคบริโภค ในพื้นที่ขาดแคลนน้ำเสี่ยงภัยแล้ง มีปัญหาคอนทามินันท์ใน ๒๒ จังหวัด ๒๒๕.๘๗๑๘ ล้านบาท
			ปริมาณน้ำที่สามารถพัฒนาเพื่อการ อุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น ๓,๘๕๔,๔๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อปี	
		ก่อสร้างสถานีจ่ายน้ำบาดาลเพื่อ ประชาชน	น้ำสะอาดสำหรับประชาชน เพื่อการ อุปโภคบริโภค ๑๗๕,๒๐๐ ลูกบาศก์เมตร ต่อปี	งบลงทุน ค่าก่อสร้างแหล่งน้ำ รวม ๘ หน่วย ๓๓.๒๒๔๐ ล้านบาท
			จำนวนครัวเรือนที่ได้รับประโยชน์ ๒,๔๐๐ ครัวเรือน	

➤ เป้าหมายที่ ๒ : การจัดการน้ำภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมอย่างสมดุล รวมถึงการเพิ่มผลผลิตภาพการใช้น้ำ

หน่วยงาน	งบประมาณ (ล้านบาท)	กิจกรรม	ตัวชี้วัดกิจกรรม	ลักษณะค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม				๔,๕๔๒.๒๑๗
กรมทรัพยากรน้ำบาดาล	๙๒๒.๘๙๔๘	พัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร	จำนวนแหล่งน้ำบาดาลที่ได้รับการจัดหา/ พื้นที่เกษตรกรรมมีแหล่งน้ำบาดาล เพิ่มขึ้น	เป็นค่าก่อสร้างแหล่งน้ำที่มีราคาต่อหน่วย ต่ำกว่า ๑๐ ล้านบาท ๕๖๑ รายการ (รวม ๔๙๙.๖๑๕๘ ล้านบาท และ ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อ การเกษตรด้วยเทคโนโลยีสูง ๓๑ แห่ง แห่งละ ๑๔.๑๐๙๓ ล้านบาท)

➤ เป้าหมายที่ ๖ : การบริหารจัดการ

หน่วยงาน	งบประมาณ (ล้านบาท)	กิจกรรม	ตัวชี้วัดกิจกรรม	ลักษณะค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม				๑๘๖.๗๔๐
กรมทรัพยากรน้ำบาดาล	๓๓.๒๖๐	โครงการระบบติดตามเฝ้าระวังระดับ น้ำบาดาลและคุณภาพน้ำบาดาล ทั่วประเทศ		งบลงทุน ค่าก่อสร้างแหล่งน้ำมีราคาต่อ หน่วยต่ำกว่า ๑๐ ล้านบาท ๑๓ หน่วย

๔.๔ ยุทธศาสตร์บริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙)

เพื่อให้บรรลุถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายรวม ของการบริหารจัดการน้ำบาดาล เพื่อให้ น้ำบาดาล สามารถเป็นฐานของการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีธรรมาภิบาล โดยมี “คน” เป็นเป้าหมายของการพัฒนาฯ ดังกล่าว จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์บริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) โดยกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานช่วงระยะเวลาของการพัฒนาออกเป็น ๔ ระยะ ได้แก่ ระยะที่ ๑ (ปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ระยะที่ ๒ (ปี พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๙) ระยะที่ ๓ (ปี พ.ศ. ๒๕๗๐-๒๕๗๔) และระยะที่ ๔ (ปี พ.ศ. ๒๕๗๕-๒๕๗๙) มาตอบสนอง ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑: สำรวจและผลิตน้ำต้นทุนเพื่อตอบสนองความต้องการน้ำด้านอุปโภคบริโภค เกษตร อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ

๑.๑ เป้าประสงค์

มีน้ำบาดาลที่มีคุณภาพและปริมาณเพียงพอ เพื่อการอุปโภคบริโภค ตลอดจนเพื่อสนับสนุนภาคการผลิต ทั้งอุตสาหกรรม เกษตร ท่องเที่ยวและบริการ

๑.๒ กลยุทธ์/ มาตรการรองรับ:

พัฒนาน้ำบาดาล ทำแผนความต้องการใช้น้ำบาดาลเพื่อการอุปโภคบริโภค การผลิต ทั้งด้านเกษตร อุตสาหกรรม ท่องเที่ยวและบริการที่พร้อมเผยแพร่ต่อสาธารณชน โดยดำเนินการ ดังนี้

๑.๒.๑ เร่งจัดทำแผนพัฒนาการใช้ประโยชน์ของน้ำบาดาลเชิงรุกแบบองค์รวม เพื่อแก้ไขปัญหา การขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค ภาคการผลิต ทั้งด้านการเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ

๑.๒.๒ เร่งรัดพัฒนาน้ำบาดาลและระบบประปาบาดาลในพื้นที่เป้าหมายให้ครบถ้วน

๑.๓ แผนงาน/ โครงการ/ กิจกรรมรองรับ: ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๑

แผนงาน/ โครงการ/ กิจกรรมรองรับ	เป้าหมาย			
	ระยะที่ ๑	ระยะที่ ๒	ระยะที่ ๓	ระยะที่ ๔
เพิ่มน้ำต้นทุนให้กับระบบประปาหมู่บ้าน	๗,๖๔๙ แห่ง	-	-	-
พัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนน้ำดื่ม ให้กับโรงเรียนทั่วประเทศ	๓,๑๔๕ แห่ง	๑,๕๙๙ แห่ง		
จัดหาแหล่งน้ำบาดาลที่มีคุณภาพเพื่อใช้ในการบรรเทาและแก้ไขปัญหาความขาดแคลน น้ำของประชาชนในพื้นที่แล้งซ้ำซาก หรือมี ปัญหาคุณภาพน้ำเค็ม	๙๗ แห่ง	๑๕๐ แห่ง	๑๓๘ แห่ง	๙๘ แห่ง
ระบบกระจายน้ำบาดาลด้วยพลังงาน แสงอาทิตย์	๖,๖๔๑ แห่ง	๖,๖๐๐ แห่ง	๖,๖๐๐ แห่ง	๖,๕๘๓ แห่ง
สำรวจและพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลระดับลึกใน พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ	๑๕ แห่ง	๒๕ แห่ง	๒๕ แห่ง	๓๕ แห่ง
River Bank Filtration	๑๒ พื้นที่	-	-	-
สำรวจ และพัฒนาแหล่งน้ำพุร้อน เพื่อส่งเสริมการผลิตพลังงานความร้อน ได้ภิภาพ และอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	๑๖ แห่ง	๔๐ แห่ง	๔๐ แห่ง	๑๑ แห่ง

แผนงาน/ โครงการ/ กิจกรรมรองรับ	เป้าหมาย			
	ระยะที่ ๑	ระยะที่ ๒	ระยะที่ ๓	ระยะที่ ๔
ส่งเสริมการบูรณาการเพื่อการใช้ประโยชน์ทรัพยากรน้ำบาดาลร่วมกับน้ำผิวดินในพื้นที่เกษตร (ทั้งในเขตและนอกเขตชลประทาน)	/	/	/	/

ยุทธศาสตร์ที่ ๒: เสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล

๒.๑ เป้าประสงค์:

- ๒.๑.๑ เสริมสร้างองค์ความรู้และพัฒนาบุคลากร
- ๒.๑.๒ บริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศและโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๒.๑.๓ บังคับใช้กฎหมายตามหลักธรรมาภิบาล
- ๒.๑.๔ เสริมสร้างขวัญและกำลังใจ ภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร พร้อมทั้งเผยแพร่ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน
- ๒.๑.๕ มีบทลงโทษต่อผู้กระทำความผิดและขัดขวางการดำเนินนโยบายของรัฐบาล

๒.๒ กลยุทธ์/มาตรการรองรับ:

คุ้มครองพื้นที่น้ำบาดาลและมาตรการเชิงรับ เน้นการพัฒนาบุคลากร และการจัดการความรู้ พัฒนาระบบฐานข้อมูล การมีส่วนร่วม สร้างแรงจูงใจ เพิ่มแนวทางใช้งบกองทุนฯ เผยแพร่ ข้อมูล สถานการณ์น้ำบาดาล พัฒนากฎหมาย และเพิ่มการประชาสัมพันธ์ โดยดำเนินการดังนี้

๒.๒.๑ จัดตั้งวิทยาลัยน้ำบาดาลประชารัฐ บูรณาการและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชน เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล โดยบุคลากรปฏิบัติงานตามมาตรฐาน และได้รับการพัฒนาขีดสมรรถนะในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอในทุกประเภทและระดับชั้น ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยมีการพัฒนาองค์ความรู้และการจัดการความรู้ทุกรูปแบบเป็นกลไกสนับสนุน

๒.๒.๒ จัดตั้งศูนย์นาคราช พัฒนาระบบฐานข้อมูล พร้อมทั้งเร่งรัดการพัฒนาเครือข่าย และระบบรายงานข้อมูลสารสนเทศด้านทรัพยากรน้ำบาดาล ที่พร้อมเผยแพร่ต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่สนใจ ให้สามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก และเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ (DSS) เชิงนโยบายสำหรับผู้บริหาร เพิ่มแนวทาง และบทบาทการตรวจสอบแหล่งน้ำบาดาลที่ระดับน้ำลดต่ำมาก เพื่อวางแผนฟื้นฟู พร้อมทั้งฟื้นฟูบำบัดแหล่งน้ำบาดาลที่ได้รับการปนเปื้อน เพิ่มประสิทธิภาพของระบบติดตามสถานการณ์น้ำบาดาล และการแจ้งเตือนประชาชน พัฒนาข้อมูลน้ำบาดาลต้นทุนในระดับจังหวัดที่ถูกต้อง แม่นยำ และทันสมัยที่สามารถเผยแพร่ เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจของภาครัฐ ภาคเอกชน และรับทราบโดยทั่วไปของสาธารณชน

๒.๒.๓ จัดตั้งกองป้องกันและปราบปรามฯ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมประชาชน หน่วยงาน องค์กร และผู้ประกอบการต่างๆ ให้ร่วมกันอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลและใช้อย่างรู้คุณค่า

๒.๒.๔ จัดตั้งกองสื่อสารและการมีส่วนร่วม ผลักดัน สร้าง และพัฒนาเครือข่าย ความร่วมมือให้เข้มแข็ง ทั้งในระหว่างหน่วยงานและภาคที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถรับรู้และแลกเปลี่ยนข้อมูลการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ ทั้งในเชิงอุปทานและเชิงอุปสงค์ และในระดับพื้นที่ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการเฝ้าระวัง และสังเกตการณ์ ในระดับพื้นที่ กลุ่มน้ำ จังหวัด และชุมชน ที่ครอบคลุมถึงแหล่งน้ำบาดาล

ที่สำคัญและพื้นที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนสู่แหล่งน้ำบาดาล ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้แก่เจ้าหน้าที่และผู้ประกอบการให้ตระหนักถึงคุณค่าและมูลค่าของแหล่งน้ำบาดาล เพิ่มช่องทางการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ ให้สาธารณชนเข้าใจกฎหมายน้ำบาดาล รวมทั้งกฎและระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึงกว้างขวาง และต่อเนื่อง

๒.๒.๕ จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ปรับปรุงและพัฒนากฎหมาย น้ำบาดาล กฎ และระเบียบที่เกี่ยวข้องให้ทันสมัย รวมทั้งระเบียบของกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล เพื่อให้เป็นกลไกสนับสนุนภารกิจตามแผนยุทธศาสตร์ฯ พัฒนามาตรการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพและทันสมัย นำมาตรการทางเศรษฐกิจและสังคมที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนมาสนับสนุน รวมทั้งปรับปรุงระเบียบกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล เพื่อให้เป็นกลไกสนับสนุนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ได้ครอบคลุมภารกิจตามแผนยุทธศาสตร์ฯ ได้อย่างคล่องตัวและเป็นธรรม ประกาศเขตคุ้มครองพื้นที่เติมน้ำบาดาลที่สำคัญและมาตรการคุ้มครองที่เกี่ยวข้อง

๒.๓ แผนงาน/ โครงการ/ กิจกรรมรองรับ: ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๒

แผนงาน/ โครงการ/ กิจกรรมรองรับ	เป้าหมาย			
	ระยะที่ ๑	ระยะที่ ๒	ระยะที่ ๓	ระยะที่ ๔
ปรับปรุงและพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำบาดาล	ปรับปรุงและพัฒนาให้เข้ากับสถานการณ์			
ส่งเสริม พัฒนาศักยภาพและเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากร	ปีละ ๕๐๐ ราย โดยสับเปลี่ยนหมุนเวียน			
จัดทำฐานข้อมูลไอโซโทปของผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาล เพื่อกำกับ ควบคุม ดูแลการประกอบกิจการน้ำบาดาล ตาม พ.ร.บ. บาดาล	๙,๔๐๐ บ่อ	๑๕,๐๐๐ บ่อ	๑๖,๐๐๐ บ่อ	๙,๘๐๐ บ่อ
สำรวจสถานภาพบ่อน้ำบาดาลและประเมินการใช้น้ำบาดาลเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลของประเทศ (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร)	ฐานข้อมูลบ่อน้ำบาดาล ๗๖ จังหวัด			
เสริมสร้างศักยภาพด้านการกำกับ ดูแลการประกอบกิจการน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัติ น้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	๓๐๐ ครั้ง	๓๐๐ ครั้ง	๓๐๐ ครั้ง	๓๐๐ ครั้ง
ติดตามประเมินผลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะและเพิ่มขีดความสามารถการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลในองค์กรรวม	/	/	/	/

ยุทธศาสตร์ที่ ๓: เสริมสร้างขบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับน้ำบาดาล ทั้งระดับนโยบายระดับปฏิบัติ กลุ่มผู้ใช้น้ำบาดาล ภาคเอกชน ภาคประชาชน NGO และระดับลุ่มน้ำ

๓.๑ เป้าประสงค์:

- ๓.๑.๑ บริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลในระดับลุ่มน้ำและจังหวัดมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น
- ๓.๑.๒ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อเป็นกลไกเพิ่มประสิทธิภาพในการ บริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลให้เกิดประโยชน์อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
- ๓.๑.๓ เสริมสร้างความเข้มแข็งให้เครือข่ายน้ำบาดาลทั้งภายในประเทศและนานาชาติทั้งในและนอกภูมิภาค ระดับปฏิบัติ (หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง) รวมทั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำในระดับพื้นที่ลุ่มน้ำ
- ๓.๑.๔ สร้างความเป็นผู้นำในประชาคมอาเซียนด้านน้ำบาดาล

๓.๒ กลยุทธ์/มาตรการรองรับ:

สร้างความเข้มแข็ง ทั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ และเครือข่ายระดับลุ่มน้ำ โดย

- ๓.๒.๑ ศึกษาแนวทางและโครงสร้างของคณะกรรมการลุ่มน้ำหลัก ย่อย และสาขา เพื่อพิจารณาผู้แทนจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลที่เหมาะสมร่วมเป็นคณะกรรมการระดับลุ่มน้ำหลัก ย่อย และสาขา
- ๓.๒.๒ พัฒนาขีดความสามารถและศักยภาพบุคลากรทุกประเภทและทุกระดับ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ให้มีความรู้ ความสามารถ ตลอดจนความเชี่ยวชาญ ทักษะ และประสบการณ์ ให้ครอบคลุมภารกิจขององค์กรในทุกมิติ โดยมีการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้และการพัฒนาระบบการจัดการความรู้อย่างเป็นรูปธรรม เป็นกลไกสนับสนุน
- ๓.๒.๓ เร่งรัดจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้รับบริการ
- ๓.๒.๔ บริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นรายแอ่ง/ รายลุ่มน้ำในแต่ละพื้นที่อย่างยั่งยืน
- ๓.๒.๕ เสริมสร้างขีดความสามารถและศักยภาพด้านการวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาล และการกำกับดูแลการประกอบกิจการน้ำบาดาลของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑-๑๒ อย่างทั่วถึง
- ๓.๒.๖ เสริมสร้างบทบาทในการเป็นศูนย์กลางการพัฒนาระบบการบริหารจัดการน้ำบาดาลในประชาคมอาเซียน โดยประสานความร่วมมือกับนานาชาติทั้งในและนอกภูมิภาค เพื่อรับการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง และเผยแพร่ออกไปสู่ประเทศเพื่อนบ้าน และเพื่อร่วมมือกันบริหารจัดการแอ่งน้ำบาดาลในภูมิภาคร่วมกัน

๓.๓ แผนงาน/ โครงการ/ กิจกรรมรองรับ: ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๓

แผนงาน/ โครงการ/ กิจกรรมรองรับ	เป้าหมาย			
	ระยะที่ ๑	ระยะที่ ๒	ระยะที่ ๓	ระยะที่ ๔
ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล	- เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำบาดาล - พัฒนาองค์ความรู้ การร่วมมือทางวิชาการและพัฒนา ระหว่างประเทศในอาเซียน			
กำกับควบคุมการประกอบกิจการน้ำบาดาล				
การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลรายแอ่ง				
การประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วม	/	/	/	/
พัฒนาองค์ความรู้และการจัดการความรู้ทุกรูปแบบทั้งจากตัวบุคคลและจากงานวิจัย	/	/	/	/

แผนงาน/ โครงการ/ กิจกรรมรองรับ	เป้าหมาย			
	ระยะที่ ๑	ระยะที่ ๒	ระยะที่ ๓	ระยะที่ ๔
การสนับสนุนกลุ่มผู้ใช้น้ำและภาคีเครือข่าย น้ำบาดาลและเยาวชนน้ำบาดาลให้มีความ เข้มแข็ง	/	/	/	/
การรับฟังความคิดเห็นและส่งเสริมสนับสนุน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหาร จัดการทรัพยากรน้ำบาดาล	/	/	/	/
สนับสนุนให้เครือข่ายอาสาพิทักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน	/	/	/	/
สนับสนุนและส่งเสริมความรู้ความเข้าใจด้าน น้ำบาดาลแก่เครือข่าย	/	/	/	/
ผลักดันการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	/	/	/	/

**ยุทธศาสตร์ที่ ๔: ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการวิจัย และพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับ
ทรัพยากรน้ำบาดาล**

๔.๑ เป้าประสงค์:

๔.๑.๑ ประชาชนได้รับการบริการ และใช้ประโยชน์จากการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล
ได้อย่างเหมาะสม และทันต่อสถานการณ์

๔.๑.๒ ประชาชนมีแหล่งน้ำสำรองเพิ่มขึ้นในภาวะวิกฤติ

๔.๑.๓ เพื่อให้มีระบบสารสนเทศที่ทันสมัย และเหมาะสมกับการใช้งานในทุกกระดับ

๔.๑.๔ เพื่อให้มีเครื่องมือ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
อันทันสมัยและจำเป็นต่อการบริหารจัดการและพัฒนาทรัพยากรน้ำบาดาล และให้บริการน้ำบาดาลอย่าง
เพียงพอและมีประสิทธิภาพ

๔.๒ กลยุทธ์/มาตรการรองรับ:

**ศึกษา สำรวจ ประเมินศักยภาพ พัฒนา อนุรักษ์ฟื้นฟู กำกับดูแล ควบคุม และบริหารจัดการ
ทรัพยากรน้ำบาดาล โดย**

๔.๒.๑ พัฒนาการวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพน้ำบาดาล และประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
เพื่อจัดทำประมาณการณ์สมดุลน้ำ (Water Balance) ทั้งด้านอุปทานและอุปสงค์ของน้ำทั้งระบบให้มีความ
พร้อมต่อการสนับสนุนข้อมูลแหล่งน้ำบาดาลในการบริหารจัดการน้ำฯ ในแต่ละพื้นที่ โดยเฉพาะในช่วงเกิดวิกฤติ
ภัยแล้งได้อย่างทันท่วงที

๔.๒.๒ เร่งรัดการจัดทำแผนที่น้ำบาดาลที่มีความละเอียดสูง ทั้งในระดับรายจังหวัด โดยเฉพาะ
ในพื้นที่หาน้ำยาก รวมทั้งพื้นที่ที่มีแนวโน้มการขยายตัวของเมืองและเขตเศรษฐกิจให้ถูกต้องและแม่นยำยิ่งขึ้น
ให้ทันสมัยและทั่วถึง พร้อมต่อการนำไปใช้ประโยชน์ต่อทั้งภาครัฐและสาธารณะชน

๔.๒.๓ ผลักดันการเข้าถึงแหล่งทุน ทั้งจากงบประมาณ และ/ หรือการขอรับการสนับสนุน
จากกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล เพื่อการเจาะสำรวจ และศึกษา วิจัย พัฒนา อนุรักษ์ฟื้นฟู และบริหารจัดการแหล่ง
น้ำบาดาล

๔.๒.๔ ศึกษา สำรวจ วิจัย พัฒนา อนุรักษ์ฟื้นฟูและบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ให้สามารถ
ใช้ได้อย่างยั่งยืน เพื่อตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต

๔.๒.๕ เร่งรัดการจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก พร้อมทั้งพัฒนาระบบ
สารสนเทศภายในองค์กร ให้ทันสมัย มีคุณภาพ และเพียงพอพร้อมรับการพัฒนา อนุรักษ์ และให้บริการ
น้ำบาดาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๓ แผนงาน/ โครงการ/ กิจกรรมรองรับ: ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๔

แผนงาน/ โครงการ/ กิจกรรมรองรับ	เป้าหมาย			
	ระยะที่ ๑	ระยะที่ ๒	ระยะที่ ๓	ระยะที่ ๔
ศึกษาสำรวจและจัดทำแผนที่น้ำบาดาลชั้น รายละเอียด มาตรฐาน ๑: ๕๐,๐๐๐	๒๑๖ ไร่	๑๐๑ ไร่	-	-
ศึกษาสำรวจและจัดทำแผนที่น้ำบาดาลชั้น รายละเอียด มาตรฐาน ๑: ๕,๐๐๐ ในพื้นที่ เขตเศรษฐกิจพิเศษ และพื้นที่โดยรอบ	๒ พื้นที่	๓ พื้นที่	๓ พื้นที่	๓ พื้นที่
บรรเทาและแก้ไขปัญหาการลดลงของระดับ น้ำบาดาล โดยการเติมน้ำลงสู่ชั้นน้ำบาดาล	๑๔ แห่ง	๒๔ แห่ง	๕๐ แห่ง	๕๐ แห่ง
วางเครือข่ายบ่อสังเกตการณ์น้ำบาดาล เพื่อติดตามสถานการณ์น้ำบาดาล	๑๗ บ่อ	๘ บ่อ	-	-
สำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาล เพื่อการบริหารจัดการทั่วประเทศ	๑๖ บ่อ	๑๑ บ่อ	-	-
สำรวจและศึกษาค่าพื้นฐานโลหะหนัก ในน้ำ บาดาล	๔๙ แห่ง	-	-	-
เฝ้าระวังคุณภาพน้ำบาดาลในพื้นที่ทิ้งขยะ	๒๔๕ แห่ง			
สำรวจ ออกแบบ และพัฒนาระบบเก็บกักน้ำ ใต้ดิน	๕ แห่ง	๑๕ แห่ง	๑๕ แห่ง	๑๕ แห่ง
พัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อรักษาระบบนิเวศ	๓๐ แห่ง	๖๐ แห่ง	-	-
สำรวจรังวัดความสูงของภูมิประเทศโดย วิธีการรังวัด และโดยใช้ภาพถ่ายดาวเทียม ด้วยเทคโนโลยี Interferometer Synthetic Aperture Radar (InSAR)	ติดตามการใช้ น้ำบาดาลและการทรุดตัวของแผ่นดิน และมาตรการป้องกันในพื้นที่วิกฤติการณ์น้ำบาดาล			

แผนงาน/ โครงการ/ กิจกรรมรองรับ	เป้าหมาย			
	ระยะที่ ๑	ระยะที่ ๒	ระยะที่ ๓	ระยะที่ ๔
เพิ่มประสิทธิภาพระบบบริการจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างยั่งยืน (Empowerment of Groundwater managing system in sustainable way)	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาและเพิ่มศักยภาพบุคลากร อปท. ภาคเอกชน ผู้ประกอบวิชาชีพน้ำบาดาลและองค์กรผู้ใช้น้ำ - พิพิธภัณฑน์น้ำบาดาลและศูนย์การเรียนรู้ - เสริมสร้างศักยภาพน้ำบาดาลในพื้นที่ขาดแคลนน้ำ - จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกี่ยวกับเทคโนโลยีสำรวจ/พัฒนา/ อนุรักษ์ 			
พัฒนาข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำบาดาลและโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ	/	/	/	/
พัฒนาระบบสารสนเทศที่สะดวกต่อการเข้าถึงและใช้งานในทุกภาคส่วน	/	/	/	/
สำรวจตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาลเพื่ออุปโภคบริโภคทั่วประเทศ	๑๖,๗๐๐ แห่ง	๒๐,๗๑๐ แห่ง	๒๐,๗๑๐ แห่ง	๒๐,๗๑๐ แห่ง
ศึกษาสำรวจและจัดทำแผนที่ศักยภาพ Air borne ๓D	๑๖ ไร่	๑๑ ไร่	-	-
สำรวจ ออกแบบ และประเมินศักยภาพเฉพาะแห่งของโครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๕๐๐ แห่ง	๑๐๐ แห่ง	-	-
พัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๒๕๐ แห่ง	๒๕๐ แห่ง	๒๕๐ แห่ง	๒๕๐ แห่ง
ฟื้นฟูระบบทรัพยากรน้ำบาดาลที่เกิดความเสียหายจากภัยพิบัติ (Clean Up)	๓๐,๐๐๐ บ่อ	๓๐,๐๐๐ บ่อ	๖,๐๐๐ บ่อ	
สำรวจ ออกแบบ และประเมินความเหมาะสมการก่อสร้างระบบกระจายน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ (One Village One Water Supply : OVOWS)	๒๐,๐๐๐ แห่ง	๒๕,๐๐๐ แห่ง	๒๕,๐๐๐ แห่ง	๒๕,๐๐๐ แห่ง

๔.๕ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และประเด็นเป้าหมายการพัฒนา น้ำบาดาล/ สมรรถนะหลักในปัจจุบันของ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

๔.๕.๑) วิสัยทัศน์ (Vision):

“มุ่งสู่การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลเชิงพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงด้านน้ำและการใช้ ประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน ภายในปี ๒๕๘๐”

๔.๕.๒) พันธกิจ (Mission):

๑.) สำรวจ พัฒนา ประเมินศักยภาพ อนุรักษ์ พื้นฟู เพื่อการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำบาดาล อย่างสมดุลและยั่งยืน

๒.) กำกับ ควบคุม การประกอบกิจการน้ำบาดาล รวมทั้งปรับปรุงและบังคับใช้กฎหมายอย่าง เป็นธรรม เพื่อตอบสนองความต้องการใช้น้ำของทุกภาคส่วน

๓.) เสริมสร้างขีดความสามารถขององค์กร พัฒนาระบบ กลไก ฐานข้อมูลและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล

๔.) บูรณาการและสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ

๔.๕.๓) ประเด็นเป้าหมายพัฒนาน้ำบาดาลประเด็นเป้าหมายพัฒนาน้ำบาดาล/ สมรรถนะ หลักในปัจจุบันของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

เพื่อให้บรรลุถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายรวมของการบริหารจัดการน้ำบาดาล เพื่อให้ น้ำบาดาลสามารถเป็นฐานของการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีธรรมาภิบาล โดยมี “คน” เป็นเป้าหมายของการพัฒนา ดังนี้

เป้าหมายการพัฒนาที่ ๑: สำรวจศักยภาพ และพัฒนาน้ำบาดาล

เป้าประสงค์

๑. ประชาชนมีน้ำบาดาลที่มีคุณภาพและปริมาณเพียงพอเพื่อการอุปโภคบริโภค ตลอดจน สนับสนุนภาคการผลิตทั้งอุตสาหกรรม เกษตร ท่องเที่ยว และบริการ
๒. มีแหล่งน้ำสำรองเพิ่มขึ้นในสภาวะวิกฤติ
๓. มีข้อมูลศักยภาพน้ำบาดาลใช้สำหรับการบริหารจัดการน้ำบาดาล

กลยุทธ์/ มาตรการรองรับ

- สำรวจ ออกแบบประเมินความเหมาะสมของบ่อน้ำบาดาลรองรับการพัฒนา
- พัฒนาน้ำบาดาลให้เพียงพอ ทัวถึง และมีคุณภาพตามมาตรฐาน
- กำหนดมาตรฐานการประปาบาดาล
- นำเทคโนโลยีมาใช้ในการสำรวจประเมินศักยภาพน้ำบาดาล

เป้าหมายการพัฒนาที่ ๒: อนุรักษ์และฟื้นฟูน้ำบาดาล

เป้าประสงค์

เสนอแนะเชิงนโยบาย มาตรการ แผนงานด้านอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล

กลยุทธ์/ มาตรการรองรับ

- ศึกษา วิจัยเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล
- เฝ้าระวังทรัพยากรน้ำบาดาล
- ฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล

เป้าหมายการพัฒนาที่ ๓: กำกับ ควบคุมการประกอบกิจการน้ำบาดาล

เป้าประสงค์

๑. ใช้ประโยชน์ และอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลให้เกิดความยั่งยืน
๒. พัฒนา และปรับปรุงกฎหมาย

กลยุทธ์/ มาตรการรองรับ

- ใช้นวัตกรรมในการกำกับ ควบคุม
- ส่งเสริมให้ปฏิบัติตามกฎหมายน้ำบาดาล
- พัฒนา และปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

เป้าหมายการพัฒนาที่ ๔: การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล

เป้าประสงค์

๑. มีฐานข้อมูลสารสนเทศ และโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล
๒. การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์/ มาตรการรองรับ

- พัฒนา ปรับปรุง ฐานข้อมูลสารสนเทศ และโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล
- วิจัย พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม
- จัดทำแผนที่น้ำบาดาล
- ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ประชาสัมพันธ์
- พัฒนาองค์ความรู้ และสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรทุกภาคส่วน

๔.๖ แผนปฏิบัติการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

แผนปฏิบัติการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลระยะ ๕ ปี (วาระแรก ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)

ได้กำหนดเป้าหมายพัฒนาด้านน้ำบาดาล ๔ ด้าน

ด้านที่ ๑ สสำรวจ ศักยภาพ และพัฒนาน้ำบาดาล

ด้านที่ ๒ อนุรักษ์และฟื้นฟูน้ำบาดาล

ด้านที่ ๓ กำกับควบคุม การประกอบกิจการน้ำบาดาล

ด้านที่ ๔ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล

๑. เป้าหมายการพัฒนาด้านที่ ๑

สำรวจ ศักยภาพ และพัฒนาน้ำบาดาล มีเป้าประสงค์ กลยุทธ์/ มาตรการรองรับ ตัวชี้วัด และแนวทางการพัฒนา ดังนี้

เป้าประสงค์ :

๑. ประชาชนมีน้ำบาดาลที่มีคุณภาพและปริมาณ เพียงพอเพื่อการอุปโภคบริโภค ตลอดจนสนับสนุน ภาคการผลิตทั้งอุตสาหกรรม เกษตร ท่องเที่ยว และบริการ
๒. มีแหล่งน้ำสำรองเพิ่มขึ้นในสภาวะวิกฤติ
๓. มีข้อมูลศักยภาพน้ำบาดาลใช้สำหรับการบริหารจัดการน้ำบาดาล

กลยุทธ์/ มาตรการรองรับ :

- สำรวจ ออกแบบประเมินความเหมาะสมของบ่อน้ำบาดาลรองรับการพัฒนา
- พัฒนาน้ำบาดาลให้เพียงพอ ทัวถึง และมีคุณภาพตามมาตรฐาน
- กำหนดมาตรฐานการประปาบาดาล
- นำเทคโนโลยีมาใช้ในการสำรวจประเมินศักยภาพน้ำบาดาล

ตัวชี้วัด :

- คริวเรือนที่ได้รับประโยชน์ จำนวน ๒๒๗,๙๘๐ คริวเรือน
- ปริมาณน้ำที่พัฒนา จำนวน ๑๕๘.๑๕๓๒ ล้าน ลบ.ม./ ปี
- พื้นที่การเกษตรได้รับการพัฒนา จำนวน ๒๒๓,๗๖๐ ไร่
- พื้นที่พัฒนาน้ำบาดาล จำนวน ๒๕๖ พื้นที่
- พื้นที่สำรวจ ออกแบบ จำนวน ๑,๔๒๕ พื้นที่
- รูปแบบประปาบาดาล จำนวน ๗ รูปแบบ
- ร้อยละของระบบประปาบาดาลที่ผ่านมาตรฐานประปาดื่มได้ ร้อยละ ๒๕

แนวทางการพัฒนา :

- ๑.๑ จัดหาน้ำสะอาด รายละเอียดตามตารางที่ ๔-๑
- ๑.๒ ระบบกระจายน้ำ รายละเอียดตามตารางที่ ๔-๒
- ๑.๓ สำรวจศักยภาพน้ำบาดาล รายละเอียดตามตารางที่ ๔-๓

ตารางที่ ๑ แนวทางการพัฒนาที่ ๑ : ๑.๑ จัดหาน้ำสะอาด

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วย	เป้าหมาย			วงเงินงบประมาณ (ล้านบาท)			หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			ปี ๖๓	ปี ๖๔	ปี ๖๕	ปี ๖๓	ปี ๖๔	ปี ๖๕	
๑	โครงการจัดหาแหล่งน้ำบาดาลที่มีคุณภาพเพื่อใช้ในการบรรเทาและแก้ไขปัญหาคความขาดแคลนน้ำของประชาชนในพื้นที่แล้งซ้ำซากและมีปัญหาคุณภาพน้ำเค็มในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	แห่ง	-	๒	๓	-	๒๑.๙๙๙๐	๓๒.๙๙๘๕	สทบ.เขต ๔
๒	โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนน้ำดื่มสะอาดให้กับโรงเรียนทั่วประเทศ	แห่ง	-	๖๐๐	๖๐๐	-	๖๗๖.๒๐๐๐	๖๗๖.๒๐๐๐	สทพ.
๓	โครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อโรงพยาบาลในพื้นที่ขาดแคลนน้ำในถิ่นทุรกันดาร	แห่ง	-	๔๐	๔๒	-	๗๘.๘๗๘๐	๘๒.๘๗๘๐	สทบ.เขต ๑/๓/๔ และ สทบ.เขต ๑๑
๔	โครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อเป็นแหล่งน้ำสำรองกรณีพิบัติภัยประจำอำเภอ	แห่ง	-	๓๕	๔๘	-	๓๘.๕๐๐๐	๕๓.๘๐๐๐	สทบ.เขต ๑/๓/๔ และ สทบ.เขต ๑๑
๕	โครงการพัฒนาน้ำบาดาลบนพื้นที่สูงและทุรกันดาร	แห่ง	-	๑๐	๑๐	-	๒๐.๘๗๘๐	๒๐.๘๗๘๐	สทบ.เขต ๑
๖	โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลในพื้นที่หาน้ำยากเพื่อเป็นแหล่งน้ำต้นทุน	แห่ง	-	๑๕๐	๑๕๐	-	๔๕.๘๑๐๐	๔๕.๘๑๐๐	สสพ.
๗	โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลระดับลึกเพื่อแก้ปัญหาภัยแล้ง	แห่ง	๒๕	๒๕	-	๒๔.๙๑๒๕	๒๗.๖๘๕๘	-	สทพ./สทบ.เขต ๖
๘	โครงการปรับปรุงระบบประปาบาดาลเพื่อเป็นต้นแบบในการแก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำให้ได้มาตรฐานน้ำประปาดื่มได้	รูปแบบ	๗	-	-	๑๐.๐๖๐๐	-	-	กวน.
๙	โครงการออกแบบและพัฒนาระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำบาดาลให้เหมาะสมกับคุณภาพของน้ำบาดาลแต่ละพื้นที่	บ่อ	-	๖,๐๐๐	๖,๐๐๐	-	๖๔.๐๔๒๐	๖๔.๐๔๒๐	กวน.
๑๐	โครงการปรับปรุงและพัฒนาบ่อน้ำบาดาลและระบบประปาบาดาล	บ่อ	-	๕๐	๕๐	-	๒.๙๗๕๐	๒.๙๗๕๐	สทบ.เขต ๑
๑๑	โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลส่งเสริมการค้าเนืองงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	บ่อ	๕๐	๕๐	๕๐	๘๐.๐๐๐๐	๘๐.๐๐๐๐	๘๐.๐๐๐๐	สทพ.
รวมทั้งสิ้น			๘๒	๖,๙๖๒	๖,๙๕๓	๑๑๔.๙๗๒๕	๑,๙๕๖.๙๖๗๘	๑,๐๕๘.๕๘๑๕	

ตารางที่ ๒ แนวทางการพัฒนาที่ ๑ : ๑.๒ ระบบกระจายน้ำ

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วย	เป้าหมาย			วงเงินงบประมาณ (ล้านบาท)			หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			ปี ๖๓	ปี ๖๔	ปี ๖๕	ปี ๖๓	ปี ๖๔	ปี ๖๕	
๑	โครงการพัฒนาระบบกระจายน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร	แห่ง	๑,๐๗๖	๑,๖๖๐	๑,๖๖๐	๑,๓๕๑.๖๗๙๔	๑,๙๙๘.๖๖๓๓	๑,๙๙๘.๖๖๓๓	สพป. และ สทบ.เขต ๓
๒	โครงการพัฒนา น้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษและพื้นที่ระเบียงเขตเศรษฐกิจพิเศษ	แห่ง	-	๒	๒	-	๔.๐๐๐๐	๔.๐๐๐๐	สพป.
๓	โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย (Riverbank Filtration) ปี ๖๔ *ศึกษา ๑ ระบบ/ปี ๖๕ *ศึกษา ๑ ระบบและก่อสร้าง ๑ ระบบ	พื้นที่	-	๑	๒	-	๔๑.๓๐๐๐	๑๖๔.๗๘๐๐	สสป.
๔	โครงการพัฒนากลุ่มบ่อน้ำบาดาลสำหรับภาคอุตสาหกรรม (Industrial Groundwater Well-Field) ในพื้นที่ลุ่มน้ำระยอง	พื้นที่	-	๑	-	-	๖๐.๘๕๐๐	๑๕.๒๑๐๐	สสป.
๕	โครงการพัฒนา น้ำบาดาลระดับลึกโดยใช้เทคโนโลยีและเครื่องจักรที่ทันสมัย	พื้นที่	-	-	๑	-	-	๑๕๐.๐๐๐๐	สพป.
๖	โครงการพัฒนาแหล่งน้ำพุร้อนเพื่อส่งเสริมการผลิตพลังงานทดแทน	พื้นที่	-	๒	๒	-	๖.๐๐๐๐	๖.๐๐๐๐	สพป.
๗	โครงการสำรวจ และพัฒนาแหล่งน้ำพุร้อนเพื่อส่งเสริมการผลิตพลังงานความร้อนใต้พิภพ และอุตสาหกรรมท้องถิ่น ปี ๖๔ *ศึกษา ๑ แห่ง/ปี ๖๕ *ศึกษา ๑ แห่งและก่อสร้าง ๑ แห่ง	พื้นที่	-	๑	๒	-	๖๐.๐๐๐๐	๘๐.๐๐๐๐	สสป.

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วย	เป้าหมาย			วงเงินงบประมาณ (ล้านบาท)			หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			ปี ๖๓	ปี ๖๔	ปี ๖๕	ปี ๖๓	ปี ๖๔	ปี ๖๕	
๘	โครงการพัฒนา น้ำบาดาลเพื่อการ ท่องเที่ยว (ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ โครงการ ศึกษา สำรวจและ ประเมินศักยภาพ น้ำบาดาลเพื่อสนับสนุน การท่องเที่ยว)	พื้นที่	๑	๑๒	๑๗	๔.๕๖๘๐	๓๐.๙๖๐๐	๓๔.๒๓๘๔	สสป.
๙	โครงการพัฒนาแหล่ง น้ำบาดาลเพื่อรักษา ระบบนิเวศและสัตว์ป่า	พื้นที่	-	๔๐	๗๐	-	๔๖.๑๗๓๐	๘๗.๖๙๖๐	สทป.
๑๐	โครงการพัฒนาแหล่ง น้ำบาดาลเพื่อสนับสนุน และส่งเสริมการเพาะชำ กล้าไม้ชุมชน	พื้นที่	-	๑๐	๑๐	-	๕.๙๐๐๐	๕.๙๐๐๐	สทป.เขต ๑๑
๑๑	โครงการพัฒนา น้ำบาดาลเพื่อเป็น ต้นแบบศูนย์การ เรียนรู้ด้านน้ำบาดาล ประจำตำบล	พื้นที่	-	๔๐	๔๒	-	๑๒๖.๖๑๖๐	๑๓๒.๙๔๖๘	สทป.เขต ๓ และ สทป.เขต ๔
๑๒	โครงการนำร่องออกแบบ และก่อสร้างพัฒนา ระบบเขื่อนน้ำใต้ดิน เพื่อพัฒนาน้ำบาดาล	พื้นที่	-	๑	๑	-	๖๓๐.๐๐๐๐	๖๓๐.๐๐๐๐	สทป.
รวมทั้งสิ้น			๑,๐๗๗	๑,๗๗๐	๑,๘๐๙	๑,๓๕๖.๒๔๗๔	๓,๐๑๐.๔๖๒๓	๓,๓๐๙.๔๓๔๕	

ตารางที่ ๓ แนวทางการพัฒนาที่ ๑ : ๑.๓ สำรวจศักยภาพน้ำบาดาล

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วย	เป้าหมาย			วงเงินงบประมาณ (ล้านบาท)			หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			ปี ๖๓	ปี ๖๔	ปี ๖๕	ปี ๖๓	ปี ๖๔	ปี ๖๕	
๑	โครงการสำรวจศึกษาและ ประเมินศักยภาพน้ำบาดาล เพื่อการบริหารจัดการทั่ว ประเทศ	แอ่ง	-	๑	๑	-	๒๕.๐๐๐๐	๒๕.๐๐๐๐	สสป.
๒	โครงการประเมินศักยภาพ น้ำบาดาลในพื้นที่พัฒนา ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ภาคตะวันออก	พื้นที่	๒	-	-	๒๐.๓๓๓๕	-	-	สสป.
๓	โครงการสำรวจและประเมิน ศักยภาพน้ำบาดาลระดับลึกลับ พื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา	พื้นที่	-	๑	-	-	๑๕.๐๐๐๐	-	สทป.เขต ๙
๔	โครงการสำรวจอุทก ธรณีวิทยา ด้วยวิธีการบิน สำรวจ เพื่อรองรับแผน บริหารจัดการน้ำ	พื้นที่	-	-	๑	-	-	๑๐๒.๒๕๐๐	สสป.

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วย	เป้าหมาย			วงเงินงบประมาณ (ล้านบาท)			หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			ปี ๖๓	ปี ๖๔	ปี ๖๕	ปี ๖๓	ปี ๖๔	ปี ๖๕	
๕	โครงการสำรวจแหล่งน้ำบาดาลในพื้นที่ศักยภาพต่ำ	อำเภอ	๕๔	๖๐	๖๕	๑๑๔.๑๘๕๗	๑๒๖.๘๗๓๐	๑๓๗.๔๔๕๐	สสป.
๖	โครงการเจาะสำรวจน้ำบาดาลเพื่อการออกแบบและพัฒนาบ่อน้ำบาดาลสำหรับโครงการที่ ทบ. หรือหน่วยงานอื่นที่จะดำเนินการทุกโครงการ	พื้นที่	-	๖๐๐	๖๐๐	-	๑๒๐.๐๐๐๐	๑๒๐.๐๐๐๐	สทบ.เขต ๑-๑๒
๗	โครงการสำรวจออกแบบก่อสร้างบ่อน้ำบาดาลแบบแนวนอน (Horizontal well) ในบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเล พื้นที่เกาะและบริเวณพื้นที่ที่วางตัวอยู่บนชั้นเกลือหิน (Salt dome)	พื้นที่	๒๐	๑๐	๑๐	๐.๔๐๑๔	๕๐.๐๐๐๐	๕๐.๐๐๐๐	สทบ.เขต ๘
รวมทั้งสิ้น			๗๖	๖๗๒	๖๗๗	๑๓๔.๕๘๗๑	๓๓๖.๘๗๓๐	๔๓๔.๖๙๕๐	

๒. เป้าหมายการพัฒนาด้านที่ ๒

อนุรักษ์และฟื้นฟูน้ำบาดาล มีเป้าประสงค์ กลยุทธ์/ มาตรการรองรับ ตัวชี้วัด และแนวทางการพัฒนา ดังนี้

เป้าประสงค์ :

เสนอแนะเชิงนโยบาย มาตรการ แผนงานด้านอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล

กลยุทธ์/มาตรการรองรับ :

- ศึกษา วิจัยเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล
- เฝ้าระวังทรัพยากรน้ำบาดาล
- ฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล

ตัวชี้วัด :

- ข้อเสนอ มาตรการ แผนงานด้านอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล จำนวน ๒๑ เรื่อง
- พื้นที่ได้รับการฟื้นฟูแหล่งน้ำบาดาล จำนวน ๔๒,๕๑๔ แห่ง/ บ่อ

แนวทางการพัฒนาที่ ๒ : เฝ้าระวัง ฟื้นฟู และอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาล ทั้งเชิงปริมาณ และคุณภาพ น้ำบาดาล รายละเอียดตามตารางที่ ๔-๔

ตารางที่ ๔ แนวทางการพัฒนาที่ ๒ : เฝ้าระวัง พื้นฟู และอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาล ทั้งเชิงปริมาณ และคุณภาพน้ำบาดาล

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วย	เป้าหมาย			วงเงินงบประมาณ (ล้านบาท)			หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			ปี ๖๓	ปี ๖๔	ปี ๖๕	ปี ๖๓	ปี ๖๔	ปี ๖๕	
๑	โครงการระบบติดตามเฝ้าระวังระดับน้ำบาดาลและคุณภาพน้ำบาดาลทั่วประเทศ	เรื่อง	๑	๑	๑	๓๕.๔๙๙๔	๔๑.๒๐๐๐	๔๐.๘๐๐๐	สอพ.
๒	โครงการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำบาดาลในพื้นที่ที่ขยะ	เรื่อง	-	๑	๑	-	๗๖.๙๙๙๐	๙๖.๒๔๘๗	สอพ.
๓	โครงการศึกษาพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อติดตามเฝ้าระวังสถานการณ์น้ำบาดาล	เรื่อง	-	๑	๑	-	๖๕.๐๐๐๐	๓๕.๐๐๐๐	สอพ.
๔	โครงการสำรวจและศึกษาค่าพื้นฐานโลหะหนักในน้ำบาดาล	จังหวัด	-	๒	๒	-	๔๖.๖๗๒๐	๒๕.๕๗๒๘	สอพ.
๕	โครงการการศึกษาการปนเปื้อนสารอันตรายในแหล่งน้ำบาดาลและแนวทางการฟื้นฟูบริเวณบริษัทแกวซ์ กาเบ็จ รีไซเคิล เซ็นเตอร์ จำกัด และพื้นที่ใกล้เคียง	เรื่อง	-	-	๑	-	-	๘.๓๒๐๐	สอพ./ วนป.
๖	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำบาดาลเพื่อการอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาล	เรื่อง	-	๑	๑	-	๑๕.๒๕๕๐	๑๐.๑๙๕๐	สอพ.
๗	โครงการปรับปรุงมาตรการด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล	เรื่อง	-	๑	๑	-	๘.๐๐๐๐	๘.๐๐๐๐	สอพ.
๘	โครงการศึกษาแผ่นดินทรุดในพื้นที่เขตวิกฤติการณ์น้ำบาดาล	เรื่อง	-	๑	๑	-	๑๐.๐๐๐๐	๑๐.๐๐๐๐	สอพ.
๙	โครงการศึกษาผลกระทบต่อแหล่งน้ำบาดาลในพื้นที่ชายฝั่งทะเล	เรื่อง	-	๑	๑	-	๓๐.๐๐๐๐	๓๐.๐๐๐๐	สอพ.
๑๐	โครงการศึกษาการปนเปื้อนและเฝ้าระวังการปนเปื้อนในแหล่งน้ำใต้ดินพื้นที่ที่ขยะจังหวัดชลบุรี	เรื่อง	๑	-	-	๓.๑๘๓๖	-	-	สทบ.เขต ๙
๑๑	โครงการศึกษาจัดทำแผนแม่บทพื้นที่เติมน้ำทั่วประเทศ	เรื่อง	-	๑	-	-	๑๕.๐๐๐๐	-	สอพ.

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วย	เป้าหมาย			วงเงินงบประมาณ (ล้านบาท)			หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			ปี ๖๓	ปี ๖๔	ปี ๖๕	ปี ๖๓	ปี ๖๔	ปี ๖๕	
๑๒	โครงการเติมน้ำใต้ดินระดับตื้น ในพื้นที่ทั่วประเทศ	แห่ง	๕๓๐	๒,๐๐๐	๕,๔๗๐	๔๖.๐๐๗๐	๒๔๒.๕๔๖๕	๓๙๗.๑๐๐๐	สอพ.
๑๓	โครงการปรับปรุงระบบเติมน้ำและติดตามผลการเติมน้ำใต้ดินทั่วประเทศ	แห่ง	-	๔๐๐	๔๐๐	-	๒๐.๐๐๐๐	๒๐.๐๐๐๐	สอพ.
๑๔	โครงการสำรวจบ่อน้ำบาดาลเดิมที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนของชั้นน้ำบาดาลทั่วประเทศ	บ่อ	๓๒,๕๐๐	-	-	๒๐.๐๓๐๑	-	-	สพบ.
๑๕	โครงการอุดกลบบ่อน้ำบาดาลที่เลิกใช้แล้ว	แห่ง	-	๖๐๐	๖๐๐	-	๑๔.๙๔๐๐	๑๔.๙๔๐๐	สพบ.
๑๖	โครงการพัฒนาน้ำบาดาลและก่อสร้างบ่อสังเกตการณ์คุณภาพและระดับน้ำบาดาลประจำตำบล	แห่ง	-	๕	๘	-	๗.๔๙๐๙	๑๑.๙๘๕๕	สทบ.เขต ๔
รวมทั้งสิ้น			๓๓,๐๓๒	๓,๐๑๕	๖,๔๘๘	๑๐๔.๗๒๐๑	๕๙๓.๑๐๓๔	๗๐๕.๖๖๒๐	

๓. เป้าหมายการพัฒนาด้านที่ ๓

กำกับ ควบคุมการประกอบกิจการน้ำบาดาล มีเป้าประสงค์ กลยุทธ์/ มาตรการรองรับ ตัวชี้วัด และแนวทางการพัฒนา ดังนี้

เป้าประสงค์ :

- ใช้ประโยชน์ และอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลให้เกิดความยั่งยืน
- พัฒนา และปรับปรุงกฎหมาย

กลยุทธ์/ มาตรการรองรับ :

- ใช้นวัตกรรมในการกำกับ ควบคุม
- ส่งเสริมให้ปฏิบัติตามกฎหมายน้ำบาดาล
- พัฒนา และปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

ตัวชี้วัด :

- บ่อน้ำบาดาลที่ได้รับการตรวจสอบ กำกับ ดูแลให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล จำนวน ๕๙,๗๐๐ บ่อ
- ระบบวิเคราะห์พื้นที่เสี่ยงต่อการประกอบกิจการน้ำบาดาล จำนวน ๒ ระบบ
- ผู้ประกอบการที่ถูกติดตามหนี้ค้ำชำระ จำนวน ๑,๐๐๐ ราย
- ระบบ e-service จำนวน ๕ ระบบ
- แนวทางที่เหมาะสมสำหรับการจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาล จำนวน ๑ แนวทาง
- พื้นที่ที่ได้รับประเมินการใช้น้ำบาดาล จำนวน ๒ พื้นที่
- ประเมินผลสัมฤทธิ์น้ำบาดาล จำนวน ๑ เรื่อง
- กฎหมายที่ได้รับการพัฒนา และปรับปรุง จำนวน ๒๐ ฉบับ

แนวทางการพัฒนาที่ ๓ : พัฒนานวัตกรรม กฎหมาย กฎ/ ระเบียบ เครื่องมือ และกลไก การกำกับ ควบคุมประกอบกิจการน้ำบาดาล รายละเอียดตามตารางที่ ๔-๕

ตารางที่ ๕ แนวทางการพัฒนาที่ ๓ : พัฒนานวัตกรรม กฎหมาย กฎ/ ระเบียบ เครื่องมือ และกลไกในการ กำกับควบคุมประกอบกิจการน้ำบาดาล

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วย	เป้าหมาย			วงเงินงบประมาณ (ล้านบาท)			หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			ปี ๖๓	ปี ๖๔	ปี ๖๕	ปี ๖๓	ปี ๖๔	ปี ๖๕	
๑	โครงการวิเคราะห์การใช้ น้ำบาดาลเชิงพื้นที่ เพื่อนำ บ่อน้ำบาดาลเข้าสู่ระบบ ตาม พ.ร.บ. น้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	บ่อ	๒๘๐	๔๐๐	๔๐๐	๕.๐๙๕๐	๗.๔๘๐๐	๗.๔๘๐๐	ศพท.
๒	โครงการกำกับควบคุมการ ประกอบกิจการน้ำบาดาล	บ่อ	๔,๖๒๐	๗,๐๐๐	๗,๐๐๐	๒๔.๓๘๕๕	๕๑.๑๕๐๐	๓๗.๖๒๐๐	สคป. (สทบ.เขต ๑-๑๒/วนป.)
๓	โครงการเสริมสร้างศักยภาพ ด้านการกำกับ ดูแลการ ประกอบกิจการน้ำบาดาล ตามพระราชบัญญัติ น้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	บ่อ	-	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	-	๑๑๐.๐๐๐๐	๑๑๐.๐๐๐๐	สคป. (สทบ.เขต ๑-๑๒/ วนป.)
๔	โครงการส่งเสริมและสร้าง แรงจูงใจในการปฏิบัติตาม พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการประกอบ กิจการน้ำบาดาล	บ่อ	-	๑๐,๐๐๐	๑๐.๐๐๐	-	๖.๐๐๐๐	๖.๐๐๐๐	สคป. (ศพท./ สทบ. เขต ๑-๑๒/ กนก.)
๕	โครงการจัดทำระบบ วิเคราะห์เชิงพื้นที่เสี่ยงที่มี ผลกระทบต่อศักยภาพ น้ำบาดาล สิ่งแวดล้อม และสุขภาพ เพื่อการอนุญาต ประกอบกิจการน้ำบาดาล	ระบบ	-	๒	-	-	๓๐.๐๐๐๐	-	สคป. (สอพ/ สสป/ กวน/ สทบ)
๖	โครงการติดตามหนี้ค้างชำระ ค่าน้ำบาดาล	ราย	-	๕๐๐	๕๐๐	-	๗.๗๐๐๐	๗.๗๐๐๐	สคป. (กนก./ สทบ. เขต ๑-๑๒)
๗	โครงการพัฒนานวัตกรรม และเทคโนโลยีสำหรับการ บริการการประกอบกิจการ น้ำบาดาลออนไลน์	ระบบ	-	๑	๑	-	๑๐๐.๐๐๐๐	๕๐.๐๐๐๐	สคป. (ศทส.)
๘	โครงการพัฒนาและเพิ่ม ศักยภาพบุคลากรของ อปท. ภาคเอกชน ผู้ประกอบ วิชาชีพน้ำบาดาล และ องค์กรผู้ใช้น้ำให้มีการ บริหารจัดการตามหลัก วิชาการด้านน้ำบาดาล	ระบบ	๑	๑	๑	๕.๒๖๐๘	๑๕.๐๐๐๐	๑๕.๐๐๐๐	สคป./ วนป.

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วย	เป้าหมาย			วงเงินงบประมาณ (ล้านบาท)			หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			ปี ๖๓	ปี ๖๔	ปี ๖๕	ปี ๖๓	ปี ๖๔	ปี ๖๕	
๙	โครงการศึกษาวิเคราะห์ความเหมาะสมเชิงเศรษฐศาสตร์เพื่อการปรับปรุงการจัดเก็บค่าน้ำบาดาล	แนวทาง	-	๑	-	-	๕.๐๐๐๐	-	สคบ. (กนก.)
๑๐	โครงการสำรวจและประเมินการใช้น้ำบาดาล ในพื้นที่เขตวิฤติฯ เพื่อการบริหารจัดการให้เกิดความสมดุลอย่างยั่งยืน พื้นที่จังหวัดสมุทรสาครและจังหวัดนครปฐม	พื้นที่	-	๒	-	-	๕.๐๐๐๐	-	สคบ. (สอพ/ กวน / ศพท.)
๑๑	โครงการประเมินผลสัมฤทธิ์น้ำบาดาลเพื่อการอุปโภคบริโภค	เรื่อง	๑	-	-	๖.๖๘๐๐	-	-	กผ.
๑๒	ทบทวน ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนากฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล	ฉบับ	-	๑๐	๑๐	๕.๖๖๖๗	๕.๖๖๖๗	๕.๖๖๖๖	กลุ่มนิติการ/ สคบ.
รวมทั้งสิ้น			๔,๙๐๒	๒๗,๙๑๗	๒๗,๙๑๒	๔๗,๐๘๘๐	๓๔๒.๙๙๖๗	๒๓๙.๔๖๖๖	

๔. เป้าหมายการพัฒนาด้านที่ ๔

การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล มีเป้าประสงค์ กลยุทธ์/มาตรการรองรับตัวชี้วัดและแนวทางการพัฒนา ดังนี้

เป้าประสงค์ :

๑. มีฐานข้อมูลสารสนเทศ และโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล
๒. การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์/ มาตรการรองรับ :

- พัฒนา ปรับปรุง ฐานข้อมูลสารสนเทศ และโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล
- วิจัย พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม
- จัดทำแผนที่น้ำบาดาล
- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์
- พัฒนาองค์ความรู้ และสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรทุกภาคส่วน

ตัวชี้วัด :

- ฐานข้อมูลสารสนเทศ จำนวน ๑๖ ระบบ
- โครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล จำนวน ๓๐ ระบบ
- ครุภัณฑ์คอม จำนวน ๑๗ รายการ
- แผนงานปฏิบัติการดิจิทัล จำนวน ๑ แผนงาน
- แผนงานรองรับสถานการณ์ฉุกเฉิน จำนวน ๑ แผนงาน

- ครูภัณฑ์การพัฒนาน้ำบาดาล จำนวน ๓๔ ชุด
- พื้นที่กำหนดการเติมน้ำขึ้นน้ำบาดาล จำนวน ๒ พื้นที่
- แผนที่ศักยภาพน้ำบาดาลชั้นรายละเอียด จำนวน ๑๕๓ ระวัง
- พื้นที่ที่ได้รับการสำรวจและจัดทำแผนที่ จำนวน ๑๘ พื้นที่
- ตำบลที่ได้รับการจัดทำแผนที่ศักยภาพน้ำบาดาล จำนวน ๗,๐๐๐ ตำบล
- บุคลากรได้รับความรู้ด้านการประกอบกิจการน้ำบาดาล จำนวน ๑๕,๑๖๐ ราย
- บุคลากรได้รับความรู้ด้านการเจาะและพัฒนาบ่อน้ำบาดาล จำนวน ๔,๒๖๐ ราย
- บุคลากรได้รับความรู้ด้านศักยภาพและคุณภาพน้ำบาดาล จำนวน ๔,๒๐๐ ราย
- เครื่องมือที่ได้รับเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านน้ำบาดาล จำนวน ๑๐ เครื่องมือ
- หลักสูตรเสริมสร้างองค์ความรู้ จำนวน ๔ หลักสูตร
- แนวทางการจัดการน้ำบาดาล จำนวน ๒ แนวทาง
- กิจกรรมในการเผยแพร่ความรู้ด้านน้ำบาดาล จำนวน ๓๒ ครั้ง

แนวทางการพัฒนาที่ ๔ :

๔.๑ พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ โครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่สนับสนุนการปฏิบัติงานตามภารกิจ และสนับสนุนการตัดสินใจ รายละเอียดตามตารางที่ ๔-๖

๔.๒ สร้างเครื่องมือเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล รายละเอียดตามตารางที่ ๔-๗

๔.๓ เสริมสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ด้านน้ำบาดาลตามมาตรฐาน และหลักวิชาการ รายละเอียดตามตารางที่ ๔-๘

ตารางที่ ๖ แนวทางการพัฒนาที่ ๔ : ๔.๑ พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ โครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่สนับสนุนการปฏิบัติงานตามภารกิจ และสนับสนุนการตัดสินใจ

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วย	เป้าหมาย			วงเงินงบประมาณ (ล้านบาท)			หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			ปี ๖๓	ปี ๖๔	ปี ๖๕	ปี ๖๓	ปี ๖๔	ปี ๖๕	
๑	จัดทำระบบสำรองข้อมูลสารสนเทศกรมทรัพยากรน้ำบาดาล	ระบบ	๑	-	-	๔๔.๓๓๐๒	-	-	ศทส.
๒	จัดทำระบบองค์ความรู้ด้านทรัพยากรน้ำบาดาลแบบดิจิทัล	ระบบ	๑	-	-	๑๗.๖๘๐๐	-	-	ศทส.
๓	จัดทำระบบฐานข้อมูลบ่อน้ำต้น	ระบบ	-	๑	-	-	๒๐.๐๐๐๐	-	ศทส.
๔	บูรณาการฐานข้อมูลทรัพยากรน้ำบาดาล	ระบบ	-	-	๑	-	-	๑๐.๐๐๐	ศทส.
๕	พัฒนาระบบบริการและบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลแบบดิจิทัล (e-Form)	ระบบ	-	๑	-	-	๑๐.๐๐๐	-	ศทส.

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วย	เป้าหมาย			วงเงินงบประมาณ (ล้านบาท)			หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			ปี ๖๓	ปี ๖๔	ปี ๖๕	ปี ๖๓	ปี ๖๔	ปี ๖๕	
๖	ระบบช่วยเหลือและรับฟังความคิดเห็นด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล	ระบบ	-	๑	-	-	๑๐.๐๐๐	-	ศทส.
๗	จัดทำเว็บไซต์กรมทรัพยากรน้ำบาดาลแบบ Artificial intelligence (Web ๔.๐)	ระบบ	-	-	๑	-	-	๑๐.๐๐๐	ศทส.
๘	จัดทำศูนย์ปฏิบัติการกรมทรัพยากรน้ำบาดาลแบบดิจิทัล	ระบบ	-	๑	-	-	๒๐.๐๐๐๐	-	ศทส.
๙	พัฒนาระบบภูมิสารสนเทศทรัพยากรน้ำบาดาลโครงการพัฒนานวัตกรรมการเกษตรเพื่อการเกษตรเชิงรุก	ระบบ	-	-	๑	-	-	๓๗.๐๐๐๐	ศทส.
๑๐	โครงการพัฒนานวัตกรรมการเกษตรเพื่อการเกษตรเชิงรุก	ระบบ	-	๑	-	-	๔.๕๐๐๐	-	ศทส. และ สทบ.เขต ๑-๑๒
๑๑	โครงการจัดทำนวัตกรรมการเกษตรเพื่อรองรับเขตเศรษฐกิจพิเศษ	ระบบ	-	๑	-	-	๕.๐๐๐๐	-	สทบ.เขต ๙ และ ศทส.
๑๒	โครงการจัดทำนวัตกรรมการเกษตรเพื่อรับมือเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ	ระบบ	-	๑	-	-	๘.๐๐๐๐	-	
๑๓	โครงการจัดทำระบบสารสนเทศอุทกธรณีวิทยาในรูปแบบมิติเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล	ระบบ	-	๑	๑	-	๒๐.๐๐๐๐	๑๕.๐๐๐๐	วนป.
๑๔	โครงการพัฒนาระบบสนับสนุนการตัดสินใจด้านการบริหารจัดการน้ำบาดาลเพื่อบรรเทาภัยแล้งสำหรับภาคการเกษตรพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนบน	ระบบ	-	๑	-	-	๒๕.๐๐๐	๑๕.๐๐๐	วนป.
๑๕	จัดทำระบบเครื่องกำเนิดไฟฟ้าสำรองอัตโนมัติกรณีฉุกเฉิน	ระบบ	๑	-	-	๖.๘๕๐๐	-	-	ศทส.
๑๖	จัดทำระบบไฟฟ้าสำรองอัตโนมัติกรณีฉุกเฉิน สทบ.เขต ๑-๑๒	ระบบ	-	๑๒	-	-	๔๙.๓๕๐๐	-	ศทส.
๑๗	ปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพระบบคอมพิวเตอร์และเครือข่ายการสื่อสาร	ระบบ	-	-	๑	-	-	๑๘.๕๐๐๐	ศทส.
๑๘	จัดทำและเพิ่มประสิทธิภาพระบบกล้องวงจรปิดกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (ส่วนกลางและสทบ.เขต ๑-๑๒)	ระบบ	-	-	๑๔	-	-	๑๐.๙๕๐๐	ศทส.

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วย	เป้าหมาย			วงเงินงบประมาณ (ล้านบาท)			หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			ปี ๖๓	ปี ๖๔	ปี ๖๕	ปี ๖๓	ปี ๖๔	ปี ๖๕	
๑๙	โครงการบำรุงรักษาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	โครงการ	-	๑	๑	-	๔.๘๑๖๐	๔.๘๑๖๐	ศทส./ สทบ.เขต ๑-๑๒
๒๐	จัดหาครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหาร	รายการ	๑๒	-	๕	๑๔,๕๖๘๐	-	๖.๖๕๐๙	ศทส.
๒๑	จัดทำแผนปฏิบัติการดิจิทัลกรมทรัพยากรน้ำบาดาลระยะ ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๖)	แผนงาน	-	๑	-	-	๓.๐๐๐๐	-	ศทส.
รวมทั้งสิ้น			๑๕	๒๓	๒๕	๘๓.๔๒๘๒	๑๗๙.๖๖๖๐	๑๒๗.๙๑๖๙	

ตารางที่ ๗ แนวทางการพัฒนาที่ ๔ : ๔.๒ สร้างเครื่องมือเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วย	เป้าหมาย			วงเงินงบประมาณ (ล้านบาท)			หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			ปี ๖๓	ปี ๖๔	ปี ๖๕	ปี ๖๓	ปี ๖๔	ปี ๖๕	
๑	โครงการจัดทำแผนงานเตรียมความพร้อมด้านน้ำสะอาดเพื่อรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินระยะ ๔ ปี	แผนงาน	-	๑	-	-	๕.๐๐๐๐	-	ศทส. และ สทบ.เขต
๒	โครงการจัดซื้อเครื่องสำรวจธรณีฟิสิกส์ด้วยเทคนิค Nuclear magnetic resonance (NMR)	ชุด	-	๒	๒	-	๓๖.๐๐๐๐	๓๖.๐๐๐๐	สสป.
๓	โครงการจัดซื้อเครื่องสำรวจธรณีฟิสิกส์ (Resistivity) แบบ ๓ มิติ พร้อมติดตั้งบนยานพาหนะ	ชุด	๒	๑	๑	๑๖.๐๐๐๐	๘.๐๐๐๐	๘.๐๐๐๐	สสป.
๔	โครงการจัดซื้อเครื่องหยั่งธรณีหลุมเจาะ พร้อมติดตั้งบนยานพาหนะ	ชุด	๒	๓	๐	๘.๕๐๐๐๐	๑๒.๗๕๐๐	-	สสป.
๕	ชุดเจาะสำรวจและพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลระดับลึก ๔๐๐ เมตร พร้อมอุปกรณ์	ชุด	๒	-	-	๑๑๐.๐๐๐๐	-	-	สทบ.
๖	ชุดเจาะสำรวจแหล่งน้ำบาดาลในพื้นที่ภูเขาและทุรกันดาร พร้อมอุปกรณ์	ชุด	๓	-	-	๑๒๑.๕๐๐๐	-	-	สทบ.
๗	ชุดอุปกรณ์สูบน้ำแบบตัวอย่างน้ำบาดาลพร้อมติดตั้งบนยานพาหนะ	ชุด	๘	-	-	๑๒.๖๔๐๐	-	-	สทบ.
๘	ชุดเครื่องจักรชุดเจาะบ่อน้ำขนาดใหญ่ระดับตื้นพร้อมอุปกรณ์	ชุด	๘	-	-	๒๘๐.๐๐๐๐	-	-	สทบ.
๙	โครงการประยุกต์ใช้เทคนิคไอโซโทปเพื่อการบริหารจัดการน้ำบาดาล	พื้นที่	-	๑	๑	-	๖.๑๐๐๐	๖.๗๐๐๐	สสป.

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วย	เป้าหมาย			วงเงินงบประมาณ (ล้านบาท)			หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			ปี ๖๓	ปี ๖๔	ปี ๖๕	ปี ๖๓	ปี ๖๔	ปี ๖๕	
๑๐	โครงการศึกษาสำรวจและจัดทำแผนที่น้ำบาดาลชั้นรายละเอียด มาตรฐาน ๑:๕๐,๐๐๐	ระวาง	-	๑๕๓	-	-	๒๕๘.๒๓๐๐	-	สสป.
๑๑	โครงการศึกษาสำรวจและจัดทำแผนที่น้ำบาดาลชั้นรายละเอียด มาตรฐาน ๑: ๔,๐๐๐ ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ และพื้นที่พัฒนาเขตเมืองหลัก	พื้นที่	-	๗	๑๑	-	๒๙๖.๖๘๐๐	๔๙๙.๐๕๐๐	สสป.
๑๒	โครงการจัดทำแผนที่ศักยภาพน้ำบาดาลรายตำบล	ตำบล	-	๗,๐๐๐	-	-	๕.๐๐๐๐	-	สสป.
รวมทั้งสิ้น			๒๕	๗,๑๖๘	๑๕	๕๔๘.๖๔๐๐	๖๒๗.๗๖๐๐	๕๔๙.๗๕๐๐	

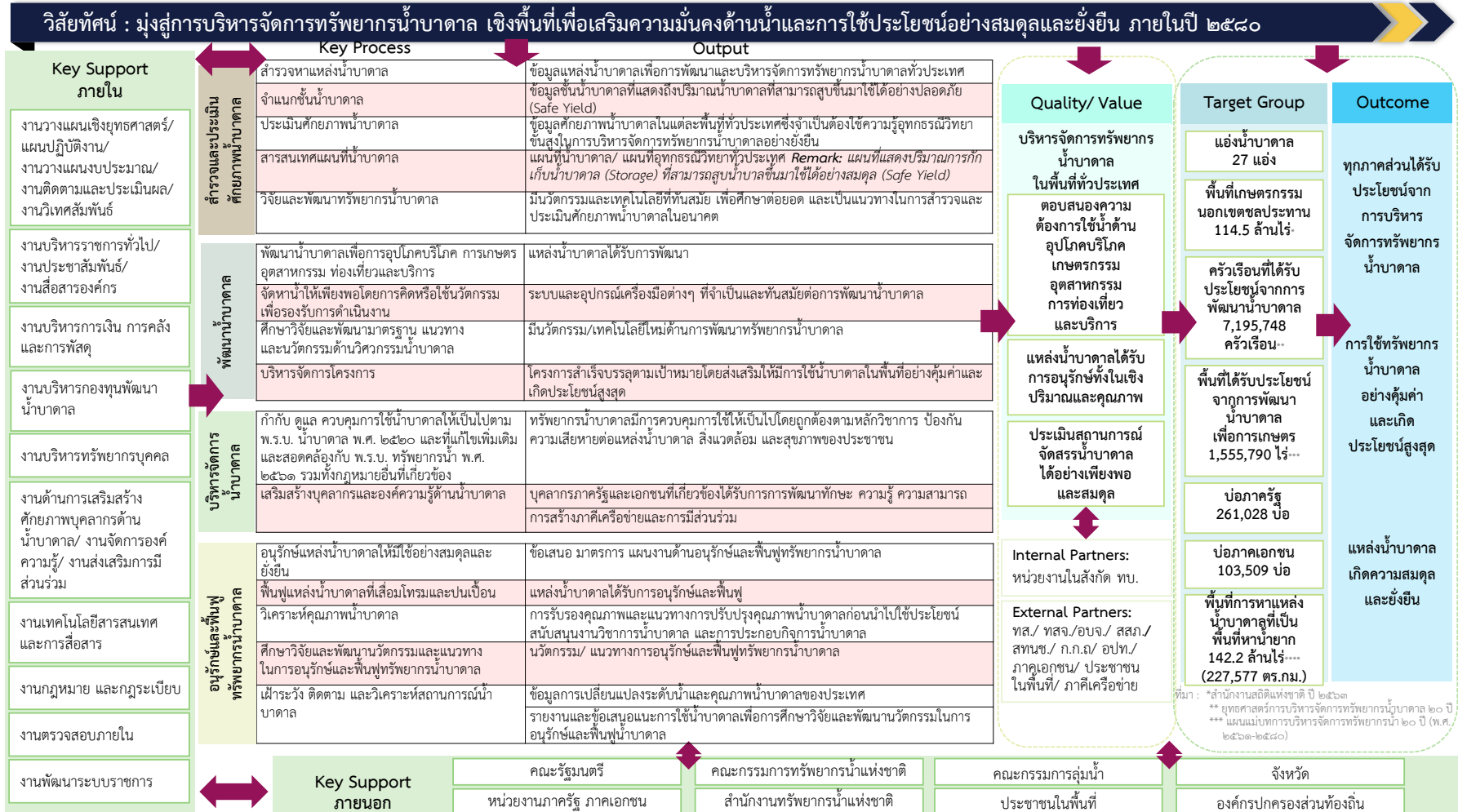
ตารางที่ ๘ แนวทางการพัฒนาที่ ๔ : ๔.๓ เสริมสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ด้านน้ำบาดาลตามมาตรฐานและหลักวิชาการ

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วย	เป้าหมาย			วงเงินงบประมาณ (ล้านบาท)			หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			ปี ๖๓	ปี ๖๔	ปี ๖๕	ปี ๖๓	ปี ๖๔	ปี ๖๕	
๑	โครงการพัฒนาบุคลากรด้านการพัฒนาน้ำบาดาลตามมาตรฐานและหลักวิชาการ	ราย	-	๔๐๐	๔๐๐	-	๓.๒๐๐๐	๓.๒๐๐๐	สคป.
๒	โครงการพัฒนาบุคลากรเพื่อใช้เทคโนโลยีการออกใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลอัตโนมัติ	ราย	๓๖๐	-	-	๒.๘๓๗๐	-	-	สคป.
๓	โครงการอบรมการใช้งานระบบสารสนเทศการประกอบกิจการน้ำบาดาลสำหรับเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง	ราย	-	๗,๐๐๐	๗,๐๐๐	-	๓๒.๔๐๐๐	๔๒.๓๐๐๐	สคป. (วนป.)
๔	โครงการเสริมสร้างความรู้ด้านการเจาะและพัฒนา น้ำบาดาลสำหรับ อปท. และประชาชน	ราย	๑,๗๖๐	๔๐๐	๔๐๐	๒๗.๐๐๐๐	๑.๘๐๐๐	๑.๘๐๐๐	สทป.
๕	โครงการอบรมช่างเจาะ น้ำบาดาล วิศวกรและ นักธรณี ตาม พ.ร.บ. น้ำบาดาล ๒๕๒๐	ราย	-	๓๕๐	๓๕๐	-	๓.๐๐๐๐	๓.๐๐๐๐	สคป. (วนป.)
๖	โครงการถ่ายทอดมาตรฐาน การเจาะและก่อสร้างบ่อ น้ำบาดาล	ราย	-	๕๐๐	๕๐๐	-	๕.๐๐๐๐	๕.๐๐๐๐	สคป. (สทป./ สทป. เขต ๑-๑๒/ วนป.)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วย	เป้าหมาย			วงเงินงบประมาณ (ล้านบาท)			หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			ปี ๖๓	ปี ๖๔	ปี ๖๕	ปี ๖๓	ปี ๖๔	ปี ๖๕	
๗	โครงการเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านคุณภาพน้ำบาดาลสำหรับประชาชนและ อปท.	ราย	-	๑,๓๕๐	๑,๓๕๐	-	๒๕.๐๐๐๐	๒๕.๐๐๐๐	กวน. (วนป.)
๘	โครงการเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านแผนที่น้ำบาดาล	ราย	-	๗๕๐	๗๕๐	-	๓.๕๐๐๐	๓.๕๐๐๐	สสป.
๙	โครงการเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านน้ำบาดาลและเครือข่าย เพื่อการบริหารจัดการน้ำบาดาลอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล	เครือข่าย	-	๕	๕	-	๑๘.๐๐๐๐	๑๘.๐๐๐๐	สคป. (สทบ.เขต ๑-๑๒/ วนป./ กนก.)
๑๐	พัฒนาทักษะบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	หลักสูตร	-	-	๔	-	-	๒.๐๐๐๐	ศทส.
๑๑	โครงการศึกษาความเชื่อมโยงด้านน้ำบาดาลพลังงานอาหาร ในกลุ่มผู้ประกอบการน้ำบาดาล	แนวทาง	-	๑	๑	-	๖.๐๐๐๐	๖.๐๐๐๐	วนป. (สคป.)
๑๒	โครงการสร้างการรับรู้ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล	ครั้ง	-	๖	๖	-	๔.๕๐๐๐	๔.๕๐๐๐	กสส.
๑๓	โครงการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทางวิชาการด้านการบริหารจัดการน้ำบาดาลกับต่างประเทศเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการน้ำบาดาล	รายการ	๒	๗	๘	๐.๖๘๗๓	๔.๔๐๐๐	๓.๓๐๐๐	กฝ.
๑๔	โครงการพัฒนาองค์ความรู้และฐานข้อมูลน้ำบาดาลในภูมิภาคอาเซียน	รายการ	-	๑	๑	-	๔.๕๐๐๐	๑.๕๐๐๐	กฝ.
๑๕	โครงการร่วมเป็นเจ้าภาพการประชุมระดับนานาชาติ THA ๒๐๒๑ International Conference	รายการ	-	๑	-	-	๐.๘๑๖๑	-	กฝ.
รวมทั้งสิ้น			๒,๑๒๒	๑๐,๗๗๑	๑๐,๗๗๕	๓๐.๕๓๔๓	๑๑๒,๑๑๖๑	๑๑๙,๑๐๐	

๔.๗ ห่วงโซ่คุณค่า (The Value Chain) ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

ห่วงโซ่คุณค่า (The Value Chain) ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในปัจจุบัน แสดงดังภาพ

ภาพที่ ๖ ห่วงโซ่คุณค่า (The Value Chain) ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในปัจจุบัน

๔.๘ โครงสร้างองค์กรและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานในปัจจุบันของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

ภาพที่ ๗ โครงสร้างองค์กรในปัจจุบันของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

หน่วยงาน	อำนาจหน้าที่
กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	<ul style="list-style-type: none"> (ก) เสนอแนะให้คำปรึกษาแก่หัวหน้าส่วนราชการในกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการ (ข) ติดตาม ประเมินผล และจัดทำรายงานเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการในกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (ค) ประสานและดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการร่วมกับหน่วยงานกลางต่างๆ และหน่วยงานภายในกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (ง) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย
กลุ่มตรวจสอบภายใน	<ul style="list-style-type: none"> (ก) ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบด้านการบริหาร การเงิน และการบัญชีของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (ข) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย
กลุ่มนิติกร	<ul style="list-style-type: none"> (ก) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (ข) ดำเนินการเกี่ยวกับงานความงานเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางแพ่ง อาญา งานคดีปกครอง และงานคดีอื่นที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (ค) ดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนากฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (ง) ให้คำปรึกษา แนะนำแก่บุคลากรและหัวหน้าส่วนราชการในกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบภาครัฐต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในกิจการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และปฏิบัติงานร่วมกับส่วนราชการในกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และหน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้อง (จ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย
สำนักบริหารกลาง	<ul style="list-style-type: none"> (ก) ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป งานสารบรรณ และงานช่วยอำนวยความสะดวก ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (ข) ดำเนินการเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี การงบประมาณ การพัสดุ อาคารสถานที่ และยานพาหนะของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

หน่วยงาน	อำนาจหน้าที่
	<ul style="list-style-type: none"> (ค) ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การพัฒนาข้าราชการ การเสริมสร้างวินัย และรักษาระบบคุณธรรมของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (ง) ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลกิจกรรม ความรู้ ความก้าวหน้า และผลงานของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (จ) ดำเนินการอื่นใดที่มีได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการใดของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (ฉ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย
กองแผนงาน	<ul style="list-style-type: none"> (ก) จัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการ อนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำบาดาล (ข) จัดทำแผนงาน โครงการพัฒนาน้ำบาดาล (ค) ประสานการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล (ง) ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานโครงการ (จ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย
ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศทรัพยากรน้ำบาดาล	<ul style="list-style-type: none"> (ก) จัดระบบการสำรวจ การเก็บ และการใช้ประโยชน์ข้อมูลของหน่วยงานในสังกัดและเป็นศูนย์ข้อมูลและระบบสารสนเทศของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (ข) พัฒนาข้อมูลและระบบสารสนเทศทรัพยากรน้ำบาดาล และให้บริการ รวมทั้งเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำบาดาล (ค) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย
สำนักควบคุมกิจการน้ำบาดาล	<ul style="list-style-type: none"> (ก) ควบคุมการใช้ทรัพยากรน้ำบาดาลให้เป็นไปตามแผนการใช้ทรัพยากรน้ำบาดาลแห่งชาติ และแผนการจัดสรรทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างยั่งยืน (ข) กำกับ ดูแล การประกอบกิจการน้ำบาดาล ตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล

หน่วยงาน	อำนาจหน้าที่
	<ul style="list-style-type: none"> (ค) ฝึกอบรมผู้ควบคุม รับผิดชอบการเจาะน้ำบาดาลและการอุดกมลบ่อน้ำบาดาล (ง) ปฏิบัติภารกิจในการจัดให้มีการจดทะเบียนช่างเจาะน้ำบาดาลและผู้รับเหมาเจาะน้ำบาดาล รวมทั้งดำเนินการเพื่อออกหนังสือรับรองให้วิศวกรและนักธรณีวิทยา (จ) บริหารจัดการกองทุนน้ำบาดาล รวมทั้งบริหารโครงการต่างๆ ในกองทุนน้ำบาดาล (ฉ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย
สำนักพัฒนาน้ำบาดาล	<ul style="list-style-type: none"> (ก) เสนอแนะแผนงานและพัฒนากิจการน้ำบาดาล (ข) ศึกษา วิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีด้านการพัฒนาน้ำบาดาล (ค) พัฒนาและจัดทำมาตรฐาน ข้อกำหนด หลักเกณฑ์ และคู่มือด้านการพัฒนาและบริหารจัดการน้ำบาดาล (ง) ฝึกอบรม ถ่ายทอดและเผยแพร่ความรู้เทคนิคต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาน้ำบาดาล (จ) ให้การสนับสนุนและคำปรึกษาด้านวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาน้ำบาดาล (ฉ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย
สำนักสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาล	<ul style="list-style-type: none"> (ก) สำรวจและทำแผนที่อุทกธรณีวิทยา (ข) สำรวจธรณีฟิสิกส์ และภาพถ่ายทางอากาศ และดาวเทียม (ค) ดำเนินการเกี่ยวกับการสำรวจ และประเมินศักยภาพน้ำบาดาลเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการ (ง) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย
สำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล	<ul style="list-style-type: none"> (ก) เสนอแนะมาตรการเกี่ยวกับการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล (ข) ฝึกระวังระดับน้ำและคุณภาพน้ำบาดาล

หน่วยงาน	อำนาจหน้าที่
	<ul style="list-style-type: none"> (ค) ป้องกันและแก้ไขวิกฤติน้ำบาดาล และผลกระทบต่อแหล่งน้ำบาดาลและสิ่งแวดล้อม (ง) ศึกษา วิจัย การอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล (จ) ตรวจสอบวิเคราะห์คุณภาพน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค อุตสาหกรรมและเกษตรกรรม (ฉ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย
<p>สำนักทรัพยากร น้ำบาดาล เขต ๑ - ๖</p>	<ul style="list-style-type: none"> (ก) จัดทำข้อเสนอแนะ มาตรการ แผนงาน และงบประมาณในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ในส่วนที่รับผิดชอบ ให้สอดคล้องกับเป้าหมายและยุทธศาสตร์ของกรม จังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ข) ดำเนินการศึกษา สำรวจ ประเมินศักยภาพน้ำบาดาล และอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำบาดาลในระดับพื้นที่ (ค) บริหารจัดการ และพัฒนาแหล่งน้ำบาดาล ให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งด้านอุปโภคบริโภค อุตสาหกรรมและเกษตรกรรม (ง) ส่งเสริมและสนับสนุนในการกำกับดูแล ควบคุม เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล (จ) สนับสนุนการพัฒนาโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (ฉ) ดำเนินการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนแก่ประชาชนในพื้นที่ประสบภัยพิบัติธรรมชาติ (ช) ให้คำปรึกษาและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาและบริหารจัดการน้ำบาดาลให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชน (ซ) สนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ (ฌ) ให้บริการข้อมูลและสารสนเทศน้ำบาดาลในพื้นที่รับผิดชอบ รวมทั้งบริการวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลในเบื้องต้น (ญ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

บทที่ ๕ ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูง

ที่ปรึกษาเข้าสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูง เพื่อรับทราบวิสัยทัศน์ ทิศทางและแนวทางการพัฒนา ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล โดยใช้การสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล ท่านละประมาณ ๑ ชั่วโมง เพื่อให้ได้ข้อมูลในประเด็นที่สำคัญต่อการพัฒนาและออกแบบโครงสร้างองค์กรของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล โดยที่ปรึกษาได้เข้าสัมภาษณ์อธิบดีและรองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล รวมทั้งการเข้าเก็บข้อมูลและความคิดเห็นเพิ่มเติมจากหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องและมีผลกระทบต่อทิศทางการดำเนินงานและการวางแผนของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อทราบแนวทางในการจัดเตรียมข้อมูลในการขอทบทวนโครงสร้างองค์กรของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลจากองค์กรกำกับ ระหว่างวันที่ ๕-๙ เมษายน ๒๕๖๔ ตามกำหนดการ ดังนี้

วันที่	เวลา	ตำแหน่ง
๕ เมษายน ๖๔	๑๓.๓๐ - ๑๔.๓๐ น.	 อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล นายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์
๗ เมษายน ๖๔	๑๓.๓๐ - ๑๔.๓๐ น.	 รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล นายกุลศล ไชตริตัน
๙ เมษายน ๖๔	๑๓.๓๐ - ๑๔.๓๐ น.	 รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล นายสวัสดิ์ อันเตง

กำหนดการสัมภาษณ์ผู้บริหารและแนวทางคำถามในการสัมภาษณ์ผู้บริหาร แนบในภาคผนวกของรายงานฉบับนี้

ภาคผนวก ค (๑) กำหนดการสัมภาษณ์ผู้บริหาร

ภาคผนวก ค (๒) แนวทางคำถามในการสัมภาษณ์ผู้บริหาร

๕. ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล สรุปรายละเอียดได้ดังนี้

๕.๑ ทิศทาง กลยุทธ์ ภารกิจ แผนงาน สิ่งที่ต้องการทำให้เกิดขึ้น ในกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ในระยะสั้นและระยะยาว (Short and Long-term Strategy) - ระยะสั้น ๑-๒ ปีและระยะยาว ๓-๕ ปี

๑) วิสัยทัศน์ (Vision)

มุ่งสู่การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล เชิงพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงด้านน้ำและการใช้ประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน ภายในปี ๒๕๘๐

๒) พันธกิจ (Mission)

๒.๑) สำรวจ พัฒนา ประเมินศักยภาพ อนุรักษ์ พื้นฟู เพื่อการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างสมดุลและยั่งยืน

๒.๒) กำกับ ควบคุม การประกอบกิจการน้ำบาดาล รวมทั้งปรับปรุงและบังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรม เพื่อตอบสนองความต้องการใช้น้ำของทุกภาคส่วน

๒.๓) เสริมสร้างขีดความสามารถขององค์กร พัฒนาระบบ กลไก ฐานข้อมูลและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล

๒.๔) บูรณาการและสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ

๓) แผนปฏิบัติการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีภารกิจหลักในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล เสนอแนะนโยบายและแผน และมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการสำรวจ บริหารจัดการพัฒนา อนุรักษ์ พื้นฟู รวมทั้ง ควบคุม กำกับ ดูแล ติดตาม ประเมินผล และแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาล พัฒนาระบบ นวัตกรรม กำหนดมาตรฐาน และถ่ายทอดเทคโนโลยี เพื่อการจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ให้บริการประชาชน เพื่อตอบสนองความต้องการน้ำอุปโภคบริโภค การอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม โดยไม่ก่อผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เกิดความสมดุลในการนำมาใช้อย่างคุ้มค่าเป็นธรรมและยั่งยืน จะเห็นได้ว่า โดยลักษณะงานของบุคลากรในสังกัดกรมทรัพยากรน้ำบาดาลต้องปฏิบัติคือ การเป็นนักวิชาการ นักส่งเสริม ที่ปรึกษา และนักประสาน ให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนทุกภาคส่วนภายใต้ภาวะเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน และสามารถสรุปลักษณะงานและการให้บริการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้

๔) แผนปฏิบัติราชการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลระยะ ๕ ปี (วาระแรก ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาด้านน้ำบาดาล ๔ ด้าน ดังนี้

๔.๑) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สำรวจ ศักยภาพ และพัฒนาน้ำบาดาล

เป้าประสงค์ คือ มีน้ำบาดาลที่มีคุณภาพและปริมาณเพียงพอ เพื่อการอุปโภคบริโภค ตลอดจนเพื่อสนับสนุน ภาคการผลิต ทั้งอุตสาหกรรม เกษตร ท่องเที่ยวและบริการ

(๑) ประชาชนมีน้ำบาดาลที่มีคุณภาพและปริมาณ เพียงพอเพื่อการอุปโภคบริโภค ตลอดจนสนับสนุน ภาคการผลิตทั้งอุตสาหกรรม เกษตร ท่องเที่ยว และบริการ

(๒) มีแหล่งน้ำสำรองเพิ่มขึ้นในสภาวะวิกฤติ

(๓) มีข้อมูลศักยภาพน้ำบาดาลใช้สำหรับการบริหารจัดการน้ำบาดาล

กลยุทธ์/ มาตรการรองรับ

(๑) สำรวจ ออกแบบประเมินความเหมาะสมของบ่อน้ำบาดาลรองรับการพัฒนา

- (๒) พัฒนาน้ำบาดาลให้เพียงพอ ทัวถึง และมีคุณภาพตามมาตรฐาน
- (๓) กำหนดมาตรฐานการประปาบาดาล
- (๔) นำเทคโนโลยีมาใช้ในการสำรวจประเมินศักยภาพน้ำบาดาล
- ๔.๒) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ อนุรักษ์และฟื้นฟูน้ำบาดาล
 - เป้าประสงค์ คือ เสนอแนะเชิงนโยบาย มาตรการ แผนงานด้านอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล
 - กลยุทธ์/ มาตรการรองรับ
 - (๑) ศึกษา วิจัยเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล
 - (๒) เฝ้าระวังทรัพยากรน้ำบาดาล
 - (๓) ฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล
- ๔.๓) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ กำกับควบคุม การประกอบกิจการน้ำบาดาล
 - เป้าประสงค์ คือ
 - (๑) ใช้ประโยชน์ และอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลให้เกิดความยั่งยืน
 - (๒) พัฒนา และปรับปรุงกฎหมาย
 - กลยุทธ์/ มาตรการรองรับ
 - (๑) ใช้นวัตกรรมในการกำกับ ควบคุม
 - (๒) ส่งเสริมให้ปฏิบัติตามกฎหมายน้ำบาดาล
 - (๓) พัฒนา และปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับสภาวการณ์ปัจจุบัน
- ๔.๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล
 - เป้าประสงค์ คือ
 - (๑) มีฐานข้อมูลสารสนเทศ และโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล
 - (๒) การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างมีประสิทธิภาพ
 - กลยุทธ์/ มาตรการรองรับ
 - (๑) พัฒนา ปรับปรุง ฐานข้อมูลสารสนเทศ และโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล
 - (๒) วิจัย พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม
 - (๓) จัดทำแผนที่น้ำบาดาล
 - (๔) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์
 - (๕) พัฒนาองค์ความรู้ และสร้างแรงจูงใจ ให้บุคลากรทุกภาคส่วน

๕.๒ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในปัจจุบัน

๑) จุดแข็ง

- เป็นหน่วยงานเดียวในประเทศไทยที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านน้ำบาดาล
- เป็นหน่วยงานหลักด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล
- น้ำบาดาลมีปริมาณมากและมีความสะอาดได้มาตรฐาน เพียงพอต่อการอุปโภค บริโภค เกษตรกรรม และอุตสาหกรรม
- มีบุคลากรที่มีองค์ความรู้เฉพาะทางที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะด้านธรณีวิทยาและการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล (สำรวจ พัฒนา อนุรักษ์ และควบคุม) ที่ได้สั่งสมประสบการณ์และทักษะที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งจะถ่ายทอดองค์ความรู้ดังกล่าว จากรุ่นสู่รุ่น

- มีฐานข้อมูลด้านน้ำบาดาล และมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ที่สามารถวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลให้เกิดประโยชน์
- มีห้องปฏิบัติการ (Lab) วิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลเป็นของตนเอง ที่มีเครื่องมือครบถ้วน สามารถตรวจคุณสมบัติของน้ำได้อย่างละเอียด

๒) จุดอ่อน

- ขาดการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับคุณค่า ความสำคัญ และประโยชน์ของน้ำบาดาลให้กับประชาชนอย่างเพียงพอ
- ขาดแคลนบุคลากรในสายอาชีพหลัก ได้แก่ ธรณีวิทยา นักวิทยาศาสตร์ และวิศวกร (โยธา ไฟฟ้า และเครื่องกล) เป็นต้น เนื่องจากสถานศึกษาภายนอกไม่มีหลักสูตรเฉพาะทางด้านน้ำบาดาล
- ลูกจ้างประจำที่เกษียณอายุงาน ไม่สามารถรับทดแทนได้ตามที่ระเบียบของราชการกำหนด โดยลูกจ้างประจำของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลส่วนใหญ่เป็นกลุ่มงานช่างที่มีความชำนาญ และประสบการณ์เฉพาะทาง
- ขาดความต่อเนื่องของการฝึกอบรมและการถ่ายทอดองค์ความรู้
- เครื่องจักรของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีอายุการใช้งานมากกว่า ๒๐ ปี ซึ่งสามารถขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลได้ที่มีความลึกไม่เกิน ๒๐๐ เมตร แต่ในปัจจุบันต้องขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลที่มีความลึก ๔๐๐-๖๕๐ เมตร เนื่องจากบางพื้นที่เป็นอุทกธรณีวิทยาชั้นสูงหรือพื้นที่ยาก หรือมีน้ำเค็มอยู่ในชั้นบาดาล จึงต้องขุดลึกขึ้นเพื่อให้เจอน้ำสะอาด
- มีข้อจำกัดในการใช้งบประมาณ เงินกองทุนพัฒนาน้ำบาดาลใช้ได้ในงานวิชาการ ศึกษา วิจัย และพัฒนาน้ำบาดาลเท่านั้น

๓) โอกาส

- น้ำบาดาลมีปริมาณมาก ไม่ผันแปรตามฤดูกาลเหมือนน้ำผิวดิน สามารถใช้เป็นแหล่งน้ำหลักในฤดูแล้งและแหล่งน้ำเสริมในฤดูอื่นๆ
- ปัจจุบันประเทศไทยประสบภัยแล้ง ทำให้น้ำบาดาลมีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือความเดือดร้อนของประชาชนและเกษตรกร ทำให้รัฐบาลให้ความสำคัญกับกรมทรัพยากรน้ำบาดาลมากขึ้น
- มีเครือข่ายที่เข้าใจการปฏิบัติหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ที่ช่วยสนับสนุนการทำงานของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น เป็นกลุ่มแข่งการลักลอบเจาะบ่อน้ำบาดาลโดยไม่ขอใบอนุญาต เป็นต้น
- การปรับบทบาทเป็น Regulator ทำให้อำนาจกรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีบทบาทในการกำกับและควบคุมการขุดเจาะ และการใช้น้ำบาดาลมากขึ้น

๔) อุปสรรค

- ปัจจุบันมีการลักลอบเจาะการใช้น้ำบาดาล หรือการเจาะบ่อน้ำบาดาลผิดเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาตจำนวนมาก
- เครื่องมือที่จะนำมาใช้เป็นเทคโนโลยีที่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้ต้องใช้งบประมาณค่อนข้างมาก

- ปัญหาทางด้านมลพิษการปนเปื้อนลงสู่ชั้นน้ำบาดาล ทำให้การฟื้นฟูคุณภาพให้กลับมามีคุณภาพดีดังเดิมได้ยาก
- สถานศึกษาภายในประเทศไม่มีหลักสูตรเฉพาะทางด้านน้ำบาดาล ทำให้ขาดแคลนบุคลากรเฉพาะทาง

๕.๓ สิ่งสำคัญที่ช่วยให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลประสบความสำเร็จตามกลยุทธ์และภารกิจ (Key Success Factor)

- ๑) การมีบุคลากรที่มีความรู้ ประสบการณ์ทางน้ำบาดาล ทั้งด้านวิชาการและเทคนิค
- ๒) การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทั้งความรู้ด้านวิชาการ ประสบการณ์ปฏิบัติงานเฉพาะทางด้านน้ำบาดาล
- ๓) การบริหารจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management) เพื่อให้เกิดการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านน้ำบาดาลจากบุคลากรรุ่นเก่าสู่บุคลากรรุ่นใหม่
- ๔) การเตรียมอัตรากำลังที่เพียงพอต่อปริมาณงานที่จะเกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคต
- ๕) การมีเครื่องจักร อุปกรณ์ที่ทันสมัย
- ๖) การจัดทำแผนงานของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้ความสำคัญกับแผนที่ทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากน้ำบาดาลก่อนสิ่งอื่น

๕.๔ แนวทาง/ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดโครงสร้างองค์กรของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล รวมทั้งประเด็นที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างองค์กรของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

กรมทรัพยากรน้ำบาดาลไม่ได้ปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ รวมทั้งสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน อาทิ การทบทวนแผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาประเทศ แผนปฏิรูปประเทศ และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง การเพิ่มบทบาทของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลจากความต้องการใช้น้ำบาดาลที่เพิ่มขึ้นทั้งในภาคอุตสาหกรรมและด้านการเกษตร กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจึงต้องการขอทบทวนและปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ เพื่อให้การบริหารจัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพคล่องตัว รวดเร็ว และเหมาะสมกับสถานการณ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

- ๑) การจัดตั้งสำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๗ – ๑๒ เนื่องจากความต้องการใช้น้ำบาดาลเพิ่มมากขึ้น ทั้งด้านอุปโภค บริโภค การท่องเที่ยว เกษตรกรรม อุตสาหกรรม และเพื่อรักษาระบบนิเวศ รวมทั้งลักษณะเฉพาะทางธรณีวิทยาต่างกันในแต่ละภูมิภาค ส่งผลต่อการใช้เทคนิคในการบริหารงาน/ คน/ เครื่องจักรในแต่ละพื้นที่ต่างกัน กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจึงเห็นความจำเป็นในการขอจัดตั้งสำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๗ – ๑๒ เพื่อให้กระจายปริมาณงาน รวมทั้งให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารจัดการ และความรวดเร็วในการให้บริการ
- ๒) การยกฐานะกลุ่มนิติการ เป็นกองกฎหมาย มีเหตุผลความจำเป็น ดังนี้
 - ๒.๑) การปรับบทบาทกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็น Regulator
 - ๒.๒) การรับโอนภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยมีการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐

- ๒.๓) มีปริมาณงานจากการบังคับใช้กฎหมาย เช่น เตรียมการปรับปรุงแก้ไขและออกกฎหมายว่าด้วย น้ำบาดาล การเปรียบเทียบคดี การตรวจสอบนิติกรรมสัญญา และคดีแพ่งหนี้ค้ำชำระค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล และคดีอาญา คดีปกครอง งานคดีอื่นๆ เป็นต้น
 - ๒.๔) มีคดีที่มีความสำคัญและสร้างความเสียหายแก่รัฐสูง เช่น คดีหนี้ค้ำใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล และคดีการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล เป็นต้น
- ๓) การจัดตั้งกองวิเคราะห่น้ำบาดาล มีเหตุผลความจำเป็น ดังนี้
- ๓.๑) เนื่องจากโครงสร้างส่วนราชการเดิม กองวิเคราะห่น้ำบาดาลเป็นส่วนหนึ่งของสำนักอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล ซึ่งเป็นงานที่ดำเนินการทางด้านธรณีวิทยา ซึ่งบุคลากรและอัตรากำลังของกองวิเคราะห่น้ำบาดาลเป็นนักวิทยาศาสตร์ ส่งผลให้การขยายอัตรากำลังของกองวิเคราะห่น้ำบาดาลมีขีดจำกัด ไม่สมดุลกับปริมาณงานที่เพิ่มมากขึ้น
 - ๓.๒) กระบวนงานของกองวิเคราะห่น้ำบาดาล เป็นกระบวนงานหลักที่ดำเนินการด้านศึกษา วิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีการปรับปรุงคุณภาพน้ำบาดาลให้มีประสิทธิภาพ การกำกับ รับรอง สถาบันการวิเคราะห่น้ำภาคเอกชน การปรับปรุงระบบคุณภาพน้ำบาดาล ซึ่งมีภารกิจที่แตกต่างจากสำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล
 - ๓.๓) เป็นหน่วยงานหลักในการกำกับ ดูแล รักษา วิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาล ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ซึ่งลักษณะงานดังกล่าวไม่สามารถมอบหมายภารกิจให้กับหน่วยงานท้องถิ่นดำเนินการได้ เนื่องจากต้องมียุทธศาสตร์ด้านน้ำบาดาล ขั้นตอนการเก็บตัวอย่างและวิเคราะห์คุณภาพน้ำอย่างถูกวิธี ทั้งนี้บางกระบวนการต้องดำเนินการเก็บตัวอย่างน้ำและวิเคราะห์คุณภาพน้ำควบคู่กับการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล

๕.๕ แผนการนำ Digital Technology มาใช้ในกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ระยะสั้น ๑-๒ ปี และระยะยาว ๓-๕ ปี

ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นไปอย่างรวดเร็ว รวมถึงปริมาณข้อมูลเพิ่มมากขึ้นทุกปี จึงทำให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจำเป็นต้องมีแผนปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัย เหมาะสมตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งจะเป็นเครื่องมือ (Tools) ที่สำคัญในการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนี้

- ๑) การพัฒนาระบบสารสนเทศ (Information System) ประกอบด้วย
 - ๑.๑) ระบบสารสนเทศ เช่น การสร้างระบบ E-Service เพื่ออำนวยความสะดวกและลดขั้นตอนในการขออนุมัติ ขออนุญาตเจาะและใช้น้ำบาดาล เป็นต้น
 - ๑.๒) การพัฒนาแอปพลิเคชัน เช่น Badan๔Thai ระบบ Chatbot เพื่อตอบคำถามลูกค้า เป็นต้น
- ๒) งานคลังข้อมูลและศูนย์กลางแลกเปลี่ยนข้อมูล ประกอบด้วย
 - ๒.๑) พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านน้ำบาดาล (Database) เพื่อให้สามารถแบ่งปันข้อมูลผ่านระบบสำหรับหน่วยงานทั่วประเทศ
 - ๒.๒) การจัดทำแผนที่น้ำบาดาลในรูปแบบ ๓-D
- ๓) การบริหารคอมพิวเตอร์ เครือข่าย และความมั่นคงสารสนเทศ (IT Security) ประกอบด้วย
 - ๓.๑) บำรุงรักษาระบบเครือข่ายและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับระบบคอมพิวเตอร์
 - ๓.๒) ปรับปรุงระบบเครือข่าย (Server) เพื่อเชื่อมต่อระบบทั่วประเทศ เป็นต้น

๓.๓) งานด้านความมั่นคงสารสนเทศ (IT Security)

๕.๖ หลักเกณฑ์ที่ใช้สำหรับขอปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการภายในกรม ให้อ้างอิงจากหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่นร ๑๒๐๐/ว ๓ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ เรื่องการแบ่งส่วนราชการภายในกรม (ตามมติ คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑) มีคำชี้แจงประกอบการแบ่งส่วนราชการภายในกรม ประกอบด้วย ๘ ข้อ ได้แก่

- ๑.) การทบทวนบทบาท ภารกิจภาพรวมของส่วนราชการ
- ๒.) เหตุผลความจำเป็นในการขอจัดตั้ง
- ๓.) ภารกิจของส่วนราชการที่จะมีการแบ่งส่วนราชการใหม่
- ๔.) อัตรากำลังเจ้าหน้าที่
- ๕.) ปริมาณงาน ประกอบด้วยปริมาณงานย้อนหลัง และเป้าหมายล่วงหน้า
- ๖.) แสดงตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
- ๗.) ค่าใช้จ่าย
- ๘.) ร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ

๑.) การทบทวนบทบาท ภารกิจภาพรวมของส่วนราชการ

ต้องวางแนวทางว่าในอนาคตส่วนราชการต้องการเป็นหน่วยงานที่ดำรงอยู่เพื่อทำอะไรให้กับ ประเทศชาติและตอบสนองประชาชนอย่างไร สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งหน่วยงานหรือไม่ และเป็นภารกิจที่ไม่ซ้ำซ้อนกับส่วนราชการและหน่วยงานอื่นของรัฐ รวมถึงเหตุผลจำเป็นต้องดำเนินการ โดยส่วนราชการ ไม่สามารถให้หน่วยงานอื่นดำเนินการแทนได้

๒.) เหตุผลความจำเป็นในการขอจัดตั้ง

ต้องระบุเหตุผลความจำเป็นของการขอจัดตั้งที่ชัดเจน รวมทั้งเมื่อจัดตั้งขึ้นแล้วมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น อย่างไร และแสดงถึงประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับอย่างชัดเจน โดยชี้แจงสาเหตุที่ต้องการขอปรับปรุง ส่วนราชการ ดังนี้

- ๒.๑) การวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก ที่มีผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยงาน รวมถึง การเตรียมพร้อมและรองรับการเปลี่ยนแปลง
- ๒.๒) ปัญหาการดำเนินงาน หรือการบริหารงานของกรม อันเนื่องมาจากโครงสร้างส่วนราชการเดิม ไม่เหมาะสม
- ๒.๓) การวิเคราะห์ทบทวนบทบาทหน้าที่และภารกิจของหน่วยงานในอนาคต หน้าที่ความรับผิดชอบ เพิ่มขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงไป
- ๒.๔) การเปลี่ยนแปลงระบบ หรือวิธีการทำงาน แสดงกระบวนการดำเนินงานระหว่างหน่วยงาน ภายในกรม
- ๒.๕) การเสนอแผนการนำ Digital Technology มาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อสร้างประสิทธิภาพในการทำงาน หรือนำมาทดแทนเพื่อลดภาระงานที่มีอยู่เดิม
- ๒.๖) กรณีการแบ่งส่วนราชการในกรมที่ต้องเสนอให้ ก.พ.ร. พิจารณา ส่วนราชการต้องชี้แจงเหตุผล ความจำเป็นในการขอจัดตั้งในภาพรวม และต้องระบุข้อเสนอลดให้ยุบเลิก หรือยุบรวมหน่วยงาน ที่มีอยู่เดิม (One-In, X-Out) เพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อนทั้งในด้านภารกิจและงบประมาณ

๓.) ภารกิจของส่วนราชการที่จะมีการแบ่งส่วนราชการใหม่

ต้องระบุขอบเขตหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการระดับกรม และแสดงแผนภูมิการแบ่งส่วนราชการในปัจจุบัน รวมถึงการเปรียบเทียบการแบ่งส่วนราชการที่มีอยู่ในปัจจุบันและที่ขอปรับปรุงใหม่ ตลอดจนหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละส่วนราชการในปัจจุบันและที่ขอปรับปรุงใหม่

๔.) อัตรากำลังเจ้าหน้าที่

สรุปกรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน พร้อมทั้งรายละเอียดการจัดอัตรากำลังที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน และอัตรากำลังที่จะปรับปรุงให้สอดคล้องกับการแบ่งส่วนราชการภายในกรมใหม่

๕.) ปริมาณงาน

แสดงงานสำคัญที่มีอยู่ปัจจุบัน และมีปริมาณงานมากน้อยเพียงใด โดยให้แสดงสถิติปริมาณงานย้อนหลัง ๓ ปี สำหรับงานใหม่ให้แสดงว่าได้ลงมือดำเนินการอะไรไปบ้างแล้วอย่างไรหรือไม่ และให้แสดงประมาณการปริมาณงานล่วงหน้า ๓ ปี ตามที่งานจะพึงมี หรือเป้าหมายของงานตามแผน

๖.) แสดงตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ที่เป็นผลจากการดำเนินงานปรับปรุงโครงสร้างและภารกิจของส่วนราชการ/ ส่วนราชการระดับต่ำกว่ากรมใหม่

๗.) ค่าใช้จ่าย

ให้แสดงรายละเอียดงบประมาณค่าใช้จ่ายในปัจจุบัน และประมาณการค่าใช้จ่ายในปีงบประมาณถัดไป (๓ ปีข้างหน้า) เฉพาะส่วนราชการที่ขอปรับปรุง โดยจำแนกรายละเอียดงบประมาณตามงบรายจ่าย

๘.) ร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ พร้อมเหตุผลในการปรับปรุงกฎกระทรวงรายละเอียดหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ เรื่องการแบ่งส่วนราชการภายในกรม

๕.๗ การพิจารณาเป้าหมายที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลต้องรับผิดชอบตามแผนงานและนโยบายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

๑.) แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๘๐)

➢ เป้าหมายตามแผนแม่บทด้านที่ ๑ การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค

กลยุทธ์/ แผนงาน	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย (ปี)				หน่วยงาน อำนาจการ ขับเคลื่อน	หน่วยงานปฏิบัติ	
		๒๐ ปี	๖๐-๖๕ ปี	๖๖-๗๐ ปี	๗๑-๘๐ ปี		หลัก	สนับสนุน
๑. การพัฒนา ขยายเขตและ เพิ่มประสิทธิภาพระบบประปา หมู่บ้าน	หมู่บ้านที่ก่อสร้างระบบ ประปา	๒๕๖	๒๕๖	-	-	มท.	สธ./ อปท.	ทน./ ทบ./ กปภ./ นทพ.
	จำนวนครัวเรือน	๑๑,๔๔๑	๑๑,๔๔๑	-	-			
	หมู่บ้านที่ได้รับการเพิ่ม ประสิทธิภาพระบบประปา	๑๔,๕๓๔	๕,๔๗๒	๕,๑๕๗	๓,๙๐๕			
๒. พัฒนาประปาเมือง/ พื้นที่เศรษฐกิจ								
๒.๑ การขยายเขต/ เพิ่มเขต จ่ายน้ำ	จำนวนแห่ง/ สาขา	๑๐,๐๗๐	๒,๕๗๐	๒,๕๐๐	๕,๐๐๐	สททช.	กปน./ กปภ.	ขป./ ทน./ ทบ.
	จำนวนครัวเรือน	๑,๐๐๐,๐๐๐	๒๘๐,๐๐๐	๒๗๕,๐๐๐	๔๔๕,๐๐๐			
๓. พัฒนาน้ำอุปโภคบริโภคให้ได้มาตรฐานและราคาที่เหมาะสม								
๓.๑ การปรับปรุงระบบประปา หมู่บ้านให้ได้มาตรฐาน (SDGs)	ร้อยละหมู่บ้านที่ได้รับการ ปรับปรุงให้ได้มาตรฐาน	ครบทุกหมู่บ้าน	๒๐	๓๐	๕๐	มท.	สธ.	ทบ./ อน./ สป.ทส./ กปภ./ ทน.
	ร้อยละของระบบประปาที่ ผ่านมาตรฐานประปาดื่มได้		๙๐	๑๘	๒๗			

กลยุทธ์/ แผนงาน	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย (ปี)				หน่วยงาน อำนาจการ ขับเคลื่อน	หน่วยงานปฏิบัติ	
		๒๐ ปี	๖๐-๖๕ ปี	๖๖-๗๐ ปี	๗๑-๘๐ ปี		หลัก	สนับสนุน
๓.๒ พัฒนาน้ำดื่มสะอาดที่ได้ มาตรฐานและราคาที่เหมาะสม	จำนวนแห่ง	๔,๐๑๕	๒,๙๑๑	๑,๑๐๔	-		ทบ.	ศธ.
	ครัวเรือนที่ได้รับประโยชน์	๓๖๖,๗๐๐	๒๗๔,๓๐๐	๙๒,๔๐๐	-			

➤ เป้าหมายตามแผนแม่บทด้านที่ ๒ การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต

กลยุทธ์/ แผนงาน	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย (ปี)				หน่วยงาน อำนาจการ ขับเคลื่อน	หน่วยงานปฏิบัติ	
		๒๐ ปี	๖๐-๖๕ ปี	๖๖-๗๐ ปี	๗๑-๘๐ ปี		หลัก	สนับสนุน
๓. การจัดหาหน้าในพื้นที่เกษตรน้ำฝน								
๓.๔ พัฒนาน้ำบาดาลเพื่อ การเกษตร	ปริมาณน้ำ (ล้าน ลบ.ม.)	๘๕๘	๑๘๖	๒๔๙	๔๒๓	สททช.	ทบ./ อปท.	สปก.
	พื้นที่รับประโยชน์ (ไร่)	๑,๕๕๕,๗๙๐	๓๑๐,๖๗๐	๔๖๑,๘๐๐	๗๘๓,๓๒๐			
๔. การพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำ/ ระบบส่งน้ำใหม่								
๔.๑ พัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำ/ อาคารบังคับน้ำ/ ระบบส่งน้ำใหม่ (เกษตรและอุตสาหกรรม)	จำนวนแห่ง	๗,๓๓๒	๒,๓๑๒	๒,๕๙๑	๒,๔๒๙	สททช.	ชป.	ทน./ ทบ./ มท./ สปก./ กปร.
	ปริมาณน้ำ (ล้าน ลบ.ม.)	๑๓,๒๔๓	๒,๒๔๐	๓,๖๐๙	๘,๔๙๔			
	ปริมาณน้ำที่บริหารจัดการ ได้ (ล้าน ลบ.ม.)	๘,๓๙๗	๗๑๓	๑,๑๕๙	๖,๕๒๕			
	จำนวนพื้นที่มีระบบส่งน้ำ (ไร่)	๑๗,๙๔๕,๒๓๒	๒,๑๖๓,๐๐๓	๓,๔๕๓,๙๓๓	๑๒,๓๒๘,๒๙๖			

กลยุทธ์/ แผนงาน	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย (ปี)				หน่วยงาน อำนาจการ ขับเคลื่อน	หน่วยงานปฏิบัติ	
		๒๐ ปี	๖๐-๖๕ ปี	๖๖-๗๐ ปี	๗๑-๘๐ ปี		หลัก	สนับสนุน
๔.๒ พัฒนาแหล่งน้ำทางเลือกเช่น พัฒนาแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่ นำน้ำทะเลมาผลิตเป็นน้ำจืด	ปริมาณน้ำ (ล้าน ลบ.ม.)	๑๙๖	๘๔	๓๓	๗๙		สทนช./ ทบ.	ทุกหน่วยงาน
	พื้นที่เป้าหมายดำเนินการ	พื้นที่เศรษฐกิจ พิเศษ และ พื้นที่ท่องเที่ยว สำคัญ	พื้นที่เศรษฐกิจ พิเศษ ตาก มุกดาหาร สระแก้ว ตราด หนองคาย สงขลา และ EEC เกาะสมุย เกาะช้าง	พื้นที่เศรษฐกิจ พิเศษ นราธิวาส เชียงราย นครพนม กาญจนบุรี	พื้นที่ท่องเที่ยว สำคัญที่มีการ ขยายตัว			

๒.) แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

➤ เป้าหมายที่ ๑ : การจัดการน้ำเพื่อการอุปโภค

หน่วยงาน	งบประมาณ (ล้านบาท)	กิจกรรม	ตัวชี้วัดกิจกรรม	ลักษณะค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม				
กรมทรัพยากรน้ำบาดาล	๓๒๐.๔๑๗๗	สำรวจหาแหล่งน้ำบาดาลในพื้นที่ ศักยภาพต่ำ	จำนวนแหล่งน้ำบาดาลได้รับการศึกษา สำรวจ ประเมินศักยภาพแหล่งน้ำบาดาล ๒๙ พื้นที่	งบรายจ่าย ค่าก่อสร้างแหล่งน้ำที่มีราคา ต่อหน่วยต่ำกว่า ๑๐ ล้านบาท ๒๙ หน่วย ๖๑.๓๒๑๙ ล้านบาท
		พัฒนาน้ำบาดาลระยะไกล	จำนวนครัวเรือนที่ได้รับประโยชน์ ๓,๓๐๐ ครัวเรือน	งบลงทุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดหา แหล่งน้ำบาดาลเพื่อการอุปโภคบริโภค ในพื้นที่ขาดแคลนน้ำเสี่ยงภัยแล้ง มีปัญหาคคุณภาพน้ำเค็มฯ ใน ๒๒ จังหวัด ๒๒๕.๘๗๑๘ ล้านบาท
			ปริมาณน้ำที่สามารถพัฒนาเพื่อการ อุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น ๓,๘๕๔,๔๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อปี	
		ก่อสร้างสถานีจ่ายน้ำบาดาลเพื่อ ประชาชน	น้ำสะอาดสำหรับประชาชน เพื่อการ อุปโภคบริโภค ๑๗๕,๒๐๐ ลูกบาศก์เมตร ต่อปี	งบลงทุน ค่าก่อสร้างแหล่งน้ำ รวม ๘ หน่วย ๓๓.๒๒๔๐ ล้านบาท
			จำนวนครัวเรือนที่ได้รับประโยชน์ ๒,๔๐๐ ครัวเรือน	

➤ เป้าหมายที่ ๒ : การจัดการน้ำภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมอย่างสมดุล รวมถึงการเพิ่มผลผลิตภาพการใช้น้ำ

หน่วยงาน	งบประมาณ (ล้านบาท)	กิจกรรม	ตัวชี้วัดกิจกรรม	ลักษณะค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม				๔,๕๔๒.๒๑๗
กรมทรัพยากรน้ำบาดาล	๙๒๒.๘๙๔๘	พัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร	จำนวนแหล่งน้ำบาดาลที่ได้รับการจัดหา/ พื้นที่เกษตรกรรมมีแหล่งน้ำบาดาล เพิ่มขึ้น	เป็นค่าก่อสร้างแหล่งน้ำที่มีราคาต่อหน่วย ต่ำกว่า ๑๐ ล้านบาท ๕๖๑ รายการ (รวม ๔๙๙.๖๑๕๘ ล้านบาท และ ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อ การเกษตรด้วยเทคโนโลยีสูง ๓๑ แห่ง แห่งละ ๑๔.๑๐๙๓ ล้านบาท)

➤ เป้าหมายที่ ๖ : การบริหารจัดการ

หน่วยงาน	งบประมาณ (ล้านบาท)	กิจกรรม	ตัวชี้วัดกิจกรรม	ลักษณะค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม				๑๘๖.๗๔๐
กรมทรัพยากรน้ำบาดาล	๓๓.๒๖๐	โครงการระบบติดตามเฝ้าระวังระดับ น้ำบาดาลและคุณภาพน้ำบาดาล ทั่วประเทศ		งบลงทุน ค่าก่อสร้างแหล่งน้ำมีราคาต่อ หน่วยต่ำกว่า ๑๐ ล้านบาท ๑๓ หน่วย

๕.๘ การทบทวนห่วงโซ่คุณค่า (The Value Chain) ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อให้ทราบว่า หน่วยงานไหนรับผิดชอบงานอะไร มีการส่งต่อทำงานกันอย่างไร

๕.๙ แนวทางในการขอปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการภายในกรมทรัพยากรน้ำบาดาล มีรายละเอียดดังนี้

๑) การจัดตั้งสำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๗-๑๒ สิ่งที่ต้องพิจารณา ได้แก่

๑.๑ การขอยกเว้นมติ ค.ร.ม. ตามรายละเอียดในหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๐/ว ๒๗ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เรื่องการปรับปรุงแนวทางการจัดส่วนราชการในภูมิภาค ประกอบด้วย

- (๑) การวิเคราะห์ภารกิจ
- (๒) การกำหนดเหตุผลความจำเป็นในการขอจัดตั้ง
- (๓) การกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ
- (๔) นโยบาย แผนงานสำคัญของรัฐบาลที่ส่วนราชการรับผิดชอบ
- (๕) ปริมาณงาน
- (๖) การกำหนดกลไกการดำเนินงาน
- (๗) ความคุ้มค่าของการจัดตั้ง
- (๘) ตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์
- (๙) ร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ

รายละเอียดเพิ่มเติมในหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เรื่องการปรับปรุงแนวทางการจัดส่วนราชการในภูมิภาค (ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐)

๑.๒ ปริมาณงานที่เพิ่มขึ้นที่จำนวนเขตที่อยู่ไม่สามารถบริหารจัดการได้ เช่น เขตครอบคลุมพื้นที่กว้าง ทำให้ไม่สามารถให้บริหารประชาชนได้ทันเวลา รวมทั้งเกิดความคล่องตัวในการดำเนินงาน และลดระยะเวลาในการเดินทาง อย่างไรก็ตามการจัดแบ่งเขตควรมีการเกลี่ยปริมาณงานให้มีความเหมาะสม โดยแนะนำว่าแต่ละเขตต้องมีปริมาณงานที่ใกล้เคียงกัน

๑.๓ ลักษณะงานในแต่ละเขตมีความแตกต่างกันทำให้ต้องการบุคลากรที่มีทักษะ ความชำนาญ และประสบการณ์ที่แตกต่าง

๒) การยกระดับกลุ่มนิติการเป็นกองกฎหมาย

๒.๑ การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่และภารกิจของหน่วยงานในอนาคต หน้าที่ความรับผิดชอบเพิ่มขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงไป เช่น การพิจารณาถึงบทบาทที่มุ่งสู่การเป็น Regulator รวมถึงมีการยกร่างกฎหมายเฉพาะ เป็นต้น

๒.๒ ปริมาณงาน แสดงงานสำคัญที่มีอยู่ปัจจุบัน และแสดงสถิติปริมาณงานย้อนหลัง ๓ ปี และประมาณการล่วงหน้า ๓ ปี

๒.๓ การศึกษาเกณฑ์การกำหนดเป็นกองกฎหมายของสำนักงาน ก.พ.ร.

๓) การจัดตั้งกองวิเคราะห์น้ำบาดาล ควรพิจารณาถึง

- ๓.๑ สาเหตุการแยกหน่วยงานออกจากสำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล เมื่อแยกแล้วทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้นหรือไม่ รวมทั้งการวิเคราะห์กระบวนการดำเนินงานว่าทำให้เกิดความคล่องตัวมากขึ้นอย่างไร
- ๓.๒ การแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของกองวิเคราะห์น้ำบาดาล เช่น กองวิเคราะห์น้ำบาดาลเป็นหน่วยงานเดียวที่มีห้องปฏิบัติการและเครื่องมือครบถ้วนสำหรับการตรวจวิเคราะห์คุณสมบัติของน้ำในทุกพารามิเตอร์ รวมทั้งมีความเชี่ยวชาญที่หน่วยงานภายนอกทำไม่ได้
- ๓.๓ ปัจจุบันมีปริมาณงานที่เพิ่มขึ้นอย่างไร ที่หน่วยงานเดิมไม่สามารถดำเนินการได้ จึงต้องแยกหน่วยงานออกมา
- ๓.๔ การออกแบบและการกำหนดบทบาทที่ชัดเจนระหว่างงานวิเคราะห์น้ำส่วนกลาง (กองวิเคราะห์น้ำบาดาล) และงานวิเคราะห์น้ำส่วนภูมิภาค เช่น ห้องปฏิบัติการส่วนกลางมีหน้าที่กำกับหน่วยตรวจตามพื้นที่ให้เป็นไปตามมาตรฐาน ห้องปฏิบัติการส่วนภูมิภาคมีหน้าที่ในการวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำเบื้องต้นที่ไม่ซับซ้อน เป็นต้น
- ๓.๕ การพิจารณาข้อมูล เพื่อสนับสนุนหลักเกณฑ์ในการทบทวนโครงสร้างหน่วยงานราชการเรื่อง One-in, X-Out)
- ๓.๖ การพิจารณาแผนการนำ Digital Technology มาสนับสนุนการดำเนินงาน เพื่อลดภาระงาน เช่น ปัจจุบันการนำ Lab Analysis System – E Lab) เข้ามาช่วยในการวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลในกระบวนการจัดการตัวอย่าง ทั้งการรับ การคำนวณ ประมวลผลการวิเคราะห์ เพื่อให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว ลดขั้นตอน มีความถูกต้องแม่นยำ เชื่อถือได้ และเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลคุณภาพน้ำบาดาลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

บทที่ ๖

บทวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis)

จัดทำบทวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis) ที่มีผลกระทบต่อบทบาทภารกิจของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เช่น พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นต้น โดยมุ่งเน้นแนวทางในการเสริมสร้างจุดแข็งขององค์กร รวมทั้งปัญหาการดำเนินงานอันเนื่องมาจากโครงสร้างเดิมที่ไม่เหมาะสม หน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้น หรือเปลี่ยนแปลงไป การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่และภารกิจของหน่วยงานในอนาคต (งานเพิ่มขึ้นอย่างไร หรือเปลี่ยนแปลงอย่างไร) การเปลี่ยนแปลงระบบหรือวิธีการทำงาน แสดงกระบวนการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอกกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

ในขั้นตอนนี้ที่ปรึกษาใช้การศึกษาข้อมูลที่มีอยู่ ร่วมกับการสัมภาษณ์ผู้บริหารและคณะทำงานของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล รวมทั้งข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ระหว่างวันที่ ๖ - ๒๐ เมษายน ๒๕๖๔ โดยสรุปรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

๖.๑ ความหมายของการวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis)

การวิเคราะห์สภาพองค์กรหรือหน่วยงานในปัจจุบัน เพื่อค้นหาจุดแข็ง จุดด้อย หรือสิ่งทีอาจเป็นปัญหาสำคัญในการดำเนินงานสู่สภาพที่ต้องการในอนาคต หลักการสำคัญของ SWOT คือ การวิเคราะห์ ๔ ด้าน คือ สภาพแวดล้อมภายใน สภาพแวดล้อมภายนอก โอกาส และอุปสรรค ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารทราบถึงการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต รวมทั้งผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อองค์กร ตลอดจนจุดแข็ง จุดอ่อน และความสามารถด้านต่างๆ ที่องค์กรมีอยู่ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดกลยุทธ์ และแผนการดำเนินงานที่เหมาะสม

ภาพที่ ๘ การวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis)

สภาพแวดล้อมภายใน (องค์กรสามารถควบคุมได้) ได้แก่ กิจกรรมต่างๆ ภายในองค์กร	
S - จุดแข็ง (Strengths) <ul style="list-style-type: none"> • ลักษณะเด่นของด้านต่างๆ ภายในองค์กร • ปัจจัยเอื้อต่อความสำเร็จขององค์กร 	W - จุดอ่อน (Weaknesses) <ul style="list-style-type: none"> • การบริหารขององค์กรที่ไม่สามารถทำได้ดี • อุปสรรคต่อความสำเร็จขององค์กร ต้องหาทางแก้ไข
การวิเคราะห์ภายในองค์กร <ul style="list-style-type: none"> ➤ ระบบ (System) ➤ โครงสร้าง (Structure) ➤ กลยุทธ์ (Strategy) 	

สภาพแวดล้อมภายนอก สิ่งแวดล้อมขององค์กร (องค์กรไม่สามารถควบคุมได้)	
O - โอกาส (Opportunities) <ul style="list-style-type: none"> • สิ่งแวดล้อมที่ประโยชน์ • ปัจจัยด้านบวกต่อการบริหารองค์กร 	T - อุปสรรค (Threats) <ul style="list-style-type: none"> • สิ่งแวดล้อมที่ปัจจัยด้านลบต่อการบริหารองค์กร
การวิเคราะห์ภายนอกองค์กร <ul style="list-style-type: none"> ➤ การเมือง (Political Component) ➤ เศรษฐกิจ (Economic Component) ➤ กฎหมาย (Legal Environment) 	

ภาพที่ ๙ หัวข้อการวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis)

๖.๒ ผลวิเคราะห์จุดแข็ง (Strength) จุดอ่อน (Weakness) โอกาส (Opportunity) และอุปสรรค (Threat) ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

๖.๒.๑ จุดแข็ง (Strength)

- S๑ มีกฎหมายเฉพาะ คือ พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.๒๕๒๐ รองรับการค้าดำเนินงาน เพื่อพัฒนาและบริหารจัดการน้ำบาดาลของประเทศอย่างชัดเจน พร้อมทั้งมีกองทุนพัฒนา น้ำบาดาล เป็นแหล่งเงินนอกงบประมาณที่จะช่วยสนับสนุนการค้าดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมตามหลักการ “ผู้ใช้หรือผู้ได้ประโยชน์เป็นผู้จ่าย” (Users or Beneficiaries’ Pays Principle) และสนับสนุนการพัฒนา ระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ ทั้งด้านการพัฒนาบุคลากร วัสดุและอุปกรณ์สนับสนุนอันจำเป็น รวมทั้งการวิจัยและพัฒนา เพื่อต่อยอดองค์ความรู้
- S๒ มียุทธศาสตร์บริหารจัดการทรัพยากรน้ำเป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน
- S๓ เป็นหน่วยงานเดียวในประเทศไทย ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านน้ำบาดาล

- S๔ มีบุคลากร ที่มีองค์ความรู้เฉพาะทางที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะด้านธรณีวิทยา และการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล (สำรวจ พัฒนา อนุรักษ์ และควบคุม) ที่ได้สั่งสมประสบการณ์และทักษะที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งจะถ่ายทอดองค์ความรู้ดังกล่าวจากรุ่นสู่รุ่น มีความสามัคคีในหน่วยงาน และผู้บริหารมีวิสัยทัศน์
- S๕ มีการจัดระบบการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ร่วมกันภายในองค์กร (Learning Society) ผ่านระบบพี่เลี้ยง (Mentoring and Coaching) จากการสอนงานของผู้บังคับบัญชาหรือผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์มากกว่าสู่บุคลากรรุ่นใหม่ มีการจัดส่งบุคลากรไปศึกษา ฝึกอบรม ดูงาน หรือประชุมและสัมมนาทั้งในประเทศและต่างประเทศ พร้อมทั้งจัดทำรายงาน และนำเสนอ เพื่อเผยแพร่ผลการเรียนรู้ดังกล่าว ตลอดจนมีการนำเสนอและเก็บบันทึกผล การศึกษา หรือวิจัยและพัฒนาของโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล เพื่อต่อยอดหรือขยายองค์ความรู้ให้กับบุคลากร
- S๖ เป็นหน่วยงานหลักด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ซึ่งมีหน่วยงานในภูมิภาค และที่ตั้งสำนักงานอยู่ศูนย์กลางพื้นที่ยุทธศาสตร์ชาติ ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น อุตรดิตถ์ นครราชสีมา และจังหวัดอุบลราชธานี
- S๗ มีฐานข้อมูลด้านน้ำบาดาล (แผนที่น้ำบาดาล ผู้ใช้น้ำ ข้อมูลด้านน้ำบาดาล พื้นที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อน เสี่ยงต่อการเสียสมดุลของแหล่งน้ำบาดาลและแอ่งน้ำบาดาลทั่วประเทศ) และมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ที่สามารถวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลให้เกิดประโยชน์
- S๘ มีการดูแลเครื่องจักรให้มีสภาพใช้งานดี มี Lab วิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลเป็นของตนเอง และบางสำนักงานมีเครื่องมือที่ทันสมัย
- S๙ มีเครือข่ายกลุ่มผู้ใช้น้ำ และสามารถขยายเครือข่ายออกไปยังทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้
- S๑๐ หน่วยงานมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่สนับสนุนการปฏิบัติงาน ให้มีความรวดเร็ว และลดขั้นตอนการบริหารงานโครงการ เพิ่มขีดความสามารถในการสนับสนุนการตัดสินใจ เช่น การจัดทำระบบ E-Service เพื่อลดขั้นตอนในการขออนุมัติ ขออนุญาตเจาะและใช้น้ำบาดาล
- S๑๑ โครงสร้างภายในองค์กร และสายบังคับบัญชามีความชัดเจน ครอบคลุมทุกภารกิจสนับสนุนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลได้ รวมทั้งมีผู้รับผิดชอบหลักในแต่ละภารกิจอย่างชัดเจน
- S๑๒ มีงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจำนวนมาก

๖.๒.๒ จุดอ่อน (Weakness)

- W๑ แผนที่น้ำบาดาลและแผนที่อุทกธรณีวิทยา ที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลใช้ ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๔๕ มีความล้าสมัย ไม่สอดคล้องกับสภาพอุทกธรณีที่เปลี่ยนแปลง ส่งผลต่อการกำหนดจุดเจาะบ่อน้ำบาดาลที่มีปริมาณน้ำเพียงพอ ทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการขุดเจาะ
- W๒ เครื่องจักรของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีอายุการใช้งานมากกว่า ๒๐ ปี ซึ่งสามารถขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลได้ที่มีความลึกไม่เกิน ๒๐๐ เมตร แต่ในปัจจุบันต้องขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลที่มีความลึก ๔๐๐-๖๕๐ เมตร ทำให้ต้องการเครื่องจักรใหม่ที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น
- W๓ ขาดบุคลากรในสายอาชีพหลัก ได้แก่ นักธรณีวิทยา และวิศวกร (โยธา ไฟฟ้า และเครื่องกล) เป็นต้น รวมทั้งตามระเบียบของราชการ ลูกจ้างประจำที่เกษียณอายุงาน ไม่สามารถรับทดแทนได้ โดยลูกจ้างประจำของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มงานช่างที่มีความชำนาญและประสบการณ์เฉพาะทาง
- W๔ ขาดความต่อเนื่องของการฝึกอบรมและการถ่ายทอดองค์ความรู้ ยังไม่มีแนวทางหรือระบบจัดการความรู้ที่สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์ให้กับบุคลากรรุ่นใหม่ที่ชัดเจน ทำให้องค์ความรู้บางส่วนขาดหายไป
- W๕ ความก้าวหน้าของตำแหน่งในสายงานต่างๆ ไม่เลื่อนไหล หรือมองเห็นความก้าวหน้าในสายงานยาก และตำแหน่งงานที่กำหนดในหลายส่วนงานไม่ตรงกับสายงานและอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติ อาจจะมีปัญหาในเรื่องการปฏิบัติงานตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับทางราชการได้
- W๖ ฐานข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน และขาดการบูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน และขาดการเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดในพื้นที่
- W๗ ขาดฐานข้อมูลรายละเอียดวิเคราะห์เชิงลึก เพื่อการตัดสินใจ เช่น ข้อมูลแหล่งน้ำบาดาลข้อมูลบ่อน้ำตื้น ข้อมูลการเจาะองค์กรของภายนอกอื่นๆ ข้อมูลในการเชื่อมโยงในการวางแผนกำหนดแหล่งน้ำในแหล่งโซนนิ่งอุตสาหกรรม โซนนิ่งเกษตร เป็นต้น
- W๘ มีข้อจำกัดในการใช้งบประมาณ เงินกองทุนพัฒนาน้ำบาดาลใช้ในงานวิชาการ ศึกษา วิจัย และพัฒนาน้ำบาดาลเท่านั้น
- W๙ ขาดการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับคุณค่า ความสำคัญ และประโยชน์ของน้ำบาดาลให้กับประชาชนอย่างเพียงพอ
- W๑๐ การทบทวนปรับปรุงกฎหมายให้ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน

๖.๒.๓ โอกาส (Opportunity)

- ๐๑ วิกฤติการณ์ภัยแล้งคุกคามต่อการอุปโภคบริโภค และการเกษตรในภาคชนบทไทย อย่างรุนแรงและมีแนวโน้มทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นทุกปี รัฐจึงเริ่มเห็นความจำเป็นในการ นำน้ำใต้ผิวดินมาใช้บรรเทาความรุนแรงของปัญหา ส่งผลดีต่อการกระตุ้นให้มีการสำรวจ พัฒนา แหล่งน้ำบาดาลมากขึ้น
- ๐๒ น้ำบาดาลมีปริมาณและคุณภาพคงที่ ไม่ผันแปรตามฤดูกาล สามารถใช้เป็นแหล่งน้ำหลัก ในฤดูแล้งและแหล่งน้ำเสริมในฤดูอื่นๆ
- ๐๓ น้ำบาดาลมีอยู่ทุกพื้นที่ ทั้งบนภูเขาสูง บนเกาะ ใต้ทะเล ดังนั้น การพัฒนาน้ำบาดาลมาใช้ให้เกิด ประโยชน์ จึงไม่ถูกจำกัดด้วยภูมิประเทศ
- ๐๔ ความต้องการในการใช้น้ำมากขึ้น เนื่องจากมีการขยายตัวและพัฒนาภาคตะวันออก ให้เป็นระเบียบเศรษฐกิจ และการขยายตัวของชุมชนเมืองและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ส่งผล ทำให้น้ำผิวดินอาจมีไม่เพียงพอ จึงสร้างโอกาสในการนำน้ำบาดาลมาเป็นฐานของ การพัฒนาและให้บริการประชาชน
- ๐๕ มีนโยบายส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำและบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานแก้ปัญหาให้กับ ประชาชน รวมทั้งโครงการพระราชดำริที่ให้ความสำคัญกับการจัดหาแหล่งน้ำ เพื่ออุปโภค บริโภคให้กับประชาชน
- ๐๖ เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น Social Media/ Mobile Device/ Smart Phone/ อินเทอร์เน็ต ความเร็วสูง เป็นต้น เข้าถึงง่าย ราคาไม่แพง ใช้งานกันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน ส่งผลดี ต่อการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อให้บริการแก่ประชาชนให้เข้าถึงได้หลายช่องทางมากขึ้น
- ๐๗ การพัฒนาศาสตร์ องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีขั้นสูงในการสำรวจและพัฒนา น้ำบาดาลในระดับโลก ยังดำเนินอย่างต่อเนื่อง
- ๐๘ การส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน (Geothermal) เป็นโอกาสในการร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ทำให้ได้รับเงินสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติม
- ๐๙ มีเครือข่ายที่เข้าใจการปฏิบัติหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ที่ช่วยสนับสนุนการทำงานให้มี ประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การแจ้งการลักลอบเจาะบ่อบาดาลโดยไม่ขอใบอนุญาต เป็นต้น
- ๐๑๐ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่เครือข่าย และประชาชนในการบริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำบาดาล ทำให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นที่รู้จักแก่บุคคลภายนอก มากขึ้น
- ๐๑๑ มีบันทึกข้อตกลงและประสานความร่วมมือกับนานาชาติ (MOU + International Cooperation) เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน เช่น การจัดทำแผนที่ ๓-D
- ๐๑๒ การปรับบทบาทเป็น Regulator เป็นต้น

๖.๒.๔ อุปสรรค (Threat)

- T๑ พ.ร.บ. กระจายอำนาจ/ พ.ร.บ. ถ่ายโอนภารกิจ ในบางพื้นที่เจ้าหน้าที่ (ท้องถิ่น) ไม่มีความรู้ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล
- T๒ ปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อแหล่งน้ำบาดาลมีมากขึ้น
- T๓ ปัญหาความแตกแยกในสังคม มีความขัดแย้งกันบ้าง อาจเกิดความเหลื่อมล้ำในการดำเนินโครงการ
- T๔ พ.ร.บ. น้ำบาดาล มีความล้าสมัย การบังคับใช้ไม่เข้มข้น บทลงโทษมีสถานเบา ส่วนราชการและภาคเอกชนอื่นๆ รวมทั้งบุคลากรผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ความเข้าใจในกฎหมายน้ำบาดาล
- T๕ ใช้เทคโนโลยีที่มีราคาสูง ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ รวมทั้งมีการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว
- T๖ ประชาชนมีความรู้ไม่เพียงพอเกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ๆ
- T๗ น้ำบาดาลเป็นทรัพยากรที่อยู่ใต้ดิน ยากแก่การมองเห็น จึงขาดการดูแลเอาใจใส่จากประชาชน
- T๘ น้ำบาดาลเป็นแหล่งน้ำที่สะอาดโดยธรรมชาติ แต่ถ้าถูกปนเปื้อนด้วยมลพิษ จะทำให้การฟื้นฟูคุณภาพให้กลับมามีคุณภาพดีดังเดิม กระทำได้ยากมาก
- T๙ การใช้น้ำบาดาลเพิ่มมากขึ้น จนไม่สามารถเติมน้ำบาดาลโดยวิธีธรรมชาติได้ทัน
- T๑๐ ศักยภาพแหล่งน้ำบาดาลมีพื้นที่จำกัด หรือคุณภาพน้ำบาดาลไม่ดีในบางพื้นที่
- T๑๑ การใช้น้ำบาดาลเกินสมดุลในบางพื้นที่
- T๑๒ ภัยธรรมชาติ มีนโยบายเร่งด่วน เป็นผลให้เตรียมทำงานประมาณไม่ทัน
- T๑๓ หน่วยงานภายนอกแอบอ้างการดำเนินการเจาะไม่ได้มาตรฐาน
- T๑๔ นโยบายรัฐบาลเปลี่ยนบ่อย
- T๑๕ ความขัดแย้งด้านการเมืองท้องถิ่นทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผน
- T๑๖ ปัญหาทางด้านมลพิษการปนเปื้อนลงสู่ชั้นน้ำบาดาล (ลักลอบฝังกลบขยะอุตสาหกรรม)
- T๑๗ มีการประกอบกิจการที่อาจจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของน้ำบาดาล
- T๑๘ สถานการณ์ความไม่สงบใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้
- T๑๙ มีการลักลอบเจาะการใช้น้ำบาดาล มีพฤติกรรมการใช้น้ำที่ไม่มีประสิทธิภาพ
- T๒๐ มีการตัดไม้ทำลายป่าต้นน้ำทำให้น้ำผิวดินลดลง ส่งผลให้การเติมน้ำลงชั้นน้ำบาดาลลดลงเพราะมีการใช้น้ำบาดาลเพิ่มขึ้น
- T๒๑ งบประมาณที่ได้รับในแต่ละปีมีข้อจำกัด
- T๒๒ มีข้อจำกัดในการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานภายนอก หรือขาดการบูรณาการอย่างเป็นรูปธรรมกับหน่วยงานภายนอก
- T๒๓ กฎระเบียบทางราชการที่เข้มงวดส่งผลให้การทำงานล่าช้า

- T๒๔ หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งภาคประชาชนผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งยังขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ให้เป็นไปตามกฎหมายน้ำบาดาล ประกอบกับยังขาดการประสานงานระหว่างส่วนราชการให้เป็นไปอย่างบูรณาการ
- T๒๕ สถานศึกษาภายนอกไม่มีหลักสูตรเฉพาะทางด้านน้ำบาดาล ทำให้ขาดแคลนบุคลากรเฉพาะทาง

๖.๓ สรุปบทวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis) ที่มีผลกระทบต่อบทบาทภารกิจของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล โครงสร้างองค์กรของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล บทบาทหน้าที่ของหน่วยงาน การเปลี่ยนแปลงระบบหรือวิธีการทำงาน

๖.๓.๑ การนำน้ำบาดาลมาใช้เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ทำให้ต้องมีการปรับโครงสร้างหน่วยงานให้เหมาะสม

- ๑.) การแบ่งเขตพื้นที่เพื่อกระจายปริมาณงาน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงาน รวมทั้งความรวดเร็วในการให้บริการ
- ๒.) การตรวจสอบน้ำบาดาลให้ได้คุณภาพอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน มีความสำคัญมากขึ้น จึงควรแยกกองวิเคราะห์น้ำบาดาล (กวน.) ออกจากสำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูน้ำบาดาล (สอพ.) เพื่อให้เกิดการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดระบบการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check and Balance) มากขึ้น

๖.๓.๒ การเพิ่มบทบาทของงานกฎหมาย ทำให้ต้องยกระดับกลุ่มนิติการเป็นกองกฎหมาย เช่น

- ๑.) การปรับบทบาทเป็น Regulator
- ๒.) การเพิ่มบทบาทงานนิติกรรมและสัญญา
- ๓.) การรับโอนภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เกี่ยวกับการเปรียบเทียบคดีความผิดอาญาตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๔.) การทบทวนปรับปรุงกฎหมายให้ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน

๖.๓.๓. การเพิ่มบทบาทงานประชาสัมพันธ์ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญและประโยชน์ของน้ำบาดาลให้กับประชาชน

๖.๓.๔ การแบ่งงานระหว่างส่วนกลางและภูมิภาคให้มีความชัดเจนไม่ซ้ำซ้อน

๖.๓.๕ การนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการทำงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดภาระงาน เช่น

- ๑.) การบูรณาการและเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านน้ำบาดาล
- ๒.) การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ เช่น Social Media/ Mobile Device/ Smart Phone/ อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง เป็นต้น เพื่อให้บริการแก่ประชาชนให้เข้าถึงได้หลายช่องทางมากขึ้น ทำให้ต้องมีการทบทวนวิธีการทำงาน/ กระบวนการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานให้เหมาะสม

๖.๓.๖ การเพิ่มบทบาทในการพัฒนาบุคลากร เพื่อรองรับการขยายของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

๖.๓.๗ การทบทวนโครงสร้างในภาพรวมให้สอดคล้องกับสมรรถนะหลักในปัจจุบันของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อบรรลุพันธกิจ ๔ ด้าน คือ

- ๑.) สำรวจ พัฒนา ประเมินศักยภาพ อนุรักษ์ พื้นฟู เพื่อการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างสมดุลและยั่งยืน
- ๒.) กำกับ ควบคุม การประกอบกิจการน้ำบาดาล รวมทั้งปรับปรุงและบังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรม เพื่อตอบสนองความต้องการใช้น้ำของทุกภาคส่วน
- ๓.) เสริมสร้างขีดความสามารถขององค์กร พัฒนาระบบ กลไก ฐานข้อมูลและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล
- ๔.) บูรณาการและสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ

บทที่ ๗

การวิเคราะห์และทบทวนแผนการนำ Digital Technology มาใช้ในการปฏิบัติงานหรือลดภาระงาน

กรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นหน่วยงานภาครัฐ สังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีภารกิจหลักในการเสนอแนะจัดทำนโยบายและแผน ตลอดจนมาตรการที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำบาดาล รวมทั้งการสำรวจ ประเมินศักยภาพ พัฒนา อนุรักษ์ ฟื้นฟู วิเคราะห์ ควบคุมและกำกับดูแลทรัพยากรน้ำบาดาลของประเทศ ในปัจจุบันกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้มีการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT: Information and Communication Technology) มาประยุกต์ใช้เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล และให้บริการประชาชน ตามภารกิจดังกล่าวข้างต้น เพื่อเป็นการตอบสนองนโยบายของรัฐบาลในการปฏิรูปประเทศไทย (ไทยแลนด์ ๔.๐) ซึ่งเป็นวิสัยทัศน์เชิงนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และปรับเปลี่ยนภาครัฐสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล

ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นไปอย่างรวดเร็ว อีกทั้งความต้องการใช้งานทั้งภายในและภายนอกของระบบสารสนเทศ โปรแกรมประยุกต์ใช้ (Application) ระบบสื่อสาร และอุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ รวมถึงปริมาณข้อมูลเพิ่มมากขึ้นทุกปี กรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) มาใช้ในการพัฒนาระบบงานและฐานข้อมูลของกรมฯ เพื่อนำมาใช้ในการบริหารจัดการด้านน้ำบาดาล ลดภาระงาน รวมถึงเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น

๑. ระบบฐานข้อมูลพสุธาธาราซึ่งจัดเก็บข้อมูลหลักด้านทรัพยากรน้ำบาดาล เช่น การสำรวจธรณีฟิสิกส์ การประเมินศักยภาพบ่อน้ำบาดาล ชั้นดิน ชั้นหิน จากการขุดเจาะน้ำบาดาล คุณภาพน้ำ สถานีสังเกตการณ์ เป็นต้น

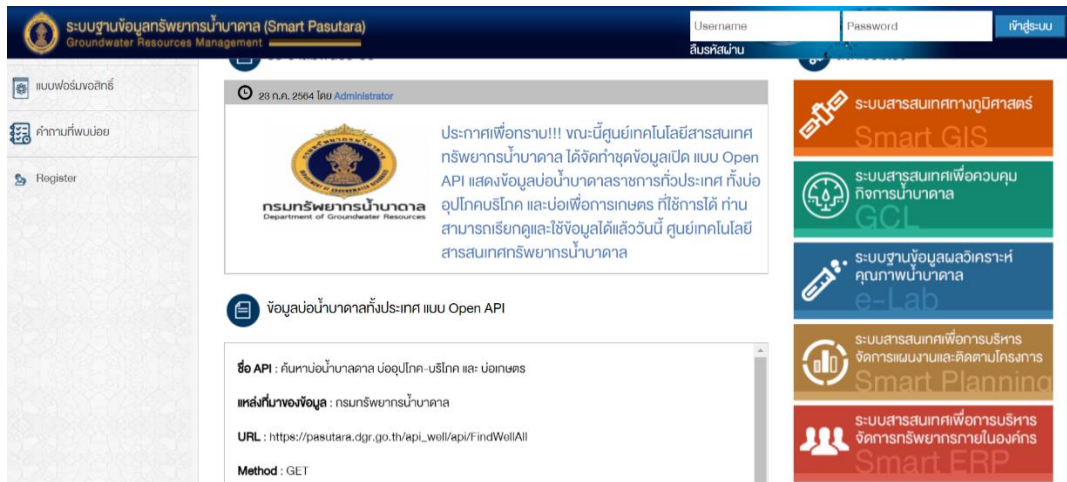
๒. ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (Geographic Information System: GIS) ซึ่งแสดงข้อมูลสารสนเทศ มาพัฒนาเป็นแผนที่น้ำบาดาลรายจังหวัด

๓. ระบบสารสนเทศเพื่อการควบคุมกิจการน้ำบาดาล (Groundwater Control and Legislation Information System: GCL) ซึ่งเป็นระบบที่ใช้ในการจัดเก็บข้อมูลและบริหารงานด้านการควบคุมกิจการน้ำบาดาล เช่น การขออนุญาต การจัดเก็บรายได้ เป็นต้น

๔. ระบบภูมิสารสนเทศอุทกธรณีวิทยาและการจัดการน้ำบาดาล (G-MIS) เป็นเครื่องมือช่วยสำหรับองค์กรบริหารจัดการส่วนท้องถิ่น เช่น องค์กรบริหารส่วนตำบล เทศบาล ในการบริหารจัดการบ่อน้ำบาดาลในเขต ความรับผิดชอบ

๕. ระบบฐานข้อมูลกองวิเคราะห์น้ำบาดาล (e-Lab) เป็นระบบบันทึกผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำ

๖. ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อการบริหารจัดการน้ำบาดาลในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล เป็นระบบวิเคราะห์เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ

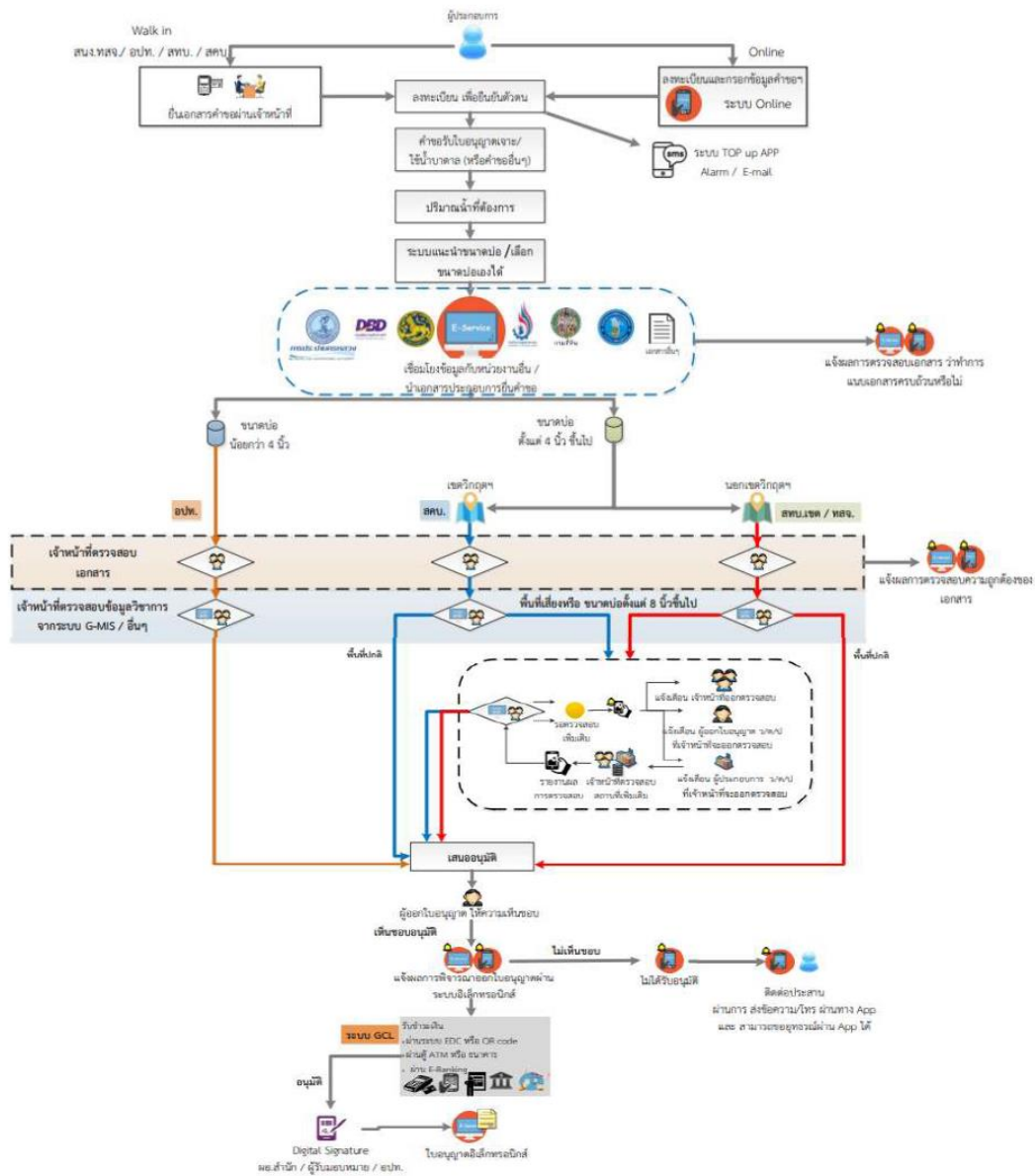
ภาพที่ ๑๐ ความเชื่อมโยงของระบบฐานข้อมูลกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

๗. ระบบบริการอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service) สำหรับการประกอบกิจการน้ำบาดาล เพื่อลดขั้นตอนในการขออนุมัติ ขออนุญาตเจาะและใช้น้ำบาดาล และเพื่อยกระดับงานบริการ เพิ่มช่องทางการให้บริการด้านประกอบกิจการน้ำบาดาล ลดภาระการเดินทางมาติดต่อราชการของประชาชน โดยประชาชนสามารถยื่นคำขอและเอกสารที่เกี่ยวข้องผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้ เช่น การขออนุญาตเจาะและใช้น้ำบาดาล การชำระค่าธรรมเนียม การออกใบอนุญาต/ ใบอนุญาต/ เอกสารราชการ เป็นต้น ปัจจุบันกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้พัฒนาระบบแล้วเสร็จ และมีแผนในการนำไปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ทดลองใช้และใช้จริงภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ และจะขยายเพิ่มประสิทธิภาพในอนาคต

ภาพรวมการให้บริการประชาชนผ่านระบบ e-Service

กระบวนการงานระบบบริการอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service) สำหรับการประกอบกิจการน้ำบาดาล

***หมายเหตุ - ขั้นตอนกระบวนการปฏิบัติงานมีการเปลี่ยนแปลงได้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม

สะดวก รวดเร็ว บริการได้ทุกที่ทุกเวลา

นอกจากนี้ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลอยู่ในระหว่างการจัดทำแผนปฏิบัติการดิจิทัลกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ระยะ ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๖๘) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือเป็นเครื่องมือ (Tools) ที่สำคัญในการบริหารจัดการ และอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาลของประเทศ ได้อย่างสมดุล และยั่งยืน ตลอดจนสร้างประสิทธิภาพในการทำงาน หรือนำมาทดแทนเพื่อลดภาระงานที่มีอยู่

โดยครอบคลุมการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล การบริหารความเสี่ยงต่อสถานการณ์วิกฤตด้านทรัพยากรน้ำ และการบริหารทรัพยากรน้ำบาดาลแบบมีส่วนร่วม โดยมีรายละเอียดดังนี้

แผนการนำ Digital Technology มาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อสร้างประสิทธิภาพในการทำงาน หรือนำมาทดแทนเพื่อลดภาระงานที่มีอยู่

ภารกิจหลัก/ สนับสนุนของ กรมทรัพยากร น้ำบาดาล	วิธีการปฏิบัติภารกิจ ปัจจุบัน/ ใหม่	เทคโนโลยี/ นวัตกรรม ที่นำมาประยุกต์ใช้	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
<p>๑. จัดระบบการสำรวจ การเก็บ และการใช้ ประโยชน์ข้อมูลของหน่วยงานในสังกัดและเป็นศูนย์ข้อมูลและระบบสารสนเทศของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล</p>	<p>๑. จัดเก็บและประมวลผลข้อมูลบ่อบาดาลทั่วประเทศจากระบบฐานข้อมูลพหุสัณฐาน ซึ่งเป็นระบบฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์แบบดั้งเดิม (Relational Database) ที่ไม่สนับสนุนการประมวลผล การวิเคราะห์เชิงลึกและการนำไปใช้ประโยชน์จากแพลตฟอร์มข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data and Analytics Platform) ตามทิศทางการยุทธศาสตร์บริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ระยะ ๒๐ ปี</p>	<p>๑) พัฒนาศูนย์กลางข้อมูลทรัพยากรน้ำบาดาลของประเทศไทย โดยการสำรวจเพื่อจัดทำคลังข้อมูลบ่อบาดาล (Data warehousing) โดยใช้เทคโนโลยีแบบใหม่เช่น การสำรวจระยะไกล (Remote sensing: RS) ร่วมกับเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตผสมผสานสรรพสิ่ง (Internet of Things: IoT) โดยการติดตั้งเซ็นเซอร์ที่บ่อบาดาล เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาแผนที่บ่อบาดาลและแผนที่อุทกธรณีวิทยาที่มีข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพทางธรณีฟิสิกส์ของสภาพบ่อบาดาลทั่วประเทศได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ มาประมวลผลวิเคราะห์อย่างเป็นปัจจุบัน (Realtime) โดยใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลรูปแบบ</p>	<p>มีศูนย์ข้อมูลกลางทรัพยากรน้ำบาดาลของประเทศไทยที่สามารถเป็นแหล่งอ้างอิงความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ เป็นปัจจุบัน และเชื่อถือได้ กับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติได้</p>

ภารกิจหลัก/ สนับสนุนของ กรมทรัพยากร น้ำบาดาล	วิธีการปฏิบัติภารกิจ ปัจจุบัน/ ใหม่	เทคโนโลยี/ นวัตกรรม ที่นำมาประยุกต์ใช้	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
		มาตรฐาน เช่น เทคโนโลยี Blockchain Non-Relational Database NoSQL เป็นต้น ที่มีคุณลักษณะที่เหมาะสมกับการนำไปใช้ประโยชน์แบบข้อมูลขนาดใหญ่ภาครัฐ	
		๒) พัฒนาระบบแจ้งเตือนอัตโนมัติแบบเวลาจริง (Realtime) โดยใช้เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตผสมผสานสรรพสิ่ง (Internet of Things: IOT) ติดตั้ง sensors ไว้ที่บ่อใช้ส่งข้อมูลปริมาณน้ำบาดาลตามพิกัดเชิงพื้นที่ (GPS) ทั่วประเทศผ่าน 4G/5G ขึ้นจัดเก็บบนคลาวด์ (Cloud-Based) เพื่อนำข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก (Data Analytics) โดยใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการบริหารจัดการน้ำเพื่อการยังชีพ การเกษตร โรงเรียน ชุมชน และภาคอุตสาหกรรม บริการประชาชน และพยากรณ์หรือทำนายสิ่งที่อาจกำลังจะเกิดขึ้น	มีระบบ GIS/ IoT แผนที่บ่อบาดาล/ แหล่งเติมน้ำใต้ดินทั่วประเทศ และสภาพทางธรณีฟิสิกส์ของบ่อบาดาล จะช่วยบริหารจัดการ/ ทำนายภาวะน้ำแล้ง/ น้ำท่วม และช่วยวางแผนตำแหน่งที่เหมาะสมของบ่อที่จะเจาะและประมาณการค่าใช้จ่าย
		๓) พัฒนาระบบปัญญาประดิษฐ์ หรือ AI ในการคาดการณ์หรือทำนาย	มีระบบวิเคราะห์และทำนายอนาคตของวิกฤติน้ำแล้ง น้ำท่วมผ่านระบบ

ภารกิจหลัก/ สนับสนุนของ กรมทรัพยากร น้ำบาดาล	วิธีการปฏิบัติภารกิจ ปัจจุบัน/ ใหม่	เทคโนโลยี/ นวัตกรรม ที่นำมาประยุกต์ใช้	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
		<p>โอกาสที่จะเกิดน้ำแล้ง/ น้ำท่วมเพื่อดำเนินการตาม แผนเผชิญเหตุที่กำหนดไว้ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) จาก เซ็นเซอร์ต่างๆ (IoT) ที่ติดตั้งตามบ่อบาดาลในพื้นที่ เป้าหมายส่งข้อมูลแจ้งเตือน ผู้เกี่ยวข้องผ่าน Cloud Computing/๕G เพื่อบริหารจัดการ สถานการณ์ได้ ทันที่</p>	<p>ปัญหาประติษฐ์ เพื่อนำผล การวิเคราะห์ที่ได้ไปเป็น ข้อมูลสำหรับวางแผนบริหาร จัดการวิกฤติการณ์รายปี ให้บริการประชาชนและภาค ส่วนต่างๆ</p>
		<p>๔) บูรณาการระบบฐานข้อมูล หลักของทรัพยากรน้ำบาดาล ที่มีอยู่ เช่น พสุธารา smart- พสุธารา บาดาล for ไทย เป็นต้น เพื่อจัดทำแผนที่ บาดาล แผนที่อุทกธรณีวิทยา สภาพทางธรณีฟิสิกส์ของ บ่อบาดาลทั่วประเทศ โดยเชื่อมโยงกับบ่อบาดาล เอกชน รวมทั้งบ่อบาดาลที่อยู่ใน ความรับผิดชอบของ หน่วยงานอื่น เพื่อพัฒนา ระบบฐานความรู้ทรัพยากร น้ำบาดาลทั่วประเทศ แล้วนำฐานข้อมูลหลากหลาย ดังกล่าวไปพัฒนาระบบข้อมูล ขนาดใหญ่ทรัพยากร น้ำบาดาลภาครัฐ</p>	<p>ฐานข้อมูลขนาดใหญ่ ทรัพยากรน้ำบาดาล (Big Data) ที่สามารถนำไป พัฒนาระบบ dashboard ข้อมูลสำหรับผู้บริหาร ระดับสูง (ESS: Executive Support System) วิเคราะห์การพยากรณ์ เพื่อการวางแผน กลยุทธ์การบริหารจัดการ และให้บริการประชาชน ได้อย่างเหมาะสม ๕) มีระบบ dashboard รายงานสถานการณ์ การรับมือภัยพิบัติโดยใช้ ทรัพยากรน้ำบาดาลต่อ ผู้บริหารระดับสูงแบบ Real-Time</p>

ภารกิจหลัก/ สนับสนุนของ กรมทรัพยากร น้ำบาดาล	วิธีการปฏิบัติการกิจ ปัจจุบัน/ ใหม่	เทคโนโลยี/ นวัตกรรม ที่นำมาประยุกต์ใช้	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
	๒. การจัดทำคลังข้อมูล (Data Warehouse) เพื่อรวบรวมฐานข้อมูลจากระบบสารสนเทศของกรม และเพื่อจัดทำเป็น Data Center	ใช้เทคโนโลยีคลังข้อมูล (Data Warehouse) เพื่อนำข้อมูลจากฐานข้อมูลอื่นเข้าสู่คลังข้อมูลทั้งฐานข้อมูลภายในและภายนอกกรม โดยใช้กระบวนการในการเคลื่อนย้ายข้อมูลจากองค์ประกอบหนึ่งไปยังอีกองค์ประกอบหนึ่ง ที่เรียกว่าเทคนิค Extract Transform Load: ELT โดยในขั้นนี้อาจมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างข้อมูล การทำ Denormalize การลบหรือการเพิ่มฟิลด์ เพื่อให้ข้อมูลทั้งหมดอยู่ในเนื้อหาที่สนใจเดียวกัน โดยใช้เครื่องมือที่เรียกว่า Data Warehouse Tool	สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้หลากหลายมิติยิ่งขึ้น เนื่องจากมีข้อมูลย้อนหลังที่จัดเก็บไว้ในลักษณะของอนุกรมเวลา รวมทั้งง่ายต่อการเข้าถึงข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ ของกรม และทำให้เกิดการบูรณาการข้อมูลร่วมกันของทุกหน่วยงานภายในกรม ทำให้การออกรายงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
	๓. การสำรวจปริมาณการใช้น้ำ สภาพบ่อน้ำบาดาล คุณภาพน้ำ	ใช้เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตในทุกสิ่ง (Internet of Things: IoT) โดยดำเนินการวิเคราะห์และออกแบบสถาปัตยกรรมการเชื่อมโยงอุปกรณ์เซนเซอร์ในการตรวจวัดสภาพแวดล้อมต่างๆ เช่น สำรวจปริมาณการใช้น้ำ สภาพบ่อน้ำบาดาล คุณภาพน้ำ เป็นต้น หลังจากนั้นจะส่งข้อมูลดังกล่าวผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อนำไปจัดเก็บในรูปแบบของ Big Data	IoT จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้แม่นยำและรวดเร็วยิ่งขึ้น เนื่องจากความสามารถในการทำงานและการส่งผ่านข้อมูลสูงกว่าการใช้มนุษย์ทำงาน นอกจากนั้นยังสามารถทำงานได้แบบไร้พรมแดน เพราะขับเคลื่อนด้วยเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และช่วยลดต้นทุนได้หลาย ๆ ด้าน เช่น ต้นทุนการจ้างงาน

ภารกิจหลัก/ สนับสนุนของ กรมทรัพยากร น้ำบาดาล	วิธีการปฏิบัติภารกิจ ปัจจุบัน/ ใหม่	เทคโนโลยี/ นวัตกรรม ที่นำมาประยุกต์ใช้	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
			ต้นทุนค่าเสียโอกาส หรือต้นทุนการผลิต
	๔. การจัดทำฐานข้อมูล ในรูปแบบ Data Lake Platform เพื่อรวบรวม ข้อมูลแบบ Real-time จากอุปกรณ์ IoT	ใช้เทคโนโลยี Data Lake Platform เพื่อจัดเก็บข้อมูล ปริมาณมหาศาลหรือที่ เรียกว่า Big Data โดยการ จัดเก็บข้อมูลที่ถูกส่งผ่าน มาจากอุปกรณ์ IoT ในรูปแบบ Real-time หรือในลักษณะ ของการสตรีมข้อมูลมาเก็บไว้ ใน Data Lake ที่ถูกออกแบบ และพัฒนา Data Staging Area จากกระบวนการ ETL หรือ ELT	- รองรับการขยายระบบ เนื่องจากออกแบบมาสำหรับ จัดเก็บข้อมูลชนิด Big Data ซึ่งจะมีปริมาณ (Volume) ความเร็ว (Velocity) - รองรับการรวบรวมข้อมูลได้ หลากหลายแหล่งที่มาและ หลากหลายรูปแบบ เพราะ ข้อมูล Big data จะมีรูปแบบ ในการจัดเก็บที่หลากหลาย (Variety) เช่น Structured Semi-Structured และ Unstructured Data - รองรับการนำข้อมูลไป วิเคราะห์เชิงลึกในลักษณะ ของปัญญาประดิษฐ์ (AI)
๒. พัฒนาข้อมูล และระบบ สารสนเทศ ทรัพยากร น้ำบาดาล และ ให้บริการ รวมทั้ง เผยแพร่ข้อมูล สารสนเทศ ทรัพยากรน้ำ บาดาล	๑. มีระบบสารสนเทศ ระบบฐานข้อมูล แพลตฟอร์มการพัฒนา แอปพลิเคชันที่ หลากหลาย ขาดมาตรฐานเดียวกัน และไม่สามารถเชื่อมโยง บูรณาการระบบเข้า ด้วยกันได้อย่างมี ประสิทธิภาพ เนื่องจาก หน่วยงานต่างๆ ภายใน กรมทรัพยากร น้ำบาดาล ต่างฝ่ายต่าง	๑) พัฒนาสื่อดิจิทัลสมัยใหม่ เพื่อการเรียนรู้และถ่ายทอด ความรู้แก่ผู้รับบริการโดยใช้ Virtual & Augmented Reality (VR & AR) กรมน้ำบาดาล สามารถ ประยุกต์ใช้งานเทคโนโลยี ความจริงเสมือน (VR) เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม (AR) ร่วมกับ Drone สำหรับ งานด้านการจัดทำสื่อในงาน สำหรับการให้ความรู้แก่	ได้สื่อ AR/VR infographic และ Motion graphic สำหรับนำเสนอภารกิจ ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ที่ผู้บริหารสามารถนำไป นำเสนอแก่ผู้บริหารระดับสูง หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน ได้อย่างน่าสนใจ โดยผู้บริหาร ของกรมทั้งส่วนกลางและ สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขตต่างๆ สามารถปรับข้อมูล ให้เหมาะสมกับเขตพื้นที่ รับผิดชอบได้อย่างสะดวก

ภารกิจหลัก/ สนับสนุนของ กรมทรัพยากร น้ำบาดาล	วิธีการปฏิบัติภารกิจ ปัจจุบัน/ ใหม่	เทคโนโลยี/ นวัตกรรม ที่นำมาประยุกต์ใช้	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
พัฒนาระบบสารสนเทศ รวมทั้งระบบสนับสนุนที่ ขาดมาตรฐานเดียวกัน ส่งผลให้ขาดมาตรฐาน ขาดความต่อเนื่อง และมีผลกระทบต่อ การบำรุงรักษาภายใน ระยะยาว	ผู้รับบริการ และงานด้าน การจำลองสภาพภูมิศาสตร์		
		๒) พัฒนา แพลตฟอร์มดิจิทัล มาตรฐานกลาง ของกรม ทรัพยากรน้ำบาดาล ทั้งแพลตฟอร์มระบบ สารสนเทศ แพลตฟอร์ม ข้อมูล แพลตฟอร์มการ บริการ และแพลตฟอร์ม ระบบโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล เพื่อรองรับการขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์ตามภารกิจของ หน่วยงานทั้งหมดของกรม ทรัพยากรน้ำบาดาลเพื่อ ความเป็นมาตรฐานเดียวกัน ในระยะยั่งยืน	๒) ได้เว็บแพลตฟอร์ม มาตรฐานเดียวกันของเว็บ ส่วนกลางและสำนัก ทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ทั้งหมด สามารถกำหนด มาตรฐานเดียวกันและการ บำรุงรักษา (MA) ทั้ง ซอฟต์แวร์ ระบบสารสนเทศ และระบบโครงสร้างพื้นฐาน สนับสนุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างคุ้มค่าในระยะยาว
		๓) Digital Security มีระบบ บริหารจัดการความมั่นคง ปลอดภัยทางดิจิทัลเพื่อรับมือ ความมั่นคงปลอดภัยดิจิทัล ตามมาตรฐาน CIA รองรับ กฎหมาย PAPD	๔) มีโครงสร้างพื้นฐาน ที่ประกันความมั่นคง ปลอดภัยทางดิจิทัลของ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล และเพื่อรองรับข้อมูลระบบ ปิดภาครัฐและธรรมาภิบาล ข้อมูลในอนาคต

ภารกิจหลัก/ สนับสนุนของ กรมทรัพยากร น้ำบาดาล	วิธีการปฏิบัติการ ปัจจุบัน/ ใหม่	เทคโนโลยี/ นวัตกรรม ที่นำมาประยุกต์ใช้	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
	<p>๒. การจัดทำข้อมูลเปิด (Open Data) เพื่อแบ่งปันข้อมูลกับหน่วยงานภายในและภายนอก รวมถึงประชาชนทั่วไป ภายใต้กฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล และพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒</p>	<p>ใช้เทคโนโลยี API (Application Programming Interface) เพื่อให้บริการข้อมูลเปิด (Open Data) เพื่อให้ นักพัฒนาหรือผู้ใช้งาน สามารถเชื่อมต่อมายังเว็บไซต์ ของกรม ซึ่งเป็นการให้บริการ ในรูปแบบของเว็บเซอร์วิส เทคโนโลยีหรือเว็บ API ประเภท RESTful และ กำหนดโปรโทคอล การเชื่อมต่อ API ในรูปแบบ REST โดยผู้ขอใช้บริการ ข้อมูลจำเป็นต้องดำเนินการ เขียนคำสั่งการเชื่อมต่อที่ ถูกต้องและเหมาะสมกับการ เชื่อมต่อในรูปแบบที่กำหนด</p>	<p>การเปิดเผยข้อมูลโดยเฉพาะ ข้อมูลของภาครัฐ เสมือนเป็น แหล่งทรัพยากรขนาดใหญ่ ที่ยังไม่ได้ถูกนำมาใช้อย่าง กว้างขวางทั้งในส่วนของ บุคคลและองค์กร ดังนั้น ผลที่คาดว่าจะได้รับจึงเป็น การตอบสนอง เพื่อให้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประชาชนมีส่วนร่วม และตรวจสอบการดำเนินงาน ของรัฐได้โดยสะดวก และสามารถนำข้อมูลไป พัฒนานวัตกรรมที่สร้าง ประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและ สังคมต่อไป</p>
<p>๓. บริหาร ทรัพยากรมนุษย์ เพื่อเพิ่มศักยภาพ องค์กร</p>	<p>๑. พัฒนาบุคลากร โดยการฝึกอบรมเพิ่ม ศักยภาพบุคลากรที่มีอยู่ ให้มีความรู้ ความสามารถในการใช้ งาน Digital Technology ในเรื่อง ที่เร่งด่วนหรือตามความ ต้องการของหน่วยงาน ภายในกรม</p>	<p>๑) พัฒนาหลักสูตรอบรม พัฒนาบุคลากรโดยการ ฝึกอบรมเพิ่มศักยภาพ บุคลากรที่มีอยู่ให้มีความรู้ ความสามารถในการใช้งาน Digital Technology</p> <p>๒) พัฒนาสื่อการอบรมแบบ Online และแบบ Self Learning เพื่อให้บุคลากรทุก ระดับเข้าถึงความรู้ และการ ใช้งานในด้าน Digital Technology</p>	<p>- ได้หลักสูตรที่ตรงกับ ความต้องการของบุคลากร ในกรมฯ</p> <p>- สามารถใช้เป็นแผนการ พัฒนาบุคลากรด้าน Digital Technology อย่างต่อเนื่อง</p> <p>- ใช้สำหรับให้บุคลากร ในกรมฯ สามารถการเรียนรู้ ได้ตลอดเวลา</p> <p>- ใช้สำหรับเป็นสื่อกลางใน การใช้อบรมให้ความรู้ บุคลากรในแต่ละหลักสูตร</p>

ภารกิจหลัก/ สนับสนุนของ กรมทรัพยากร น้ำบาดาล	วิธีการปฏิบัติภารกิจ ปัจจุบัน/ ใหม่	เทคโนโลยี/ นวัตกรรม ที่นำมาประยุกต์ใช้	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
๔.บริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำ	๑. การวิเคราะห์และ นำเสนอข้อมูลใน รูปแบบ Data Visualization เพื่อใช้ ในการพยากรณ์การเกิด ภัยแล้ง/ น้ำท่วม	ใช้เทคโนโลยี AI (Artificial Intelligence) ในการ ประมวลผลข้อมูลจาก Big Data ที่อยู่ใน Data Lake เช่น การนำข้อมูลจาก IoT ที่ถูกจัดเก็บไว้ใน Big Data มาวิเคราะห์แนวโน้มการใช้ น้ำบาดาล หากพบว่าจุดใด มีการใช้น้ำบาด (น้ำใต้ดิน) ในปริมาณมากเกินไปจะทำ การแจ้งเตือน หรือการนำ ข้อมูลจาก Data Warehouse ตั้งแต่ในอดีตมา คาดการณ์การเกิดภัยแล้ง/น้ำ ท่วม หรือการประมวลผล ภาพถ่ายจากดาวเทียมหรือ โดรน เพื่อวิเคราะห์สภาพ พื้นที่ในการขุดเจาะบ่อบาดาล เป็นต้น	- คาดการณ์การเกิดภัยแล้ง/ น้ำท่วมได้จากการเรียนรู้ เชิงลึก (Machine Learning) - ประมวลผลภาพ (Image Processing) เพื่อตรวจจับ และแยกวัตถุต่าง ๆ ภายใน ภาพ - แจ้งเตือนไปยังผู้ใช้เมื่อ ตรวจจับหรือค้นพบข้อมูล ต่างๆ ที่ส่งผลต่อการ ดำเนินงาน
	๒. บริหารทรัพยากรน้ำ บาดาลแบบมีส่วนร่วม	พัฒนาแอปพลิเคชัน ChatBOT ในการสนทนากับ ผู้รับบริการ และในวิเคราะห์ ว่าผู้รับบริการต้องการอะไร ควรจะสนทนาแบบไหน ซึ่ง สามารถบริการประชาชนได้ ตลอด ๒๔ ชั่วโมง	มีแอป ChatBOT ให้บริการ ประชาชน และต่อยอดพัฒนา แอปเพื่อให้บริการอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ ๘

การวิเคราะห์ภารกิจใหม่ และข้อเสนอการปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

การวิเคราะห์ภารกิจใหม่ และจัดทำข้อเสนอการปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลที่ครอบคลุมภารกิจของทุกหน่วยงานภายในกรมทรัพยากรน้ำบาดาล การจัดตั้งสำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๗ - ๑๒ และกองวิเคราะห์น้ำบาดาล เป็นหน่วยงานตามกฎกระทรวงการแบ่งส่วนราชการฯ รวมถึงการยกฐานะกลุ่มนิติการเป็นกองกฎหมายนั้น ได้ดำเนินการตามแนวทางการวิเคราะห์งานเพื่อปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการสำนักงาน ก.พ.ร. หนังสือ ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๐/ว ๓ ลงวันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เรื่องการมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการภายในกรม โดยมีรายละเอียดสำคัญเพื่อจัดทำข้อเสนอฯ ดังนี้

๘.๑ การทบทวนบทบาท ภารกิจภาพรวมของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

๘.๑.๑ การวิเคราะห์ภารกิจ

ข้อกำหนดเรื่องขั้นตอนการขอจัดตั้งหน่วยงานของรัฐตามหนังสือเวียนของสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๐/ว ๑๓ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ เรื่อง การชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐ ได้กำหนดข้อคำถามเพื่อวิเคราะห์ความจำเป็นในการดำเนินการโดยส่วนราชการ สรุปได้ดังนี้

๑.) เป็นงานที่จำเป็นต้องปฏิบัติอยู่หรือไม่

จากการวิเคราะห์ทบทวนบทบาทภารกิจของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลซึ่งมีภารกิจในด้านการเสนอแนะจัดทำนโยบายและแผน และมาตรการที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำบาดาล สำรวจ บริหารจัดการ พัฒนา อนุรักษ์ ฟื้นฟู รวมทั้งควบคุม ดูแล กำกับ ประสาน ติดตาม ประเมินผล และแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาล พัฒนาวิชาการ กำหนดมาตรฐาน และถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อการจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลที่เป็นเอกภาพและยั่งยืนนั้น พบว่า ภารกิจของกรมฯ ยังเป็นภารกิจที่จำเป็นต้องปฏิบัติอยู่ เนื่องจากทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นแหล่งน้ำสะอาดที่มีขนาดใหญ่ที่สุด มีความมั่นคงและมีความสำคัญต่ออนาคตของประเทศ สำหรับไว้ใช้ในยามที่ขาดแคลนน้ำสะอาด ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยมีการพัฒนาน้ำบาดาลมาใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวางเพื่อรองรับการขยายตัวของประชากร เศรษฐกิจ และสังคม หากมีการพัฒนาน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ในลักษณะที่ไม่ถูกต้อง จะทำให้ระดับน้ำบาดาลลดลงอย่างมาก และเป็นการลดลงที่ไม่สัมพันธ์กับการเพิ่มเติมของน้ำบาดาลตามธรรมชาติ ก่อให้เกิดผลกระทบตามมาทั้งในแง่ของแผ่นดินทรุด การแทรกตัวของน้ำเค็ม การปนเปื้อนของน้ำบาดาล เป็นต้น ในการบริหารจัดการจึงต้องอาศัยข้อมูลทางเทคนิควิชาการที่มีอยู่ ตลอดจนต้องมีการศึกษาวิจัยและพัฒนาควบคู่กันไป รวมถึงต้องใช้ข้อมูลวิชาการอุทกธรณีวิทยาขั้นสูงในการวางกรอบนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการกำกับดูแลให้สอดคล้องกับกฎหมาย ทั้งยังต้องบูรณาการกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในพื้นที่เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการ พัฒนา อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาลเกิดความสมดุลอย่างยั่งยืนระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรน้ำบาดาล โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบเชิงลบทั้งในระยะสั้นและระยะยาว นอกจากนี้ภารกิจโดยรวมของกรมฯ เป็นภารกิจที่ไม่ได้หวังผลตอบแทนในเชิงธุรกิจ แต่เป็นการดำเนินการในเชิง

สังคมเป็นประโยชน์เชิงสาธารณะ เป็นการสร้างความเสมอภาคและเป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากรน้ำบาดาล จึงไม่สามารถมอบหมายให้เอกชนหรือองค์กรอื่นรับผิดชอบได้ นอกจากนี้ยังเป็นภารกิจที่สอดคล้องและกำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์ชาติระยะยาว ๒๐ ปี แผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี นโยบายรัฐบาล มติคณะรัฐมนตรี และแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง จึงสรุปได้ว่า เป็นงานที่จำเป็นต้องปฏิบัติอยู่

๒.) เป็นงานที่มีการปฏิบัติซ้ำซ้อนอยู่ที่ใดหรือไม่

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ดำเนินภารกิจตามอำนาจหน้าที่ของกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติน้ำบาดาล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติน้ำบาดาล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖ รวมถึงพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ และอนุบัญญัติที่ออกตามความในพระราชบัญญัติดังกล่าว จากการวิเคราะห์บทบาทภารกิจของกรมฯ พบว่า เป็นหน่วยงานหลักในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลของประเทศ กำกับ ดูแลทั้งปริมาณ คุณภาพ การสำรวจ อนุรักษ์ ควบคุมปริมาณการใช้น้ำบาดาล จึงไม่ใช่งานที่มีการปฏิบัติงานซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น

๓.) เป็นงานที่ถือเป็นหน้าที่หลักใช่หรือไม่

ภารกิจของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ถือเป็นหน้าที่หลักที่ดำเนินการตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นภารกิจที่รัฐยังต้องมีบทบาทนำเนื่องจากเป็นกลไกในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติของส่วนรวมให้มีความสมดุลและยั่งยืนบนหลักความเสมอภาค และเป็นธรรม รวมทั้งบูรณาการและสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลทั้งในประเทศและระหว่างประเทศภายใต้กรอบของกฎหมายและระเบียบที่กำหนด จึงถือว่าเป็นหน้าที่หลักของกรมฯ ที่จะต้องดำเนินการ

๔.) เป็นงานที่มอบ/ กระจายอำนาจไปให้ภูมิภาค/ ท้องถิ่นได้หรือไม่

๔.๑) ภารกิจที่ถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้มีการถ่ายโอนภารกิจบางส่วนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๒ แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) รวมถึง (ร่าง) แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๕ และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๕ โดยแบ่งภารกิจออกเป็น ๓ ลักษณะ

๔.๑.๑) ภารกิจที่ได้ถ่ายโอนแล้ว ได้แก่ ๑) การขุดเจาะน้ำบาดาล ๒) การพัฒนาเป่าล้างบ่อบาดาลเดิม ๓) การซ่อมบำรุงรักษาเครื่องสูบน้ำแบบบ่อลึก

- แผนนำร่องถ่ายโอนงานเรียกเก็บค่าใช้น้ำบาดาล การอนุญาตขุดเจาะน้ำบาดาล และอนุญาตใช้น้ำบาดาล สำหรับบ่อน้ำบาดาลที่มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางตอนบนสุดไม่เกิน ๖ นิ้ว ลงมาให้แก่เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ ขอนแก่น และนครราชสีมา พร้อมติดตามประเมินผลเพื่อขยายผลการถ่ายโอนภารกิจให้จังหวัดอื่นภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้ทำการส่งมอบรายชื่อบ่อน้ำบาดาลให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ รวม ๑๒๙,๘๙๐ บ่อ รวมถึงในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้ดำเนินการสำรวจและถ่ายโอนอุปกรณ์เครื่องมือเจาะน้ำบาดาล จำนวน ๖๐ คัน ซึ่งถือเป็นบทบาทของกรมฯ ในการเป็นหน่วยงานปฏิบัติแบบที่มีการปรับรูปแบบการดำเนินงาน มอบหมายงานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ (New Operator)

๔.๑.๒) ภารกิจที่ทำความคู่กับการถ่ายโอน ภารกิจที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลดำเนินการควบคู่กับภารกิจที่ถ่ายโอนตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) รวมถึง (ร่าง) แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๕ และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๕ คือ

(๑) กำกับดูแล ตรวจสอบและแนะนำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประกอบกิจการน้ำบาดาลเป็นไปตามกฎหมาย

(๒) สนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยข้อมูลบ่อน้ำบาดาลและแผนที่น้ำบาดาลจากระบบฐานข้อมูลของกรมฯ

(๓) ถ้าเป็นพื้นที่หาแหล่งน้ำบาดาลยาก ต้องสนับสนุนด้วยการสำรวจธรณีฟิสิกส์ในชั้นรายละเอียดพร้อมกับประเมินศักยภาพน้ำบาดาล

(๔) การพัฒนาใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาล บทบาทเป็นที่ปรึกษาออกแบบมาตรฐานสำหรับการเจาะน้ำบาดาล การก่อสร้างระบบกระจายน้ำและการปรับปรุงคุณภาพน้ำเพื่อให้การจัดตั้งงบประมาณของท้องถิ่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(๕) สนับสนุนเครื่องจักรพร้อมเจ้าหน้าที่สำหรับขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล การซ่อมบำรุงรักษาและแก้ไขปัญหาด้านเทคนิค เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องการความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน

(๖) การเฝ้าระวังผลกระทบจากมลภาวะ เป็นผู้ประสานงานและตัดสินใจดำเนินการแก้ไขร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔.๑.๓) ภารกิจที่ไม่สามารถมอบหรือกระจายอำนาจไปให้ภูมิภาค/ ท้องถิ่นทำได้

(๑) การจัดบริการภาครัฐให้ประชาชน (Operator) กรมฯ ยังมีหน้าที่จัดหาและดูแลรักษาแหล่งน้ำที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ทั้งด้านอุปโภค/ บริโภค การเกษตรและอุตสาหกรรมซึ่งเป็นภารกิจสำคัญที่กรมฯ ดำเนินการในการให้บริการกับประชาชน ดังนี้ ๑) บ่อน้ำบาดาลในพื้นที่ที่หาน้ำยาก ซึ่งต้องใช้วิชาการด้านอุทกธรณีวิทยาขั้นสูง เช่น แหล่งน้ำบาดาลประเภทหินแข็ง และแหล่งน้ำบาดาลประเภทที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนหรือเกิดวิกฤตการณ์น้ำบาดาล เช่น พื้นที่เกลือ หิน และพื้นที่ที่มีชั้นน้ำเค็มแทรกตัวอยู่ รวมทั้งบ่อน้ำบาดาลในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล บ่อสังเกตการณ์และบ่อทดสอบ ๒) การจัดหาแหล่งน้ำบาดาลในพื้นที่ที่ขาดแคลนน้ำ/ หรือพื้นที่ที่ประสบภัยแล้ง ๓) จัดทำระบบการกระจายน้ำบาดาล

(๒) การกำกับดูแล (Regulator) ในการรักษา บังคับใช้กฎหมายและการอนุมัติ อนุญาต โดยผู้แทน กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต) เป็นอนุกรรมการร่วมพิจารณาคำขอใบอนุญาตการ ประกอบกิจการในแต่ละพื้นที่ที่รับผิดชอบ และเข้าร่วมตรวจสอบสถานที่การขออนุญาตฯ และการกระทำผิด ตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ร่วมกับสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น

(๓) การส่งเสริมสนับสนุน (Facilitator/ Promoter) ในการส่งเสริมและถ่ายทอดองค์ความรู้ทั้งด้าน การพัฒนาน้ำบาดาล การอนุรักษ์น้ำบาดาล โดยเฉพาะการเติมน้ำใต้ดินที่กรมฯ ได้ดำเนินการจัดทำคู่มือ เผยแพร่ และถ่ายทอดให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชน และทุกภาคส่วนได้รับรู้ รับทราบถึงการปฏิบัติที่ถูกต้อง ตามหลักวิชาการ การเผยแพร่ความรู้ด้านแผนที่น้ำบาดาลเพื่อให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ และศึกษาความรู้ศักยภาพน้ำบาดาลในแต่ละพื้นที่ได้อย่างถูกต้อง การถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีในเรื่องการบริหาร จัดการทรัพยากรน้ำบาดาลให้มีใช้อย่างยั่งยืน การจัดทำคู่มือเผยแพร่องค์ความรู้ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามภารกิจถ่ายโอนด้านน้ำบาดาล

๔.๒ การกิจการมอบอำนาจให้กับสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมจังหวัด

๔.๒.๑) การกิจที่มอบอำนาจ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้มอบอำนาจให้กับสำนักงาน ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมจังหวัดทั้ง ๗๖ จังหวัด (ยกเว้นเขตกรุงเทพ) เป็นผู้อนุมัติ ภายใต้การพิจารณา ของคณะอนุกรรมการพิจารณากลั่นกรองการขอรับใบอนุญาตการประกอบกิจการน้ำบาดาล

๔.๒.๒) การกิจที่ทำควบคู่กับการมอบอำนาจ

(๑) เป็นอนุกรรมการฯ ร่วมพิจารณาคำขอใบอนุญาตการประกอบกิจการน้ำบาดาล

(๒) สนับสนุนข้อมูลทางด้านวิชาการในการพิจารณาอนุญาตการประกอบกิจการน้ำบาดาล

(๓) เข้าร่วมตรวจสอบสถานที่การขออนุญาตฯ และการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล

ถึงแม้ว่าจะมีงานบางส่วนที่มอบ/ กระจายอำนาจไปให้ภูมิภาค/ ท้องถิ่น แต่กรมฯ ยังต้องมีภารกิจที่ทำ ควบคู่กับภูมิภาค/ ท้องถิ่น อีกทั้งกรมฯ ยังมีภารกิจหลักที่สำคัญที่ไม่สามารถกระจายอำนาจไปให้ส่วนภูมิภาค/ ท้องถิ่นดำเนินการได้

๕.) เป็นงานที่ดำเนินการโดยการจัดตั้งเป็นองค์กรของรัฐรูปแบบอื่นได้หรือไม่

ภารกิจของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นภารกิจที่มีกฎหมายรองรับตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นลักษณะภารกิจที่รับผิดชอบในการให้บริการสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับ กระบวนการออกนโยบาย หลักเกณฑ์ มาตรฐาน และแผนมาตรการที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำบาดาล ในการสำรวจ บริหารจัดการ พัฒนา อนุรักษ์ฟื้นฟู โดยเป็นการให้บริการสาธารณะทั่วไป และมีได้มุ่งกำไร จึงสรุปได้ว่าเป็นงานที่ ไม่สามารถดำเนินการจัดตั้งเป็นองค์กรของรัฐรูปแบบอื่นได้

๖.) เป็นงานที่จำเป็นต้องดำเนินการโดยรัฐทั้งหมดหรือไม่

ภารกิจของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เป็นภารกิจที่มีความจำเป็นต้องเป็นภารกิจภาครัฐ ยังต้องมีบทบาท ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลที่เป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศและเป็นของส่วนรวม รวมถึงต้อง รับผิดชอบให้บริการสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการออกนโยบาย หลักเกณฑ์ มาตรฐาน และแผนมาตรการ

ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำบาดาล ในการสำรวจ บริหารจัดการ พัฒนา อนุรักษ์ฟื้นฟู เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างสมดุล และยั่งยืนตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ต่อประชาชนและประเทศชาติ จึงเป็นงานที่จำเป็นต้องดำเนินการโดยรัฐทั้งหมด

จากการวิเคราะห์ภารกิจในประเด็นต่างๆ ทั้งหมดสามารถสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

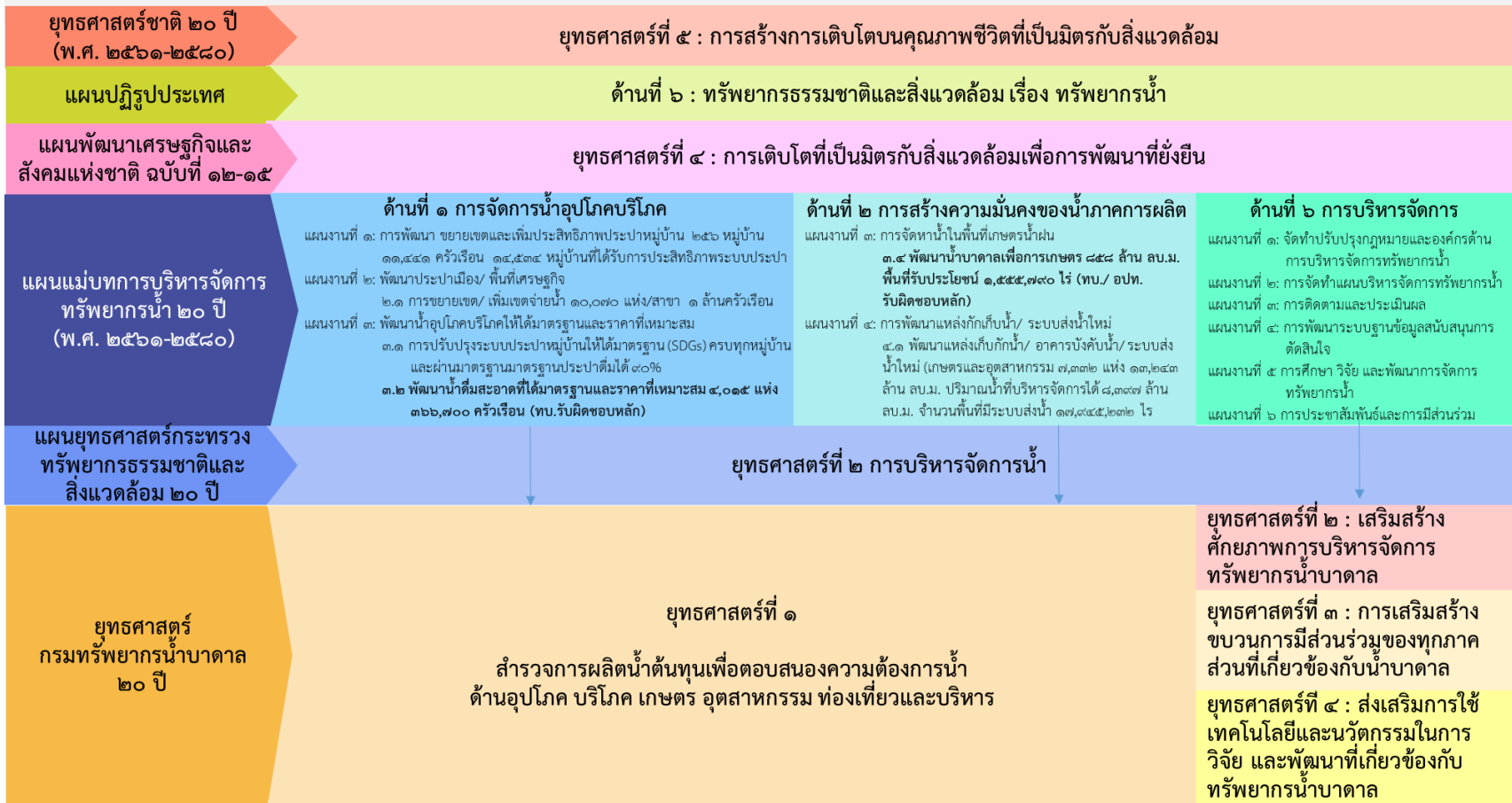
ภารกิจ / ประเด็น	ใช่	ไม่ใช่
๑. เป็นงานที่จำเป็นต้องปฏิบัติอยู่หรือไม่	✓	
๒. เป็นงานที่มีการปฏิบัติซ้ำซ้อนอยู่ที่ใดหรือไม่		✓
๓. เป็นงานที่ถือเป็นหน้าที่หลักใช่หรือไม่	✓	
๔. เป็นงานที่มอบกระจายอำนาจไปให้ภูมิภาค/ ท้องถิ่นได้หรือไม่ /	✓*	✓
๕. เป็นงานที่ต้องดำเนินการโดยการจัดตั้งเป็นองค์กรของรัฐรูปแบบอื่นได้หรือไม่		✓
๖. เป็นงานที่จำเป็นต้องดำเนินการโดยรัฐทั้งหมดหรือไม่	✓	

หมายเหตุ: * เฉพาะภารกิจที่ถ่ายโอนตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าภารกิจของกรมฯ ยังเป็นภารกิจที่มีความจำเป็นและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ต้องคงภารกิจไว้เป็นของรัฐที่ต้องดำเนินการโดยส่วนราชการ

๘.๑.๒ การวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ในการบริหารจัดการน้ำบาดาล

กรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้วิเคราะห์ภารกิจหลัก ภารกิจสนับสนุน และห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ในการบริหารจัดการน้ำบาดาล เพื่อให้การปรับโครงสร้างของกรมฯ สามารถดำเนินงานได้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ที่ก่อให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ โดยวิเคราะห์กิจกรรมต่างๆ ที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ดำเนินอยู่ในปัจจุบัน (As is) พร้อมทั้งกำหนดกิจกรรมและความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมต่างๆ ในลักษณะที่ควรเป็น (To Be) เพื่อก่อให้เกิดคุณค่า หายช่องว่าง (Gap) เพื่อปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับยุทธศาสตร์

ภาพที่ ๑๑ ความเชื่อมโยงของแผนงานและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

ภาพที่ ๑๒ ห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

๘.๒ เหตุผลความจำเป็นในการขอจัดตั้ง

๘.๒.๑ สรุปรูปหน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงไป

๑) One-IN

- ภารกิจสำคัญที่จำเป็นต้องดำเนินการของงานวิเคราะห์น้ำบาดาล ในการมีบทบาทเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาล โดยวิเคราะห์ กำกับ รับรองสถาบันการวิเคราะห์น้ำภาคเอกชน คิดวิเคราะห์ระบบปรับปรุงน้ำบาดาล และควบคุมคุณภาพการวิเคราะห์ของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต รวมถึงบทบาทในการศึกษา วิจัย พัฒนาวิธีการตรวจสอบ วิธีการวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลให้รวดเร็ว มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- ภารกิจของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ในบทบาทการกำกับดูแล ควบคุม (Regulator) ท้องถิ่น ช่างเจาะเอกชนอย่างใกล้ชิด และภารกิจตาม พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ ในการเป็นคณะอนุกรรมการเขต พิจารณากลับกรองคำขอใบอนุญาตเจาะ และใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด (ทสจ.) บทบาทการส่งเสริมสนับสนุน (Facilitator/ Promotor) ให้การสนับสนุนช่วยเหลือทางด้านเทคนิค วิชาการ กำหนดมาตรฐาน จัดทำคู่มือให้องค์ความรู้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บทบาทเป็นหน่วยงานปฏิบัติแบบที่มีการปรับรูปแบบการดำเนินงาน มอบหมายงานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ (New Operator) และภารกิจด้านการส่งเสริมสนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมของเครือข่ายเพื่อเป็นกลไกเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลให้เกิดประโยชน์อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
- ภารกิจสำคัญที่จำเป็นต้องดำเนินการเพิ่มเติมของสำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล ในการมีบทบาทเชิงรุกด้านวิชาการ การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และเฝ้าระวังน้ำบาดาล ติดตามการเปลี่ยนแปลงระดับน้ำและคุณภาพน้ำ จากเครือข่ายบ่อสังเกตการณ์ทั่วประเทศ เฝ้าหาสาเหตุ เพื่อแก้ปัญหาโดยวิจัยนวัตกรรม/ แนวทางการอนุรักษ์ บำบัด และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างทันท่วงที รวมถึงงานเผยแพร่ข้อมูลองค์ความรู้ด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำบาดาลสู่สาธารณะเพื่อให้ประชาชนรู้คุณค่า ความสำคัญ และประโยชน์ของน้ำบาดาลมากขึ้น
- ภารกิจสำคัญที่จำเป็นต้องดำเนินการเพิ่มเติมของกลุ่มนิติกรในการเป็นตัวแทนของรัฐในการฟ้องคดีเพื่อเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำสาธารณะ ตามมาตรา ๘๓ พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ เช่น ทำให้แหล่งน้ำก่อให้เกิดอันตราย หรือเป็นพิษ เป็นต้น รวมถึงภารกิจด้านกฎหมายที่รับโอนมาจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการดำเนินการสืบสวน สอบสวน ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดคดีอาญา

๒) X-Out

- ภารกิจสำคัญที่จำเป็นต้องดำเนินการเพิ่มเติมที่มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยถ่ายโอนภารกิจด้านจัดหาและบำรุงบ่อน้ำบาดาลเพื่อการอุปโภคบริโภคให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีการนำร่องถ่ายโอนงานประกอบกิจการน้ำบาดาลสำหรับบ่อน้ำที่มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางตอนบนสุดไม่เกิน ๖ นิ้ว ลงมาให้แก่ ๓ จังหวัด คือ เชียงใหม่ ขอนแก่น และนครราชสีมา และจะขยายขึ้นอีกในอนาคต แต่ สทบ. เขตยังต้องดำเนินการจัดหาแหล่งน้ำหากขนาดบ่อมากกว่า ๖ นิ้ว และเป็นพื้นที่ที่หาน้ำยาก (๙๐% ของพื้นที่ในประเทศ)

๘.๒.๒ มีหน้าที่ความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น

๑) ภารกิจที่ได้รับมอบหมายตามแผนและนโยบายที่สำคัญ

– ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม : การพัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มุ่งเน้นพัฒนาน้ำทั้งระบบ และยุทธศาสตร์ที่ ๖ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

– แผนปฏิรูปประเทศ ด้านที่ ๖ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่องทรัพยากรน้ำ การบริหารเชิงพื้นที่

– แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน : สร้างความมั่นคงด้านน้ำ และบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งผิวดินและใต้ดินให้มีประสิทธิภาพ

– นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ แผนที่ ๑๘ การรักษาความมั่นคงด้านอาหารและน้ำ : ประเทศไทยมีความมั่นคงและปลอดภัยในด้านอาหารและน้ำมีคุณภาพตามหลักโภชนาการอย่างเพียงพอและยั่งยืน

– เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ๖. สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคน และมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน

– ประเด็นการพัฒนาเร่งด่วน ๑๕ ประเด็น ๔. บริหารจัดการน้ำและมลพิษ

– แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) ด้านที่ ๑ การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค ด้านที่ ๒ การสร้างความมั่นคงน้ำภาคการผลิต ด้านที่ ๖ การบริหารจัดการ

– แผนยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒๐ ปี ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การบริหารจัดการน้ำ

– แผนยุทธศาสตร์บริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙)

– พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

– พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดให้น้ำบาดาล เป็นทรัพยากรน้ำสาธารณะ การบริหารจัดการน้ำบาดาลจึงต้องอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติฉบับนี้ และการเตรียมข้อมูลด้านวิชาการ การกำหนดหลักเกณฑ์ การปรับปรุงมาตรการและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

– พระราชบัญญัติ กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) และ (ร่าง) แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕ และ (ร่าง) แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล มีภารกิจที่เป็นระดับมหภาค ให้การสนับสนุนช่วยเหลือทางด้านเทคนิค วิชาการ กำหนดมาตรฐานจัดทำคู่มือ ให้องค์ความรู้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสร้างระบบความสัมพันธ์กับทุกภาคส่วน มีความเชื่อมโยงเป็นภาคีเครือข่ายและมีระบบข้อมูลการติดตามตรวจสอบและประเมินผลเพื่อมุ่งผลสำเร็จของงาน

- (ร่าง) แผนการรับมือภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเกี่ยวกับการกระทำความผิดด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘ ตาม (ร่าง) พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ด้านการสืบสวน สอบสวน การขออนุมัติศาลตรวจค้น การจับกุม การสอบสวนคดีอาญา การป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล และกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ
- มติคณะรัฐมนตรี ด้านการบูรณาการการจัดการทรัพยากรน้ำและแก้ไขปัญหาภัยแล้งและอุทกภัย

๘.๒.๓ หน้าทีความรับผิดชอบลดลงและเปลี่ยนแปลงไป

- ภารกิจที่มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) กำหนดลักษณะภารกิจที่จะถ่ายโอนด้านที่เกี่ยวข้องกับกรมทรัพยากรน้ำบาดาล คือ ด้านที่ ๑ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคมและการขนส่ง กลุ่มภารกิจทางน้ำ (การดูแลรักษาทางน้ำ) แผนภารกิจด้านสาธารณสุขโรค และสาธารณสุขการ ภารกิจแหล่งน้ำ/ ประปาชนบท (แหล่งน้ำอุปโภค/ บริโภค และแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร) และมีภารกิจที่จะถ่ายโอนเพิ่มเติมตาม (ร่าง) แผนการกระจายอำนาจให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ และ (ร่าง) แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕

๘.๒.๔ การวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก (external environment) ที่มีผลกระทบต่อการทำงาน ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล รวมถึงการเตรียมพร้อมและรองรับการเปลี่ยนแปลง

๑) สถานการณ์ด้านทรัพยากรน้ำบาดาลและสภาพปัญหาที่สำคัญ

๑.๑) ปริมาณน้ำบาดาลของประเทศ ปริมาณการกักเก็บในชั้นน้ำบาดาลจากแอ่งน้ำบาดาล ๒๗ แห่ง ทั่วประเทศ มีประมาณ ๑.๑๓ ล้านล้านลูกบาศก์เมตร มีศักยภาพที่จะพัฒนาขึ้นมาใช้ได้โดยไม่กระทบต่อปริมาณ น้ำบาดาลที่มีอยู่ได้รวมปีละ ๔๕,๓๘๕ ล้านลูกบาศก์เมตร ในแต่ละปีมีปริมาณน้ำฝนที่เพิ่มเติมลงสู่ชั้นน้ำบาดาล ทุกปีประมาณ ๑๐ % ของปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ย ขณะที่ปัจจุบันมีการนำน้ำบาดาลมาใช้เพื่อการอุปโภคบริโภค การเกษตร และอุตสาหกรรม ๑๔,๗๔๑ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ทำให้ยังคงเหลือปริมาณน้ำบาดาลที่กักเก็บ อยู่ใต้ดินและสามารถนำขึ้นมาใช้ประโยชน์ได้อีกถึง ๓๐,๖๔๕ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี

๑.๒) การใช้น้ำและการบริหารจัดการ

(๑) พื้นที่การเกษตร ประเทศไทยมีพื้นที่การเกษตร ๑๔๙.๒๐ ล้านไร่ โดยภาค ตะวันออกเฉียงเหนือมีพื้นที่การเกษตรมากที่สุด รองลงมา คือพื้นที่ภาคกลาง ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีการพัฒนา พื้นที่ชลประทานคิดเป็นร้อยละ ๒๒ ของพื้นที่การเกษตรทั้งหมด ที่เหลืออีกร้อยละ ๗๘ เป็นพื้นที่ปลูกพืชโดยใช้ น้ำฝนเป็นหลัก ซึ่งมีความเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำจากความผันแปรของสภาพลม ฟ้า อากาศ อีกทั้งในบางพื้นที่ ยังมีสภาพภูมิประเทศไม่เอื้ออำนวยต่อการลำเลียงน้ำจากแหล่งน้ำมาใช้ประโยชน์

(๒) การบริหารจัดการน้ำปัจจุบัน การบริหารจัดการน้ำในฤดูแล้ง พิจารณาตามลำดับ ความสำคัญของกิจกรรมการใช้น้ำ คือ ลำดับที่ ๑ สำรองน้ำไว้สำหรับการใช้น้ำในช่วงต้นฤดูฝนเพื่อสนับสนุน การเพาะปลูกข้าวนาปี ลำดับที่ ๒ จัดสรรน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคในช่วงฤดูแล้ง ลำดับที่ ๓ จัดสรรน้ำเพื่อ การรักษาระบบนิเวศในช่วงฤดูแล้ง ลำดับที่ ๔ จัดสรรน้ำเพื่อการเกษตรกรรม และลำดับที่ ๕ จัดสรรน้ำเพื่อ การอุตสาหกรรม การบริหารจัดการน้ำในฤดูฝน จะเน้นให้มีการเก็บกักน้ำของแหล่งน้ำให้มากที่สุดปลายฤดูฝน

โดยจะบริหารจัดการควบคู่กับการบรรเทาอุทกภัย ได้แก่ การเติมน้ำลงสู่ใต้ดินโดยการระบายน้ำฝนในช่วงฤดูน้ำหลากผ่านสระกันรั่ว ผ่านบ่อเติมน้ำ เพื่อกักเก็บน้ำฝนไว้ในชั้นน้ำใต้ดินซึ่งจะทำให้ระดับน้ำใต้ดินสูงขึ้น และสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้อีกครั้งในฤดูแล้ง

๑.๓) ความต้องการใช้น้ำ

(๑) การใช้น้ำเพื่อการเกษตร ในพื้นที่เกษตรที่อยู่ใกล้กับแหล่งน้ำจะมีการปลูกพืชในฤดูแล้ง โดยเฉพาะพื้นที่เกษตรชลประทาน ทำให้มีการใช้น้ำเพื่อการเกษตรเป็นปริมาณมาก คิดเป็นร้อยละ ๗๕ ของปริมาณการใช้น้ำทั้งหมด พื้นที่นอกเขตชลประทาน มีทั้งสิ้น ๑๑๗ ล้านไร่ เป็นการใช้น้ำฝนโดยตรงเป็นส่วนใหญ่ และบางส่วนจากการสูบน้ำบาดาลและน้ำท่าบริเวณพื้นที่ใกล้เคียง ต้องการปริมาณน้ำเพื่อป้องกันผลผลิตเสียหายในช่วงฝนทิ้งช่วงอีกประมาณปีละ ๔๘,๙๖๑ ล้านลูกบาศก์เมตร (คิดเฉพาะการปลูกฤดูฝนเท่านั้น)

(๒) การใช้น้ำเพื่ออุปโภคบริโภคและการท่องเที่ยว มีความต้องการน้ำอุปโภคบริโภคปีละ ๔,๗๘๓ ล้านลูกบาศก์เมตร ซึ่งในอนาคต (ปี พ.ศ. ๒๕๕๐) คาดการณ์ความต้องการน้ำจะเพิ่มเป็นปีละ ๕,๙๕๑ ล้านลูกบาศก์เมตร เนื่องจากการขยายตัวภาคบริการของประเทศด้านการท่องเที่ยวและภาคการค้าในระดับท้องถิ่นและในระดับภูมิภาค ทำให้เมืองหลักในภูมิภาค และแหล่งท่องเที่ยวสำคัญที่มีชื่อเสียงติดระดับโลก มีความต้องการใช้น้ำเพิ่มขึ้น

(๓) การใช้น้ำเพื่ออุตสาหกรรม มีความต้องการใช้น้ำปีละ ๑,๙๑๓ ล้านลูกบาศก์เมตร คาดการณ์ความต้องการน้ำในอนาคต (ปี พ.ศ. ๒๕๕๐) จะเพิ่มเป็นปีละ ๓,๔๘๘ ล้านลูกบาศก์เมตร โดยพื้นที่หลักที่มีโรงงานและนิคมอุตสาหกรรมจำนวนมาก คือ กรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียง รวมถึงพื้นที่ในภาคตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมหลักของประเทศ

(๔) การใช้น้ำเพื่อรักษาระบบนิเวศ ปริมาณความต้องการน้ำเพื่อการรักษาระบบนิเวศในฤดูแล้งรวมทั้งประเทศปีละมากกว่า ๒๗,๐๙๐ ล้านลูกบาศก์เมตร

โดยสรุป ความต้องการน้ำรวมทั้งประเทศ ประมาณ ๑๔๗,๗๔๙ ล้านลูกบาศก์เมตร สามารถเข้าถึงแหล่งน้ำในรูปแบบต่างๆ อาทิ แหล่งเก็บกักน้ำ อาคารพัฒนาแหล่งน้ำ แหล่งน้ำ/ลำน้ำธรรมชาติ และน้ำบาดาลเป็นต้น จำนวน ๑๐๒,๑๔๐ ล้านลูกบาศก์เมตร ที่เหลือยังไม่สามารถจัดสรรน้ำให้กับพื้นที่การเกษตรนอกเขตชลประทาน และน้ำอุปโภคบางส่วนอีกประมาณ ๔๘,๙๖๑ ล้านลูกบาศก์เมตร

๑.๔) การใช้น้ำบาดาล มีการแบ่งน้ำบาดาลออกเป็น ๒ ระดับ คือ ระดับตื้น ที่มีความลึกไม่เกิน ๑๕ เมตร จะมีการทำบ่อน้ำตื้นเพื่อสูบน้ำขึ้นมาใช้ และน้ำบาดาลระดับลึกที่ต้องทำการเจาะบ่อน้ำบาดาล โดยข้อมูลบ่อน้ำตื้นในประเทศไทยปี พ.ศ. ๒๕๕๗ มีทั้งสิ้น ๑.๙๒ ล้านบ่อ ส่วนบ่อน้ำบาดาลในส่วนภาครัฐและเอกชน ที่สามารถใช้งานได้มีจำนวน ๐.๑๗ ล้านบ่อ โดยในแต่ละปีจะมีปริมาณการใช้น้ำบาดาลในประเทศ ๑๔,๗๔๑ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี เป็นการใช้งานด้านการเกษตรมากที่สุดปีละ ๑๒,๗๔๑ ล้านลูกบาศก์เมตร เพื่ออุปโภคบริโภคปีละ ๑,๒๒๓ ล้านลูกบาศก์เมตร และในภาคอุตสาหกรรมปีละ ๗๗๗ ล้านลูกบาศก์เมตร

๑.๕) สภาพปัญหาคุณภาพน้ำบาดาล คุณภาพน้ำบาดาลโดยทั่วไปจะอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่ใช้บริโภคได้ แต่ยังมีบางพื้นที่พบปัญหาคุณภาพน้ำบาดาลดังนี้

(๑) การเปลี่ยนแปลงทางสภาพปริมาณสารละลายในน้ำบาดาลสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานน้ำดื่ม เช่น ในบางพื้นที่ของจังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน จังหวัดแพร่ จังหวัดลำปาง และจังหวัดกาญจนบุรี มีแร่เหล็กและฟลูออไรด์สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานซึ่งเป็นปัญหาที่มักเกิดขึ้นกับพื้นที่ที่มีความสัมพันธ์กับรอยเลื่อนและแหล่งน้ำพุร้อน

(๒) การรุกคืบของน้ำเค็มในชั้นน้ำบาดาล เกิดขึ้นในบางพื้นที่ตามแนวปากแม่น้ำและชายฝั่งทะเล เช่น พื้นที่แม่น้ำเจ้าพระยา และจังหวัดสงขลา ที่อาจจะเกิดจากการสูบน้ำบาดาลขึ้นมาใช้เกินสมดุลในภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ บางพื้นที่มีคุณภาพน้ำบาดาลกร่อย-เค็ม ไม่เหมาะสำหรับการอุปโภคบริโภค และเกษตรกรรม เช่น จังหวัดยโสธร จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์ และจังหวัดบุรีรัมย์

(ก) การปนเปื้อนในชั้นน้ำบาดาล เช่น ในบางพื้นที่ของจังหวัดนครศรีธรรมราช มีการพบสารหนู ที่อาจมีสาเหตุจากการปนเปื้อนตามธรรมชาติของแร่ธาตุในชั้นหินให้น้ำและจากการทำเหมืองแร่ดีบุก นอกจากนี้ บางพื้นที่ที่มีการลักลอบทิ้งขยะพิษ น้ำเสียของเสียอาจถูกชะล้างลงไปปนเปื้อนในชั้นน้ำบาดาลได้

๒) การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคมและกระแสโลกที่มีผลต่อการบริหารจัดการ น้ำบาดาลของประเทศในอนาคต ได้แก่

๒.๑) ด้านสิ่งแวดล้อม

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก (Climate Change) ส่งผลกระทบให้เกิดภัยแล้ง **ขึ้นในประเทศไทยบ่อยครั้งขึ้น** ทำให้ความต้องการใช้น้ำบาดาลเพื่อมาตอบสนองความต้องการของภาคการผลิต การดำรงชีวิตของมนุษย์ และการรักษาสมดุลของระบบนิเวศมีเพิ่มมากขึ้นทุกปี

๒.๒) ด้านเศรษฐกิจ

การรวมตัวกันเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community - AEC) มีการจัดเตรียมที่จะดำเนินโครงการรองรับเฉพาะในอนาคตอันใกล้ ที่อาจส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการ น้ำบาดาลในประเทศไทย

(๑) **การประกาศเขตเศรษฐกิจพิเศษ** ส่งผลให้มีอุปสงค์ในการใช้น้ำของภาคอุตสาหกรรม เพื่อการผลิตและแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าขั้นปฐมที่นำเข้ามาจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ ตาก โดยเฉพาะที่อำเภอแม่สอดที่ป่าต้นน้ำถูกทำลายและจะเกิดน้ำหลากไหลลงแม่น้ำเมยที่กั้นชายแดนระหว่าง ประเทศไทยและสหภาพเมียนมาร์จนไม่สามารถเก็บน้ำฝวดินไว้ใช้ประโยชน์ได้เพียงพอต่อความต้องการของ ภาคเกษตร เป็นต้น ดังนั้นจึงคาดว่า อาจมีอุปสงค์ของน้ำฝวดินมากกว่าอุปทาน และอาจส่งผลกระทบต่อปริมาณ ความต้องการใช้น้ำบาดาลในพื้นที่ดังกล่าวได้

(๒) **การกระจุกตัวของประชากรตามความเป็นเมืองที่เพิ่มขึ้นของจังหวัดหรือพื้นที่** ที่โครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมเพื่อเชื่อมต่อระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนพาดผ่านไทย ทำให้มีการ กระจุกตัวของประชากรตามความเป็นเมืองที่เพิ่มขึ้น ความต้องการใช้หรืออุปโภคและบริโภคน้ำทั้งจาก ภาคอุตสาหกรรม บริการ และครัวเรือนมีมากขึ้น จนอาจเกินขีดความสามารถในการสนองความต้องการ ของน้ำฝวดิน และส่งผลกระทบต่อความพร้อมให้บริการของน้ำบาดาล

(๓) **การสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน** ทั้งทางด้านการสำรวจ ขุดเจาะ และอนุรักษ์ แหล่งน้ำบาดาล ที่อาจมีอาณาเขตของแหล่งน้ำบาดาลข้ามแดน และทางด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ร่วมกันในวิทยาการและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง นำไปสู่การสร้างร่วมมือกันในการบริหารจัดการทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้านอื่นๆ เช่น การบริหารจัดการน้ำในแม่น้ำโขง แม่น้ำเมย และแม่น้ำ สาละวิน เป็นต้น และอาจต่อยอดไปสู่ความร่วมมือกันในอนาคตอื่นๆ

(๔) **การขยายตัวของเขตอุตสาหกรรมตามแผนพัฒนาระดับพื้นที่** เช่น โครงการพัฒนาพื้นที่ ชายฝั่งทะเลตะวันออก ระยะที่ ๒ โครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ โครงการเขตพัฒนาพิเศษ ภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridors: EEC) ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในพื้นที่ โดยเฉพาะการกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาเมืองและขยายตัวของชุมชนเมือง และตามมาด้วยความต้องการ ใช้น้ำบาดาลเพื่อมาสนับสนุนปริมาณน้ำฝวดินที่ไม่พอเพียงในที่สุด

๒.๓) ด้านสังคม

(๑) โครงสร้างการผลิตมีการเปลี่ยนผ่านจากภาคเกษตรและอุตสาหกรรมไปสู่บริการมากขึ้น รูปแบบการผลิตที่เปลี่ยนแปลงไปของเศรษฐกิจไทยจะส่งผลต่อความต้องการใช้น้ำผิวดินเพื่อการเกษตรลดลง แต่อาจส่งผลต่อความต้องการใช้น้ำบาดาลของภาคอุตสาหกรรมและบริการ ซึ่งมักมีทำเลที่ตั้งอยู่ในระดับพื้นที่ที่สูงกว่า และแสวงหาน้ำผิวดินได้ยากขึ้น

(๒) การก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ประชากรวัยแรงงาน (Labor Force) ลดลง ความต้องการแรงงานทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนกำลังคน โดยเฉพาะในระดับปฏิบัติการ จำเป็นต้องจัดการฝึกอบรมหรือร่วมมือกับสถาบันการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ เพื่อเพิ่มกำลังคนหรือความรู้ให้กับบุคลากรหรือใช้เทคโนโลยีเข้าช่วยปฏิบัติงานแทนกำลังคนมากขึ้น

(๓) ความก้าวหน้าทางด้านวิทยาการและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง ตามการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการนำองค์ความรู้ทางด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบภูมิสารสนเทศ รวมทั้งระบบดิจิทัลในรูปแบบต่างๆ มาช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพในการสำรวจและจัดทำแผนที่แหล่งน้ำบาดาล เพิ่มประสิทธิภาพในการเติมน้ำกลับสู่บ่อหรือแอ่งน้ำบาดาล การจัดเก็บรายได้เข้าสู่กองทุนพัฒนาน้ำบาดาลตามหลักการผู้ใช้หรือผู้ได้ประโยชน์เป็นผู้จ่าย รวมทั้งการเผยแพร่องค์ความรู้ในการขออนุญาตขุดเจาะบ่อบาดาล และการเผยแพร่/ ประชาสัมพันธ์องค์ความรู้และกิจกรรมขององค์กรออกสู่สาธารณชนอีกด้วย

๘.๒.๕ มีการเปลี่ยนแปลงระบบ หรือวิธีการทำงาน เฉพาะหน่วยงานหรือในภาพรวมของกรม

การพัฒนาการให้บริการหรือการทำงานบนระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service) ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อให้ทำงานมีความคล่องตัว ชัดเจน มีมาตรฐาน โปร่งใส รวมถึงสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนให้มีชีวิตที่ดีขึ้น และพร้อมรองรับต่อสภาวะวิกฤตและการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ประกอบด้วยการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล การบริหารความเสี่ยงต่อสถานการณ์วิกฤตด้านทรัพยากรน้ำ และการบริหารทรัพยากรน้ำบาดาลแบบมีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาลในการปฏิรูปประเทศไทย (ไทยแลนด์ ๔.๐) ซึ่งเป็นวิสัยทัศน์เชิงนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และปรับเปลี่ยนภาครัฐสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล

๘.๒.๖ ปัญหาการดำเนินการอันเนื่องมาจากโครงสร้างส่วนราชการเดิม

๑. โครงสร้างหน่วยงานตามกฎหมายกระทรวงในปัจจุบันไม่สามารถรองรับภารกิจและปริมาณงานที่เพิ่มขึ้นได้อย่างเต็มประสิทธิภาพเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาประเทศ แผนปฏิรูปประเทศ แผนแม่บทการบริหารจัดการน้ำ ๒๐ ปี มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง รวมถึงปัจจัยสภาพแวดล้อมอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. การบริหารจัดการและการเชื่อมโยงข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานภายในกรมฯ ยังขาดประสิทธิภาพในระดับที่ควรจะเป็นในการพัฒนาระบบราชการ ๔.๐ ที่ต้องมีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลและความเชื่อมโยงในการบริหารจัดการเพื่อลดขั้นตอนการทำงาน และยกระดับงานบริการ เช่น เพิ่มช่องทางการให้บริการด้านประกอบกิจการน้ำบาดาล ลดภาระการเดินทางมาติดต่อราชการของประชาชน โดยดำเนินการด้านการประกอบกิจการน้ำบาดาล ผ่านระบบบริการอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service) ทำให้ประชาชนสามารถยื่นคำขอและเอกสารที่เกี่ยวข้องผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้แก่ การขออนุญาตเจาะและใช้น้ำบาดาล การชำระค่าธรรมเนียม การออกใบอนุญาต/ เอกสารราชการ เป็นต้น

๓. ปัญหาความพร้อมในการรองรับพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ฉบับแก้ไข พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ที่กรมฯ ต้องมีบทบาทในการกำกับ ดูแล ควบคุม (Regulator) โดยดำเนินการพัฒนากฎหมายใหม่ๆ ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง

๔. ปัญหาการรวมหน่วยงานที่มีภารกิจเฉพาะด้านการวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลไว้ภายใต้สำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล เนื่องจากทั้งสองหน่วยงานมีภารกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมายและผลผลิตที่ต่างกัน อีกทั้งงานด้านการวิเคราะห์และวิจัยด้านคุณภาพน้ำบาดาลเป็นหน่วยงานที่สนับสนุนทุกภารกิจของหน่วยงานภายในกรม จึงควรจัดตั้งเป็นกองที่ถูกต้องตามกฎหมายกระทรวง

๘.๒.๗ การแก้ไขปัญหาคือเป็นอยู่ในปัจจุบัน

ด้วยข้อจำกัดในเชิงโครงสร้างระบบงาน กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีการแก้ไขปัญหาและรองรับภารกิจที่ได้รับมอบหมายเพิ่มเติมขึ้นตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน กรมฯ จึงได้จัดตั้งหน่วยงานขึ้นใหม่ โดยคำสั่งภายใน ๒ ฉบับ คือ สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๗-๑๒ และกองวิเคราะห์น้ำบาดาล เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาภัยแล้ง และการบริหารจัดการน้ำทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ และเมื่อได้ปฏิบัติงานมาชั่วระยะเวลาหนึ่ง กอปรกับสภาพแวดล้อมภายนอกและภารกิจของกรมฯ มีการปรับเปลี่ยนไป จึงควรมีการทบทวน วิเคราะห์ความเหมาะสมในการดำเนินงานเพื่อจะประกาศเป็นกฎหมายให้ถูกต้อง ทั้งนี้เพื่อให้ได้ความชัดเจนในการบริหารงาน และเป็นขวัญกำลังใจแก่ผู้บริหารที่รับผิดชอบ และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ในการขอปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลครั้งนี้ จึงมีการปรับโครงสร้างและระบบการทำงานให้มีความยืดหยุ่นและมีประสิทธิภาพสูงสุดภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่ โดยมีวัตถุประสงค์

๑) ข้อเสนอการปรับบทบาทภารกิจของกรม

๑.๑) เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) ซึ่งเป็นแผนแม่บทหลักของการพัฒนาประเทศ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม แผนการปฏิรูปประเทศในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการน้ำใต้ดิน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ในเป้าหมายการสร้างความมั่นคงด้านน้ำ และบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งผิวดินและน้ำใต้ดินให้มีประสิทธิภาพ แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) การปรับโครงสร้างประเทศไทยไปสู่ประเทศ ๔.๐ รวมทั้งคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภา วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ที่ได้กำหนดนโยบายเร่งด่วนเพื่อจัดเตรียมมาตรการรองรับภัยแล้งและอุทกภัย เพื่อร่วมผลักดันให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ตอบสนองต่อความจำเป็นของประเทศและความต้องการของประชาชน ซึ่งจะนำไปสู่วิสัยทัศน์ตามยุทธศาสตร์ชาติ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”

๑.๒) ปรับบทบาทภารกิจของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลให้สอดคล้องกับความสำคัญและปริมาณงานที่เพิ่มมากขึ้นอันเนื่องมาจากสภาพการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก (Climate Change) ที่ส่งผลให้น้ำผิวดินมีคุณภาพและปริมาณลดลง ทรัพยากรน้ำบาดาลซึ่งเป็นต้นทุนทรัพยากรน้ำที่มีศักยภาพทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพจึงต้องมีบทบาทเชิงรุก (Proactive) ในการพัฒนาการใช้ประโยชน์ของน้ำบาดาลทั้งในด้านการอุปโภคบริโภค การผลิต ทั้งด้านเกษตร อุตสาหกรรม ท่องเที่ยวและบริการ เพื่อให้เกิดความสมดุลและความมั่นคง (Water security) ของการบริหารจัดการน้ำของประเทศในระยะยาว

๑.๓) ปรับบทบาทภารกิจของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลสู่หน่วยงานผู้กำกับดูแล ผู้ตรวจสอบ ประเมินผล (Regulator) ซึ่งเป็นการเพิ่มบทบาทและความสำคัญของการปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๒ และฉบับที่ ๓ การเสนอให้มีการศึกษา ปรับปรุง และพัฒนา

กฎหมายเพื่อการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาล หรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย ระเบียบ และมาตรการเกี่ยวกับการสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาล การอนุรักษ์และฟื้นฟู การพัฒนาน้ำบาดาล การกำกับ ควบคุม ดูแลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ประเมินผล ติดตามและตรวจสอบให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และมาตรการ รวมถึงการกำหนดมาตรฐานกระบวนการงาน ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล การเกิดวิกฤตการณ์ด้านน้ำ รวมทั้งรวบรวม จัดเก็บฐานข้อมูลด้านน้ำบาดาลของประเทศเพื่อการพัฒนามาใช้ประโยชน์ ตามยุทธศาสตร์บริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) เพื่อให้การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลของประเทศมีใช้ได้อย่างยั่งยืน เสริมสร้างขีดสมรรถนะขององค์กร บูรณาการความร่วมมือของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน สร้างจิตสำนึกในการร่วมกันใช้ และดูแลทรัพยากรน้ำบาดาล

๑.๔) ปรับบทบาทภารกิจของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเพื่อรองรับภารกิจที่เพิ่มขึ้นตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๓ องค์กรบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ หมวด ๔ การจัดสรรน้ำ และการใช้น้ำ หมวด ๕ การจัดการภาวะน้ำแล้งและน้ำท่วม หมวด ๖ การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรน้ำสาธารณะ หมวด ๘ ความรับผิดชอบทางแพ่งในกรณีที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำสาธารณะ

๑.๕) ปรับบทบาทภารกิจของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลให้สอดคล้องกับ (ร่าง) แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๓ และ (ร่าง) แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๓ เพื่อเพิ่มการบริหารจัดการน้ำบาดาลอย่างเป็นระบบและอย่างยั่งยืน และการให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพในระดับพื้นที่

๑.๖) ปรับโครงสร้างให้สอดคล้องกับหลักการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ที่เน้นเรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงาน และให้มีการบริหารราชการแบบบูรณาการ ระหว่างกรมทรัพยากรน้ำบาดาลกับหน่วยงานราชการภาครัฐ ภาคเอกชน และหน่วยงานภาควิชาการ ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖

เดิม	ปรับปรุงใหม่
<p>กลุ่มงานขึ้นตรงต่ออธิบดี ๓ กลุ่มงาน หน่วยงานเทียบเท่าระดับสำนัก/ กอง ๗ หน่วยงาน ราชการบริหารส่วนกลางในภูมิภาค ๖ หน่วยงาน</p> <p>ก. ราชการบริหารส่วนกลาง</p> <p>(๑) กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร (๒) กลุ่มตรวจสอบภายใน (๓) กลุ่มนิติการ (๔) สำนักบริหารกลาง (๕) กองแผนงาน (๖) ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศทรัพยากรน้ำบาดาล (๗) สำนักควบคุมกิจการน้ำบาดาล (๘) สำนักพัฒนาน้ำบาดาล (๙) สำนักสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาล (๑๐) สำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล</p>	<p>กลุ่มงานขึ้นตรงต่ออธิบดี ๒ กลุ่มงาน หน่วยงานเทียบเท่าระดับสำนัก/ กอง ๙ หน่วยงาน ราชการบริหารส่วนกลางในภูมิภาค ๑๒ หน่วยงาน</p> <p>ก. ราชการบริหารส่วนกลาง</p> <p>(๑) กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร (๒) กลุ่มตรวจสอบภายใน (๓) กองกฎหมาย (จัดตั้งใหม่และยกฐานะ) (๔) สำนักงานเลขานุการกรม (๕) กองยุทธศาสตร์และแผนงาน (๖) ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (๗) กองควบคุมกิจการน้ำบาดาล (๘) กองวิศวกรรมน้ำบาดาล (๙) กองสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาล (๑๐) กองอนุรักษ์และฟื้นฟูน้ำบาดาล</p>

เดิม	ปรับปรุงใหม่
ข. ราชการบริหารส่วนกลางในภูมิภาค (๑๑) สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑ - ๖	(๑๑) กองวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาล (จัดตั้งใหม่) ข. ราชการบริหารส่วนกลางในภูมิภาค ๑๒) สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑ - ๑๒ (เขต ๗-๑๒ จัดตั้งใหม่)

มีการจัดตั้งหน่วยงานใหม่ ๘ หน่วยงาน เพื่อรองรับภารกิจที่ปรับเปลี่ยนไปของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ด้วยเหตุผลความจำเป็น ดังนี้

๑. กองวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาล

▪ หน้าที่ความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น

– ภารกิจตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ในการสร้างหลักประกันว่าจะจัดให้มีน้ำ และสุขอนามัยสำหรับทุกคน และมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน เช่น การศึกษา วิจัย และพัฒนาเทคโนโลยี การปรับปรุงคุณภาพน้ำบาดาลให้มีประสิทธิภาพ การกำกับ รับรองสถาบันการวิเคราะห์น้ำภาคเอกชน ในทุกพารามิเตอร์ (Parameter) และการปรับปรุงระบบคุณภาพน้ำบาดาล

– ภารกิจตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ได้แก่ การรักษาคุณภาพน้ำและคุณภาพในพื้นที่วิกฤติอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

– ภารกิจตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) เพื่อตอบสนองความต้องการน้ำด้านอุปโภคและบริโภคที่สะอาด และได้มาตรฐาน

– ภารกิจตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

– การปนเปื้อนทางด้านสารพิษ และสารอินทรีย์ระเหยง่ายลงในแหล่งน้ำมากขึ้นจากภาวะโลกร้อน (Climate Change) และการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจและสังคม จำเป็นต้องมีการตรวจสอบคุณภาพน้ำระบบ ประปาบาดาลทั่วประเทศ เพื่อให้เกิดความมั่นใจต่อประชาชนว่าได้น้ำที่สะอาด ปลอดภัย

▪ การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่และภารกิจ

– มีปริมาณงานที่เหมาะสมเพียงพอ โดยวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลในความรับผิดชอบประมาณ ๑๘,๐๐๐ ตัวอย่างต่อปี และมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น

– จัดตั้งใหม่เพื่อให้มีเอกภาพ มีประสิทธิภาพและความคล่องตัวมากขึ้น

• องค์ความรู้ด้านน้ำบาดาลมีความแตกต่างจากสำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล (สอพ.) โดยการวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลใช้ความเชี่ยวชาญด้านวิทยาศาสตร์ (เคมี) ขั้นตอนการเก็บตัวอย่าง และวิเคราะห์คุณภาพน้ำอย่างถูกต้องวิธี แต่กระบวนการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาลเน้นความเชี่ยวชาญ ด้านการสืบค้นทิศทางการไหลของน้ำ การปนเปื้อน การประเมินทิศทางการเสียที่ลงสู่พื้น และวิเคราะห์ การกระจายตัว หรือความเจือจางของน้ำในพื้นที่นั้นๆ และการกำหนดพื้นที่ในการอนุรักษ์

• เพื่อให้บริการประชาชนได้รวดเร็วยิ่งขึ้น จึงแบ่งบทบาทกับห้องปฏิบัติการส่วนภูมิภาคโดยให้ ห้องปฏิบัติการส่วนภูมิภาควิเคราะห์ตัวอย่างน้ำเบื้องต้นและส่งกองวิเคราะห์น้ำบาดาลทำหน้าที่ให้คำแนะนำ กำกับให้เป็นไปตามมาตรฐาน และรับรองผล

• มีความสำคัญในบทบาทเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาล โดยเป็นหน่วยงาน เดียวที่มีห้องปฏิบัติการและเครื่องมือครบถ้วนสำหรับการตรวจวิเคราะห์คุณสมบัติของน้ำในทุกพารามิเตอร์ จึงให้บริการโดยวิเคราะห์ การกำกับ รับรองสถาบันการวิเคราะห์น้ำภาคเอกชน และสามารถคิดวิเคราะห์ระบบ

ปรับปรุงน้ำบาดาลที่ได้รับผลกระทบจากการปนเปื้อนที่มีแนวโน้มมากขึ้น รวมถึงควบคุมคุณภาพการวิเคราะห์ของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต

- เพิ่มบทบาทในการศึกษา วิจัย พัฒนาวิธีการตรวจสอบวิธีการวิเคราะห์และปรับปรุงคุณภาพน้ำบาดาลในแต่ละพื้นที่ให้มีความเหมาะสมกับบริบทพื้นที่และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- ประเมินคุณภาพน้ำบาดาลที่เหมาะสมในแต่ละบริบท สามารถนำไปบูรณาการและอ้างอิงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มมูลค่าทางด้านเศรษฐกิจให้กับประชาชนแต่ละพื้นที่

จากการแยกภารกิจด้านการวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลออกจากกองอนุรักษ์และฟื้นฟูน้ำบาดาล จึงได้มีการวิเคราะห์บทบาทและหน้าที่ภารกิจของกองอนุรักษ์และฟื้นฟูน้ำบาดาล ที่มีความสำคัญมากยิ่งขึ้น ดังมีรายละเอียดดังนี้

▪ **หน้าที่ความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น**

- ภารกิจตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ๕. ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- ภารกิจตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ในการสร้างหลักประกันว่าจะจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคน และมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน ได้แก่ ปกป้องและฟื้นฟูระบบนิเวศที่เกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำ รวมถึงชั้นหินอุ้มน้ำ

- ภารกิจตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) โดย ๑. การรักษาฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สร้างสมดุลของการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน และเป็นธรรม ๓. การแก้ไขปัญหาวิกฤตสิ่งแวดล้อม

- พระราชบัญญัติ น้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกาศใช้เพื่อป้องกันวิกฤตการณ์น้ำบาดาล และปัญหาแผ่นดินทรุดจากการสูบน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ในปริมาณมาก

- ภารกิจตามนโยบายหลักข้อที่ ๑๐ ของรัฐบาลในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน

- ภารกิจตามนโยบายเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการของรัฐบาลข้อที่ ๑๑ มาตรการรองรับภัยแล้ง อุทกภัย โดยจัดระบบติดตามสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง

- ภาวะโลกร้อน (Climate Change) และการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ทำให้มีการสูบน้ำบาดาลขึ้นมาใช้มากขึ้นกว่าปริมาณน้ำที่ไหลลงสู่ชั้นน้ำบาดาล ทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การทรุดตัวของแผ่นดิน การแพร่กระจายของน้ำเค็มเข้าสู่ชั้นน้ำบาดาล ตลอดจนทำให้ระดับน้ำในชั้นน้ำบาดาลลดลง

▪ **การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่และภารกิจ**

- ศึกษา และนำเอาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยมาสนับสนุนการศึกษา วิจัยด้านอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล เช่น เครื่องมือทางธรณีฟิสิกส์ เครื่องวิเคราะห์เบื้องต้นในภาคสนาม ซอฟต์แวร์การประมวลผลสถานการณ์น้ำบาดาลในปัจจุบันและคาดการณ์สถานการณ์น้ำบาดาลในอนาคต การใช้เครื่องเจาะในการสำรวจเพื่อเก็บตัวอย่างดิน และพิสูจน์หาแหล่งที่มาของสารปนเปื้อนใต้ดิน

- มีบทบาทเชิงรุกด้านวิชาการ การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และเฝ้าระวังน้ำบาดาล ต้องใช้ความเชี่ยวชาญด้านอุทกธรณีวิทยา ธรณีเคมีเพื่อติดตามการเปลี่ยนแปลงระดับน้ำและคุณภาพน้ำ จากเครือข่ายบ่อสังเกตการณ์ทั่วประเทศ โดยใช้ระบบสารสนเทศระบบสารสนเทศเพื่อการติดตามเฝ้าระวังสถานการณ์น้ำบาดาล (Thailand Groundwater Monitoring System: TGMS) เร่งหาสาเหตุ เพื่อแก้ปัญหาโดยวิจัยนวัตกรรม/ แนวทางการอนุรักษ์ บำบัด และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างทันที่

- งานเผยแพร่ข้อมูลองค์ความรู้ด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำบาดาลสู่สาธารณะเพื่อให้ประชาชนรู้คุณค่า ความสำคัญ และประโยชน์ของน้ำบาดาลมากขึ้น/ นำเสนอมาตรการ แนวทาง นโยบาย ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อ
- การเติมน้ำใต้ดินเป็นภารกิจสำคัญที่จะต้องส่งเสริมสนับสนุนและดำเนินการพร้อมกับการสร้างเครือข่ายเพื่อสร้างความสมดุลให้กับแหล่งทรัพยากรน้ำบาดาล

๒. สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๗-๑๒

▪ หน้าที่ความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น

- นโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลในการจัดเตรียมมาตรการรองรับภัยแล้งและอุทกภัยให้สามารถบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนให้ได้มากที่สุดและทันท่วงที
- มติคณะรัฐมนตรีด้านการบูรณาการจัดการทรัพยากรน้ำและแก้ไขปัญหาภัยแล้งและอุทกภัย
- ภารกิจตาม พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดให้ผู้แทนกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นกรรมการลุ่มน้ำโดยตำแหน่ง
- ภารกิจตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ด้านที่ ๑ การจัดการน้ำอุปโภค บริโภค ด้านที่ ๒ การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต ด้านที่ ๖ การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาน้ำอุปโภค บริโภค
- พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล มีภารกิจที่เป็นระดับมหภาค ให้การสนับสนุนช่วยเหลือทางด้านเทคนิค วิชาการ กำหนดมาตรฐาน จัดทำคู่มือให้องค์ความรู้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสร้างระบบความสัมพันธ์กับทุกภาคส่วน มีความเชื่อมโยงเป็นภาคีเครือข่ายและมีระบบข้อมูลการติดตามตรวจสอบและประเมินผล เพื่อมุ่งผลสำเร็จของงาน

▪ การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่และภารกิจ

- ลักษณะงานที่ปฏิบัติในพื้นที่ มีลักษณะเป็น X-Out ถ่ายโอนภารกิจด้านจัดหาและบำรุงบ่อน้ำบาดาลเพื่อการอุปโภคบริโภค ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีการนำร่องถ่ายโอนงานประกอบกิจการน้ำบาดาลสำหรับบ่อน้ำที่มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางตอนบนสุดไม่เกิน ๖ นิ้ว ลงมาให้แก่ ๓ จังหวัด คือ เชียงใหม่ ขอนแก่น และนครราชสีมา และจะขยายขึ้นอีกในอนาคต แต่ สทบ. เขตยังต้องดำเนินการจัดหาแหล่งน้ำหากขนาดบ่อมากกว่า ๖ นิ้ว และเป็นพื้นที่หาน้ำยาก (๙๐% ของพื้นที่ในประเทศ)

- ลักษณะงานกำกับดูแล (Regulator) ชัดเจนยิ่งขึ้น จากปริมาณการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลเพิ่มสูงขึ้นจากปัญหาภัยแล้ง จึงต้องมีการกำกับ ควบคุมหน่วยงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ช่างเจาะเอกชนอย่างใกล้ชิด และภารกิจตามพระราชบัญญัติ น้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในการเป็นคณะอนุกรรมการพิจารณากรณีร้องคำขอใบอนุญาตเจาะและใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และภารกิจตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ ในการเป็นคณะกรรมการลุ่มน้ำตามมาตรา ๒๗ (๑)** เพื่อทำงานร่วมกับจังหวัด

** มาตรา ๒๗ เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดลุ่มน้ำตามมาตรา ๒๕ แล้ว ให้มีคณะกรรมการลุ่มน้ำประจำลุ่มน้ำนั้น ประกอบด้วย

(๑) กรรมการลุ่มน้ำโดยตำแหน่ง ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัดในเขตลุ่มน้ำนั้น ผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ ผู้แทนกรมเจ้าท่า ผู้แทนกรมชลประทาน ผู้แทนกรมทรัพยากรน้ำ ผู้แทนกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ผู้แทนกรมที่ดิน ผู้แทนกรมประมง ผู้แทนกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยผู้แทนกรมป่าไม้ ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และผู้แทนกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

– องค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลมีความแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ โดยต้องใช้ความเชี่ยวชาญด้านอุทกธรณีวิทยาชั้นสูง ความรู้วิชาการในการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาเฉพาะพื้นที่ เช่น การเจาะน้ำบาดาลในพื้นที่ภูเขาสูง จะใช้วิธีที่แตกต่างจาก ที่ราบลุ่ม พื้นที่น้ำเค็ม หรือพื้นที่มีเกาะกลางทะเล การก่อสร้างบ่อเติมน้ำใต้ดินระดับตื้น รวมถึงการให้ความรู้วิชาการแก่ประชาชน เช่น เรื่องการเติมน้ำใต้ดิน

– การบูรณาการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ (Area Based) มีความแตกต่างกันในแต่ละเขต ต้องใช้ความเชี่ยวชาญเฉพาะทางเพื่อพิจารณากำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาพร้อมกับจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฯลฯ ในการจัดสรรน้ำบาดาลอย่างเป็นธรรมและสมดุล

– เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการประชาชน เข้าถึงพื้นที่ได้อย่างรวดเร็ว และครอบคลุม โดยบริหารจัดการโครงการขุดเจาะน้ำบาดาลขนาดใหญ่ ที่สามารถส่งน้ำระยะไกล และการบริหารจัดการสถานการณ์วิกฤต ทั้งปัญหาภัยแล้ง อุทกภัย หรือโรคระบาด เช่น การจัดตั้งศูนย์เฉพาะกิจช่วยเหลือประชาชน ในสถานการณ์ภัยแล้ง การบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้ง การให้บริการน้ำดื่มสะอาดแก่ประชาชนในพื้นที่เกิดอุทกภัย การสนับสนุนน้ำดื่มสะอาดแก่ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-๑๙ และสนับสนุนการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขในพื้นที่

๓. กองกฎหมาย

▪ หน้าที่ความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น

– การกิจตาม พระราชบัญญัติ น้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

– การกิจตาม พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ ให้อำนาจในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ในฐานะเป็นทรัพยากรน้ำสาธารณะ จึงต้องมีการจัดทำปรับปรุง ทบทวนระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมายด้านทรัพยากรน้ำบาดาลให้สอดคล้อง เข้ากับสถานการณ์

– พระราชบัญญัติ กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ - แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) และ (ร่าง) แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕

– พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำ ๒๕๖๑ การกิจที่รับโอนมาจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เกี่ยวกับการกระทำความผิดด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ส่งผลให้ต้องมีการร่างกฎหมายเฉพาะ การพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัยและให้เป็นไปตามนโยบายหลักของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล การสืบสวนสอบสวน การขออนุมัติศาลตรวจค้น การจับกุม การสอบสวนคดีอาญา การป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล และกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ

- การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่และภารกิจ
 - สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การจัดตั้งส่วนราชการเพื่อปฏิบัติงานสนับสนุนในกรม เป็นกรมที่ต้องใช้กฎหมายในการเสนอแนะในการจัดทำนโยบาย แผนมาตรการ และบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำบาดาล โดยพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นกฎหมายที่ให้อำนาจทางการปกครองในการควบคุม กำกับดูแล เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาล และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
 - One-in ในการเป็นตัวแทนของรัฐในการฟ้องคดีเพื่อเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำสาธารณะ ตามมาตรา ๘๓ พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ เช่น ทำให้แหล่งน้ำก่อให้เกิดอันตราย หรือเป็นพิษ เป็นต้น
 - มีปริมาณงานที่เพิ่มขึ้น โดยเป้าหมายการปรับปรุงแก้ไขและออกกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล จำนวน ๔๑ ฉบับ ภายในปี ๒๕๖๗ รวมทั้งภารกิจด้านกฎหมายที่ต้องดำเนินการเกี่ยวกับนิติกรรมสัญญาประมาณ ๒๕๐ เรื่องต่อปี งานคดีเกี่ยวกับคดีอาญา(เปรียบเทียบคดี) คดีแพ่ง คดีปกครอง คดีรับผิดทางละเมิด และคดีอื่นในความรับผิดชอบของกรม ประมาณ ๒,๐๐๐ - ๖,๐๐๐ คดี ต่อปี ซึ่งเป็นคดีที่มีความสำคัญและสร้างความเสียหายแก่รัฐสูง และมีแนวโน้มปริมาณที่มากขึ้นจากภารกิจด้านกฎหมายที่รับโอนมาจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการดำเนินการสืบสวน สอบสวน ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดคดีอาญา

– การวิเคราะห์เปรียบเทียบการบังคับใช้กฎหมายในต่างประเทศ

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (ทบ.)	United States Environment Protection Agency (U.S. EPA)	The German Environment Agency (Umweltbundesamt - UBA)	สำนักงานจัดการสิ่งแวดล้อม (น้ำและอากาศ) ประเทศญี่ปุ่น
<p>(ก) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ น้ำบาดาล และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง</p> <p>(ข) ดำเนินการเกี่ยวกับงานนิเทศกรรมและสัญญา งานเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางแพ่งและอาญา งานเปรียบเทียบคดี งานคดีปกครอง และงานคดีอื่นที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล</p> <p>(ค) พัฒนา ปรับปรุง แก้ไข และยกร่างกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศและคำสั่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายของกรม รวมทั้งวินิจฉัยและเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาล และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง</p> <p>(ง) ดำเนินการสนับสนุนตามภารกิจที่ได้รับโอนจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้แก่ งานด้านการสืบสวนสอบสวน การขออนุมัติศาลตรวจค้น การจับกุม การสอบสวนคดีอาญา การป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลและกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ</p> <p>(จ) ให้คำปรึกษาและแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านกฎหมายและระเบียบภาครัฐต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในกิจการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และปฏิบัติงานร่วมกับส่วนราชการในกรมทรัพยากรน้ำบาดาลและหน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้อง</p> <p>(ฉ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย</p>	<p>๑. กำหนดและจัดทำนโยบายและแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับชาติ (Federal Implementation Plans: FIP) เสนอต่อรัฐบาลกลาง</p> <p>๒. มลรัฐแต่ละแห่งจะใช้แผน FIP เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับรัฐ (State Implementation Plans หรือ SIP) และเสนอต่อ U.S. EPA เพื่อให้ความเห็นชอบ</p> <p>๓. กฎหมายของ U.S. EPA กำหนดเป็นกฎหมายเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับการปกป้องคุ้มครองสุขภาพอนามัยของประชาชนและคุณภาพสิ่งแวดล้อมมากกว่า ๓๐ ฉบับ เช่น กฎหมายด้านน้ำ อากาศ การชดเชยความเสียหายและการฟ้องร้องผู้กระทำผิด เป็นต้น</p> <p>๔. บังคับใช้กฎหมายทั้งทางแพ่ง อาญา และปกครอง</p> <p>๕. มีระบบสนับสนุนการบังคับใช้กฎหมายด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ระบบการไกล่เกลี่ย มาตรการทางสังคม การสาธารณประโยชน์ จัดทำโปรแกรมส่งเสริมการลดและจัดการมลพิษร่วมกับบตลงโทษทางกฎหมาย</p> <p>๖. ออกข้อกำหนดและกำกับดูแลการจัดการระดับเหตุฉุกเฉินและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม</p> <p>๗. มลรัฐแต่ละแห่งใช้มาตรการในการออกกฎหมายหลัก (Legislation Enactment) และออกกฎระเบียบเพื่อปกป้องทรัพยากรน้ำใต้ดิน (Promulgation of Protection Regulations) อาทิ</p> <ul style="list-style-type: none"> - มลรัฐ Rhode Island ใช้ ๒ มาตรการ คือ การจัดหมวดหมู่และมาตรฐานแหล่งน้ำใต้ดิน (Ground Water Classification and Standards) และการป้องกันไม่ให้สารอันตรายปนเปื้อนในน้ำดื่มที่มาจากบ่อน้ำใต้ดิน (Wellhead Protection) - มลรัฐ Massachusetts ออกกฎการออกใบอนุญาตสำหรับผู้ระบายน้ำเสียสู่แหล่งน้ำใต้ดิน (Ground Water Discharge Permits) เป็นต้น 	<p>๑. ออกกฎหมายในการจัดการทรัพยากรน้ำ (รวมน้ำใต้ดิน) การอนุรักษ์ธรรมชาติ และการจัดการพื้นที่ (Landscape)</p> <p>๒. ออกกฎหมายด้านมลพิษที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>๑. กำหนดมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันมลพิษทางน้ำ (Water Pollution Prevention Act) เช่น การกำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำใต้ดิน เป็นต้น</p>

– การวิเคราะห์เปรียบเทียบการบังคับใช้กฎหมายของหน่วยงานภายในประเทศที่มีการกีดกันคล้ายคลึงกัน

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (ทบ.)	กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (ทช.)	กรมควบคุมมลพิษ (คพ.)	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (อส.)
<p><u>การแบ่งส่วนราชการภายใน</u> งานวิชาการกฎหมาย งานเปรียบเทียบคดี งานดำเนินคดีและสืบสวนสอบสวน งานบริหารทั่วไป</p>	<p><u>การแบ่งส่วนราชการภายใน</u> ส่วนกฎหมายและนิติกรรมสัญญา ส่วนวินัย และสืบสวนสอบสวน ส่วนคดีอาญา แพ่ง และปกครอง ส่วนบริหารทั่วไป</p>	<p><u>การแบ่งส่วนราชการภายใน</u> ส่วนคดีและนิติกรรมสัญญา ส่วนบังคับทางปกครอง ส่วนพัฒนากฎหมาย ศูนย์ประสานงานเพื่อบังคับใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อม ฝ่ายบริหารทั่วไป</p>	<p><u>การแบ่งส่วนราชการภายใน</u> กลุ่มงานกฎหมาย กลุ่มงานคดี กลุ่มงานสืบสวนสอบสวน ฝ่ายบริหารทั่วไป</p>
<p>(ก) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ น้ำบาดาล และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง</p> <p>(ข) ดำเนินการเกี่ยวกับงานนิติกรรมและสัญญา งานเกี่ยวกับ ความรับผิดชอบแพ่งและอาญา งานเปรียบเทียบคดี งานคดีปกครอง และงานคดีอื่นที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล</p> <p>(ค) พัฒนา ปรับปรุง แก้ไข และยกร่างกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศและคำสั่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ กฎหมายของกรม รวมทั้งวินิจฉัยและเผยแพร่ความรู้ด้าน กฎหมายเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาล และกฎหมายอื่นที่ เกี่ยวข้อง</p> <p>(ง) ดำเนินการสนับสนุนตามภารกิจที่ได้รับโอนจากสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ ได้แก่ งานด้านการสืบสวนสอบสวน การ ขออนุมัติศาลตรวจค้น การจับกุม การสอบสวนคดีอาญา การป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดตาม กฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลและกฎหมายว่าด้วยทรัพยากร น้ำ</p> <p>(จ) ให้คำปรึกษาและแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานด้าน กฎหมายและระเบียบภาครัฐต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในกิจการ ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และปฏิบัติงานร่วมกับส่วน ราชการในกรมทรัพยากรน้ำบาดาลและหน่วยงานอื่นของ รัฐที่เกี่ยวข้อง</p> <p>(ฉ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย</p>	<p>(ก) ดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการ บริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง <u>กฎหมายว่า ด้วยป่าไม้ กฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วย การสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า กฎหมายว่าด้วยอุทยาน แห่งชาติ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (ข้อ ก)</u></p> <p>(ข) ศึกษา วิเคราะห์ และเปรียบเทียบกฎหมายเกี่ยวกับทรัพยากร ทางทะเลและชายฝั่งทั้งในประเทศ <u>ระหว่างประเทศ และ ต่างประเทศ (ข้อ ข)</u></p> <p>(ค) พัฒนา ปรับปรุง แก้ไข และยกร่างกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศและคำสั่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย ของกรม รวมทั้งวินิจฉัยและเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมาย เกี่ยวกับทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และกฎหมายอื่นที่ เกี่ยวข้อง</p> <p>(ง) ดำเนินการเกี่ยวกับงานนิติกรรมและสัญญา งานเกี่ยวกับ ความรับผิดชอบแพ่งและอาญางานคดีปกครอง และงานคดี อื่นที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของกรม <u>(ข้อ ข-ค)</u></p> <p>(จ) ให้คำปรึกษาและแนะนำเกี่ยวกับกรดำเนินงานด้านกฎหมาย อนุสัญญา สนธิสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศอื่นที่ เกี่ยวข้อง <u>(ข้อ จ)</u></p> <p>(ฉ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงาน อื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่อธิบดีมอบหมาย</p>	<p>(ก) ดำเนินการด้านกฎหมายตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและ รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติและกฎหมายอื่นที่ เกี่ยวข้อง <u>(ข้อ ก)</u></p> <p>(ข) ให้ข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้ กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม แห่งชาติ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง <u>(ข้อ จ)</u></p> <p>(ค) ประเมินผลและพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุม มลพิษ <u>(ข้อ ค)</u></p> <p>(ง) ดำเนินการเกี่ยวกับการออกกฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ และคำสั่งตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ</p> <p>(จ) ดำเนินการเกี่ยวกับงานนิติกรรมและสัญญา งานเกี่ยวกับ ความรับผิดชอบแพ่งและอาญางานคดีปกครอง และงานคดี อื่นที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของกรม <u>(ข้อ ข-ค)</u></p> <p>(ฉ) <u>อบรม เผยแพร่ และให้ความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ การควบคุมมลพิษแก่ภาครัฐและเอกชน</u></p> <p>(ช) ปฏิบัติงานในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการว่าด้วย การประสานงานเพื่อบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม</p> <p>(ซ) ดำเนินการเรียกค่าเสียหายหรือค่าสินไหมทดแทนจาก แหล่งกำเนิดมลพิษที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ ทรัพยากรธรรมชาติ อันเป็นของรัฐหรือเป็นสาธารณสมบัติ ของแผ่นดิน</p> <p>(ฅ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงาน อื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่อธิบดีมอบหมาย</p>	<p>(ก) ศึกษา วิเคราะห์ และปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและระเบียบ เกี่ยวกับการป่าไม้ <u>(ข้อ ค)</u></p> <p>(ข) ดำเนินการพิจารณาวินิจฉัยตอบปัญหาข้อกฎหมายและ ระเบียบของทางราชการที่อยู่ในอำนาจของกรม <u>(ข้อ จ)</u></p> <p>(ค) ดำเนินการเกี่ยวกับงานนิติกรรมและสัญญา งานเกี่ยวกับ ความรับผิดชอบแพ่งและอาญา งานคดีปกครอง และงาน คดีอื่นที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรม <u>(ข้อ ข-ค)</u></p> <p>(ง) ปฏิบัติงานร่วมกับ หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย</p>

๘.๒.๘ หลักเกณฑ์การกำหนดราชการส่วนกลางในภูมิภาค (สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต)

ในการขอจัดตั้งหน่วยงานราชการส่วนกลางในภูมิภาคอันได้แก่การขอจัดตั้งสำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต เพิ่มเติมจำนวน ๖ สำนัก (สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๗-๑๒) นั้นมีองค์ประกอบที่ใช้ในการพิจารณาหลายประการ ทั้งมิติในด้านขนาดพื้นที่ จำนวนจังหวัด จำนวนบ่อน้ำบาดาล ปริมาณน้ำกักเก็บ นอกจากนี้ยังพิจารณาข้อมูลในประเด็นของความหลากหลายและความแตกต่างของลักษณะทางอุทกธรณีวิทยาของแต่ละพื้นที่ การบูรณาการและสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย ความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์หรือเชิงพื้นที่ รวมถึงระยะทางในการเข้าถึงในการเฝ้าระวังและแก้ไขสภาพปัญหาของทรัพยากรน้ำบาดาลได้ทันต่อเหตุการณ์

ในปัจจุบัน กรมฯ มีพื้นที่รับผิดชอบครอบคลุม ๗๗ จังหวัด แบ่งเป็น ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร และส่วนกลางในภูมิภาคอีก ๗๖ จังหวัด ครอบคลุมพื้นที่ ๖๔๘,๔๘๓ ตารางกิโลเมตร นอกจากนี้ข้อมูลการจำแนกพื้นที่และทรัพยากรในขอบเขตความรับผิดชอบของสำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขตแล้ว เกณฑ์ในการแบ่งพื้นที่ยังพิจารณารวมไปถึงความเชื่อมโยงของการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ในการบูรณาการและสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย และพิจารณาถึงความแตกต่างของลักษณะทางอุทกธรณีวิทยาซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความยากและท้าทายของการสำรวจ ขุดเจาะและพัฒนาบ่อน้ำบาดาลในแต่ละพื้นที่ จำเป็นต้องมีนักวิชาการที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่มีศักยภาพสูงในการบูรณาการกับนักวิชาการส่วนกลางเพื่อส่งต่อกระบวนการสร้างคุณค่าให้กับประชาชนในพื้นที่ได้อย่างรวดเร็ว

ลักษณะทางอุทกธรณีวิทยา คือ สภาพทางธรณีวิทยาที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการเกิด การแผ่ขยายตัว การไหล ปริมาณและคุณภาพน้ำบาดาล รวมถึงลักษณะและส่วนประกอบของหิน โครงสร้างทางธรณีวิทยา และอิทธิพลของสภาพแวดล้อมทางธรณีวิทยา ซึ่งใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณาพื้นที่หาน้ำบาดาลยากหรือพื้นที่ศักยภาพต่ำ ที่เป็นภารกิจของกรมฯ ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดอำนาจหน้าที่ให้กรมฯ ดำเนินการและสนับสนุนเกี่ยวกับการเจาะและพัฒนาบ่อน้ำบาดาล เพื่อสนับสนุนการอุปโภคบริโภค อุตสาหกรรม และการเกษตรในพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย และพื้นที่ที่หาแหล่งน้ำบาดาลที่ต้องใช้วิชาอุทกธรณีวิทยาขั้นสูง และพื้นที่ประสบภัยพิบัติธรรมชาติ ทั้งยังสอดคล้องกับ (ร่าง) แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) ที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลทำหน้าที่จัดหาและดูแลรักษาแหล่งน้ำที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ทั้งด้านอุปโภค/ บริโภค การเกษตรและอุตสาหกรรม เป็นบ่อน้ำบาดาลในพื้นที่ที่หาน้ำยาก ซึ่งต้องใช้วิชาการด้านอุทกธรณีวิทยาขั้นสูง เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่มีความสามารถพิเศษในการพัฒนาน้ำบาดาลที่มีความลึกเกิน ๖๐๐ - ๑,๐๐๐ เมตร เช่น แหล่งน้ำบาดาลในพื้นที่หินแข็ง และแหล่งน้ำบาดาลในพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อน หรือเกิดวิกฤตการณ์น้ำบาดาล เช่น พื้นที่เกลือ หิน และพื้นที่ที่มีชั้นน้ำเค็มแทรกตัวอยู่ รวมทั้งบ่อน้ำบาดาลในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล บ่อสังเกตการณ์และบ่อทดสอบ

ข้อมูลสำคัญของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑-๑๒ มีรายละเอียด ดังนี้

๑.) สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๑ (ลำปาง) รับผิดชอบ ๘ จังหวัด ภาคเหนือตอนบน ประกอบด้วยจังหวัดลำปาง เชียงราย เชียงใหม่ น่าน พะเยา แพร่ แม่ฮ่องสอน และลำพูน รวมพื้นที่รับผิดชอบ ๑๑๖,๑๗๗ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับประเทศเมียนมาร์ บริเวณจังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน และประเทศลาว บริเวณจังหวัดเชียงราย พะเยา น่าน ดุแล ๖ ลุ่มน้ำ ประกอบด้วย ลุ่มน้ำปิง ลุ่มน้ำวัง ลุ่มน้ำยม ลุ่มน้ำน่าน ลุ่มน้ำโขงเหนือ และลุ่มน้ำสาละวิน รับผิดชอบแ่งน้ำบาดาล ๗ แ่ง ประกอบด้วย

เชียงราย-พะเยา เชียงใหม่-ลำพูน แพร่ ลำปาง ฝาง น่าน และแม่ฮ่องสอน ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการกิจ คือ

๑.๑) เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เนื่องจากจังหวัดเชียงรายอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำบาดาลที่มากขึ้น

๑.๒) สภาพภูมิประเทศเป็นพื้นที่ที่มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ตั้งแต่ ๒๐๐-๒,๕๐๐ เมตร มีสภาพอุทกธรณีวิทยาและศักยภาพแหล่งน้ำบาดาล จำแนกตามชนิดชั้นหินให้น้ำที่สำคัญ ประกอบด้วย (๑) ชั้นตะกอน ตามแอ่งตะกอนระหว่างภูเขา ส่วนใหญ่เป็นตะกอนจำพวกกรวด หินทรายน้ำ และตะกอนตะกักน้ำ ปริมาณน้ำที่สามารถพัฒนาขึ้นมาใช้ได้ขึ้นอยู่กับความหนาของชั้นตะกอนเป็นสำคัญ โดยแอ่งเชียงใหม่-ลำพูน เป็นแอ่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่ มีพื้นที่และมีความหนามากที่สุด บริเวณกลางแอ่งอาจมีความหนาถึง ๕๐๐ เมตร ทำให้สามารถสูบน้ำบาดาลขึ้นมาได้ในเกณฑ์ ๑๐๐-๒๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง บางบริเวณเป็นชั้นตะกอน หินทรายและดินเหนียวและมีกระเปาะกรวด หินทราย ทำให้ปริมาณน้ำบาดาลที่สามารถพัฒนาได้มีปริมาณลดลง (๒) ชั้นตะกอนหินร่วนกึ่งแข็งตัว ส่วนมากประกอบด้วยชั้นดินเหนียว และเป็นบริเวณที่หาน้ำบาดาลยาก ปริมาณการให้น้ำน้อยกว่า ๒ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง พบมากในพื้นที่จังหวัดลำปาง อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน และอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน (๓) ชั้นหินแข็ง ครอบคลุมพื้นที่กว่าร้อยละ ๙๐ ของพื้นที่ภาคเหนือ ประกอบด้วย ชั้นหินหลายชนิดทั้งหินตะกอน หินแปร หินอัคนี หินภูเขาไฟ ซึ่งจะพบน้ำบาดาลอยู่ในช่องว่างของโครงสร้างต่างๆ ได้แก่ รอยแตก รอยแยก รอยเลื่อน รอยต่อระหว่างชั้นหิน โฟรง หรือถ้ำในชั้นหิน และช่องว่างของชั้นหินรูพรุน ปริมาณน้ำบาดาลมากน้อย ขึ้นอยู่กับขนาดและความต่อเนื่องกันของโครงสร้างที่มีอยู่ในชั้นนั้นๆ ทั้งนี้ หินให้น้ำในหินแข็งที่เป็นแหล่งน้ำบาดาลที่สำคัญ ได้แก่ ชั้นหินให้น้ำหินคาร์บอนเนต ประกอบด้วยหินปูน ปริมาณการให้น้ำในเกณฑ์ ๑๐-๒๐ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ชั้นหินกึ่งแปรและหินแปร ปริมาณการให้น้ำในเกณฑ์ ๒-๑๐ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง หินภูเขาไฟและหินแกรนิต ปริมาณการให้น้ำในเกณฑ์ ๒-๔ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง และบางพื้นที่ให้น้ำน้อยกว่า ๒ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง จากสภาพทางอุทกธรณีวิทยาที่มีความหลากหลายดังกล่าว การบริหารจัดการในแต่ละพื้นที่จึงต้องมีความแตกต่างกันเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

๑.๓) พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูง ประชาชนในพื้นที่ยังเข้าถึงข้อมูลโครงการของภาครัฐ การเดินทางไปสำรวจ พัฒนา และจัดหาแหล่งน้ำบาดาลให้กับประชาชนจึงเป็นไปด้วยความยากลำบาก ต้องใช้เวลาในการเดินทางมาก และเข้าพื้นที่ไม่ได้ในบางฤดูกาล

๑.๔) มีกลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการในพื้นที่ผ่านการเป็นคณะกรรมการน้ำบาดาล/ลุ่มน้ำ ๘ คณะ และคณะอนุกรรมการภายใต้จังหวัดจำนวน ๘ คณะ

๒.) สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๒ (สุพรรณบุรี) รับผิดชอบ ๑๐ จังหวัด ภาคกลาง ประกอบด้วย จังหวัดสุพรรณบุรี กาญจนบุรี นครสวรรค์ อุทัยธานี ชัยนาท อ่างทอง สิงห์บุรี นนทบุรี ปทุมธานี และพระนครศรีอยุธยา รวมพื้นที่รับผิดชอบ ๖๐,๗๘๐ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับประเทศเมียนมาร์ บริเวณจังหวัดกาญจนบุรี คูแล ๙ ลุ่มน้ำ ประกอบด้วย ลุ่มน้ำเจ้าพระยา ลุ่มน้ำท่าจีน ลุ่มน้ำแม่กลอง ลุ่มน้ำปิง ลุ่มน้ำยม ลุ่มน้ำน่าน ลุ่มน้ำบางปะกง ลุ่มน้ำป่าสัก และลุ่มน้ำสะแกกรัง และรับผิดชอบแอ่งน้ำบาดาล ๔ แอ่ง ประกอบด้วย กาญจนบุรี เจ้าพระยาตอนล่าง ตาก และเจ้าพระยาตอนบน ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการกิจ คือ

๒.๑) เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เนื่องจากจังหวัดกาญจนบุรีอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำบาดาลที่มากขึ้น

๒.๒) สภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบ โดยสภาพอุทกธรณีวิทยาเป็นชั้นหินร่วน และการเจาะบ่อน้ำบาดาลระดับความลึก ๑๐๐-๑๖๐ เมตร ซึ่งมีความลึกมากทำให้การก่อสร้างบ่อน้ำบาดาลทำได้ยาก

๒.๓) มี ๓ จังหวัดอยู่ในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี และพระนครศรีอยุธยาทำให้ต้องควบคุมอย่างใกล้ชิด รวมทั้งเป็นพื้นที่โรงงานอุตสาหกรรมที่ต้องเฝ้าระวังการใช้ น้ำบาดาล เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อแผ่นดินทรุด และต้องเฝ้าระวังการรุกคืบของชั้นน้ำเค็ม และการปนเปื้อน โลหะหนักจากเหมืองตะกั่วและพื้นที่ทิ้งขยะ

๓.) สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๓ (สระบุรี) รับผิดชอบ ๕ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัด สระบุรี ลพบุรี เพชรบูรณ์ นครนายก และปราจีนบุรี รวมพื้นที่รับผิดชอบ ๓๙,๑๘๕ ตารางกิโลเมตร คูแล ๗ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วยกลุ่มน้ำเจ้าพระยา กลุ่มน้ำป่าสัก กลุ่มน้ำโขงตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มน้ำชี กลุ่มน้ำน่าน กลุ่มน้ำมูล และกลุ่มน้ำบางปะกง และรับผิดชอบแ่งน้ำบาดาล ๘ แ่ง ประกอบด้วย เจ้าพระยาตอนล่าง เพชรบูรณ์ เจ้าพระยาตอนบน นครราชสีมา อุบลราชธานี เลย และปราจีน-สระแก้ว ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการกิจ คือ

๓.๑) สภาพอุทกธรณีวิทยาเป็นชั้นหินอัคนี หินตะกอน หินแปร ซึ่งศักยภาพน้ำบาดาลที่จะนำมา พัฒนาให้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนมีน้อย โดยเฉพาะในจังหวัดเพชรบูรณ์ที่มีชั้นหินให้น้ำ หลากหลายประเภท ส่งผลให้การหาน้ำบาดาลเพื่อการอุปโภค บริโภค และภาคการเกษตรทำได้ยาก จำเป็นต้องใช้ความรู้เชิงวิชาการ ความชำนาญและเทคโนโลยีทางวิทยาศาสตร์ในการสำรวจและเจาะพัฒนาบ่อน้ำบาดาล

๓.๒) สภาพแหล่งน้ำผิวดินหรือบ่อน้ำบาดาลที่ใช้ในกระบวนการผลิตระบบประปาขาดแคลน ส่งผลให้จังหวัดลพบุรีซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่นอกเขตชลประทานได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก ในช่วงฤดูแล้ง

๓.๓) แหล่งน้ำผิวดินถูกหนุ่นด้วยระดับน้ำทะเล ทำให้แหล่งน้ำที่ใช้มีสภาพความเค็มสูง จำเป็นต้องสำรวจสภาพพื้นที่จริงและหาแนวทางแก้ไข เช่น เป่าล้างบ่อน้ำบาดาลเดิมที่มีปริมาณน้ำน้อยเนื่องจาก ไม่ได้ใช้งานมานานเพื่อให้สามารถสูบน้ำขึ้นมาใช้ ขนส่งน้ำจืดจากบ่อน้ำบาดาลที่อยู่ใกล้เคียงไปบริการประชาชน เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนและจัดทำแผนงานโครงการต่างๆ เพื่อแก้ไขการขาดแคลนน้ำในระยะยาวต่อไป

๓.๔) มีพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมโรงงานและพื้นที่บ่อขยะ ในจังหวัดสระบุรี และปราจีนบุรี จึงต้อง มีการเฝ้าระวังชั้นน้ำบาดาลจากการปนเปื้อนอย่างใกล้ชิด

๓.๕) ในการบูรณาการกระบวนการมีส่วนร่วมในระดับภูมิภาคมีความซับซ้อนเนื่องจาก บางจังหวัด ได้แก่ จังหวัดสระบุรี นครนายก ปราจีนบุรี ขาดแคลนน้ำแรงดันแต่ไม่อยู่ในพื้นที่ที่สำนักงาน ทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทช.) กำหนดให้เป็นสถานที่เสี่ยงภัยแล้งซ้ำซาก ตามแผนบูรณาการน้ำของ สทช. ทำให้ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณโครงการต่างๆ ผ่านคณะกรรมการลุ่มน้ำจังหวัด

๔.) สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๔ (ขอนแก่น) รับผิดชอบ ๔ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัด ขอนแก่น มหาสารคาม กาฬสินธุ์ หนองบัวลำภู และเลย รวมพื้นที่รับผิดชอบ ๓๘,๔๐๙ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับประเทศลาว บริเวณจังหวัดเลย คูแล ๕ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วยลุ่มน้ำนครราชสีมา-อุบลราชธานี ลุ่มน้ำอุดรธานี-สกลนคร ลุ่มน้ำเลย ลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนบน และลุ่มน้ำเพชรบูรณ์ และรับผิดชอบ แ่งน้ำบาดาล ๗ แ่ง ประกอบด้วยเจ้าพระยาตอนล่าง นครราชสีมา-อุบลราชธานี ปราจีน-สระแก้ว เพชรบูรณ์ อุดรธานี-สกลนคร เลย และเจ้าพระยาตอนบน ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการกิจ คือ

๔.๑) สภาพอุทกธรณีวิทยาเป็นหินตะกอนของกลุ่มหินโคราช ชนิดหินทราย หินทรายแป้ง หินดินดาน และหินกรวดมนที่สะสมตัวจากตะกอนทางน้ำบนบกและภูเขาไฟ การพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเป็นพื้นที่

ประสบปัญหาน้ำเค็มและแล้งซ้ำซาก ต้องทำการสำรวจเจาะ และพัฒนาออกแบบระบบจากพื้นที่ที่มีศักยภาพ แหล่งน้ำบาดาล ส่งต่อมายังหมู่บ้านแล้งซ้ำซาก เป็นต้น

๔.๒) มีการเฝ้าระวังการปนเปื้อนน้ำเค็ม โลหะหนัก และการเฝ้าระวังการใช้น้ำบาดาลเพราะเป็นพื้นที่ที่มีผู้ประกอบการรถเจาะน้ำบาดาลจำนวนมาก ดังนั้นในการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลในพื้นที่อาจมีความเสี่ยงต่างๆ จึงต้องกำกับดูแลตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ อย่างใกล้ชิด เช่น การมีรถเจาะของ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวลำภู จำนวนถึง ๑๖ ชุด เป็นต้น

๕.) สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๕ (นครราชสีมา) รับผิดชอบ ๔ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัด นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ รวมพื้นที่รับผิดชอบ ๙๗,๒๒๐ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับประเทศกัมพูชา บริเวณจังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ อุบล ๔ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วย กลุ่มน้ำชี กลุ่มน้ำมูล กลุ่มน้ำป่าสัก และกลุ่มน้ำบางปะกง และรับผิดชอบแอ่งน้ำบาดาล ๕ แอ่ง ประกอบด้วย เจ้าพระยาตอนล่าง นครราชสีมา-อุบลราชธานี ปราจีน-สระแก้ว เพชรบูรณ์ และปราจีน-สระแก้ว ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการกิจ คือ

๕.๑) สภาพอุทกธรณีวิทยาเป็นหินตะกอน หินแปร และหินอัคนี จึงเป็นการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลให้กับพื้นที่ประสบปัญหาน้ำเค็มและแล้งซ้ำซาก จำเป็นต้องใช้ความรู้เชิงวิชาการ ความชำนาญและเทคโนโลยีทางวิทยาศาสตร์ในการสำรวจและเจาะพัฒนาบ่อน้ำบาดาล

๕.๒) มีการเฝ้าระวังการปนเปื้อนน้ำเค็ม โลหะหนัก พื้นที่เสี่ยงและผลกระทบจากการปนเปื้อนสารเคมี รวมถึงการเฝ้าระวังการลักลอบนำน้ำเค็มมาใช้ผลิตน้ำเกลือ การใช้น้ำบาดาลของนิคมอุตสาหกรรม และการลักลอบเจาะบ่อน้ำบาดาลในเขตแหล่งท่องเที่ยว โรงแรม รีสอร์ท เฉพาะพื้นที่ เช่น อำเภอปากช่อง อำเภอวังน้ำเขียว เป็นต้น ซึ่งต้องมีการควบคุมติดตามอย่างใกล้ชิด

๖.) สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๖ (ตรัง) รับผิดชอบ ๘ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดตรัง กระบี่ ชุมพร ระนอง พังงา สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต และนครศรีธรรมราช รวมพื้นที่รับผิดชอบ ๔๖,๔๘๔ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับประเทศเมียนมาร์ บริเวณจังหวัดระนอง อุบล ๔ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วยกลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนบน กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก กลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และกลุ่มน้ำเพชรบุรี-ประจวบคีรีขันธ์ และรับผิดชอบแอ่งน้ำบาดาล ๕ แอ่ง ประกอบด้วย นครศรีธรรมราช-พัทลุง ระนอง-สตูล สุราษฎร์ธานี ประจวบคีรีขันธ์ และเพชรบุรี ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการกิจ คือ

๖.๑) สภาพอุทกธรณีวิทยาเป็นหินแข็ง บวกกับสภาพภูมิประเทศเป็นพื้นที่เกาะที่เป็นความยุ่งยากท้าทาย เนื่องจากพื้นที่เกาะส่วนใหญ่มีปริมาณน้ำต้นทุนที่จำกัด ประสบปัญหาจากการที่ลำน้ำบนเกาะไม่สามารถกักเก็บน้ำฝนส่วนใหญ่เอาไว้ได้ ฝนที่ตกลงมาจะไหลเร็วและแรงลงสู่ทะเล ส่งผลให้มีปริมาณน้ำเหลืออยู่ในลำน้ำน้อยมากเมื่อฤดูแล้งมาถึง จึงมักเกิดภาวะขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคบนพื้นที่เกาะ

๖.๒) มีการรุกรานของน้ำทะเลเข้าสู่ชั้นน้ำบาดาล ต้องมีการเฝ้าระวังการรุกรานน้ำเค็มและการลดระดับของน้ำบาดาล การพัฒนาระบบกักเก็บน้ำบาดาล การพัฒนาน้ำพุร้อนเค็มเพื่อนำไปใช้เป็นพลังงานทางเลือก

๗.) สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๗ (กำแพงเพชร) รับผิดชอบ ๖ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัด กำแพงเพชร พิจิตร อุตรดิตถ์ สุโขทัย ตาก และพิษณุโลก รวมพื้นที่รับผิดชอบ ๖๗,๒๕๙ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับประเทศเมียนมาร์ บริเวณจังหวัดกำแพงเพชร ตาก และประเทศลาว บริเวณจังหวัด อุตรดิตถ์ พิษณุโลก อุบล ๘ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วย กลุ่มน้ำปิง กลุ่มน้ำยม กลุ่มน้ำน่าน กลุ่มน้ำเจ้าพระยา กลุ่มน้ำสะแกกรัง

ลุ่มน้ำสาละวิน ลุ่มน้ำแม่กลอง และลุ่มน้ำโขงตะวันออกเฉียงเหนือ และรับผิดชอบอ่างน้ำบาดาล ๙ แห่ง ประกอบด้วย เจ้าพระยาตอนบน เจ้าพระยาตอนล่าง ตาก น่าน แพร่ กาญจนบุรี แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่-ลำพูน และเลย ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการกิจ คือ

๗.๑) เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เนื่องจากจังหวัดตาก อยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำบาดาลที่มากขึ้น

๗.๒) สภาพอุทกธรณีวิทยาที่มีความหลากหลายและซับซ้อน ได้แก่ พื้นที่ภูเขาสูงที่ประกอบด้วย ชั้นหินให้น้ำหินอัคนี และหินแปรเป็นหลัก พื้นที่ราบลุ่มแอ่งที่มีชั้นหินให้น้ำตะกอนกรวดทรายหลายชั้น และรองรับด้วยชั้นหินให้น้ำหินแข็ง และชั้นหินให้น้ำภูเขาไฟ ในพื้นที่สูงหาน้ำยาก แล้งซ้ำซาก โดยเฉพาะในพื้นที่ จังหวัดตาก และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริซึ่งมีความสำคัญมากต้องใช้ความรู้วิชาการชั้นสูง เทคโนโลยี เครื่องจักรอุปกรณ์ที่ทันสมัยในการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อตอบสนองต่อความต้องการน้ำเพื่อให้เกิด ความเป็นธรรมในการจัดสรรน้ำอย่างทั่วถึง

๗.๓) บางจังหวัดมีการขออนุญาตเจาะและใช้น้ำบาดาลจำนวนมาก ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อ การลดระดับของน้ำบาดาล จึงต้องกำกับควบคุมอย่างใกล้ชิด มีการเติมน้ำใต้ดินเพื่อให้มีน้ำใต้ดินคืนความสมดุล

๗.๔) มีการติดตามคุณภาพน้ำบาดาลและตรวจสอบเพื่อเฝ้าระวังไม่ให้เกิดการปนเปื้อนสู่ ชั้นน้ำบาดาล เช่น ในพื้นที่เหมืองทอง ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดพิจิตร พิษณุโลก และเพชรบูรณ์ ซึ่งหากมีการ ปนเปื้อนเกิดขึ้นต้องดำเนินการบำบัดฟื้นฟูและประกาศเป็นเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล

๗.๕) การบริหารจัดการน้ำบาดาลในเชิงพื้นที่ เช่น โครงการพัฒนาน้ำบาดาลสนับสนุนน้ำดื่ม สะอาดสำหรับสถานศึกษาและชุมชนในท้องถิ่นทุรกันดารเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสมหามงคลพระราชพิธี บรมราชาภิเษก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ต้องมีการบริหารจัดการอย่างเป็นรูปธรรม มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน

๗.๖) ในการแก้ไขปัญหาภัยแล้ง สถานการณ์น้ำท่วม หรือสถานการณ์วิกฤต ต้องสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทันท่วงที เช่น การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำในโครงการศึกษาสำรวจจุดจ่ายน้ำเพื่อประชาชน ตามถนนสายหลักสายรองทั่วประเทศ จำนวน ๒ แห่ง ในพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชรและพิจิตร ซึ่งประชาชนในพื้นที่สามารถรับน้ำเพื่อนำไปอุปโภคและบริโภคได้ในช่วงฤดูแล้ง มีหน่วยเฉพาะกิจของเขต จำนวน ๓ หน่วย ที่พร้อมเดินทางไปแก้ไขพัฒนาบ่อน้ำบาดาลให้กับประชาชนที่ร้องขอความช่วยเหลือในการขาดแคลนน้ำอย่าง เร่งด่วน โดยทำการเป่าล้าง ซ่อมแซมบ่อน้ำบาดาลให้ใช้ได้เป็นปกติ ในการให้ความช่วยเหลือสถานการณ์น้ำท่วม ได้ให้การสนับสนุนน้ำดื่มสะอาดบรรจขวดให้กับประชาชน และหน่วยงานรัฐในพื้นที่ พร้อมทั้งจัดตั้งจุดจ่ายน้ำ เพื่อประชาชนในพื้นที่น้ำท่วม โดยมีรถบรรทุกน้ำบริการน้ำสำหรับอุปโภค และบริการน้ำแร่สำหรับบริโภคให้กับ ประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบทั้ง ๖ จังหวัดที่ประสบภัยพิบัติน้ำท่วม เช่น กรณีเกิดน้ำท่วมใน ปี ๒๕๖๓ ในพื้นที่อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย มีการส่งหน่วยเคลื่อนที่เร็ว นำรถปรับปรุงคุณภาพน้ำ จำนวน ๒ ชุด ไปแจกจ่ายน้ำดื่มในแก่ประชาชนในพื้นที่ทั้งที่บรรจขวด และแกลลอน ๕ ลิตร และ ๒๐ ลิตร ตั้งแต่เกิดเหตุ น้ำท่วมหนักและเบาลง เป็นต้น ในสถานการณ์วิกฤตโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ที่มีการแจกจ่ายน้ำดื่ม ทั่วประเทศ สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๗ ได้ดำเนินการนำน้ำดื่มสะอาดบรรจขวดไปมอบให้กับตัวแทน โรงพยาบาลของรัฐ โรงพยาบาลสนาม และศูนย์ฉีดวัคซีนในเขตพื้นที่รับผิดชอบทั้ง ๖ จังหวัด เพื่อบริการให้แก่ บุคลากรทางการแพทย์และผู้ป่วย อย่างทั่วถึงและเพียงพอต่อความต้องการ เช่น รพ.สนามสมาคมไร้อ้อยเขต ๖ กำแพงเพชร รพ.สนามโรงแรมไพลิน จ.สุโขทัย รพ.สนาม พุทธชินราช พิษณุโลก (บึงแก่นใหญ่) รพ.พุทธชินราช พิษณุโลก รพ.สุโขทัย รพ.พิจิตร สสจ.พิจิตร รพ.สนาม (ม.ราชภัฏกำแพงเพชร) รพ.พระเจ้าตากสิน

รพ.บ้านตาก ฯลฯ ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๔ จนถึง กรกฎาคม ๒๕๖๔ รวมทั้งสิ้นจำนวน ๓๔,๐๐๐ ขวด และยังคงช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องจนกว่าสถานการณ์จะคลี่คลาย

๘.) สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๘ (ราชบุรี) รับผิดชอบ ๗ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัด ราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์ นครปฐม เพชรบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม และสมุทรปราการรวมพื้นที่รับผิดชอบ ๓๓,๐๓๖ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับประเทศเมียนมาร์ บริเวณจังหวัดราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์ และ ๕ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วยกลุ่มน้ำท่าจีน กลุ่มน้ำแม่กลอง กลุ่มน้ำเพชรบุรี-ประจวบคีรีขันธ์ กลุ่มน้ำเจ้าพระยา กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนบน และกลุ่มน้ำบางปะกง และรับผิดชอบแอ่งน้ำบาดาล ๔ แอ่ง ประกอบด้วย เจ้าพระยา ตอนล่าง เพชรบุรี-ประจวบคีรีขันธ์ ราชบุรี สุราษฎร์ธานี และกาญจนบุรี ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการกิจ คือ

๘.๑) สภาพภูมิประเทศมีความหลากหลาย โดยมีทิศตะวันตกอยู่ติดกับเทือกเขาตะนาวศรี และทิศตะวันออกอยู่ติดกับอ่าวไทย โดยมีสภาพอุทกธรณีวิทยาที่เป็นชั้นหินร่วน การเจาะบ่อน้ำบาดาลจึงอยู่ที่ระดับความลึกประมาณ ๑๐๐ - ๑๖๐ เมตร ต้องมีการบริหารจัดการพื้นที่ในแต่ละจังหวัดที่แตกต่างกัน และจำเป็นต้องใช้ความรู้เชิงวิชาการ ความชำนาญ และเทคโนโลยีทางวิทยาศาสตร์ในการสำรวจและเจาะพัฒนาบ่อน้ำบาดาล

๘.๒) มี ๓ จังหวัดในความรับผิดชอบอยู่ในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล ได้แก่ จังหวัดนครปฐม สมุทรสาคร สมุทรปราการ ส่งผลให้การเจาะ อนุรักษ์ และพัฒนาบ่อน้ำบาดาลในพื้นที่ที่มีความยาก

๘.๓) พื้นที่ในเขตปริมาตรเป็นพื้นที่โรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ต้องเผื่อการใช้งานใช้น้ำบาดาลเพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อแผ่นดินทรุด การเผื่อการใช้งานคุณภาพของน้ำบาดาลจากการรุกรานของชั้นน้ำเค็ม การปนเปื้อนโลหะหนักจากเหมืองตะกั่ว อุตสาหกรรมเคมีและพื้นที่ทิ้งขยะ เช่น เหตุการณ์เพลิงไหม้บริษัท หมิงตี้ เคมีคอล จำกัด ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ ที่มีการบูรณาการร่วมกับส่วนกลาง และหน่วยงานในพื้นที่ในการเข้าเก็บตัวอย่างดินและน้ำจากบ่อสังเกตการณ์ในพื้นที่รัศมี ๑๐ กิโลเมตรมาตรวจสอบคุณภาพน้ำและสารเคมีตกค้างเป็นการเร่งด่วนเพื่อความปลอดภัยของประชาชน

๘.๔) มีบ่อน้ำบาดาลจำนวนมาก ถึง ๖,๖๖๑ แห่ง จึงต้องมีการบริหารจัดการ และร่วมตรวจสอบเพื่อติดตามการจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลร่วมกับสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด และหน่วยงานกลาง

๙.) สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๙ (ระยอง) รับผิดชอบ ๖ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดระยอง สระแก้ว จันทบุรี ตราด ชลบุรี และฉะเชิงเทรา รวมพื้นที่รับผิดชอบ ๔๖,๓๐๗ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับประเทศกัมพูชา บริเวณจังหวัดสระแก้ว จันทบุรี ตราด และ ๔ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วย กลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก กลุ่มน้ำมูล กลุ่มน้ำบางปะกง และกลุ่มน้ำโตนเลสาบ และรับผิดชอบแอ่งน้ำบาดาล ๖ แอ่ง ประกอบด้วย จันทบุรี-ตราด ชลบุรี ระยอง, ปราจีน-สระแก้ว นครราชสีมา-อุบลราชธานี และเจ้าพระยา ตอนล่าง ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการกิจ คือ

๙.๑) เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เนื่องจากจังหวัดสระแก้ว และตราดอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำบาดาลที่มากขึ้น รวมทั้งมีจังหวัดระยอง ชลบุรี และฉะเชิงเทราอยู่ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ซึ่งมีแผนในการพัฒนาน้ำบาดาล

สำหรับภาคอุตสาหกรรมและเสริมในพื้นที่ขาดแคลน เพื่อรองรับความต้องการน้ำใน EEC ทั้งภาคการผลิต และเมืองการบินภาคตะวันออก ๔ พื้นที่ ได้แก่ (๑) อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา (๒) อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี (๓) อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี และ (๔) อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง

๙.๒) สภาพอุทกธรณีวิทยามีพื้นที่มากกว่าร้อยละ ๗๐ เป็นหินแข็ง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นหินอัคนี หินชั้นกึ่งแปร หินแปร ที่มีศักยภาพน้ำบาดาลต่ำและหาน้ำยาก ชั้นน้ำบาดาลในหลายพื้นที่พบที่ความลึกมากกว่า ๒๐๐ เมตร มีชั้นน้ำบาดาลเค็มด้านบน ชั้นน้ำจืดอยู่ด้านล่าง ทำให้ต้องใช้เทคนิคการเจาะและการก่อสร้างบ่อ ชั้นสูงที่มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ

๙.๓) มีการเฝ้าระวังการปนเปื้อนและการรุกรานของน้ำเค็ม เนื่องจากมีพื้นที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อน ในน้ำบาดาลจำนวนมาก รวมถึงมีการลักลอบทิ้งกากของเสียในพื้นที่ ได้แก่ นิคมอุตสาหกรรมจำนวน ๒๙ นิคม พื้นที่ฝังกลบขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกสุขลักษณะจำนวน ๕๒ แห่ง พื้นที่ติดชายฝั่งทะเลอ่าวไทย ระยะทาง ๕๗๔ กม.

๙.๔) มีเกาะสำคัญที่มีคนอาศัยอยู่และเป็นแหล่งท่องเที่ยว จำนวน ๑๐ เกาะ ได้แก่ เกาะล้าน เกาะสีชัง เกาะแสมสาร เกาะขาม (สัตหีบ) เกาะเสม็ด เกาะช้าง เกาะหมาก เกาะกูด หมู่เกาะรัง และเกาะขาม (ตราด) ซึ่งมีความยากลำบากในการเดินทาง และมีความเสี่ยงในการปฏิบัติงานพื้นที่

๙.๕) มีแนวโน้มในการทำเกษตรกรรมสวนผลไม้มากขึ้น เช่น สวนทุเรียน ซึ่งเป็นผลไม้ที่ใช้น้ำมาก จึงทำให้มีบริการขุดบ่อแบบบ่อเดี่ยว เป็นกลุ่มบ่อ และจัดทำระบบประปาขนาดใหญ่ เพื่อให้สามารถพัฒนาน้ำบาดาลได้มากขึ้นและส่งน้ำได้ระยะไกลบริการได้หลายหมู่บ้าน ทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์มากขึ้น

๑๐.) สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๑๐ (อุตรธานี) รับผิดชอบ ๖ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดอุตรธานี หนองคาย สกลนคร นครพนม มุกดาหาร และบึงกาฬ รวมพื้นที่รับผิดชอบ ๓๘,๖๐๔ ตาราง กิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับประเทศลาว บริเวณจังหวัดหนองคาย นครพนม มุกดาหาร บึงกาฬ ดูแล ๒ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วยกลุ่มน้ำโขงตะวันออกเฉียงเหนือ และกลุ่มน้ำชี และรับผิดชอบแ่งน้ำบาดาล ๑ แ่ง ประกอบด้วย อุตรธานี-สกลนคร ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการคือ

๑๐.๑) เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เนื่องจากจังหวัดหนองคาย นครพนม และ มุกดาหารอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำบาดาลที่มากขึ้น

๑๐.๒) สภาพอุทกธรณีวิทยาเป็นหินตะกอนของกลุ่มหินโคราช ชนิดหินทราย หินทรายแป้ง หินดินดาน และหินกรวดมนที่สะสมตัวจากตะกอนทางน้ำบนบกและภูเขาไฟ พื้นที่ส่วนใหญ่จึงมีชั้นหินเกลือ ชั้นน้ำเค็ม ทำให้เป็นพื้นที่ประสบปัญหาน้ำเค็มและแล้งซ้ำซาก ไม่สามารถพัฒนาแหล่งน้ำได้ เช่น อำเภอโนนสะอาด จังหวัดอุตรธานีเป็นพื้นที่ภัยแล้งซ้ำซาก ปัจจุบันมีการขุดเจาะถึงระดับ ๒๐๐-๓๐๐ เมตร แต่ยังไม่เคยได้น้ำบาดาล จึงต้องใช้ข้อมูลทางธรณีวิทยาและสำรวจในชั้นบาดาลที่ลึกถึง ๔๐๐-๕๐๐ เมตร จึงต้องทำการสำรวจเจาะ และพัฒนาออกแบบระบบจากพื้นที่ที่มีศักยภาพแหล่งน้ำบาดาล ส่งต่อมายังหมู่บ้านแล้งซ้ำซาก เป็นต้น

๑๐.๓) มีการใช้เทคโนโลยีและวางระบบท่อส่งน้ำระยะไกล เช่น จังหวัดนครพนม เป็นโครงการนำร่องวางระบบท่อส่งน้ำระยะไกล ๑๗ กิโลเมตร ไปยังตำบลที่ขาดแคลนน้ำ เป็นพื้นที่ประสบปัญหาน้ำเค็ม ไม่มีน้ำผิวดิน หรือเป็นพื้นที่ประสบภัยแล้ง เนื่องจากด้านบนเป็นดินทรายจึงไม่กักเก็บน้ำและน้ำมีตะกอนขุ่น หรือในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร ที่มีน้ำบาดาลน้อย จึงต้องมีการศึกษานำร่อง และใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการรับน้ำ

ระยะไกล และพัฒนาให้เป็นพื้นที่เติมน้ำ และส่งน้ำต่อไปยังพื้นที่อื่น ส่งผลให้ต้องมีการบูรณาการพื้นที่ และบริหารจัดการชุมชนและสิ่งแวดล้อมให้เกิดความสมดุล

๑๐.๔) มีจังหวัดที่สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) ประกาศเป็นพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งทุกปี ได้แก่ จังหวัดบึงกาฬ และหนองคาย เนื่องจากพบปัญหาแม่น้ำโขงลดแห้งลง จากการที่ประเทศจีนและลาว ทำเขื่อน จึงมีการปิดน้ำและปล่อยน้ำเป็นช่วงๆ ส่งผลให้มีการขาดแคลนน้ำ และมีผลกระทบต่อประชาชนริมแม่น้ำโขง จึงต้องมีการบูรณาการร่วมกับส่วนกลางและองค์กร UNESCO ในการแก้ไขปัญหา

๑๐.๕) มีการเฝ้าระวังการปนเปื้อนจากบ่อขยะ และสารเคมีรั่วไหลโดยเฉพาะในเขตเศรษฐกิจพิเศษ รวมถึงการเฝ้าระวังการปนเปื้อนน้ำเค็ม โลหะหนักเพื่อป้องกันและแจ้งเตือนประชาชนได้ทัน่วงที

๑๑.) สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๑๑ (อุบลราชธานี) รับผิดชอบ ๕ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญ และร้อยเอ็ด รวมพื้นที่รับผิดชอบ ๔๐,๒๓๖ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับประเทศกัมพูชา บริเวณจังหวัดอุบลราชธานี อำนาจเจริญ และประเทศลาว บริเวณจังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ อุบล ๓ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วย กลุ่มน้ำชี กลุ่มน้ำโขงตะวันออกเฉียงเหนือ และกลุ่มน้ำมูล และรับผิดชอบแอ่งน้ำบาดาล ๒ แอ่ง ประกอบด้วยนครราชสีมา-อุบลราชธานี และอุดรธานี-สกลนคร ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการกิจ คือ

๑๑.๑) สภาพอุทกธรณีวิทยาเป็นที่ราบสูงของแอ่งนครราชสีมา-อุบลราชธานี มีหินตะกอน หินแปร หินอัคนีที่ขอบแอ่งมีรอยแตกน้อย และชั้นของเกลือหินกระจายค่อนข้างมากในหลายจังหวัด คิดเป็นประมาณร้อยละ ๖๐ ของพื้นที่ ซึ่งเป็นการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลให้กับพื้นที่ประสบปัญหาน้ำเค็ม ทำให้การหาแหล่งน้ำบาดาลที่ได้น้ำที่มีคุณภาพดี และได้ปริมาณน้ำมาก ค่อนข้างยากลำบาก จำเป็นต้องใช้ความรู้เชิงวิชาการ ความชำนาญและเทคโนโลยีทางวิทยาศาสตร์ เช่น เครื่องมือ อุปกรณ์ทางธรณีฟิสิกส์ ธรณีวิทยาในการสำรวจหาแหล่งน้ำ กำหนดจุดเจาะและพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลในพื้นที่เสี่ยงน้ำเค็ม เพื่อไม่ให้เกิดการแทรกดันน้ำเค็ม รวมถึงต้องมีความเชี่ยวชาญในการซ่อมบำรุงรักษาเครื่องจักรเครื่องกลต่างๆ

๑๑.๒) มีภัยแล้งต่อเนื่องหลายปีในหลายๆ อำเภอ ส่งผลให้ขาดแคลนน้ำที่จะไปเติมลงสู่แหล่งกักเก็บภายในชั้นน้ำบาดาล

๑๑.๓) การวิจัยและพัฒนาการเจาะน้ำบาดาล การรูก้ำและการแพร่กระจายของน้ำเค็ม ไม่ให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพน้ำบาดาล เพื่อให้ประชาชนสามารถใช้น้ำได้อย่างยั่งยืน เช่น อำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งเป็นพื้นที่น้ำเค็ม มีน้ำน้อย หาน้ำยาก เป็นต้น

๑๑.๔) มีการการเจาะบ่อน้ำขนาดใหญ่ในการส่งน้ำระยะไกลจากพื้นที่อื่น จึงต้องมีการบูรณาการและสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายเพื่อให้การบริหารจัดการน้ำเกิดความสมดุล

๑๑.๕) มีการเฝ้าระวังการปนเปื้อนน้ำเค็ม และการเฝ้าระวังการใช้น้ำบาดาลเพราะเป็นพื้นที่ที่มีผู้ประกอบการร่อนน้ำบาดาลจำนวนมาก ดังนั้นในการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลในพื้นที่อาจมีความเสี่ยงต่างๆ จึงต้องกำกับดูแลตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ อย่างใกล้ชิด เช่น การมีร่อนเจาะขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ดและศรีสะเกษ เป็นต้น

๑๒.) สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๑๒ (สงขลา) รับผิดชอบ ๖ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดสงขลา สตูล นราธิวาส ยะลา ปัตตานี และพัทลุง รวมพื้นที่รับผิดชอบ ๒๔,๓๕๕ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับประเทศมาเลเซีย บริเวณจังหวัดสงขลา สตูล นราธิวาส ยะลา คูแล ๔ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วย กลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง และกลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนบน และรับผิดชอบแอ่งน้ำบาดาล ๖ แอ่ง ประกอบด้วย จะนะ ปัตตานี ระนอง-สตูล หาดใหญ่ นครศรีธรรมราช-พัทลุง และนราธิวาส เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เนื่องจากจังหวัดสงขลา และนราธิวาสอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำบาดาล ที่มากขึ้น สภาพภูมิประเทศมีความหลากหลาย ได้แก่ พื้นที่ที่เป็นภูเขาสูงตามแนวเทือกเขานครศรีธรรมราช หรือเทือกเขาบรรทัด พื้นที่ราบฝั่งทะเลอันดามันและอ่าวไทย และพื้นที่เกาะ โดยมีเกาะที่สำคัญและมีประชากรอาศัยอยู่ มักพบในพื้นที่จังหวัดสตูล ได้แก่ เกาะหลีเป๊ะ เกาะอาดัง เกาะตันหยงอูมา เกาะยะระโตดใหญ่ เป็นต้น ลักษณะอุทกธรณีวิทยาเป็นชั้นหินให้น้ำตะกอนหินร่วน ชั้นหินให้น้ำหินแข็ง ทำให้น้ำบาดาลจะถูกกักเก็บ ในช่วงว่างระหว่างเม็ดตะกอนกรวดทราย รอบแตก รอยแยก โพรง รอยต่อของชั้นหิน หรือบริเวณแนวรอยเลื่อน ด้วยลักษณะดังกล่าว ส่งผลให้มีความซับซ้อนในดำเนินงาน คือ

๑๒.๑) ในส่วนที่เป็นชั้นหินให้น้ำหินแข็ง โดยเฉพาะชั้นหินให้น้ำหินตะกอนกึ่งหินแปร และชั้นให้น้ำหินอัคนี มักพบว่าให้น้ำในปริมาณน้อย จัดเป็นพื้นที่หาน้ำยาก ทำให้การพัฒนาน้ำบาดาลขึ้นมาใช้สามารถพัฒนาได้บางบริเวณเท่านั้น จำเป็นต้องใช้เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ เช่น เครื่องมือสำรวจทางธรณีฟิสิกส์ เพื่อช่วยสำรวจหาบริเวณที่คาดว่าจะแหล่งกักเก็บน้ำบาดาล ซึ่งปัจจุบันมีเพียงสำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๑๒ (สงขลา) และสำนักทรัพยากรน้ำ ภาค ๘ เท่านั้น ที่มีเครื่องมือดังกล่าว ไม่มีเอกชนผู้เชี่ยวชาญในพื้นที่เป็นผู้รับจ้างสำรวจ ส่งผลให้เมื่อหน่วยงานราชการอื่นๆ จ้างเจาะบ่อน้ำบาดาล บางครั้งจะประสบปัญหาไม่ได้น้ำ หรือปริมาณน้ำที่ได้ไม่เพียงพอ และด้วยข้อระเบียบการทำงาน สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๑๒ (สงขลา) จึงทำได้เพียงสนับสนุนข้อมูลพื้นฐานทางอุทกธรณีวิทยาเท่านั้น ตัวอย่างเช่น พื้นที่ ม. ๗ บ้านทุ่งจิว ต.พะตง อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา ถึงแม้จะตั้งอยู่ในแอ่งน้ำบาดาลหาดใหญ่ที่มีศักยภาพน้ำบาดาลในปริมาณมาก แต่หมู่บ้านดังกล่าวกลับยังคงใช้น้ำประปาภูเขา ซึ่งประสบปัญหาขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง ปัจจุบันถึงแม้จะมีการเจาะบ่อน้ำบาดาลโดยหน่วยงานในท้องถิ่น แต่ปรากฏว่าปริมาณน้ำยังไม่เพียงพอ เพราะพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่หาน้ำยาก จำเป็นต้องใช้ผู้มีความชำนาญและเทคโนโลยีทางวิทยาศาสตร์ในการสำรวจและเจาะพัฒนาบ่อน้ำบาดาล

๑๒.๒) ในกรณีพื้นที่เกาะ บางเกาะเป็นที่อยู่อาศัยของประชากรอย่างหนาแน่น บางเกาะเป็นแหล่งท่องเที่ยว แต่จากการที่เกาะมีพื้นที่จำกัดประกอบกับมีน้ำทะเลล้อมรอบ ลักษณะทางอุทกธรณีวิทยาพบชั้นหินให้น้ำตะกอนหินร่วนด้านบนอาจหนาเพียง ๓-๑๐ เมตร และรองรับด้วยชั้นหินให้น้ำหินตะกอนกึ่งหินแปร หรือบางเกาะอาจรองรับด้วยชั้นให้น้ำหินอัคนี ซึ่งเป็นชั้นหินที่หาน้ำยาก ทำให้ประชาชนการเคลื่อนน้ำสำหรับอุปโภคบริโภค และถึงแม้ปัจจุบันจะมีการพัฒนาน้ำบาดาลมาใช้ แต่ในอนาคตหากมีการนำมาใช้มากเกินไปจนส่งผลให้เกิดภาวะขาดแคลนอย่างหนัก จำเป็นต้องส่งเสริมแนวทางการอนุรักษ์น้ำบาดาลในพื้นที่เกาะ เช่น การเติมน้ำใต้ดิน เป็นต้น ซึ่งหน่วยงานท้องถิ่นยังขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องดังกล่าว

๑๒.๓) ในกรณีพื้นที่ติดชายทะเล ด้วยลักษณะภูมิประเทศภาคใต้ที่มีทะเลล้อมรอบด้านทิศตะวันตก และทิศตะวันออก ทำให้พื้นที่ราบชายฝั่งอาจเกิดการรุกคืบของน้ำเค็ม หากมีการพัฒนา

นำน้ำบาดาลขึ้นมาใช้โดยขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง และอาจเกิดการปนเปื้อนของน้ำเค็มในชั้นน้ำบาดาล ชั้นอื่นๆ ได้ หากมีการวางท่อกรองน้ำหลายชั้นน้ำบาดาลในบ่อเดียว เช่น พื้นที่ อ.ระโนด จ.สงขลา มีน้ำบาดาล ๓-๔ ชั้น แต่ปัจจุบันพบว่าชั้นน้ำบาดาลที่ระดับความลึก ๔๐-๖๐ เมตร มีการปนเปื้อนของน้ำเค็ม และชั้นถัดลงมาที่ระดับความลึกประมาณ ๘๐ เมตร บางบริเวณเริ่มเกิดการปนเปื้อนคุณภาพน้ำไม่ดี ปัจจุบันจะต้องเจาะพัฒนาน้ำบาดาลที่ระดับความลึก ๑๔๐-๑๘๐ เมตร

๑๒.๔) ในกรณีศึกษาภาพน้ำบาดาล ปัจจุบันกรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีบ่อสังเกตการณ์ ไม่ครอบคลุมทั่วทุกแอ่งน้ำบาดาล ส่งผลให้เกิดประเด็นปัญหาเรื่องปริมาณน้ำบาดาลต้นทุน หากมีการพัฒนา เมืองในลักษณะเมืองอุตสาหกรรมและนำน้ำบาดาลมาใช้ในปริมาณมากอาจส่งผลกระทบต่อบ่อน้ำบาดาล ที่ชาวบ้าน หรือหน่วยงานท้องถิ่นใช้อยู่ในปัจจุบัน เช่น แผนพัฒนาอำเภอจะนะเป็นเมืองอุตสาหกรรมต้นแบบ ในพื้นที่แอ่งน้ำบาดาลจะนะ เป็นต้น ปัจจุบัน กรมฯ มีสถานีสังเกตการณ์น้ำบาดาลในแอ่งจะนะเพียง ๑ สถานี เท่านั้น จึงต้องเร่งเพิ่มสถานีสังเกตการณ์น้ำบาดาล เพื่อให้ทราบทั้งปริมาณ และคุณภาพน้ำบาดาล ให้ครอบคลุม ทั่วทุกแอ่งน้ำบาดาล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นฐานข้อมูลด้านน้ำบาดาลสำหรับการวางแผนการบริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับท้องถิ่น

๑๒.๕) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาล เช่น ส่งเสริมภารกิจการเติมน้ำใต้ดิน อย่างเป็นทางการ เนื่องจากปัจจุบันมีการพัฒนานำน้ำบาดาลขึ้นมาใช้เป็นจำนวนมาก ส่งผลให้เกิดการลดระดับ ลงของน้ำบาดาล ดังนั้นการเติมน้ำใต้ดินจึงถือเป็นแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างหนึ่ง เพียงแต่ จะต้องกระทำอย่างเป็นระบบโดยร่วมมือกับชุมชน และหน่วยงานท้องถิ่น เช่น บ่อ หรือสระเติมน้ำใต้ดิน จะต้องมีการกระจายทั่วทุกหมู่บ้าน และใน ๑ หมู่บ้าน ควรมีหลายๆ บ่อ หรือหลายๆ สระ จึงจะเห็นผล นอกจากนี้ พื้นที่แรกๆ ที่ควรส่งเสริมเรื่องการเติมน้ำใต้ดิน คือ พื้นที่เกาะ เพราะมีปริมาณน้ำบาดาลต้นทุนจำกัด และหากใช้ มากเกินไปอาจส่งผลให้เกิดการรุกล้ำของน้ำทะเลในชั้นน้ำบาดาล การเติมน้ำใต้ดิน จะช่วยเพิ่มเติมปริมาณน้ำจืด และดันน้ำทะเลไม่ให้แทรกเข้ามาในชั้นน้ำบาดาล

๑๒.๖) มีพื้นที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อน ได้แก่ พื้นที่ที่มีอาณาเขตติดต่อกับน้ำทะเล พื้นที่ ที่มีการทำนาเกลือ พื้นที่รอบโรงงาน พื้นที่รอบที่ฝังกลบขยะ ฯลฯ พื้นที่ดังกล่าวควรจัดเป็นเสี่ยงต่อการปนเปื้อน ควรมีการกำหนดขอบเขตระยะเสี่ยงเบื้องต้นอย่างชัดเจน เพราะหากมีการปนเปื้อนในชั้นน้ำบาดาลจะยากแก้ไข จึงจำเป็นต้องกำหนดเป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อน เพื่อให้มีการควบคุมในเรื่องของการเจาะบ่อน้ำบาดาลที่ต้อง ได้ตามมาตรฐาน หากเอกชนเป็นผู้เจาะจะต้องมีเจ้าหน้าที่เป็นผู้ติดตามควบคุมการเจาะอย่างใกล้ชิด

๑๒.๗) เครือข่ายน้ำบาดาล จัดสร้างเครือข่ายน้ำบาดาลระดับชุมชน โดยร่วมมือ กับสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น หน่วยงานท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาลให้ประชาชนได้ตระหนักและเห็นคุณค่าของทรัพยากรน้ำบาดาลในพื้นที่ ตนเอง

จากความสำเร็จในการปฏิบัติการกิจของสำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ในพื้นที่ จึงสรุปได้ว่า มีความเหมาะสมในการดำเนินงานเนื่องจากมีความชำนาญในพื้นที่ สามารถให้การช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ได้ อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ

๘.๒.๙ ความคุ้มค่าของการจัดตั้ง

ความคุ้มค่าและประโยชน์ต่อประชาชน

๑) ประชาชนได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมทั้งในการแสดงทัศนะ ร่วมเสนอ และแก้ปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลให้เหมาะสมสอดคล้อง และสมดุลกับความต้องการภายใต้หลักเศรษฐกิจพอเพียงและความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ

๒) ประชาชนทั่วไปมีสิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ทรัพยากรน้ำบาดาลที่เพียงพอทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพอย่างเสมอภาคและเป็นธรรมตามหลักวิชาการ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

๓) ประชาชนได้รับประโยชน์จากการผลักดันข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำบาดาลให้เป็น ปัจจุบัน ก่อให้เกิดการรักษาและคุ้มครองให้ทรัพยากรน้ำบาดาลของประเทศที่มีมูลค่ามหาศาลเกิดความสมดุล

๔) ประชาชนได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพให้เข้มแข็ง มีความพร้อมรับมือกับภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นภายในประเทศ

๕) ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงบริการในด้านข้อมูล ข่าวสาร คำปรึกษาเทคนิควิชาการ องค์กรความรู้ และบริการอื่นๆ จากทางราชการ ได้ทั่วถึงและรวดเร็ว

ความคุ้มค่าและประโยชน์ต่อส่วนราชการ

๑) เพิ่มขีดสมรรถนะในการปฏิบัติงานของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลให้มีประสิทธิภาพ ทันสมัย พัฒนา รูปแบบการบริหารและวิธีการปฏิบัติงานให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว และรวดเร็ว ปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานที่เน้นการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และความรับผิดชอบต่อสังคม

๒) เพิ่มประสิทธิภาพการบูรณาการในการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ เพิ่มบทบาทการส่งเสริม การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และมีการพัฒนาเครือข่ายและการเชื่อมโยงในการดำเนินงานแบบร่วมมือกัน กับทุกภาคส่วนรวมถึงมีกลไกการเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการในทุกระดับ

๓) เพิ่มคุณภาพการให้บริการประชาชน ผู้ประกอบการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนภูมิภาค ได้อย่างทันท่วงที เพื่อรักษาคุ้มครองให้ทรัพยากรน้ำบาดาลของประเทศที่มีมูลค่ามหาศาลได้นำไปใช้ อย่างถูกหลักวิชาการ คุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ

ความคุ้มค่าและประโยชน์ต่อประเทศชาติ

๑) เพิ่มขีดสมรรถนะในการรองรับและขับเคลื่อนการบริหารราชการตามแนวนโยบายรัฐบาล และยุทธศาสตร์ของประเทศให้มีประสิทธิภาพและคุ้มค่าสามารถบรรลุเป้าหมายทั้งในระยะสั้นและระยะยาว บรรลุวิสัยทัศน์ในการมีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๒) เพิ่มประสิทธิภาพในการรักษาความมั่นคงของทรัพยากรน้ำบาดาล รวมทั้งการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

๓) สร้างภาพลักษณ์ที่ดีแก่ประเทศ โดยการบริหารราชการแผ่นดินตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหาร กิจการบ้านเมืองที่ดี มีการส่งเสริมการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ด้วยการเน้นประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และการตอบสนองต่อความต้องการและความคาดหวังของประชาชน มีการส่งเสริมค่านิยมที่ดีทางประชาธิปไตย ด้วยการมีความรับผิดชอบต่อ ตรวจสอบได้ และเปิดเผยโปร่งใส มีการส่งเสริมนโยบายประชารัฐภายใต้หลักนิติธรรม

และความเสมอภาค รวมทั้งมีการส่งเสริมความรับผิดชอบทางการบริหารด้วยการส่งเสริมการมีส่วนร่วม การแสวงหาฉันทามติ การกระจายอำนาจ และมีคุณธรรมและจริยธรรม

๔) สร้างความพร้อมในการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนโดยการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ ในภาครัฐและประชาชนของประเทศสมาชิกอาเซียนอันจะนำไปสู่ความมั่นคงทางเศรษฐกิจความมั่นคงทางการเมืองและความเจริญผาสุกของสังคมร่วมกัน

๕) ส่งเสริมและสนับสนุนกรอบการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ เพื่อให้ประเทศมีการพัฒนาและเติบโตอย่างมีคุณภาพ มีความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและให้ความสำคัญกับน้ำบาดาลในฐานะเป็นทรัพยากรสำคัญ รวมถึงมีความพร้อมในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และสามารถขับเคลื่อนผลักดันให้บรรลุวิสัยทัศน์ในการมีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

บทที่ ๙

การประชุมเพื่อชี้แจงและรับฟังความคิดเห็นของผู้บริหาร บุคลากร ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง ไม่น้อยกว่า ๓ ครั้ง

การจัดประชุมเพื่อชี้แจงและรับฟังความคิดเห็นของผู้บริหาร บุคลากร ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง ที่มีต่อร่างข้อเสนอการปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลที่ได้จัดทำ มีขึ้นระหว่างวันที่ ๖ - ๑๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ในรูปแบบการประชุมกลุ่มเฉพาะ (Focus Group) เป็นจำนวน ๓ ครั้ง โดยผลที่ได้จากการประชุมถูกนำมาปรับปรุงร่างข้อเสนอการปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างเหมาะสม โดยมีข้อสรุป ดังนี้

๑. การประชุมฯ ครั้งที่ ๑ วันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ - การจัดทำห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain)

ที่ปรึกษาได้นำเสนอร่างห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) กรมทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของบุคลากรภายในกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อนำไปปรับปรุงห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ให้ครบถ้วนสมบูรณ์

ภาพที่ ๑๓: ร่างห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

สรุปข้อเสนอแนะจากที่ประชุมเพื่อปรับปรุง

- ปรับกระบวนการหลักด้านสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาล โดยแบ่งออกเป็น ๕ กระบวนการ คือ
 - กระบวนการสำรวจธรณีฟิสิกส์ ผลผลิตที่ได้ คือ ข้อมูลศักยภาพน้ำบาดาลเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลทั่วประเทศ
 - กระบวนการจำแนกชั้นน้ำบาดาล ผลผลิตที่ได้ คือ ข้อมูลปริมาณน้ำบาดาลที่สามารถสูบขึ้นมาได้อย่างสมดุล (Safe Yield)

- ๓.) ภาระบวการประเมินศักยภาพน้ำบาดาล ผลผลิตที่ได้ คือ ข้อมูลศักยภาพน้ำบาดาลในแต่ละพื้นที่ทั่วประเทศซึ่งจำเป็นต้องใช้ความรู้อุทกธรณีวิทยาขั้นสูงในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างยั่งยืน
- ๔.) ภาระบวการสารสนเทศแผนที่น้ำบาดาล ผลผลิตที่ได้ คือ แผนที่น้ำบาดาล/ แผนที่อุทกธรณีวิทยาทั่วประเทศ (แผนที่แสดงปริมาณการกักเก็บน้ำบาดาล (Storage) ที่สามารถสูบขึ้นมาใช้ได้อย่างสมดุล (Safe Yield)
- ๕.) ภาระบวการวิจัยและพัฒนาทรัพยากรน้ำบาดาล ผลผลิตที่ได้ คือ มีนวัตกรรม และเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อศึกษาต่อยอดและเป็นแนวทางในการสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาลในอนาคต

๒. ปรับกระบวนการหลักด้านพัฒนา้ำบาดาล ในกระบวนการบริหารและติดตามประเมินผลโครงการ เป็น บริหารจัดการโครงการ เนื่องจากการติดตามและประเมินผลโครงการมีหน่วยงานสนับสนุนเป็นผู้รับผิดชอบ

๓. ปรับกระบวนการหลักด้านบริหารจัดการน้ำบาดาล โดยแบ่งออกเป็น ๒ ภาระบวการ คือ
 - ๑.) ภาระบวการกำกับ ดูแล ควบคุมการใช้น้ำบาดาลให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ รวมทั้งกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ผลผลิตที่ได้ คือ ทรัพยากรน้ำบาดาลมีการควบคุมการใช้ให้เป็นไปโดยถูกต้องตามหลักวิชาการ ป้องกันความเสียหายต่อแหล่งน้ำบาดาล สิ่งแวดล้อม และสุขภาพประชาชน
 - มีการระบุถึงพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ เนื่องจากเป็นกฎหมายที่ครอบคลุมทิศทางการดำเนินงานของกรมฯ เพิ่มบทบาทของกรมฯ ให้ชัดเจนยิ่งขึ้นและเป็นเหตุผลสนับสนุนในการปรับโครงสร้าง
 - ๒.) ภาระบวการเสริมสร้างบุคลากรและองค์ความรู้ด้านน้ำบาดาล ผลผลิตที่ได้ คือ บุคลากรภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องได้รับการพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถ
 - รวบรวมภาระบวการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และบริหารจัดการน้ำบาดาลเข้าเป็นภาระบวการเสริมสร้างบุคลากรและองค์ความรู้ด้านน้ำบาดาล โดยผลผลิต ปรับเป็นบุคลากรภาครัฐและเอกชน เนื่องจากทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และบริหารจัดการน้ำบาดาล ไม่เฉพาะแต่ผู้ประกอบการวิชาชีพน้ำบาดาลและองค์กรผู้ใช้น้ำเท่านั้น
- ๓.) ปรับกระบวนการหลักด้านอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล โดยแบ่งออกเป็น ๕ ภาระบวการ คือ
 - ๑.) ภาระบวการอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลให้มีใช้อย่างสมดุลและยั่งยืน ผลผลิตที่ได้ คือ ข้อเสนอมาตรการ แผนงานด้านอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล
 - ๒.) ภาระบวการฟื้นฟูแหล่งน้ำบาดาลที่เสื่อมโทรมและปนเปื้อน ผลผลิตที่ได้ คือ แหล่งน้ำบาดาลได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟู
 - ๓.) ภาระบวการวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาล ผลผลิตที่ได้ คือ การรับรองคุณภาพและแนวทางการปรับปรุงคุณภาพน้ำบาดาลก่อนนำไปใช้ประโยชน์ สนับสนุนงานวิชาการน้ำบาดาล และการประกอบกิจการน้ำบาดาล

- ๔.) กระบวนการศึกษาวิจัยและพัฒนานวัตกรรมและแนวทางในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล ผลผลิตที่ได้ คือ นวัตกรรม แนวทางการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล
- ๕.) กระบวนการเฝ้าระวัง ติดตาม และวิเคราะห์สถานการณ์น้ำบาดาล ผลผลิตที่ได้คือ ๑. ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงระดับน้ำและคุณภาพน้ำบาดาลของประเทศ และ ๒. รายงานและข้อเสนอแนะการใช้น้ำบาดาลเพื่อการศึกษาวิจัยและพัฒนานวัตกรรมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูน้ำบาดาล

๔.) ปรับกระบวนการสนับสนุนภายใน ๒ เรื่อง คือ

- ๑.) เพิ่มงานวิเทศสัมพันธ์ ในกลุ่มงานวางแผน เนื่องจากมีการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อให้ได้องค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลจากต่างประเทศ มาปรับใช้กับประเทศไทย รวมถึงเจรจาต่อรองในการทำ MOU หรือสนธิสัญญา
- ๒.) เพิ่มงานบริหารกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล เนื่องจากเป็นงานสนับสนุนกระบวนการหลักของกรมฯ โดยเป็นหน่วยงานจัดเก็บรายได้ค่าใช้น้ำบาดาลมาบริหารจัดการเพื่อพัฒนาต่อยอดให้กับกรมฯ เช่น งานโครงการ ซึ่งส่วนใหญ่ใช้เงินสนับสนุนจากกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล เพื่อสนับสนุนการควบคุมกิจการน้ำบาดาล
- ๓.) เปลี่ยน ระบบข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็น งานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เนื่องจากงานระบบข้อมูล เป็นเพียงส่วนหนึ่งของงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

๕.) คุณภาพและคุณค่า (Quality/ Value) ที่กรมฯ ส่งมอบ คือ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลในพื้นที่ทั่วประเทศ ใน ๓ ด้าน คือ

- ๑.) ตอบสนองความต้องการใช้น้ำด้านอุปโภคบริโภค เกษตรกรรม อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ
 - การตอบสนองความต้องการใช้น้ำ ครอบคลุมการสำรวจหาศักยภาพน้ำ และพัฒนาน้ำในรูปแบบที่ตอบสนองความต้องการนั้นๆ
- ๒.) แหล่งน้ำบาดาลได้รับการอนุรักษ์ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ
- ๓.) ประเมินสถานการณ์ จัดสรรน้ำบาดาลได้อย่างเพียงพอและสมดุล

๖.) พันธมิตรภายใน (Internal Partners) ประกอบด้วย หน่วยงานในสังกัดกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

๗.) พันธมิตรภายนอก (External Partners) ประกอบด้วย ๑๐ หน่วยงานพันธมิตร คือ

- ๑) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.)
- ๒) สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด (ทสจ.)
- ๓) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)
- ๔) สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค (สสภ.)
- ๕) สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.)
- ๖) สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ก.ก.ถ.)
- ๗) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)

- ๘) ภาคเอกชน – รวมถึง NGO
- ๙) ประชาชนในพื้นที่
- ๑๐) ภาคีเครือข่าย – รวมถึง อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และภาคีร่วมพัฒนา

๘.) กลุ่มเป้าหมาย (Target Group) ๖ กลุ่ม คือ

- ๑) แอ่งน้ำบาดาล ๒๗ แอ่ง
- ๒) คริวเรือนที่ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาน้ำดื่มสะอาด ๓๖๖,๗๐๐ คริวเรือน*
- ๓) พื้นที่ที่ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร ๑,๕๕๕,๗๙๐ ไร่*
- ๔) บ่อภาคีรัฐ ๑๑๒,๔๙๕ บ่อ
- ๕) บ่อภาคเอกชน ๑๐๓,๕๐๙ บ่อ – เป็นบ่อเอกชนที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายเรื่องการประกอบกิจการน้ำบาดาล
- ๖) พื้นที่ศักยภาพต่ำ ๘๕ แห่ง – เป็นพื้นที่แหล่งน้ำหายากที่ต้องมีการของบประมาณในการดำเนินการทุกปี ประกอบด้วย น้ำบาดาลระดับลึก น้ำบาดาลกร่อยเค็ม และพื้นที่ส่งน้ำระยะไกล เป็นต้น

* ที่มาจาก แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)

๙.) ปรับผลลัพธ์ (Outcome) ให้เป็น ๓ ข้อ ประกอบด้วย

- ๑) ทุกภาคส่วนได้รับประโยชน์จากการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล – รวมถึงภาคอุตสาหกรรม
- ๒) การใช้ทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด
- ๓) แหล่งน้ำบาดาลเกิดความสมดุลและยั่งยืน – ครอบคลุมถึงการอนุรักษ์และฟื้นฟูน้ำบาดาลที่เสื่อมสภาพจากการปนเปื้อน

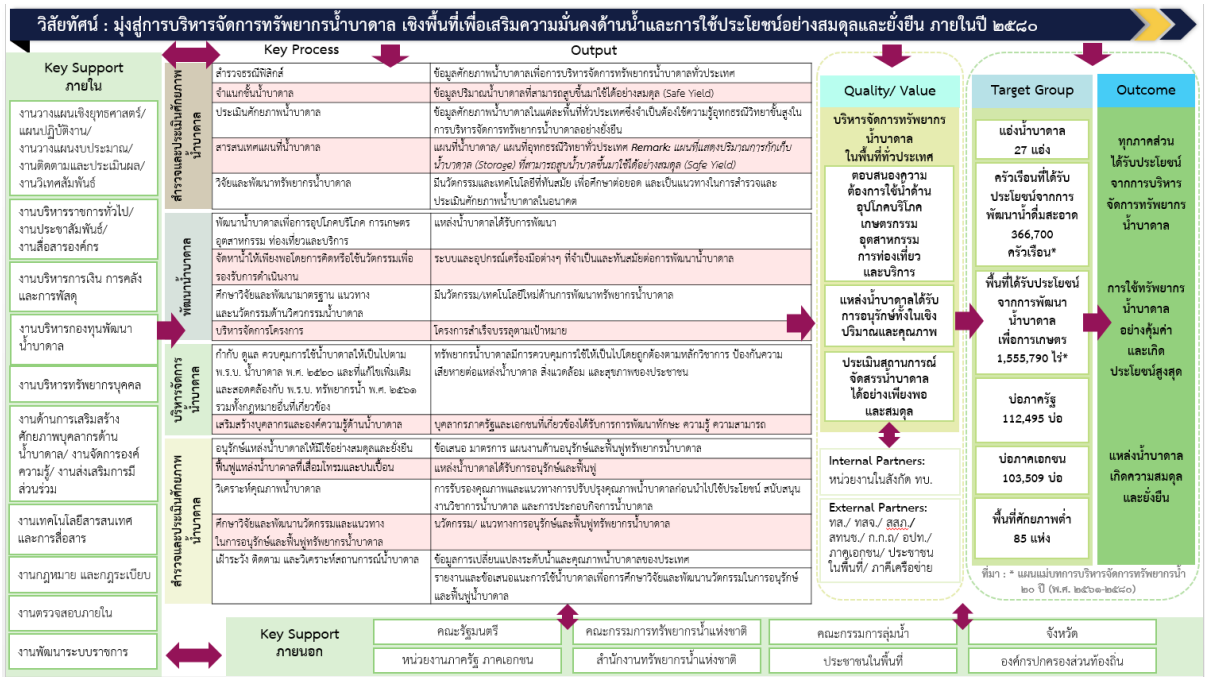
๒. การประชุมฯ ครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ - การทบทวนและปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการภายในของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

ที่ปรึกษาได้นำเสนอร่างข้อเสนอการปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบุคลากรภายในกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อจะได้นำไปปรับปรุงเนื้อหาให้ครบถ้วนสมบูรณ์

สรุปข้อเสนอแนะจากที่ประชุมเพื่อปรับปรุง

๑. แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ร่างฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕ แม้ปัจจุบันจะเป็นฉบับร่าง แต่สามารถใช้เป็นเหตุผลประกอบเพิ่มเติมในการปฏิบัติงานที่มีการถ่ายโอนอำนาจไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ (X-Out)

๒. เสนอให้เพิ่มรายละเอียดของห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ให้ครอบคลุมบทบาท ภารกิจของสำนักงานเขตมากขึ้น โดยปรับเพิ่มใน ๓ กระบวนการหลัก ดังนี้

ภาพที่ ๑๔: ร่วงห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

- ๒.๑ ปรับกระบวนการหลักด้านสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาล ๒ กระบวนการ คือ
- ๑.) ปรับกระบวนการสำรวจธรณีฟิสิกส์ เป็น สำรวจหาแหล่งน้ำบาดาล ผลผลิตที่ได้ คือ ข้อมูลแหล่งน้ำบาดาลเพื่อการพัฒนาและบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลทั่วประเทศ
 - ปรับเป็นแหล่งน้ำบาดาลเพื่อให้ครอบคลุมภารกิจในการสำรวจทั้งหมด เช่น ธรณีวิทยา ธรณีฟิสิกส์ Airborne เป็นต้น
 - ปรับผลผลิต เนื่องจากข้อมูลจากการสำรวจเบื้องต้นจะยังไม่ทราบถึงศักยภาพน้ำบาดาล
 - ๒.) ปรับผลผลิตของกระบวนการจำแนกชั้นน้ำบาดาล เป็น ข้อมูลชั้นน้ำบาดาลที่แสดงถึงปริมาณน้ำบาดาลที่สามารถสูบน้ำมาใช้ได้อย่างปลอดภัย (Safe Yiled)
- ๒.๒ ปรับกระบวนการหลักด้านพัฒนาน้ำบาดาล ในกระบวนการบริหารจัดการโครงการ โดยปรับผลผลิต เป็น โครงการสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายโดยส่งเสริมให้มีการใช้น้ำบาดาลในพื้นที่อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด
- เนื่องจาก บทบาทการพัฒนาคุณภาพน้ำบาดาลของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ในปัจจุบัน เปลี่ยนไปจากเดิม โดยมีการใช้นวัตกรรมมาเข้าร่วมเพื่อส่งเสริมกิจกรรมการใช้น้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุด และเกิดความคุ้มค่าแก่ประชาชน
- ๒.๓ ปรับกระบวนการหลักด้านบริหารจัดการน้ำบาดาล ในกระบวนการเสริมสร้างบุคลากร และองค์ความรู้ด้านน้ำบาดาล โดยเพิ่มผลผลิต ให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น คือ การสร้างภาคีเครือข่ายและการมีส่วนร่วม
๓. ปรับข้อมูลกองวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาล (ขอจัดตั้งเป็นกอง) เพื่อให้มีรายละเอียดที่สมบูรณ์มากขึ้น โดย

- ตัดคำว่า ความเชี่ยวชาญด้านธรณีวิทยาออก เนื่องจาก โครงสร้างของกองวิเคราะห์น้ำบาดาล ไม่มีตำแหน่งนักธรณีวิทยา ดังนั้น การวิเคราะห์คุณภาพน้ำโดยใช้ความเชี่ยวชาญด้านธรณีวิทยา อาจทำให้เกิดความซ้ำซ้อนกับสำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล เนื่องจาก สำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาลเน้นความเชี่ยวชาญในการสืบค้นทิศทางทางไหล ของน้ำ การปนเปื้อน ประเมินทิศทางการเสี่ยง
- เพิ่มเติมภารกิจเรื่องการศึกษา วิจัย พัฒนาวิธีการวิเคราะห์ และตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาล ให้รวดเร็ว ถูกต้อง แม่นยำ และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยพัฒนาเทคโนโลยีในกระบวนการตรวจ วิเคราะห์ให้ทันสมัยยิ่งขึ้น เช่น ความกระด้างของน้ำและค่า PH เพื่อให้ผู้ใช้ น้ำเกิดความมั่นใจ มากขึ้น เป็นต้น
- ตัดเรื่องติดตามเผ่าระวัง และประเมินสถานการณ์การปนเปื้อนของมวลสารสู่แหล่งน้ำบาดาล เนื่องจากซ้ำซ้อนกับข้อวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลในพื้นที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนของสารพิษ สู่แหล่งน้ำบาดาล และภารกิจของสำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล
- ปรับอำนาจหน้าที่ (ข) เป็นรับรอง ควบคุม กำกับ ดูแล และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและ เงื่อนไขการให้ความเห็นชอบสถาบันวิเคราะห์คุณลักษณะของน้ำบาดาลที่จะใช้บริโภคได้ ภาคเอกชน
- ปรับอำนาจหน้าที่ (ง) จาก ศึกษาคุณภาพน้ำบาดาลในพื้นที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนของสารพิษ สู่แหล่งน้ำบาดาล เป็น วิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลในพื้นที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนของสารพิษ สู่แหล่งน้ำบาดาล
- เพิ่มอำนาจหน้าที่ (จ) ศึกษาวิจัย และพัฒนามาตรการวิเคราะห์ เครื่องมือการตรวจสอบ

๔. ปรับข้อมูลสำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล (แยกงานวิเคราะห์น้ำบาดาล) เพื่อให้มี รายละเอียดที่สมบูรณ์มากขึ้น โดย

- ปรับภารกิจเป็น ศึกษา และนำเอาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยมาสนับสนุนการศึกษา วิจัยด้านอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล เช่น เครื่องมือทางธรณีฟิสิกส์ เครื่องวิเคราะห์ เบื้องต้นในภาคสนาม ซอฟต์แวร์การประมวลผลสถานการณ์น้ำบาดาลในปัจจุบันและคาดการณ์ สถานการณ์น้ำบาดาลในอนาคต การใช้เครื่องเจาะในการสำรวจเพื่อเก็บตัวอย่างดิน และพิสูจน์ หาแหล่งที่มาของสารปนเปื้อนใต้ดิน
- ปรับบทบาทเชิงรุกด้านวิชาการ การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และเผ่าระวังน้ำบาดาล เป็น ต้องใช้ความ เชี่ยวชาญด้านอุทกธรณีวิทยา ธรณีเคมีเพื่อติดตามการเปลี่ยนแปลงระดับน้ำและคุณภาพน้ำ จากเครือข่ายบ่อสังเกตการณ์ทั่วประเทศ โดยใช้ระบบสารสนเทศบ่อสังเกตการณ์น้ำบาดาล (TGMS) เร่งหาสาเหตุ เพื่อแก้ปัญหาโดยวิจัยนวัตกรรม/ แนวทางการอนุรักษ์ บำบัด และฟื้นฟู ทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างทันที่

๕. ปรับข้อมูลกองกฎหมาย (จัดตั้งใหม่และยกฐานะเป็นกอง) เพื่อให้มีรายละเอียดที่สมบูรณ์มากขึ้น โดยปรับเป็น One-in ในการเป็นตัวแทนของรัฐในการฟ้องคดีเพื่อเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนความเสียหาย ต่อทรัพยากรน้ำสาธารณะ ตามมาตรา ๘๘ พ.ร.บ. ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ เช่น ทำให้แหล่งน้ำก่อให้เกิด อันตราย หรือเป็นพิษ เป็นต้น

๖. ปรับข้อมูลสำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๗-๑๒ (จัดตั้งใหม่) เพื่อให้มีรายละเอียดที่สมบูรณ์มากขึ้น โดยเป็น องค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลมีความแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ โดยต้องใช้ ความเชี่ยวชาญด้านอุทกธรณีวิทยาชั้นสูง ความรู้วิชาการในการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาเฉพาะพื้นที่ เช่น การเจาะน้ำบาดาลในพื้นที่ภูเขาสูง จะใช้วิธีที่แตกต่างจาก ที่ราบลุ่ม พื้นที่น้ำเค็ม หรือพื้นที่มีเกาะกลาง ทะเล การก่อสร้างบ่อเติมน้ำใต้ดินระดับตื้น รวมถึงการให้ความรู้วิชาการแก่ประชาชน เช่น เรื่องการเติมน้ำใต้ดิน

๗. ที่ประชุมได้สรุปพร้อมกันว่า ให้ที่ปรึกษาส่งข้อมูลส่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ช่วยพิจารณา ปรับแก้ไข ทบทวน และเพิ่มเติมข้อมูลให้ครบถ้วนสมบูรณ์ เช่น ข้อมูลตัวชี้วัด (KPI) ให้เป็นไปเป้าหมายภาพรวมของกรมฯ รวมถึงการทบทวนข้อมูลการปรับปรุงโครงสร้างเรื่องอื่นๆ เช่น ปริมาณงาน เป็นต้น หลังจากนั้นจะเป็นการนำเสนอ ข้อมูลแก่อธิบดี หลังจากนำเสนอเสร็จสิ้นจะส่งข้อมูลให้ ก.พ.ร. พิจารณาเบื้องต้น

๓. การประชุมฯ ครั้งที่ ๓ วันที่ ๑๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ - การทบทวนและปรับปรุงโครงสร้างการแบ่ง ส่วนราชการภายในของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

ที่ปรึกษาได้นำเสนอข้อเสนอการปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ที่ได้ปรับปรุงตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการประชุม ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๔

สรุปข้อเสนอแนะจากที่ประชุมต่อข้อเสนอการปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ กรมทรัพยากร น้ำบาดาล

๑. ปรับข้อมูล One-In และ X-Out โดยความชัดเจนของปริมาณงาน One-In ได้แก่ ภารกิจเพิ่มเติม ของกลุ่มกฎหมายที่ได้รับจากสำนักงานตำรวจทรัพยากรธรรมชาติ บทบาทที่เพิ่มขึ้นของสำนักงาน ทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ในการเป็นคณะอนุกรรมการพิจารณาออกใบอนุญาต และปริมาณงานที่ได้ ถ่ายโอนภารกิจไปให้หน่วยงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงให้นำเสนอความชัดเจนของปริมาณ งาน X-Out ได้แก่ การกระจายอำนาจของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลที่ได้มอบให้หน่วยงานอื่น เช่น การมอบอำนาจไปที่สำนักทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด (ทสจ.) ให้ดูแลเรื่อง การประกอบกิจการน้ำบาดาล นอกจากนี้ให้นำเสนอการทำงานของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลร่วมกับ หน่วยงานภายนอก ได้แก่

- ด้านงานวิชาการ เช่น หลังจากการถ่ายโอนภารกิจให้หน่วยงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้ว ยังคงต้องสอนงาน/ เป็นพี่เลี้ยงในการทำแผนที่น้ำบาดาล เพื่อกระจายให้ประชาชน หรือบุคคลภายนอกนำไปใช้
- ด้านการอนุรักษ์ เช่น จัดทำคู่มือการเติมน้ำใต้ดิน เพื่อให้หน่วยงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ ประชาชน ใช้เป็นหลักในการปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ

๒. ปรับข้อมูลงานวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาล ในเรื่องความเชื่อมโยงของระบบงานจากการรวมงาน วิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลไว้ภายใต้สำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาลเนื่องจากทั้งสองหน่วยงาน มีภารกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมายและผลผลิตที่ต่างกัน ให้มีรายละเอียดที่สมบูรณ์มากขึ้น โดยให้นำเสนอภารกิจ เร่งด่วน (Hot Issue) ของงานวิเคราะห์น้ำบาดาล เพื่อให้เป็นบทบาทที่เพิ่มขึ้น เช่น ปัญหาเรื่องคุณภาพน้ำ

ที่ห้วยกระเจา โดยทางหน่วยงานวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์วิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลในพื้นที่ เพื่อทำการสำรวจและทดสอบคุณภาพน้ำบาดาลวันต่อวันเป็นระยะเวลา ๒-๓ เดือน เพื่อให้ประชาชนเกิดความสบายใจ การลงพื้นที่ร่วมกับสำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูในการเก็บตัวอย่างน้ำในบริเวณจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อนำมาวิเคราะห์ ทดสอบคุณภาพว่ามีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม หรือแหล่งน้ำบาดาลหรือไม่ เป็นต้น

๓. เพิ่มข้อมูลแผนและนโยบายที่สำคัญ โดยเพิ่มภารกิจตามแผนแม่บทบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี ด้านที่ ๖ การบริหารจัดการ แผนยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒๐ ปี ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การบริหารจัดการน้ำ ก่อนหน้ายุทธศาสตร์บริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ระยะ ๒๐ ปี

๔. ปรับอำนาจหน้าที่ที่ขอปรับของกองยุทธศาสตร์และแผนงาน ข้อ (ข) จากเดิม ศึกษา วิเคราะห์ กำกับดูแล กำหนดแนวทางหลักเกณฑ์ จัดลำดับความสำคัญของแผนงานและโครงการ และจัดทำคำขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี ปรับเป็น ศึกษา วิเคราะห์ กำกับดูแล กำหนดแนวทางหลักเกณฑ์ จัดลำดับความสำคัญของแผนงานและโครงการ เพื่อเสนอขอรับงานจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนภารกิจของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

๕. ปรับบทบาทที่เพิ่มขึ้นของสำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๗-๑๒ คือ การทำงานแบบบูรณาการร่วมกับหน่วยงานของจังหวัด เช่น มีบทบาทเป็นคณะกรรมการลุ่มน้ำ การประชุมการบริหารจัดการน้ำทั้งหมดในจังหวัด รวมถึงการของบประมาณโดยต้องสอดคล้องกับ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.)

๖. ปรับเพิ่มแผนดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อลดภาระงาน เช่น การนำระบบ e-Service มาใช้ในการขออนุญาตการประกอบกิจการน้ำบาดาล ขออนุญาตเจาะ/ ใช้น้ำบาดาล โดยให้ประชาชนสามารถอัปโหลดเอกสารเข้าไปในระบบได้โดยไม่ต้องเดินทางมาติดต่อที่สำนักงานฯ ซึ่งการนำระบบ e-Service มาใช้ซึ่งได้ถูกนำไปเป็นตัวชี้วัดในปี ๒๕๖๔

เอกสารประกอบการประชุมชี้แจงและรับฟังความคิดเห็นของผู้บริหาร บุคลากร ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง (ภาคผนวก ง) ประกอบด้วย

ภาคผนวก ง (๑) เอกสารประกอบการประชุมชี้แจงและรับฟังความคิดเห็นฯ ฉบับสมบูรณ์

ภาคผนวก ง (๒) รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมชี้แจงและรับฟังความคิดเห็นฯ ครั้งที่ ๑

ภาคผนวก ง (๓) รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมชี้แจงและรับฟังความคิดเห็นฯ ครั้งที่ ๒

ภาคผนวก ง (๔) รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมชี้แจงและรับฟังความคิดเห็นฯ ครั้งที่ ๓

บทที่ ๑๐

การลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์หรือประชุมร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้อง หรือศึกษาดูงานในพื้นที่ ไม่น้อยกว่า ๓ ครั้ง

การลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์หรือประชุมร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้อง หรือศึกษาดูงานในพื้นที่ ไม่น้อยกว่า ๓ ครั้งนั้น ได้ดำเนินการในรูปแบบการจัดประชุมร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องผ่านโปรแกรม Zoom กับสำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต รวมทั้งสิ้น ๘ ครั้ง ระหว่างวันที่ ๘ – ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยผลที่ได้จากการประชุม ถูกนำมาปรับปรุงร่างข้อเสนอการปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล อย่างเหมาะสม โดยมีสรุปข้อเสนอแนะของที่ประชุม ดังนี้

๑. การถ่ายโอนภารกิจ ซึ่งเป็นเหตุผลในการ X-Out สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต มีหน้าที่ เป็นคณะกรรมการเขตพิจารณากรณีการออกใบอนุญาต และมีบทบาทเป็นพี่เลี้ยง ให้คำแนะนำ ถ่ายทอด องค์ความรู้ด้านการขุดเจาะน้ำบาดาลให้ถูกต้อง และช่วยฝึกปฏิบัติในการขุดเจาะ ให้แก่ องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น และช่างเจาะเอกชน

๒. การเก็บค่าใช้น้ำบาดาลสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดดำเนินการ ได้บางส่วน และได้มีการถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการใน ๓ จังหวัดนาร่อง ได้แก่ จังหวัด เชียงใหม่ ขอนแก่น และนครราชสีมา

๓. ภารกิจการให้ความช่วยเหลือประชาชนในช่วงปีที่ผ่านมา ประกอบด้วย โครงการพัฒนา แหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่ (RBF) ซึ่งต้องใช้วิศวกรรมขั้นสูงในการออกแบบ โครงการน้ำประปาริมทาง เพื่อให้บริการประชาชน โครงการพัฒนาน้ำบาดาลระยะไกล (น้ำประปาหมู่บ้าน) โดยมีการยกเลิกโครงการพัฒนา แหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนน้ำดื่มสะอาดให้กับโรงเรียนทั่วประเทศ (ตั้งแต่ปี ๒๕๕๘)

๔. การควบคุมกิจการน้ำบาดาล สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต มีบทบาทในการถ่ายทอด ความรู้ด้านการเจาะและพัฒนาให้เอกชน เพื่อให้บ่อน้ำบาดาลมีคุณภาพ และไม่ทำลายชั้นน้ำบาดาล รวมถึง กำกับ ควบคุมการใช้กฎหมายให้เข้มข้นขึ้น ไม่ให้เกิดการลักลอบการกระทำผิดเกี่ยวกับการใช้น้ำบาดาล

๕. บทบาทที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมคือ การขุดเจาะน้ำบาดาลที่ในอดีตเป็น การขุดเจาะ บ่อน้ำบาดาลขนาดเล็ก ซึ่งประชาชนจะได้รับประโยชน์น้อย ในขณะที่ปัจจุบันเน้นขุดเจาะบ่อน้ำขนาดใหญ่ขึ้น ส่งน้ำระยะไกลขึ้น เข้าถึงหลายหมู่บ้านมากขึ้น และประชาชนได้รับประโยชน์มากขึ้น ซึ่งจำเป็นต้องมี ความรู้เฉพาะทางด้านวิชาการมากขึ้น

๖. ความยากของการพัฒนาน้ำบาดาลในพื้นที่เขตวิกฤต หรือพื้นที่หาน้ำยาก คือ การบริหาร จัดการแอ่งน้ำใหม่ซึ่งมีความลึกกว่าเดิมถึง ๓๐๐-๑,๐๐๐ เมตร ซึ่งต้องใช้ความรู้ด้านอุทกธรณีวิทยาขั้นสูงในการ สำรวจและกำหนดจุดเจาะอย่างเหมาะสม และการพัฒนาในพื้นที่เสี่ยงน้ำเค็มต้องการเฝ้าระวังเรื่องคุณภาพน้ำ ของแต่ละพื้นที่จังหวัดที่มีความแตกต่างกัน เพื่อไม่ให้เกิดการแทรกดันน้ำเค็ม เช่น การเฝ้าระวังการแทรกตัว ของน้ำเค็ม ต้องใช้เครื่องสำรวจด้านธรณีฟิสิกส์ ในการสำรวจและพัฒนาน้ำบาดาล และติดตามประเมินผล และการทดสอบชั้นน้ำ รวมถึงการวิจัยและพัฒนาการเจาะน้ำบาดาลให้ประชาชนสามารถใช้น้ำได้อย่างยั่งยืน โดยต้องออกแบบการวางท่อ การซีลท่อไม่ให้เกิดการรुक้าของน้ำเค็มซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ เป็นต้น

๗. เพิ่มโครงการการเติมน้ำใต้ดินเพื่อรักษาสมดุลของแหล่งทรัพยากรน้ำบาดาลให้มียั่งยืนให้เกิดประโยชน์

๘. สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต เพิ่มเติมข้อมูลเกี่ยวกับการบูรณาการกระบวนการการมีส่วนร่วมและการจัดสรรน้ำอย่างเป็นธรรม โดยแสดงให้เห็นถึงวิธีการในการขับเคลื่อน และการบริหารจัดการน้ำ เพื่ออุปโภคบริโภค อุตสาหกรรมและการเกษตร การมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อจัดสรรน้ำอย่างเป็นธรรม และความยุ่งยากของงานในเชิงวิชาการและการบริหารจัดการ เช่น การบริหารจัดการความยุ่งยากเชิงพื้นที่ที่เกิดจากการบูรณาการแต่ละจังหวัด เพื่อให้เกิดความสมดุล (Balance) ของจังหวัดและแอ่งน้ำ เนื่องจากบางแอ่งน้ำครอบคลุมหลายจังหวัด ซึ่งแต่ละจังหวัดมีการบริหารจัดการที่แตกต่างกัน การบริหารจัดการน้ำจึงไม่สามารถดำเนินโครงการแล้วเสร็จเองได้โดยไม่มีส่วนร่วมของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เป็นต้น

๙. สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต เพิ่มเติมข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการในสถานการณ์วิกฤต เพื่อแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการเข้าถึงพื้นที่อย่างรวดเร็ว และการใช้หลักวิชาการ เพื่อแก้ปัญหาเรื่องคุณภาพน้ำ เช่น การแจกน้ำในสถานการณ์ Covid-๑๙ กรณีไฟไหม้โรงงานที่จังหวัดสมุทรปราการ มีการส่งนักวิเคราะห์น้ำ และนักธรณีวิทยาลงพื้นที่ เพื่อวิเคราะห์ถึงการปนเปื้อนของสารเคมี รวมถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อคุณภาพน้ำในบริเวณพื้นที่เกิดเหตุ เป็นต้น

๑๐. สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต จัดทำรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับปริมาณงาน โดยให้มีรายละเอียดตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๗ เพื่อให้สอดคล้องกับแบบฟอร์มตามรูปแบบของ ก.พ.ร.

ภาพที่ ๑๕ ภาพประกอบการประชุมร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องหรือศึกษาดูงานในพื้นที่ ไม่น้อยกว่า ๓ ครั้ง

ภาพที่ ๑๕ ภาพประกอบการประชุมร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องหรือศึกษาในงานในพื้นที่ ไม่น้อยกว่า ๓ ครั้ง (ต่อ)

บทที่ ๑๑

แผนพัฒนาโครงสร้างองค์กรเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล

การพัฒนาโครงสร้างองค์กรเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลนั้น มีแนวทางการดำเนินงานทั้งในระยะสั้นและระยะยาวที่คำนึงถึงสถานการณ์หรือกฎหมายต่างๆ ที่จะมีการเปลี่ยนแปลงในอนาคต เช่น การปรับปรุงพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ เป็นต้น เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานทรัพยากรบุคคลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล มีความยืดหยุ่น คล่องตัว และสามารถปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งให้สอดคล้องกับบทบาทภารกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนี้

๑. แนวทางการดำเนินงานระยะสั้น

- ๑.๑) การขอยกเว้นการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ เกี่ยวกับการจัดตั้งหน่วยงานราชการส่วนกลางในภูมิภาคต้องมีหน่วยงานของกรมที่เป็นราชการส่วนภูมิภาคหรือราชการส่วนกลางในภูมิภาค (อ้างถึงหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๐/ว ๒๗ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐)
- ๑.๒) การขอคณะอนุกรรมการสามัญประจำกระทรวงพิจารณาปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งของสำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑-๖ และกองอนุรักษ์และฟื้นฟูน้ำบาดาล ให้เป็นตำแหน่งประเภทอำนวยการ ระดับสูง โดยดำเนินการหลังจากที่ได้มีการจัดคนลงตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการใหม่แล้ว เนื่องจากเป็นส่วนราชการที่มีฐานะเทียบกองที่มีภารกิจเปลี่ยนแปลงไปทั้งในเชิงคุณภาพ ความยุ่งยากซับซ้อนของงาน (อ้างถึงหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๘/ว ๒๐ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๒. แนวทางการดำเนินงานระยะยาว

การเตรียมบุคลากรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและเพื่อให้การดำเนินการตามภารกิจบรรลุเป้าหมาย ดังนี้

- ๒.๑) จัดทำแผนเตรียมความพร้อมทั้งด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถ (Competency) ของบุคลากร เพื่อให้บุคลากรมีศักยภาพตรงตาม Skill Set ที่เหมาะสมในงานที่ต้องรับผิดชอบ
- ๒.๒) จัดทำแผนการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มศักยภาพให้สามารถปฏิบัติงานที่รับผิดชอบในระดับที่สูงขึ้นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งคำนึงถึงความก้าวหน้าในสายอาชีพ (Career Path)
- ๒.๓) จัดให้มีการนำระบบการบริหารผลการปฏิบัติงาน (Performance Management System: PMS) ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อผลักดันผลการดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่กรมฯ กำหนด การวางแผนงานการปฏิบัติงานที่จะต้องทำให้ชัดเจน และสอดคล้องกับทิศทางตามยุทธศาสตร์ของกรมฯ

- ๒.๔) จัดให้มีกลุ่มบุคลากรที่มีศักยภาพโดดเด่น เพื่อพัฒนาบุคลากรเหล่านี้ให้พร้อมรับตำแหน่งงานที่เกิดขึ้นใหม่ในองค์กร/ ขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงของกรมฯ โดยอาจมีการส่งเข้าอบรมเพื่อสร้างสมประสบการณ์ที่จำเป็นสำหรับตำแหน่งงานหลักของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

นอกเหนือไปจากแนวทางการดำเนินงานข้างต้นแล้ว มีประเด็นที่ต้องพิจารณา ๒ ประเด็น คือ

๑. ประสิทธิภาพการดำเนินงานในแต่ละภารกิจ แผนงาน ซึ่งควรมีการประชุมติดตามประเมินผลการทำงาน ทั้งในระดับกรมฯ และในระดับสำนัก กอง ศูนย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสำเร็จในแต่ละกิจกรรมย่อย (Milestone) ที่จะทำให้เห็นความสำเร็จในภาพรวม เพื่อให้สามารถบรรลุตัวชี้วัดสำคัญที่ใช้วัดความสำเร็จของการแบ่งส่วนราชการใหม่ได้
๒. การร่วมแรงร่วมใจในการผลักดันภารกิจต่างๆ ผู้บริหารต้องสร้างความเข้าใจ สร้างสำนึกร่วม และสร้างความกระตือรือร้นต่อความสำเร็จตามแผนงานต่างๆ ที่ตั้งไว้

บทที่ ๑๒

เอกสารรายละเอียดคำชี้แจงประกอบการขอปรับปรุงโครงสร้างของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

การจัดทำเอกสารรายละเอียดคำชี้แจงประกอบการขอปรับปรุงโครงสร้างของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ได้ดำเนินการตามหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๐๒/ว๓ ลงวันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เรื่องการมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการภายในกรม โดยมีรายละเอียดของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกรมทรัพยากรน้ำบาดาลที่ต้องจัดทำดังนี้

๑. การทบทวนบทบาท ภารกิจภาพรวมของส่วนราชการ

ส่วนราชการจะต้องวางแนวทางว่าในอนาคตส่วนราชการต้องการเป็นหน่วยงานที่ดำรงอยู่เพื่อทำอะไรให้กับประเทศชาติ และตอบสนองประชาชนอย่างไร สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งหน่วยงานหรือไม่อย่างไร และเป็นภารกิจที่ไม่ซ้ำซ้อนกับส่วนราชการและหน่วยงานอื่นของรัฐ นอกจากนี้เหตุใดจึงจำเป็นต้องดำเนินการโดยส่วนราชการ ไม่สามารถให้เอกชน ภาคประชาสังคม หรือหน่วยงานของรัฐรูปแบบอื่นดำเนินการแทนได้ พร้อมทั้งอธิบายเหตุผลประกอบให้ชัดเจน

๒. เหตุผลความจำเป็นในการขอจัดตั้ง

ต้องระบุเหตุผลความจำเป็นของการขอจัดตั้งที่ชัดเจน เช่น เหตุใดจึงจำเป็นต้องขอปรับปรุง/ ขอจัดตั้งเป็นหน่วยงานขึ้นใหม่ มีความสอดคล้องของภารกิจของหน่วยงานกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายสำคัญของรัฐบาล แผนการปฏิรูปประเทศ และมติคณะรัฐมนตรี สนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาล วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ของกระทรวงในด้านใด รวมทั้งเมื่อจัดตั้งขึ้นแล้วมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอย่างไร และแสดงถึงประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับอย่างชัดเจน

ให้ชี้แจงสาเหตุที่ขอปรับปรุงส่วนราชการ ดังนี้

๒.๑ การวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก (external environment) ที่มีผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยงาน รวมถึงการเตรียมความพร้อมและรองรับการเปลี่ยนแปลง

๒.๒ ปัญหาการดำเนินงาน หรือการบริหารงานของกรม อันเนื่องมาจากโครงสร้างส่วนราชการเดิมไม่เหมาะสม

๒.๓ การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่และภารกิจของหน่วยงานในอนาคต หน้าที่ความรับผิดชอบเพิ่มขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงไป โดยชี้แจงรายละเอียดมีงานเพิ่มขึ้นอย่างไร หรือลักษณะงานเปลี่ยนแปลงไปประการใด

๒.๔ มีการเปลี่ยนแปลงระบบ หรือวิธีการทำงาน เฉพาะหน่วยงานหรือในภาพรวมของกรม แสดงกระบวนการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานภายในกรม และให้เสนอแผนการนำ Digital Technology มาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อสร้างประสิทธิภาพในการทำงาน และนำมาทดแทนเพื่อลดภาระงานที่มีอยู่เดิม

กรณีการแบ่งส่วนราชการภายในกรมที่ต้องเสนอให้ ก.พ.ร. พิจารณา ส่วนราชการต้องชี้แจงเหตุผลความจำเป็นในการขอจัดตั้งในภาพรวม และต้องระบุข้อเสนอให้ยุบเลิก หรือยุบรวมหน่วยงานที่มีอยู่เดิม (One-In, X-Out) เพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อนทั้งในด้านภารกิจและงบประมาณ)

๓. ภารกิจของส่วนราชการที่จะมีการแบ่งส่วนราชการใหม่

ต้องระบุให้ชัดเจนว่าส่วนราชการที่จะจัดตั้งมีกรอบภารกิจอะไรบ้างที่จะดำเนินการ บทบาทของส่วนราชการนั้นคืออะไร มีหน้าที่และอำนาจอย่างไร โดยระบุ

๓.๑ ขอบเขตหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการระดับกรม

๓.๒ ให้แสดงแผนภูมิการแบ่งส่วนราชการในปัจจุบัน

๓.๓ ให้แสดงการเปรียบเทียบการแบ่งส่วนราชการที่มีอยู่ในปัจจุบันและที่ขอปรับปรุงใหม่ โดยให้จัดเป็นตารางเปรียบเทียบ ทั้งนี้ ให้ระบุด้วยว่ามีการปรับปรุงอย่างไร

๓.๔ หน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละส่วนราชการ

๓.๔.๑ ให้ชี้แจงหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละส่วนราชการในปัจจุบัน

๓.๔.๒ สำหรับส่วนราชการที่ขอปรับปรุง ให้ชี้แจงหน้าที่และความรับผิดชอบของส่วนราชการที่ขอปรับปรุงเปรียบเทียบกับหน้าที่ความรับผิดชอบในปัจจุบัน (รายละเอียดตามเอกสารแนบหมายเลข ๒)

๔. ัตรากำลังเจ้าหน้าที่

๔.๑ ให้สรุปกรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน (ข้าราชการ/ พนักงานราชการ/ ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว และพนักงานจ้าง)

๔.๒ ให้แสดงแผนภูมิอัตรากำลังเฉพาะกอง/ สำนักที่เกี่ยวข้องกับการขอปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการ พร้อมทั้งรายละเอียดการจัดอัตรากำลังที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน และอัตรากำลังที่จะปรับปรุงให้สอดคล้องกับการแบ่งส่วนราชการภายในกรมใหม่

๕. ปริมาณงาน

ให้แสดงว่างานสำคัญๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบันได้แก่งานอะไรบ้าง มีปริมาณงานมากน้อยเพียงใด โดยให้แสดงสถิติปริมาณงานย้อนหลัง ๓ ปี สำหรับงานใหม่ให้แสดงว่าได้ลงมือดำเนินการอะไรไปบ้างแล้วอย่างไร หรือไม่ และให้แสดงประมาณการปริมาณงานล่วงหน้า ๓ ปี ตามงานที่จะพึงมี หรือเป้าหมายของงานตามแผน

๖. แสดงตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่เป็นผลจากการดำเนินงานปรับปรุงโครงสร้างและภารกิจของส่วนราชการ/ ส่วนราชการระดับต่ำกว่ากรมใหม่

๗. ค่าใช้จ่าย

ให้แสดงรายละเอียดงบประมาณค่าใช้จ่ายในปัจจุบัน (ถ้ามี) และประมาณการค่าใช้จ่ายในปีงบประมาณถัดไป (๓ ปีข้างหน้า) เฉพาะส่วนราชการที่ขอปรับปรุง โดยจำแนกรายละเอียดงบประมาณตามงบรายจ่าย ได้แก่ งบบุคลากร งบดำเนินงาน งบลงทุน งบเงินอุดหนุน และงบรายจ่ายอื่น

๘. ร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ

ให้เสนอร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ สำหรับกรณีส่วนราชการระดับต่ำกว่ากรมให้เสนอร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ พร้อมเหตุผลในการปรับปรุงกฎกระทรวง

๙. รายละเอียดอื่นๆ

ให้ระบุรายละเอียดอื่นๆ ที่เห็นว่าเกี่ยวข้องและจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาหรือที่เป็นประเด็นสำคัญที่นอกเหนือจากระบุข้างต้น

ที่ปรึกษาได้จัดทำเอกสารรายละเอียดคำชี้แจงประกอบการขอปรับปรุงโครงสร้างของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ในเอกสารแนบ ภาคผนวก จ เอกสารรายละเอียดคำชี้แจงประกอบการขอปรับปรุงโครงสร้างของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

บทที่ ๑๓

การนำเสนอแผนพัฒนาโครงสร้างองค์กรเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลให้กับผู้บริหาร ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ไม่น้อยกว่า ๑ ครั้ง

การจัดประชุมเพื่อนำเสนอแผนพัฒนาโครงสร้างองค์กรเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลให้กับผู้บริหาร ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ไม่น้อยกว่า ๑ ครั้ง มีขึ้นเมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยมีสรุปข้อเสนอแนะจากที่ประชุม ดังนี้

๑. ทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นแหล่งน้ำที่สะอาดที่มีขนาดใหญ่ที่สุด มั่นคง และมีความสำคัญต่ออนาคตของประเทศ ซึ่งมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้น

๒. เพิ่มข้อมูลในปัญหาจากโครงสร้างเดิม ได้แก่

๒.๑ ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ส่งผลให้ปริมาณน้ำฝนและน้ำผิวดินไม่แน่นอน จึงมีความจำเป็นต้องนำน้ำบาดาลมาใช้ ซึ่งเป็นความเกี่ยวข้องกับการทำงานของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต

๒.๒ ปัญหาด้านคุณภาพน้ำบาดาล ปัจจุบันพบว่ามีการปนเปื้อนหลายแห่ง ต้องเข้าไปดูแลให้องค์ความรู้เกี่ยวกับชั้นน้ำอย่างเข้มข้น

๒.๓ ปัญหาการรวมหน่วยงานการวิเคราะห์น้ำบาดาล กับสำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล เป็นการปรับปรุงหน่วยงานที่มีภารกิจเฉพาะด้านให้เหมาะสมกับภาระงานในปัจจุบัน

๓. เพิ่มเติมรายละเอียดภารกิจของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ดังนี้

๓.๑ มีภารกิจในการสำรวจและเจาะบ่อน้ำบาดาลระดับลึก (ลึกระดับ ๓๐๐-๕๐๐ หรือ ๑,๐๐๐ เมตร) ซึ่งต้องอาศัยเทคนิค และประสบการณ์ในการทำงานและวิชาการในการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลให้ลึกขึ้น งานสำรวจทางวิชาการเพื่อหาแหล่งน้ำบาดาลใหม่ งานเฝ้าระวังระดับน้ำใต้ดินจากบ่อสังเกตการณ์เพื่อป้องกันการใช้น้ำมากเกินไป รวมถึงการเฝ้าระวังระดับคุณภาพ เช่น กรณีโรงงานหมิงตี้ระเบิด กรมฯ ต้องเข้าไปตรวจสอบการปนเปื้อนของสารเคมีในชั้นน้ำบาดาล โดยทำงานร่วมกับกองวิเคราะห์น้ำบาดาล ในภารกิจฟื้นฟูเป็นการเป่าล้างบ่อน้ำบาดาลที่มีอยู่เดิมทั้งของภาครัฐและเอกชน และให้องค์ความรู้ นอกจากนี้กรมฯ มีหน่วยฝึกอบรมการเจาะบ่อน้ำบาดาลโดยเฉพาะ โดยกรมฯ จะออกไปรับรองให้ผู้ผ่านการฝึก โดยสรุปจุดเด่นของกรมฯ คือ งานวิชาช่าง วิศวกรรม และประสบการณ์ในการเจาะน้ำบาดาล

๓.๒ บทบาทภารกิจเทียบเท่ากรมย่อย คือ มีภารกิจในการขับเคลื่อนภารกิจหลักและยุทธศาสตร์ของกรมฯ ในทุกด้าน เช่น การสำรวจ ประเมินศักยภาพ และพัฒนาน้ำบาดาลให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาการ การพัฒนาน้ำบาดาลระดับลึกและจัดหาแหล่งน้ำบาดาลในพื้นที่หาน้ำยาก มีความซับซ้อนทางธรณีวิทยา ซึ่งจำเป็นต้องใช้เทคนิคเฉพาะและความชำนาญเป็นพิเศษ การอนุรักษ์น้ำบาดาลโดยมีการติดตามการเปลี่ยนแปลงของชั้นน้ำบาดาลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ และการเติมน้ำใต้ดินเพื่อเป็นการฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล เป็นต้น

๓.๓ ภารกิจ X-Out คือ การทำประปาหมู่บ้านที่เป็น ๑ หมู่บ้าน ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดูแล โดยกรมฯ จะหาแหล่งน้ำให้มากกว่า ๑ หมู่บ้าน

๔. เพิ่มรายละเอียดงานกฎหมาย โดยให้แสดงการเปรียบเทียบกับกฎหมายของกรมอื่นที่มีลักษณะงานที่ใกล้เคียงกัน

๕. เพิ่มรายละเอียดของกองวิเคราะห์น้ำบาดาล ดังนี้

๕.๑ ให้เห็นความสำคัญของกองวิเคราะห์น้ำบาดาล ที่เป็นหน่วยงานที่สามารถวิเคราะห์น้ำได้ครบทุกพารามิเตอร์แห่งเดียวในไทย และมีหน่วยงานอีก ๑๒ แห่งทั่วประเทศตามแต่ละเขต

๕.๒ บทบาทการวิเคราะห์คุณภาพน้ำต้องอาศัยความรู้ทางธรณีวิทยาร่วมด้วย

๕.๓ เพิ่มภารกิจเชิงรุกในการศึกษา วิจัยคุณภาพน้ำที่มีสารพิษปนเปื้อนตามธรรมชาติ เช่น พื้นที่ฝั่งกลบขยะ ต้องวิเคราะห์สารหนู ฟลูออไรด์ เป็นต้น

๕.๔ การเข้าระบบ ISO เป็นมาตรฐานสากลเป็นการเพิ่มบทบาทให้สำคัญ เนื่องจากผลการวิเคราะห์สามารถใช้ในการฟ้องร้องดำเนินคดี

๖. เพิ่มรายละเอียดของสำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล ดังนี้

๖.๑ มีภารกิจที่สำคัญในการเติมน้ำใต้ดิน

๖.๒ ธรณีเคมี ควรตัดออกมาเป็นของงานวิเคราะห์น้ำบาดาลเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน

๗. ข้อมูลปริมาณงานให้เปรียบเทียบงานในอดีตจนถึงอนาคต ในมุมของงบประมาณ ปริมาณน้ำที่สูบได้ จำนวนคริวเรือน และจำนวนประชากรที่ได้รับประโยชน์ เพื่อให้เห็นประโยชน์ที่สร้างให้กับประชาชนและประเทศชาติ

เอกสารประกอบการนำเสนอแผนพัฒนาโครงสร้างองค์กรเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล (ภาคผนวก ฉ) ประกอบด้วย

ภาคผนวก ฉ (๑) เอกสารประกอบการนำเสนอแผนพัฒนาโครงสร้างองค์กรฯ

ภาคผนวก ฉ (๒) รายชื่อผู้เข้าร่วมการนำเสนอแผนพัฒนาโครงสร้างองค์กรฯ